

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ПРО
результати соціологічного дослідження
спроможності жінок щодо соціальної
згуртованості та відновлення в громадах
у Чернігівській області

Чернігів, 2025

Мельник Ольга Євгенівна – проректорка з науково-педагогічної роботи та соціального розвитку НУ «Чернігівська політехніка», кандидатка філософських наук, доцентка, голова громадської організації «Центр гендерної освіти», керівниця проєкту.

Нітченко Алла Григорівна – кандидатка історичних наук, доцентка кафедри правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін НУ «Чернігівська політехніка», керівниця центру гендерної освіти, аналітикиня проєкту.

Шакур Наталія Валеріївна – кандидатка філософських наук, доцентка, завідувачка кафедри філософії і суспільних наук НУ «Чернігівська політехніка», керівниця Центру соціологічних досліджень і соціального аудиту НУ «Чернігівська політехніка», гендерна експертка проєкту.

А64 Аналітичний звіт про результати соціологічного дослідження спроможності жінок щодо соціальної згуртованості та відновлення в громадах у Чернігівській області / уклад.: О. Є. Мельник, А. Г. Нітченко, Н. В. Шакур. – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2025. – 212 с.

Дослідження проведено в період з жовтня по листопад 2024 р. ГО «Центр гендерної освіти» у співпраці з Центром соціологічних досліджень і соціального аудиту НУ «Чернігівська політехніка» в межах проєкту «Жінки – агенти соціальної згуртованості та відновлення в громадах» за сприяння Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні та фінансової підтримки Уряду Франції, наданої в межах ініціативи «Вікна фінансування».

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО.....	4
МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	6
КАБІНЕТНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ	9
ПОЛЬОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	71
ПРОВЕДЕННЯ ФОКУСОВАНИХ ГРУПОВИХ ІНТЕРВ'Ю	180
ВИСНОВКИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	203
ОСНОВНІ ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПИТУВАННЯ УЧАСНИЦЬ ПРОЄКТУ	208
ОСНОВНІ ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО РЕЗУЛЬТАТАМ ОНЛАЙН ОПИТУВАННЯ МЕШКАНОК ГРОМАД.....	210
ОСНОВНІ ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ФОКУСОВАНИХ ГРУПОВИХ ІНТЕРВ'Ю	211

ВСТУПНЕ СЛОВО

Це дослідження було проведене ГО «Центр гендерної освіти» у співпраці з Центром соціологічних досліджень і соціального аудиту НУ «Чернігівська політехніка» під час реалізації проєкту **«Жінки – агенти соціальної згуртованості та відновлення в громадах»** за сприяння Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні та фінансової підтримки Уряду Франції, наданої в межах ініціативи «Вікна фінансування».

Дослідження було присвячене питанням спроможності жінок до соціальної згуртованості та відновлення в громадах. Це одне з перших у Чернігівській області соціологічних досліджень такого масштабу, проведених під час дії воєнного стану. Воно є складовою соціологічного дослідження в рамках виконання проєкту в трьох областях України: крім Чернігівської (Ріпки, Чернігів, Городня), також у Харківській (Нова Водолага, Зміїв, Первомайськ) та Закарпатській області (Мукачеве, Ужгород, Свалява).

Результати дослідження використовувалися для планування та реалізації інформаційних, навчальних, адвокаційних та інших заходів, а також для налагодження ефективної комунікації та розбудови міжсекторальної взаємодії між різними стейкхолдерами, дотичними до теми проєкту.

Методологія дослідження поєднувала застосування кількісних та якісних соціологічних методів, які взаємно доповнювали один одного.

Під час кабінетного дослідження ми проаналізували дані з відкритих джерел, що формують визначення рівня залучення жінок у процеси відновлення обраних громад, аналіз кількісних даних і огляд літератури: Офіційні вебпортали Чернігівської міської ради, Чернігівської територіальної громади, Чернігівського міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Чернігівської міської ради, Центру надання адміністративних послуг міста Чернігів, Державної служби статистики, Головного управління статистики у Чернігівській області, Чернігівської регіональної торгово-промислової палати, Дія: Державні послуги онлайн, Опендатабот – Доступ до державних реєстрів, БФ «Право на захист», Мережі «ЕЛЕОС-Україна», Інформаційно-новинний портал «ЧЕЛАЙН», Суспільне. Чернігів; Facebook сторінок ГО «Спілки жінок міста Чернігова», Чернігівського обласного молодіжного центру, Чернігівського міського центру соціальних служб, Центру ділового консультування та інформаційної підтримки в Чернігівській області, Благодійного фонду «Карітас Чернігів»; БФ «Рокада» Чернігів, Instagram сторінку «Жіночого хабу», Паспорт Чернігова – 2021; Паспорт Городнянської міської територіальної громади; Стратегія сталого розвитку Городнянської ОТГ на 2019-2027 рр.; паспорт Ріпкинської ТГ; Програма

комплексного відновлення території Ріпкинської селищної територіальної громади та ін.

Польовий етап дослідження відбувався протягом жовтня-листопада 2024 року. Під час цієї частини ми провели онлайн опитування учасниць проекту (33 респондентки – вхідне опитування та 34-вихідне), онлайн опитування мешканок трьох громад: Чернігівської, Ріпкинської та Городнянської (120 респонденток – не менше 40 від громади), три фокус-групи, по одній в громаді: Чернігівській Городнянській та Ріпкинській. У фокус-групах брали участь жінки віком 27-58 років, які зайняті у сфері публічного управління та місцевого самоврядування; права, культури, освіти та просвітництва; соціальної діяльності та розвитку громад; підприємництва, охорони здоров'я та добробуту.

Якісна методологія дослідження створює можливості описувати загальні тенденції та проблеми, що стосуються можливості та спроможності жінок брати участь у соціальній згуртованості та процесах відновлення громад. Статистична похибка становить 3%. Результати соціологічного дослідження представлені в наступних розділах.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

За даними ООН, спроможність жінок брати участь у процесах відновлення на рівнях громад в Україні продовжує залишатися на низькому рівні.¹ Між іншим, це пов'язано з такими чинниками, як: недостатнє представництво жінок у місцевих органах влади та громадських організаціях, що займаються миробудуванням та відновленням² та обмеженим доступом жінок до фінансових, правових, освітніх та інших ресурсів, які дозволяють їм розвивати свої навички, лідерство та вплив на громадське життя тощо.³

Різні можливості жінок та чоловіків у важливих сферах життя чітко відображає комплексний показник – Індекс гендерного розриву (The Global Gender Gap Index) від Світового економічного форуму. За даними Global Gender Gap Report 2024 року⁴, Україна посіла 63 місце серед 146 країн. У цілому наші позиції покращилися порівняно з 2021-2022 роками, і навіть випередили ряд країн Європи (роком раніше – 81-ше місце зі 146 країн), але не в позиції у сфері гарантування політичних прав. Середній бал Глобального індексу гендерного розриву в Україні становить 87th або 0,172 бала.

Здійснений нами аналіз Індексу гендерних соціальних норм (GSNI) 2023⁵, свідчить, що попри активність жінок, гендерна нерівність як у світі, так і в Україні продовжує зростати. GSNI (відсоток населення) з упередженістю щодо жінок в Україні наступний: мають упередження 88,45% чоловіків та 84,72 % жінок. Зокрема, 41,34 % населення України вірить, що чоловіки є кращими політичними лідерами, ніж жінки.

З метою посилення спроможностей (молодих) жінок брати участь у процесах відновлення та згуртування на місцевому рівні ми реалізували проєкт «Жінки – агенти соціальної згуртованості та відновлення в громадах» на території Чернігівської (м. Чернігів), Городнянської та Ріпкинської громади Чернігівської області.

¹ Забезпечення гендерної рівності в Україні в умовах війни. Оновлена інформація щодо роботи структури ООН Жінки 2022 році. Короткий виклад. URL: https://ukraine.unwomen.org/sites/default/files/2023-03/Securing%20GE%20in%20Ukraine%20Amidst%20the%20War_UA_14.03.2023.pdf

² Про Порядок денний «Жінки, мир, безпека» та підтримку ООН Жінки // ООН Жінки в Україні. URL: <https://ukraine.unwomen.org/uk/shcho-my-robymo/zhinky-myr-ta-bezpeka>

³ Рівноправна участь жінок і чоловіків у прийнятті рішень – запорука справедливого місцевого самоврядування. Історії успіху місцевого економічного розвитку. URL: https://gender.auc.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/AUC_best-practice.pdf

⁴ Global Gender Gap Report 2023. June 2023. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2023.pdf

⁵ UNDP (United Nations Development Programme). 2023. 2023 Gender Social Norms Index (GSNI): Breaking down gender biases: Shifting social norms towards gender equality. New York, Human Development Reports. URL: <https://hdr.undp.org/content/2023-gender-social-norms-index-gsni#/indicies/GSNI>

Складовою проєкту стало соціологічне дослідження спроможності жінок до соціальної згуртованості та відновлення в громадах.

У фокусі цього дослідження – можливості та спроможність жінок впливати на формування місцевих політик, брати участь у процесах відновлення та соціальної згуртованості на рівні громад, а також посилення їх ролі як агенток змін. Дослідження спрямоване на визначення проблем та пропозицій щодо їх вирішення і формування довгострокової стратегії підтримки жінок у процесах відновлення та розвитку громад.

Метою цього дослідження є визначити можливості гендерного інтегрування у процеси відновлення, проаналізувати роль жінок як агенток змін, а також визначити перешкоди, бар'єри, потреби з якими вони стикаються, та розробити рекомендації (органам місцевого самоврядування, державним структурам, інститутам громадянського суспільства, міжнародним організаціям, самим жінкам) для посилення ролі та залучення жінок до процесів відновлення та соціальної згуртованості громад.

Завдання дослідження:

1. Дослідити спроможність жінок брати участь у процесах відновлення на рівнях громад в Чернігівській області (Ріпки, Чернігів, Городня), в тому числі з погляду, аналізу наявності повноважень та доступу до ухвалення рішень на рівні громади, а також з погляду аналізу прикладів жіночого громадського та політичного лідерства.

2. Виявити соціальний, політичний потенціал жінок з метою їх включення в процеси відновлення та соціальної згуртованості громад.

3. Визначити та обґрунтувати основні фактори високої громадської активності жінок, їх участі у процесі ухвалення рішень.

4. Виявити, як жінки беруть участь у процесах врегулювання та запобігання конфліктам на місцевому рівні та дослідити найкращі приклади внеску жінок у процеси відновлення, розв'язання конфліктів та соціальну згуртованість в громадах.

5. Дослідити, який вплив мають жінки на підтримання миру та стабільності у своїх громадах.

6. Визначити рівень обізнаності учасниць проєкту з нормативно-правовою основою впровадження принципів гендерної рівності щодо:

- Резолюції РБ ООН 1325.
- Національних нормативно-правових актів з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

7. Виявити існуючі прогалини, що обмежують спроможність жінок впливати на формування місцевих політик, брати участь у процесах відновлення та забезпечення соціальної згуртованості на рівні громад.

8. Здійснити моніторинг обізнаності жінок про свої права щодо своїх законних прав, громадянської участі та можливостей участі в управлінні.

9. Провести моніторинг результативності взаємодії жінок з органами місцевого самоврядування.

Дослідження складалося з двох частин: **кабінетний етап**, який передбачав огляд даних з відкритих джерел, що формують визначення рівня залучення жінок у процеси відновлення обраних громад, аналіз кількісних даних і огляд літератури; **польовий етап**, який включав використання якісних методів соціологічного дослідження та фокус-групових інтерв'ю.

Географія дослідження – Чернігівська область: Чернігівська, Городнянська та Ріпкинська громади.

КАБІНЕТНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

«Дослідження спроможностей і можливостей жінок громади через призму гендерної оптики»

Кабінетне дослідження – важлива дослідницька складова, яка містить аналітичний огляд статистичних даних, нормативно-правової бази, політики та програмних документів з питань гендерних відносин, місцевого врядування та відновлення, з акцентом особливої уваги на спроможності жінок брати участь у процесах відновлення та соціальної згуртованості в громаді.

Алгоритм кабінетного дослідження

Мета: проаналізувати роль жінок, як ключових агентів соціальної згуртованості та відновлення в умовах воєнного стану в трьох громадах Чернігівської області: Ріпки, Чернігів, Городня. Дослідження спрямоване на виявлення впливу жінок на процеси відновлення, визначення перешкод і бар'єрів, з якими вони стикаються, а також на розробку рекомендацій для посилення їхньої участі та ефективності в цих процесах. Це дослідження покликане стати важливим кроком у розумінні та посиленні ролі жінок як агентів змін, а також сприяти більш ефективному відновленню громад та забезпеченню рівності прав і можливостей жінок і чоловіків в умовах безпекових викликів.

Завдання кабінетного дослідження:

1. Визначення рівня залучення жінок у процеси відновлення громади.
2. Оцінка участі жінок у громадських ініціативах, волонтерських рухах та місцевому самоврядуванні.
3. Ідентифікація викликів та бар'єрів для участі жінок (гендерні стереотипи та дискримінація, обмежений доступ до ресурсів, освіти та можливостей працевлаштування, психологічні та соціальні перешкоди).
4. Дослідження успішних практик та кейсів залучення жінок до відновлення в громадах (виявлення чинників успіху таких ініціатив, можливостей щодо перспективи їх масштабування, а також оцінка впливу цих практик на соціальну згуртованість громади).
5. Розробка рекомендацій для представників органів влади та громадських організацій політик з метою адвокації політик та програм, що сприяють рівності прав жінок і чоловіків.

Очікувані результати дослідження:

- Систематизована інформація про роль та внесок жінок у відновленні громад.

- Практичні рекомендації для підвищення залученості жінок та інтеграції гендерного підходу у відновлення громад.
- Визначення рівня залучення жінок у процеси відновлення громади.
- Оцінка участі жінок у громадських ініціативах, волонтерських рухах та місцевому самоврядуванні.
- Аналіз впливу воєнного стану на соціально-економічні умови життя жінок.
- Виявити зміни в ролі та статусі жінок у громаді під час війни.
- Ідентифікація викликів та бар'єрів для участі жінок у політичному та громадському житті (гендерні стереотипи та дискримінація, обмежений доступ до ресурсів, освіти та можливостей працевлаштування, психологічні та соціальні перешкоди).
- Дослідження успішних практик та кейсів залучення жінок до відновлення в громадах (виявлення чинників успіху таких ініціатив, можливостей щодо перспективи їх масштабування, а також оцінка впливу цих практик на соціальну згуртованість громади).
- Розробка рекомендацій для представників органів влади та громадських організацій політик з метою адвокації політик та програм, що сприяють рівності прав жінок і чоловіків.

На цьому етапі дослідження використовувались такі методи роботи з джерелами:

- традиційний аналіз джерел (Див.: Список джерел) – якісний метод дослідження, аналіз суті матеріалів та їх дослідницька інтерпретація, що стосуються проблематики дослідження;
- інформаційно-цільовий аналіз – метод дослідження, що дозволяє зрозуміти змістовно-сміслову структуру повідомлень з проблематики дослідження;
- контент-аналіз – метод дослідження, який використовується для системного, об'єктивного та кількісного опису джерел, для виявлення закономірностей та тенденцій;
- порівняльний аналіз серед цільових громад;
- аналіз зібраної інформації щодо нормативно-правової бази громад за цільовими напрямками дослідження.

I етап кабінетного дослідження

Початковий етап кабінетного дослідження передбачає попереднє вивчення даної проблематики, що дозволяє глибше зрозуміти специфіку досліджуваної проблеми, ретельніше спланувати збір нових даних та уникнути потенційних труднощів у процесі дослідження. Попередній збір даних здійснюється з метою визначення масштабу дослідження та

потенційної кількості категорій жінок представлених у дослідженні (жінок з числа молоді, студентської та молодіжної спільноти, працездатного та пенсійного віку, представниць жіночих громадських організацій, ініціативних груп, підприємниць, жінок ВПО, жінок в СЖО, ветеранок, членкинь родин ветеранів і ветеранок, жінок з інвалідністю, та інших груп).

Зібрана інформація про наявні організації, що працюють з жінками різних категорій, дозволяє оцінити поточний рівень підтримки та захисту прав жінок у громаді, а також виявити потенційних партнерів для співпраці та реалізації програм.

На першому етапі кабінетного дослідження зібрано (уточнено) наступні показники за тематикою дослідження:

а) *демографічна характеристика населення* (відсоток жіночого населення громади, розподіл постійного населення за статтю, статистика щодо кількості жінок у регіоні, середній вік населення, статево-вікова структура, природний рух населення, середня очікувана тривалість життя, міграційний приріст, жінок з числа молоді, студентські та молодіжні спільноти, працездатного та пенсійного віку, представниці жіночих громадських організацій, ініціативні групи, підприємниці, жінки ВПО, жінки в СЖО, ветеранки, членкині родин ветеранів і ветеранок, жінки з інвалідністю, інші групи);

б) соціально-економічний аналіз (рівень участі жінок у громадських організаціях та ініціативах, прийняття і реалізація програм, які направлені на покращення становища жінок у громаді);

в) політика та публічне управління (кількісний склад депутатського корпусу, склад керівництва та виконавчого комітету, склад структурних підрозділів, вивчення успішних практик та кейсів, робота з молодими жінками, студентською та учнівською молоддю, виклики та рішення на шляху залученості жінок у громадське життя, виявлення проєктів, що сприяють участі жінок у відновленні громад).

II етап кабінетного дослідження

Другий (проміжний) етап кабінетного дослідження включає збір та аналіз даних, на підставі яких відбувається формування основи для розуміння досліджуваної проблематики. Збір даних дозволяє дослідникам та дослідницям отримати детальну інформацію про поточний стан справ у сфері безпеки та захисту прав жінок, доступність та ефективність соціальних послуг, особливості програм підтримки для різних груп жінок, а також рівень їх представництва у владних структурах. Аналіз зібраних даних дозволяє виявити ключові проблеми, прогалини, бар'єри та потреби, а також оцінити ефективність існуючих політик та програм. Це створює основу для розробки конкретних рекомендацій та стратегій, спрямованих на покращення ситуації у досліджуваній сфері.

III етап кабінетного дослідження

Завершальний етап кабінетного дослідження передбачає написання звіту спираючись на зібрану інформацію, та включенням у нього графіків, схем та таблиць, що допоможуть наочно представити результати дослідження та сформулювати практичні рекомендації.

Дані, зібрані в ході даного кабінетного дослідження, можуть бути використані для повторного аналізу, що дозволяє відстежувати зміни та тенденції в майбутньому.

1. Чернігівська територіальна громада (м. Чернігів)

Перший етап кабінетного дослідження

Аналіз статистичних даних:

Основні джерела даних щодо чисельності наявного населення, що чітко відображають умови й можливості чоловіків та жінок у різних сферах життя, містять розподіл за статтю та іншими соціальними характеристиками, такими як вік, сімейний статус, наявність і форми інвалідності тощо в Чернігівській ТГ: Офіційний вебпортал Чернігівської міської ради, Чернігівська територіальна громада, Паспорти міст.

а) Демографічна характеристика населення:

Загальна кількість населення громади: чисельність населення громади: 285234⁶.

б) Соціально-економічний аналіз:

Рівень участі жінок у громадських організаціях та ініціативах.

Аналіз діяльності Чернігівської територіальної громади свідчить, що жінки не тільки складають демографічну більшість (54 %), а і є провідною рушійною силою соціальної згуртованості, відбудови, соціальних ініціатив, спрямованих на покращення соціально-економічного рівня мешканців громади. Зокрема, у Київській громаді Чернігівщини функціонує громадська організація «Жінки за розвиток», заснована активними жінками для покращення життя в громаді та допомоги місцевим мешканцям. Їхня діяльність спрямована на створення комфортних умов для проживання, навчання та дозвілля, а також на надання психологічної підтримки⁷. Крім того, у Чернігові відбувся форум за участі жіночих громадських організацій Чернігівщини, де обговорювалася важливість діяльності таких організацій у

⁶ Чернігівська територіальна громада. URL: <https://decentralization.ua/newgromada/4976>; Чернігівської міської ради. URL: <https://www.chernigiv-rada.gov.ua/>; Паспорт Чернігова - 2021 рік. URL: <https://chernigiv-rada.gov.ua/pasport-mista/>

⁷ «Жінки за розвиток»: у Київській громаді Чернігівщини функціонує жіноча спілка (Відео). ЧеLine. 02.09.2024. URL: https://cheline.com.ua/chelinetv/suspilstvo-video/zhinki-za-rozvitok-u-kiyivskij-gromadi-chernigivshhini-funktsionuye-zhinocha-spilka-video-424200?utm_source=chatgpt.com

громадах області та їхня взаємодія з представниками влади для втілення важливих проєктів⁸.

Жінки громади беруть активну участь у законотворчій діяльності на місцевому рівні. Гендерний склад Чернігівської міської ради дозволяє жінкам кількісно і якісно впливати на процес ухвалення рішень.

Воєнний стан впливає на становище жінок Чернігівської територіальної громади, це зумовило прийняття і реалізацію програм, які фокусують свою увагу на жінках.⁹

Програма підтримки народжуваності у місті Чернігові на 2023-2027 роки (рішення виконкому від 03.11.2022 № 546).

Програма створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у місті Чернігові на 2021-2025 роки у новій редакції (рішення міської ради від 01.11.2023 року № 35/VIII-11).

Програма взаємодії регіонального сервісного центру ГСЦ МВС в Чернігівській області (філія ГСЦ МВС) з Чернігівською міською радою у сфері надання адміністративних послуг населенню на 2023 - 2024 роки (рішення міської ради від 31.07.2023 року № 33/VIII-42).

Міська Програма розвитку фізичної культури та спорту у м. Чернігові на 2024-2028 роки (рішення міської ради від 31.07.2023 року № 33/VIII-21).

Програма «Молодь міста Чернігова» на 2024-2026 роки (рішення міської ради від 31.07.2023 року № 33/VIII-20).

Програми підтримки громадських організацій міста Чернігова на 2024 рік (рішення міської ради від 31.07.2023 року № 33/VIII-19).

Програма надання одноразової матеріальної допомоги мешканцям міста Чернігова на 2024-2028 роки (рішення міської ради від 31.07.2023 року № 33/VIII-18).

Програма надання одноразової матеріальної допомоги членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України на 2024-2025 роки (рішення міської ради від 31.07.2023 року № 33/VIII-4).

Програма соціальної підтримки населення у м. Чернігові на 2024-2026 роки (рішення міської ради від 31.07.2023 року № 33/VIII-3).

Комплексна цільова програма «Місто Чернігів – дружнє до сім'ї та дітей» на 2024-2028 роки (рішення міської ради від 31.07.2023 року № 33/VIII-22).

⁸ Роль жінок у громадах: у Чернігові відбувся форум за участі жіночих ГО Чернігівщини (Відео). ЧеLine. 16.12.2024. URL: https://cheline.com.ua/chelinetv/suspilstvo-video/rol-zhinok-u-gromadah-u-chernigovi-vidbuvsya-forum-za-uchasti-zhinochih-go-chernigivshini-video-439491?utm_source=chatgpt.com

⁹ Перелік міських цільових програм, які будуть реалізовуватись у 2024 році. URL: <https://chernigiv-rada.gov.ua/programy-2020/>

Програма розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, попередження дитячої бездоглядності та безпритульності, соціальної підтримки сімей з дітьми у місті Чернігові на 2024-2028 роки (рішення міської ради від 31.07.2023 року № 33/VIII-17).

Програма зміцнення і розвитку міжнародних зв'язків на 2022 – 2026 роки в новій редакції (рішення міської ради від 30.11.2022 № 24/VIII-4) (гендерна складова, співпраця з міжнародними жіночими організаціями).

Програма молодіжного житлового кредитування в місті Чернігові на 2023-2027 роки (рішення міської ради від 30.11.2022 № 24/VIII-17).

Програма розвитку туризму та промоції міста Чернігова на 2022-2026 роки (рішення міської ради від 26.08.2021 № 10/VIII-10).

Програма «Безпечне місто Чернігів» на 2021-2025 роки (рішення міської ради від 01.12.2020 № 2/VIII-11).

Програма підтримки малого та середнього підприємництва у місті Чернігові на 2021-2025 роки (рішення міської ради від 01.12.2020 № 2/VIII-23).

в) Політика та публічне управління:

Кількісний склад депутатського корпусу

Депутати станом на 29.11.2019 – 41 (чоловіки – 29 (70 %), жінки 12 (30 %).

Депутати станом на 20.02.2024 – 38 (чоловіки – 22 (58 %), жінки 16 (42 %) ¹⁰

Таблиця 1. Динаміка кількісного складу депутатського корпусу

Загальна кількість депутатів (чоловіки і жінки)		чоловіки	жінки
станом на 29.11.2019	41	29 (70 %)	12 (30 %)
станом на 20.02.2024	38	22 (58 %),	16 (42 %)

Склад керівництва та виконавчого комітету (голова, заступниці, старости старостинських округів, виконком, молодіжна рада).

Виконком – 9 осіб (чоловіки – 7 (78 %), жінки – 2 (22 %).

Таблиця 2. Склад керівництва та виконавчого комітету (голова, секретар міської ради, заступник міського голови, керуюча справами виконавчого комітету, виконавчий комітет) осіб, %

Загальна чисельність членів виконкому (чоловіки і жінки)	чоловіки	жінки
9	7 (78 %)	2(22 %)

¹⁰ Інформація про депутатів Чернігівської міської ради. URL: <http://surl.li/wbiyfm>

Склад структурних підрозділів¹¹.

Голова – чоловік

Заступники – 5 (чоловіків – 4 (80 %), жінок – 1 (20 %).

Відділів та управлінь – 36, вакансії – 4, чоловіків – 21 (66 %), жінок – 11 (34 %).

Таблиця 3. Кількісний склад структурних підрозділів Чернігівської міської ради

Посада		Стать	
		ч	ж
1	Міський голова	1	-
2	Заступники 5	4 (80 %),	1 (20 %)
3	Відділів та управлінь (усього 36, 4 вакансії)	21 (66 %),	11 (34 %)

Вивчення успішних практик та кейсів

Чернігівську територіальну громаду відрізняє активна діяльність громадського сектору, а саме: діяльність громадських і благодійних організацій, спрямована на згуртованість, відбудову і розвиток громади, захист прав жінок усіх категорій, вказаних у дослідженні.

Більше 300-т жінок на листопад 2024 року об'єднує ГО «Спілка жінок міста Чернігова», (голова Хольченкова Наталія)¹².

З початку повномасштабного вторгнення ГО «Спілка жінок міста Чернігова» продовжила традиційні напрями діяльності, а саме: об'єднання жінок міста Чернігова навколо соціальних ініціатив, підтримка жінок-підприємниць (30 % підприємств міста очолюють жінки), правовий захист жінок, соціальний захист жінок окремих проблемних категорій, лобіювання інтересів жінок громади, благодійна і волонтерська діяльність, просвітницькі проекти, робота з молодими жінками і дівчатами у громаді, відновлення історичної пам'яті, тренінги, щорічний міський конкурс «Жінка року» (до дослідження додаються списки жінок-переможниць 2021,2022, 2023 років). Аналіз наведених даних свідчить, про якісний склад переможниць і дозволяє репрезентативно відобразити сфери, у яких проявляється жіноча ініціатива на рівні громади (політичне життя, депутатський корпус, жіночий бізнес, соціальні ініціативи, благодійництво, медіа, освіта, культура, медицина, ЗСУ, управління внутрішніх справ).

Участь ГО «Спілка жінок Чернігова» у проєктах за 2024 рік:

«Активні й спроможні: діяльність жіночих організацій Чернігівщини, як реагування на вимоги часу»,¹³ «Сила менторства»¹⁴.

¹¹ Загальна структура Чернігівської міської ради. Офіційний вебпортал Чернігівської міської ради. URL: <https://chernigiv-rada.gov.ua/structur/id-1670/>

¹² Громадська організація «Спілка жінок міста Чернігова» URL: <https://opendatabot.ua/c/24842198>; Спілка жінок Чернігова. URL: <http://surl.li/rhgmgb>

¹³ Спілка жінок Чернігова. 3 листопада 2024. URL: <http://surl.li/lzxzvc>

¹⁴ Спілка жінок Чернігова. 22 жовтня 2024. URL: <http://surl.li/lomggx>

ГО «Спілка жінок м. Чернігова» активно долучається до заходів проєкту «Жінки – агентки соціальної згуртованості та відновлення в громадах», що реалізовується ГО «Центр гендерної освіти»¹⁵, збереження пам'яті імен видатних жінок історії Чернігова.

Від імені жіночої спільноти міста звернулися до робочої групи з питань перейменування вулиць з пропозицією назв вулиць на честь видатних жінок, які зробили значний внесок у громадське та суспільне життя міста Чернігова та Чернігівщини¹⁶.

До Міжнародного дня жінок і дівчат у науці в Чернігівській міській раді провели круглий стіл «Роль та вклад жінок-науковиць у відновлення та розвиток громади: досягнення, виклики, перспективи» за участю представниць закладів вищої освіти та наукових й освітніх установ м. Чернігова (11.02. 2024).

ГО «Спілка жінок м. Чернігова» розпочала цикл тренінгів на тему «Жінки та їх особистісні ресурси під час викликів війни». 13 березня 2024 до Міжнародного дня боротьби за права жінок у приміщенні Aware Zone відбувся перший тренінг для жінок з метою підтримки ментального здоров'я, збагачення особистого ресурсу, що дозволить їм у подальшому реалізувати свої творчі, професійні здібності та протистояти життєвим стресам.¹⁷

У квітні 2024 року за ініціативи ГО «Спілка жінок м. Чернігова» було проведено круглий стіл «Здорова жінка – здорова нація» в Чернігівському пологовому будинку (13 квітня 2024 року).

«Щаслива родина – міцна країна!» Саме під такою назвою проходить щорічний захід, організований Спілка жінок Чернігова та Управління у справах сім'ї, молоді та спорту Чернігівської міської ради (травень 2024).

25 лютого 2024 року відбулася зустріч жінок м. Чернігова з Міністром Бельгії з питань співробітництва у сфері розвитку Caroline Gennez та Надзвичайним та Повноважним Послом Бельгії в Україні Петером Ван Де Велде та членами делегації Королівства Бельгії (можливість встановлення контакту та співробітництва з бельгійськими жіночими спілками та організаціями для обміну досвідом та співпраці в напрямку реалізації політики рівних прав та можливостей та розвитку жіночого лідерства)¹⁸.

У м. Чернігів діє **Міський клуб «Ветеран»** (працює 30 років, нараз об'єднує понад 200 учасниць)¹⁹.

На початку заснування у клубі «Ветеран» було 15 жінок-фронтовичок та активісток громадської роботи, а сьогодні він налічує майже 80 жінок-

¹⁵ Спілка жінок Чернігова. 10 жовтня 2024. URL: <http://surl.li/wwkeyh>

¹⁶ Спілка жінок Чернігова. 2 жовтня 2024. URL: <http://surl.li/uexgib>

¹⁷ Спілка жінок Чернігова. 15 березня 2024. URL: <http://surl.li/pybvwn>

¹⁸ Спілка жінок Чернігова. 25 лютого 2024. URL: <http://surl.li/ypzcgm>

¹⁹ Майже 30 років у Чернігові працює клуб «Ветеран». URL: <http://surl.li/kloxzf>

ветеранок війни та праці²⁰. Усі жінки знані та шановані в місті Чернігові. У роки війни брали участь у бойових операціях, відбудовували місто Чернігів після його визволення. Багато з них нагороджені високими державними нагородами, орденами та медалями. Серед них – Герой соціалістичної праці (К. Є. Томилко), заслужені майстри народної творчості України (А. Д. Ляшенко, Н. В. Черняк, Т. О. Баженова), 5 відмінників народної освіти, члени Національної Спілки журналістів України, 3 жінки нагороджені орденом «Княгині Ольги» III ступеня, 7 лауреатів конкурсу «Жінка року».

Засідання клубу, на яких проводяться консультації з питань захисту прав людей похилого віку, оформлення субсидій, нарахування пенсій, пільг ветеранам; консультації лікарів, фармацевтів з питань особливостей здорового способу життя людей похилого віку, проходять кожного місяця.

Жінки-ветеранки (в міру своїх сил) проводять громадську роботу серед молоді, в школах, дитячих дошкільних закладах. Самодіяльне народне вокальне тріо «Тележанки» з любов'ю несе українську пісню, виступає на багатьох концертних програмах у м. Чернігові та в інших містах України.

Клуб реалізує соціальні, благодійні, просвітницькі проекти. Наприклад, проєкт: «Освітній простір для людей поважного віку», «Кібербезпека в інформаційному просторі для людей старшого віку».

Робота з молодими жінками, студентською та учнівською молоддю

При Чернігівській міській раді працює молодіжна рада, яка об'єднує ініціативну, амбітну молодь. Молодіжне крило існує і при ГО «Спілка жінок міста Чернігова».

З нагоди Дня молоді проведена зустріч у форматі МОЛОДЬ.TALKS!²¹

У трьох виступах, що стосувалися молодіжних активностей, розвитку власного бізнесу, можливостей для навчання та розвитку, спікерки поділилися власними історіями успіху, активною діяльністю, розповіли про можливості для молоді, які використовували на власному прикладі й до яких можна долучитися кожному прямо зараз, а під час нетворкінгу всі учасниці мали змогу познайомитись ближче та поділитися власною діяльністю

Основний посил кожної спікерки – використовувати максимум можливостей, яких є вдосталь сьогодні для молоді, діяти та бути активним!

У березні 2024 року молоді жінки і дівчата взяли участь у воркшопі “Голос жінок і лідерство – Україна”. Учасниці говорили про гендерні стереотипи та і як протидіяти їм. Які опори будувати для стійкої професійної

²⁰ Клуб «Ветеран» громадської організації «Спілка жінок м. Чернігова» відзначив своє 20-річчя. URL: <https://chernigiv-rada.gov.ua/news/id-22549/>

²¹ Спілка жінок Чернігова. 15 серпня. URL: <http://surl.li/qcamzx>

самореалізації. (OPEN TOLKS – Зустріч з тренеркою з різноманіття та інклюзивності Іриною Рубіс)²².

- Деякі корисні тези «Як посилювати жінок»:
- Advocate/Адвокату
- Boost/Прощтовхуй
- Connect/Розбудовуй зв'язки
- Defend/Захищай
- Серед основ стійкості – інвестувати у власну освіту, скільки б вам не було років, налагоджувати зв'язки з менторками.
- Менторство – це потужний інструмент розвитку жіночого потенціалу.
- Менторство може включати кар'єрні поради, особистий розвиток, розвиток навичок, розбудова мережі контактів, адаптація та інтеграція в різних ситуаціях.

Реалізацією молодіжних проєктів у громаді опікується **Чернігівський обласний молодіжний центр**²³ працює з 2017 року і є другим за розміром молодіжним центром в Україні.

Офіс молодіжного центру вдихнув життя в майже безлюдну будівлю кінотеатру в самому центрі Чернігова. 27 лютого 2022-го його зруйнувала російська авіація. Тож нині він працює у трьох локаціях Чернігова: департаменті соціального захисту, де працюють молодіжні працівники та працівниці, відбувається навчання та тренінги; приміщенні ЦУМу, де організований простір для настільних ігор і кінопереглядів; а також в історичній будівлі поблизу центру міста, де працює студія звукозапису.

Молодіжний центр реалізовував проєкт «Плече підтримки». Наприкінці лютого 2024-го завершилася друга хвиля проєкту «Плече підтримки», який допомагав розвинути економічну незалежність 20 молодих жінок: унаслідок російської агресії деякі з них втратили дім і власні справи. У межах проєкту 15 учасниць із найкращими бізнес-планами отримали гранти на заснування бізнесу. Серед переможних проєктів – клінінг, виробництво меблів, кондитерських виробів, швейне виробництво, психологічні, логопедично-корекційні послуги, бухгалтерські послуги для мобілізованих ФОПів, кав'ярня й квітковий магазин.

Під час повномасштабної війни кількість ГО й ініціатив, які втілює молодь на Чернігівщині, суттєво збільшилася.

²² Спілка жінок Чернігова. 23 березня. URL: <http://surl.li/xplkxo>

²³ Чернігівський обласний молодіжний центр. URL: https://www.facebook.com/all4youth.cn/?locale=uk_UA

Виклики та рішення на шляху залученості жінок у громадське життя

Наслідки війни найбільше відчують жінки, люди з інвалідністю, діти й молодь – особливо у прифронтових і прикордонних регіонах, зокрема на Чернігівщині і у місті Чернігові. Локальні ініціативи допомагають розширити можливості жінок, збільшити їхній доступ до ринку праці, бізнесу та залучити до ухвалення рішень.

Війна глибоко вплинула на жінок, дівчат, які мають особливі потреби та пріоритети у відновленні. Серед переселенців(-ок) і біженців(-ок), які прагнуть повернутися з-за кордону, більшість – саме жінки. Вони ж відіграють ключову роль у гуманітарному реагуванні й відновленні, проте залучені до цих процесів нерівномірно.

Чернігівська громада активно співпрацює з Центром «Розвиток демократії»²⁴, який реалізує проєкт «Жінки. Мир. Безпека». Зокрема, він спонукає держави залучати жінок на всіх рівнях ухвалення рішень, у механізмах запобігання, управління й урегулювання конфліктів.

Одним із завдань проєкту є залучення молоді і молодих жінок до процесу ухвалення рішень у нас чомусь не заведено. Адже саме молодь і визначає майбутнє громади чи країни, насамперед – своєю присутністю там. Щоб молоді жінки лишалися у громаді, у них має бути змога озвучувати свої потреби й мати вплив на ухвалення рішень. Ігнорування цих потреб призводить до того, що молодь і жінки не бачать свого майбутнього у громаді. Ще однією проблемою є повернення молоді у громаду.

Згуртованість жінок, молоді й громад директорка Чернігівського обласного молодіжного центру називає ключовою метою нинішньої роботи. Щоби поліпшити умови для молоді та сприяти їхньому соціальному, економічному й політичному розвитку, команда центру дослідила стан утілення молодіжної політики у громадах Чернігівської області. Більшість опитаних у межах дослідження (57 %) – жінки.

«За нинішніх умов найбільш вразлива категорія – це жінки й діти. Окрім базової безпеки, найбільша мотивація для того, щоб вони залишалися у громадах, це – доступ до роботи або змога займатися власною справою. Наразі для жінок є навчальні можливості опановувати нові професії, без упередження поділу на «жіночі» чи «чоловічі». Однак важливо, щоб їхня заробітна плата не відрізнялася від заробітної плати чоловіків на аналогічній посаді та умовах. Також не варто забувати, що здебільшого саме на жінок лягає відповідальність із догляду за дітьми, організацію їхнього навчання й дозвілля. Попри це, жінки й дівчата дуже багатогранні й витривалі. У них має

²⁴ Всеукраїнська громадська організація Центр – «Розвиток демократії». URL: <http://ddc.org.ua/>

бути змога працювати самим на себе й самореалізовуватися», – переконана Ірина Сімонова²⁵.

За оцінками експертів, протягом тижня жінки витрачають на 16 годин більше, ніж чоловіки на неоплачувану хатню роботу й догляд за дітьми. Це впливає на їхню змогу працювати й заробляти для себе й родини.

Щоб жінки брали участь у громадському житті, економіці й ухваленні рішень, також потрібен доступ до послуг. Часто їхні потреби неочевидні.

«Жінкам потрібна наявність безпечного громадського транспорту у вечірній час і доступ до послуг із догляду за дітьми. Скажімо, якщо жінки хочуть відвідати тренінг чи лекцію, їм потрібен простір, у якому вони б могли залишити дітей, чи людина, яка про них подбає. Якщо такої змоги немає, жінки не візьмуть участі в заході. На жаль, у нашій країні є серйозні прогалини зі сферою догляду, в тому числі за дітьми, через нестачу дитсадків та відповідних соціальних послуг: послуг із догляду за дітьми, бракує дитячих садочків тощо. Мама дітей з інвалідністю, жінки, які доглядають за старшими родичами, випадають із ринку праці, суспільного життя: центрів денного перебування для таких людей, де б про них подбали, у нас практично немає», – зауважує гендерна експертка Марія Дмитрієва.²⁶

Виявлення проєктів, що сприяють участі жінок у відновленні громад.

У Чернігові створений БО «Чернігівська Мережа» за підтримки уряду Латвії і успішно працює **Жіночий Хаб Святої Ольги. Простір для жінок у місті Чернігові**²⁷.

Щомісяця спеціалісти Хабу надають безкоштовні послуги психосоціальної підтримки для родин, що знаходяться у важких життєвих обставинах, для жінок та матерів з дітьми, які постраждали від насильства та війни, для ветеранів та членів їхніх родин. Проводять спортивні заняття для тих, хто потребує фізичної реабілітації й оздоровлення та займаються з дітьми та підлітками²⁸.

Антоніна Радченко – працює у Хабі соціальним працівником. У квітні 2024 року вона надала 30 послуг, дві з яких – групові консультування для жінок, що потребують додаткової підтримки від держави. Так на зустрічах клієнтки Хабу дізналися, як жінки, що виховують дітей самостійно, можуть

²⁵ Як на Чернігівщині реагують на потреби та залучають молодих жінок і дівчат до громадського життя. Cheline. 28.03.2024. URL: <http://surl.li/bnysyz>

²⁶ Як на Чернігівщині реагують на потреби та залучають молодих жінок і дівчат до громадського життя. Cheline. 28.03.2024. URL: <http://surl.li/mwpytg>

²⁷ Жіночий хаб. URL: https://www.instagram.com/womens_hub_cn/

²⁸ Чернігів: розширення можливостей та підтримка жінок, які постраждали від війни. Мережа «ЕЛЕОС-УКРАЇНА». URL: <http://surl.li/erzhgy>

отримати статус «Одинока матір» та яка допомога гарантована їм від держави у 2024 році.

Дитячий психолог Світлана Коваленко працює у хабі з дітьми та підлітками.

Теми тренінгів для дівчат:

- груповий тренінг на тему: «Як я спілкуюсь»;
- групове заняття на тему: «Стресостійкість, саморегуляція, самоконтроль»;
- а також групову роботу з підлітками на тему: «Моя унікальність».

Психологічну підтримку для дорослих забезпечують професійні психологи – вони працюють з жінками, які постраждали від насильства, з дружинами військовослужбовців, в тому числі тими з них, хто переживає втрату чоловіка. Стабілізують жінок, чоловіки яких перебувають у полоні, або вважаються безвісти зниклими.

А для жінок, які тимчасово не працюють, спільно з Міським Центром зайнятості м. Чернігова була проведена групова інформаційна зустріч «Соціальні послуги для безробітних -2024». Окрім роботи з жінками, пані Антоніна провела робочу зустріч з керівником Чернігівського міського Центру зайнятості та уклала з ними договір-меморандум про подальшу співпрацю.

У громаді також працює БО «БФ «Позитивні жінки. Чернігів»²⁹. Це спільнота жінок при якій діють психологічні гуртки у фокусі уваги яких є збереження ментального здоров'я і сексуальне виховання.

У Чернігівській громаді стартував Проєкт «Прогресія», за технічної підтримки ООН Жінки в Україні та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН (WRHF). Проєкт створений для українських жінок, майбутніх та нинішніх лідерок, які постраждали від війни, втратили роботу, перспективи кар'єри та соціальне становище (зокрема переміщених жінок та постраждалих від сексуального та гендерного насильства)³⁰.

Другий етап кабінетного дослідження

1) Безпека та захист прав

У полі зору Чернігівської міської ради робота у сфері безпеки та захисту прав.

На офіційному порталі Чернігівської міської ради розміщений список контактів для звернення особам, які постраждали від насильства, у Чернігові (сайт Чернігівської міської ради), "Гарячі лінії" та телефони довіри

²⁹ Позитивні жінки. Чернігів. URL: https://www.facebook.com/positivewomenchernihiv/?locale=uk_UA

³⁰ Прогресія. Змінотвори по-своєму. URL: <https://progresiya.biasless.world/>

Національної "гарячої лінії" із запобігати домашньому насильству, торгівлі людьми і гендерної дискримінації; "Гаряча лінія" з питань протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей працює цілодобово (надаються інформаційні, психологічні та юридичні консультації); Національна "гаряча лінія" для дітей та молоді; "Гаряча лінія" психологічної підтримки для чоловіків; телефони інформаційної лінії центрів із надання безоплатної вторинної правової допомоги.

У громаді працюють офіційні державні установи, діяльність яких направлена на забезпечення безпеки та захисту прав жінок:

Управління у справах сім'ї, молоді та спорту Чернігівської міської ради (координація суб'єктів взаємодії у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі): вул. Княжа, 9, тел. (0462)774-000, пн-пт з 08.00 до 17.00, molod@chernigiv-rada.gov.ua.

Управління (служба) у справах дітей Чернігівської міської ради, Чернігівський міський центр соціальних служб, Чернігівський міський центр соціальних служб³¹.

Основними завданнями Центру є:

- проведення соціально-профілактичної роботи, спрямованої на запобігання потраплянню у складні життєві обставини осіб та сімей з дітьми;
- надання особам і сім'ям з дітьми комплексу соціальних послуг відповідно до їх потреб з метою подолання складних життєвих обставин та мінімізації негативних наслідків таких обставин.

Проекти Чернігівського міського центру соціальних служб, направлені на підтримку і захист прав жінок: «Арттерапія», «Курси професійної підготовки та перепідготовки», Інформаційний проект «Це ознаки злочину, торгівлі людьми та експлуатації»

Чернігівський міський центр соціальних служб активно співпрацює з такими жіночими громадськими організаціями як: Чернігівський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги, ГО Чернігівський громадський комітет захисту прав людини.

У Чернігівській громаді відкрили першу в області кімнату кризового реагування для людей, які постраждали від насильства 24 листопада 2022 року³². Зробили це за підтримки Фонду ООН у галузі народонаселення та благодійників. Також обласна військова адміністрація підписала Меморандум про співпрацю з Фондом ООН.

³¹ Чернігівський міський центр соціальних служб. URL: <https://chernigiv-rada.gov.ua/gumsfera-simya-ta-molod/id-4047>

³² У Чернігові відкрили першу кімнату для постраждалих від насильства. Суспільне. Чернігів. 22 листопада 2022. URL: <http://surl.li/zcuihy>

У Чернігівській громаді працює *мережа правозахисних громадських організацій*:

- Благодійний фонд «Карітас Чернігів»³³;
- Благодійний фонд «Право на захист»³⁴. Фонд – є благодійною організацією, що зосереджує діяльність на наданні допомоги внутрішньо переміщеним особам, особам, які потребують міжнародного захисту, особам без громадянства, особам з підвищеним ризиком безгромадянства та особам без документів. «Право на захист» є виконавчим партнером УВКБ ООН і здійснює програми надання прямої правової допомоги по всій Україні, сприяє змінам у національній правовій базі, приведенню її у відповідність до міжнародних стандартів у галузі прав людини.

БФ реалізує проєкт «Адвокація, захист та правова допомога внутрішньо переміщеним особам», спрямований на захист і підтримку прав внутрішньо переміщених осіб і постраждалого від бойових дій населення на національному, місцевому та індивідуальному рівнях.

- Освітній дім прав людини³⁵. Діє в Чернігові з 2013 року та об'єднує 13 організацій та ініціативних груп, які спільно вважають, що освіта є ефективним інструментом захисту прав людини і може забезпечити довгострокові позитивні зміни в галузі захисту та просування прав людини.

Основна діяльність: забезпечення міжнародного притулку (шелтеру) для правозахисників, які перебувають у зоні ризику; проведення адвокаційних кампаній у сфері освіти прав людини; організація навчальних заходів; надання конференційного сервісу.

- Чернігівський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги³⁶.

Безпека та захист прав жінок у центрі уваги Чернігівської міської ради, громадських організацій, центру соціальних служб. Аналіз роботи й дослідження кращих практик відбувається на засіданнях «круглих столів». Зокрема, ключові питання знайшли висвітлення під час круглого столу «Захист прав людини в умовах війни: виклики Чернігівської громади»³⁷.

2) Соціальні послуги

У Чернігівській громаді соціальні послуги надають: Чернігівський міський центр соціальних служб, Чернігівський міський територіальний центр, Чернігівський центр надання адміністративних послуг (ЦНАП).

³³ Благодійний фонд «Карітас Чернігів». URL: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100084925022550>

³⁴ Благодійний фонд «Право на захист». URL: <https://r2p.org.ua/>

³⁵ Освітній дім прав людини. URL: <https://www.facebook.com/ehrhch>

³⁶ Чернігівський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги. URL: https://www.facebook.com/chernihiv1/?locale=uk_UA

³⁷ Освітній дім прав людини в Чернігові. URL: https://www.facebook.com/story.php/?story_fbid=806378701594242&id=100066663579934

Чернігівський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Чернігівської міської ради³⁸.

Чернігівський міський територіальний центр надає соціальні послуги громадянам похилого віку та людям з особливими потребами та має 3 відділення: відділення соціальної допомоги вдома, відділення денного перебування, відділення організації надання адресної натуральної допомоги.

Види послуг:

- догляд вдома;
- денний догляд;
- соціальна адаптація;
- консультування;
- представництво інтересів;
- соціально – економічні (у формі надання натуральної допомоги);
- транспортні;
- інші соціальні послуги.

Актуальні питання соціального захисту населення

- Анкетування.
- Одноразова матеріальна допомога військовозобов'язаним, які були призвані за мобілізацією на особливий період.
- Призначення соціальної допомоги, компенсації.
- Внутрішньо переміщеним особам.
- Соціальна підтримка ветеранів війни та членів їхніх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, захисників та захисниць України.
- Встановлення статусу батькам багатодітної сім'ї та дітям з багатодітної сім'ї.
- Соціальний захист осіб з інвалідністю.
- Питання соціально – трудових відносин.
- Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

• Перелік соціальних послуг, умови та порядок їх надання територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг).

- Організація надання соціальних послуг.
- Опіка та піклування над повнолітніми недієздатними особами та особами, дієздатність яких обмежена.

Статистика: за 10 місяців 2024 року допомога надана 3606 громадянам, із них 2979 – жінки (83 %). Категорії громадян, яким надана допомога: особи з

³⁸ Чернігівський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Чернігівської міської ради. URL: <https://nzsra.gov.ua/teritorialnij-czentr-soczialnogo-obslugovuvannya-nadannya-soczialnih-poslug-novozavodskogo-rajonu-chemigivsko%D1%97-misko%D1%97-radi/>

інвалідністю, інваліди війни, учасники бойових дій, члени сімей загиблих/померлих, діти війни, ветерани праці, одинокі громадяни.

Центр надання адміністративних послуг міста Чернігів (ЦНАП).³⁹ На сайті є наявності статистика наданих послуг до кінця жовтня 2024 року. Гендерний розподіл відсутній.

Програми підтримки ВПО

Основні напрями роботи з ВПО висвітлені на сайті Чернігівської міської ради⁴⁰. А саме: офіційна інформація на сайті Чернігівської міської ради:

- Внутрішньо переміщеним особам.
- Облік внутрішньо переміщених осіб.
- Дорожня карта внутрішньо переміщеної особи.
- Що пропонує служба зайнятості внутрішньо переміщеним особам.
- Як отримати компенсацію за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб та які документи необхідні.
- Роз'яснення від Мінсоцполітики для внутрішньо переміщених осіб: які зміни з 01 березня 2024 року в умовах призначення допомоги

Соціальною підтримкою ВПО займається також і Благодійний фонд «Рокада» Чернігів⁴¹.

Матеріали брифінгу заступника директора департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації Дмитра Козлова свідчать, що «на Чернігівщині проживає понад 68 тисяч ВПО. З них у Чернігові зареєстровано 11,5 тисяч»⁴².

До лютого 2025 року продовжили виплати для внутрішньо переміщених осіб. Також ВПО у місті Чернігові отримують допомогу від ООН⁴³ та гуманітарну допомогу від Червоного хреста⁴⁴.

3) Програми підтримки ветеранок

У Чернігові ухвалили програму підтримки ЗСУ на понад 1,5 млрд грн та створять «Ветеранський простір»⁴⁵.

³⁹ Центр надання адміністративних послуг міста Чернігів (ЦНАП). URL: <https://www.admincher.gov.ua/info/servicecenter/2101/details>

⁴⁰ Внутрішньо переміщеним особам. URL: <https://chernigiv-rada.gov.ua/vpo/>

⁴¹ Благодійний фонд «Рокада». Чернігів. URL: https://www.facebook.com/rokadachernihiv/?locale=uk_UA

⁴² На Чернігівщині проживає понад 68 тисяч ВПО: чи отримуватимуть вони виплати. Суспільне Чернігів. 26 вересня 2024. URL: <https://suspilne.media/chernihiv/845013-na-cernigivsini-prozivaie-ponad-68-tisac-vpo-ci-otrimuvatimut-voni-viplati/>

⁴³ Допомога від ООН у Чернігові: хто може отримати 6 660 гривень. Суспільне Чернігів. 26 червня 2023. URL: <https://suspilne.media/chernihiv/515507-dopomoga-vid-onn-u-cernigovi-hto-moze-otrimati-6-660-griven/>

⁴⁴ Гуманітарна допомога від Червоного хреста у Чернігові. URL: <https://to4ka.fun/gumanitarna-dopomoga-vid-chervonogo-hresta-u-chemigovi/>

⁴⁵ У Чернігові ухвалили програму підтримки ЗСУ на понад 1,5 млрд грн та створять "Ветеранський простір". Суспільне Чернігів. 8 лютого 2023. URL: <http://surl.li/mdzvqe>

У місті діє Програма надання одноразової матеріальної допомоги членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України на 2024 - 2025 роки (рішення міської ради від 31.07.2023 року № 33/VIII -4).

Чернігівська обласна служба зайнятості, Чернігівський міський центр зайнятості надали перелік корисних посилань на отримання допомоги для ветеранів та осіб з інвалідністю через війну - гранти для створення або розвитку власної справи, ваучери на навчання, безкоштовні курси нових професій та інші можливості.

4) Програми підтримки підприємниць

На базі НУ «Чернігівська політехніка» відкрився Центр бізнес-консультування для підприємців. Основна його мета полягає в наданні інформаційної підтримки підприємцям Чернігівщини задля розширення їхніх знань і можливостей⁴⁶.

Центр ділового консультування та інформаційної підтримки в Чернігівській області проводить «Навчання з розробки та впровадження бізнес проєкту» розроблений на основі програми Міжнародної організації праці⁴⁷.

Зокрема, 7-8 жовтня 2024 року Центром було проведено тренінг «Вдосконалюй свій бізнес. Фінансове планування»⁴⁸ (Партнери: Програма розширення підтримки французької неурядової організації Acted for фінансування Бюро гуманітарної допомоги USAID).

Програма розрахована на тих хто потребує підтримки або хоче допомогти іншим. Учасниці проєкту отримують безпечне місце для відвертого спілкування, підтримку від людей, які стикаються зі схожими життєвими ситуаціями, мають можливість отримати професійну консультацію від психологів.

Крім того, Центр бізнес-консультування Чернігівської області запрошує на навчання чоловіків та жінок Чернігівської громади з розвитку підприємницького потенціалу, розробки та впровадження бізнес-проєктів. Навчання направлене на розширення можливостей для зайнятості та підприємництва, відновлення та створення нових джерел доходу мешканців Чернігівської громади шляхом надання експертно-консультаційної підтримки, супровід у впровадженні ефективного управління власним домогосподарством. Можливістю навчання скористувались понад 50 жінок-підприємниць міста Чернігова.

⁴⁶ У Чернігові відкрився Центр бізнес-консультування для підприємців міста й області. URL: <http://surl.li/oaiqzy>

⁴⁷ Центр ділового консультування та інформаційної підтримки в Чернігівській області. URL: <http://surl.li/axuzqp>

⁴⁸ Чернігівський міський центр соціальних служб. URL: <https://www.facebook.com/groups/molodcenterukr/?locale=uk-UA>

На замовлення програми #EU4Business, Чернігівська торгово-промислова палата у партнерстві з ГО Спілка жінок Чернігівщини провела, протягом вересня-жовтня серію тренінгів та безкоштовні консультації для бізнесу. Тема тренінгу: «Розвиток бізнесу через грантові можливості. Огляд поточних програм»⁴⁹.

Французька неурядова організація ACTED проводить конкурс на гранти для малих підприємств Чернігівської області⁵⁰. Ініціатива є частиною проєкту «Забезпечення розширення економічних прав і можливостей для відновлення та розвитку жінок» (SEED). Участь можуть взяти постраждалі від збройної агресії Росії підприємства, які очолюють жінки.

Ініціатива реалізується за підтримки Міністерства зовнішньої політики Канади. Метою проєкту SEED є підвищення економічної безпеки жінок та створення можливостей для їхньої самореалізації та розвитку. Гранти надаються для відновлення, збереження та розширення економічної діяльності підприємств у регіоні.

6) Представлення жінок у дорадчих органах

При депутатському корпусі Чернігівської міської ради працює міжфракційна депутатська група «За рівні права та можливості»⁵¹ та депутатська група з гендерних питань «Рівні можливості»⁵².

Для покращення впровадження гендерних підходів в діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування було впроваджено інститут радників із гендерних питань. За результатами дослідження варто звернути увагу на посилення активності радників і відповідальних за впровадження гендерної рівності не тільки на рівні голови міської ради, а і на рівні управлінь і відділів.

Аналіз медіадискурсу щодо участі жінок у політичному та громадському житті.

Медіапростір Чернігівської територіальної громади має потужний потенціал у підтримці жіночих ініціатив і реалізації гендерно орієнтованої політики в регіоні.

Наталія Левочко – генеральний директор ТРА «Новий Чернігів»;

Телеканал «Дитинець» – Чернігівський місцевий недержавний телеканал, Євгенія Анцибор – директорка каналу.

⁴⁹ Чернігівська регіональна торгово промислова палата. URL: <https://chamber.cn.ua/rozvytok-biznesu-cherez-grantovi-mozhl-2/>

⁵⁰ ACTED пропонує гранти для підтримки підприємств Чернігівщини, очолюваних жінками. URL: <http://surl.li/ktflql>

⁵¹ Міжфракційна депутатська група «За рівні права та можливості». URL: <https://chernigiv-rada.gov.ua/deputat-fr-pr/>

⁵² Депутатська група з гендерних питань «Рівні можливості».

Чернігівська Медіа Група – головна редакторка Вікторія Сидорова.

Медіапростір Чернігівської територіальної громади висвітлює проблеми гендерної рівності, захисту прав жінок, підтримує жіночі ініціативи, жіночі підприємства, історії успіху, незаангажовано висвітлює проблемами жінок різних соціальних і вікових категорій.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Моніторинг можливостей спроможності жінок впливати на формування місцевих політик, брати участь у процесах відновлення та соціальної згуртованості на рівні Чернігівської територіальної громади показав, що жінки Чернігівської територіальної громади є дієвою рушійною силою відновлення і соціальної згуртованості громади.

Незважаючи на те, що жінки складають більшість населення громади, їхнє представництво в органах місцевого самоврядування Чернігова залишається недостатнім для суттєвого впливу на процеси ухвалення рішень та розробки гендерно чутливих програм розвитку. Зокрема, жінки становлять 42% депутатського корпусу Чернігівської міської ради та обіймають 34% керівних посад у відділах та управліннях міської ради. Хоча ці показники перевищують середні по країні, вони все ще не досягають рівня гендерного паритету. Для ефективного впровадження гендерних підходів у діяльності громади необхідно продовжувати роботу над збільшенням представництва жінок на керівних посадах та в органах місцевого самоврядування.

Слід відзначити вагомий потенціал громадського сектору громади. Майже 30 років у місті працює ГО «Спілка жінок Чернігова», клуб «Ветеран», молодіжні ради при міському голові та міській раді. Ці громадські організації працюють у партнерстві з державними органами влади, а їхня діяльність і є показником високої громадської активності жінок громади. Жінки-активістки реалізують проекти, підтримують жінок різних соціальних категорій, очолюють підприємства, гуртують жінок, надають різні види допомоги, мотивують жінок для участі у наступних виборах, займаються волонтерством, створюють жіночі простори, обговорюють актуальні проблеми розвитку громади, проходять тренінги, займаються адвокацією жіночих ініціатив, пишуть проекти, залучають для їх реалізації іноземних партнерів. Результатом такої діяльності є поширення жіночого бізнесу у громаді, реалізація низки волонтерських проєктів, підтримка жінок вразливих категорій, розвиток менторства.

Разом з тим, у громаді не приділяють належну увагу реалізації гендерного підходу. Передусім це проявляється у відсутності гендерно орієнтованої статистики й гендерного аналізу. Зрозуміло, що статистична інформація у період воєнних дій не отримує належного оприлюднення,

необхідно звернути увагу на гендерну складову паспорту громади. Саме зараз відбувається робота над цим документом. Є потреба у проведенні гендерного аналізу програм регіонального розвитку і впровадження гендерного бюджетування для органів місцевого самоврядування.

У громаді триває цілеспрямована робота зі створення безпечового середовища. У цьому напрямку працюють як органи державної влади, так і місцевого самоврядування. Великий потенціал мають громадські правозахисні організації. Проте на рівні громади відсутня узгодженість дій державних органів і громадських організацій, хоча міська влада має всі можливості використовувати цей ресурс.

Аналіз діяльності жіночих громадських, правозахисних, соціальних організацій свідчить, що вони на сьогодні роблять великий внесок у розвиток громади, але відсутня якісна систематизована інформація про результати їх діяльності. Потреба в інформації наступного рівня: скільки підприємств очолюваних жінками працює у громаді, скільки вони створили робочих місць, або: результативність проведених волонтерських акцій, або приклади гуртування жінок вразливих категорій тощо. Робота проводиться у громаді чимала, але майже відсутня інформація про її результати.

На часі дослідження діяльності жіночих громадських організацій і створення їх покажчика, потребою часу є медійна підтримка жіночих проєктів, їх анонсування, інформування про реалізацію, доступність інформації про них.

У Чернігівській міській громаді проведена низка тренінгів з реалізації Резолюції РБ ООН 1325 та Плану дій Програми розвитку ООН «10 пунктів щодо просування гендерної рівності в умовах кризи», підготовлені спеціалісти, тренери. Однак відсутня дієва програма реалізації цих документів на місцевому рівні.

Потребою часу є гендерна освіта на рівні громади як жінок, так і чоловіків, створення банку даних про гендерні проєкти, які реалізуються у громаді, і аналіз їхньої діяльності (як їх реалізація вплинула на розвиток громади), створення «банку» успішних історій, проєктів.

Необхідно налагодити співпрацю громадських організацій і залучити їх до проведення адвокаційних кампаній з метою реалізації гендерних проєктів і захисту прав і інтересів представників вразливих категорій громадян.

Робоча група проєкту рекомендує звернути увагу на необхідність роботи з офіційним сайтом Чернігівської міської ради, оскільки його інформація у доступі всіх мешканців громади. Окрім необхідності систематизувати роботи з впровадження гендерних підходів і інформаційної бази, потрібно розміщати на сайті провідні документи, які ознайомлять мешканців громади з реалізацією гендерно зумовленої політики. Необхідно приділити увагу

моніторингу і забезпеченню інформаційного супроводу проєктів, спрямованих на захист прав і можливостей жінок і чоловіків.

Основні висновки та рекомендації узагальнені в Таблиці 4.

Таблиця 4. Основні ключові висновки та рекомендації

Висновки	Рекомендації
Жінки є рушійною силою соціальної згуртованості та відновлення громади завдяки високій громадській активності та представленню у місцевих органах влади.	Залучати жінок до прийняття рішень через подальше зміцнення їхньої ролі у місцевій владі та підтримку громадських ініціатив (впроваджувати гендерні квоти у виборчих списках; розробляти та реалізовувати навчальні програми для жінок-лідерок; створювати консультативно-дорадчі органи з гендерних питань при місцевих радах; підвищувати обізнаність громади щодо важливості гендерної рівності та активної участі жінок у місцевому самоврядуванні через медіа, публічні заходи та освітні програми)
Активна діяльність громадських організацій (ГО «Спілка жінок Чернігова», молодіжних рад тощо) сприяє розвитку громади, але відсутній якісний облік результатів.	Провести дослідження діяльності жіночих громадських організацій, створити їх реєстр, забезпечити медійну і фінансову підтримку та висвітлення результатів їх діяльності.
Низький рівень реалізації гендерного підходу через відсутність гендерно зорієнтованої статистики, аналізу та системного підходу до гендерного бюджетування.	Впровадити гендерний аналіз програм розвитку, розробити паспорт громади з урахуванням гендерної складової, запровадити гендерне бюджетування.
Відсутність узгодженості дій між державними органами влади та громадськими організаціями у створенні безпекового середовища.	Налагодити співпрацю між владою та громадськими організаціями для спільної реалізації проєктів із захисту прав вразливих категорій населення через такі заходи: створення спільних робочих груп та дорадчих органів, підписання меморандумів про співпрацю, спільне проведення навчальних та інформаційних заходів, створення спільних інформаційних ресурсів, спільний моніторинг та оцінку реалізованих проєктів.
Проведення тренінгів з гендерної рівності (Резолюція РБ ООН 1325), але відсутність механізму реалізації цих документів на місцевому рівні.	Розробити та впровадити місцеві програми реалізації міжнародних документів з гендерної рівності, залучати громадські організації до адвокації цих питань.
Відсутність систематизованої інформаційної бази про проєкти, які впроваджуються у громаді, та їх вплив на розвиток громади.	Створити базу даних про проєкти спрямовані на забезпечення гендерної рівності та гендерно-чутливого відновлення та аналіз їх ефективності; створити «банк успішних історій» для поширення кращих практик у громаді

Висновки	Рекомендації
Недостатнє використання потенціалу офіційного сайту Чернігівської міської ради для висвітлення гендерної політики та результатів проєктів.	Оптимізувати роботу сайту для забезпечення доступу мешканців громади до інформації про гендерні ініціативи, публікації важливих документів, моніторингу реалізації проєктів.
Висока активність жінок у волонтерській діяльності, соціальній підтримці та менторстві, проте їхня робота недостатньо відображена у громадському просторі.	Систематизувати інформацію про досягнення волонтерських ініціатив жінок. Залучати медіа для популяризації успіхів жінок у волонтерстві
Потреба у підвищенні знань щодо розуміння та впровадження принципів гендерної рівності на різних рівнях громади.	Організовувати тренінги, освітні програми для жінок і чоловіків з метою підвищення рівня обізнаності про можливості та шляхи впровадження гендерної рівності та її значення для розвитку громади

Дані рекомендації можуть стати основою для розробки політик та програм, що сприятимуть підвищенню ролі жінок у відновленні громади та соціальній згуртованості.

2. Ріпкинська територіальна громада

Аналіз статистичних даних:

Основні джерела для збору гендерної статистики з метою аналізу статистичних даних на предмет чисельності наявного населення, розподілу за статтю, віком, сімейним статусом, наявністю і формою інвалідності тощо в Ріпкинській ТГ: офіційний портал Ріпкинської громади Чернігівської області, Чернігівського району, паспорт Ріпкинської територіальної громади (2024 рік), профіль Ріпкинської територіальної громади (2024), розподіл постійного населення України за статтю та віком на 1 січня 2022 року. Державна служба статистики України. Чисельність наявного населення України на 1 січня 2022 року. (Державна служба статистики України. За ред. Марії Тімоніної. – К., 2022. 82 с.)

а) Демографічна характеристика населення:

Таблиця 5. Гендерна статистика Ріпкинської ТГ станом на 2024 рр.

тис. осіб

Загальна кількість населення громади	13634 (за матеріалами офіційного сайту громади)		
Відсоток жіночого населення громади (%)	53, 3		
Розподіл постійного населення за статтю (%)	53, 3 (7520) жінок,	46,7 (6594) чоловіків	
Статистика щодо кількості жінок у регіоні	7520.		
Середній вік населення	75		
Природний рух населення (2023)	народжуваність 53	смертність 296	-243

Середня очікувана тривалість життя	75
Діти (дівчатка) віком до 14 р.	631 (51,6 %)
Жінок з числа молоді (15-35)	1640 (50, 2 %)
Дорослі жінки (36-60 р.)	2729 (50,9 %)
Жінки пенсійного віку 60+	2520 (59,5 %)
Студентські та молодіжні спільноти	1
Працездатного та пенсійного віку	
Представниці жіночих громадських організацій	
Ініціативні групи	
Підприємниці	25 (29 %)
Жінки ВПО	102 – (65, 8 %)
Жінки в СЖО	467
Ветеранки (учасниці АТО)	5 (1,8 %)
Членкині родин ветеранів і ветеранок	290
Жінки з інвалідністю	діти і молодь (дівчата) – 102 (75 %), дорослі жінки – 250 (52,1 %)
Одинокі матері з дітьми з інвалідністю	1374
Діти сироти (дівчата і хлопці)	7 (70 %)

б) Соціально-економічний аналіз:

Рівень участі жінок у громадських організаціях та ініціативах.

Аналіз діяльності Ріпкинської територіальної громади свідчить, що жінки складають демографічну більшість (53,3 %), активно залучені до відбудови, соціальних ініціатив, спрямованих на покращення соціально-економічного рівня мешканців громади

Умови воєнного стану в Україні створили суттєві виклики для соціально-економічного становища жінок в громаді. Водночас жінки активно долучалися до обговорення та створення Програми економічного і соціального відновлення та розвитку Ріпкинської селищної територіальної громади на 2023-2025 рр.⁵³.

Ця програма створена на основі гендерно чутливого аналізу результатів економічного і соціального розвитку громади на 2022 р. та визначає основні завдання на 2023-2025 рр. Серед пріоритетних та ключових завдань програми – розвиток людського потенціалу. Йдеться про забезпечення соціального захисту, гендерної рівності та протидію домашньому насильству або насильству за ознакою статі. Розроблена програма передбачає проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, семінарів, тренінгів, круглих столів, робочих зустрічей з питань протидії домашньому насильству» – зазначила начальник загального відділу Ріпкинської селищної ради Марина Пінчук.

⁵³ <http://surl.li/peqmks>

Жінки активно долучаються до формування місцевих політик, у т. ч. у соціально-економічній сфері, однак вплив жінок на процеси ухвалення рішень на місцевому рівні є недостатнім. Так, до складу робочої групи з розроблення Програми комплексного відновлення території Ріпкинської селищної територіальної громади⁵⁴ увійшла 21 особа, з яких лише 8 жінки, що складає 38 % від загальної кількості.

Вплив воєнного стану на становище жінок. За даними моніторингу у сфері захисту⁵⁵ до основних безпекових проблем належать пошкодження чи руйнування майна цивільного населення, обстріли житлових кварталів, забруднення територій мінами та боєприпасами, пошкодження чи руйнування майна цивільного населення, пошкодження чи руйнування цивільної інфраструктури, загибель або поранення цивільних, спричинені обстрілами. При цьому опитані жінки на перше місце серед безпекових викликів поставили забруднення територій мінами та боєприпасами.

Щодо уразливості в безпековому плані населення, то такими є всі мешканці громади незалежно від статі. Частота соціальних конфліктів між групами (не переміщеними особами, ВПО та/або особами, які повертаються) є низькою.

Існують проблеми з доступом до компенсацій/відшкодування внаслідок недостатньої обізнаності з механізмами компенсацій/правового захисту щодо поранень, отриманих у результаті конфлікту. Зокрема, 50 % опитаних жінок вказали на незначну кількість людей, поінформованих про ці механізми.

Загальна ситуація щодо проблеми гендерно зумовленого насильства, з погляду 89 % опитаних жінок та дівчат Ріпкинської громади є доброю (дані моніторингу у сфері захисту в Україні⁵⁶). До основних викликів у сфері захисту, які впливають на жінок і дівчат з погляду безпеки, здоров'я та доступу до послуг та можливостей увійшли відсутність вільного доступу до засобів існування та фінансових ресурсів, відсутність безпечного місця та приватності, відсутність спеціалізованих послуг, зокрема у сфері сексуального та репродуктивного здоров'я.

Рівень життя половина опитаних жінок громади визначають як добрий, а кількість людей, що стикались з перешкодами або обмеженнями у доступі до важливих послуг (медичних, добровольчих, житлових) незначна.

Серед соціальних проблем першорядної ваги, варто відзначити: високий рівень безробіття, неможливість працевлаштування в громаді. При цьому

⁵⁴ <https://ripkynska-gromada.gov.ua/programa-kompleksnogo-vidnovlennya-teritorii-ripkinskoi-selischnoi-teritorialnoi-gromadi-14-45-15-03-07-2024/>

⁵⁵ <http://surl.li/rwsrpc>

⁵⁶ <http://surl.li/vpgwhhio>

неактивність мешканців/ок громади в питаннях можливостей для чоловіків та жінок свідчить про недостатню увагу до гендерної політики.

З метою подолання негативного впливу воєнного стану на жінок Ріпкинської територіальної громади, прийняті й реалізуються програми, які направлені на покращення становища жінок у громаді (програми, які діють у 2024 році):

- Програма «Поліцейський офіцер громади» Ріпкинської селищної територіальної громади на 2022 -2025 роки (затверджена рішенням 9 сесії селищної ради 8 скликання від 17.02.2022 (зі змінами, внесеними на 13 сесії селищної ради 8 скликання від 22.12.2022);

- Комплексна програма захисту населення і території Ріпкинської селищної територіальної громади від надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціального та воєнного характеру на 2023-2025 роки (затверджена рішенням 13 сесії Ріпкинської селищної ради 8 скликання від 22.12.2022 року);

- Програма попередження дитячої безпритульності та бездоглядності, розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, Ріпкинської селищної ради на 2021-2025 роки (2021-2025) (затверджена рішенням 4 сесії Ріпкинської селищної ради 8 скликання від 19.03.2021 року);

- Програма підтримки сімей, які опинились у складних життєвих обставинах, Ріпкинської селищної ради 2021-2025 (затверджена рішенням 2 сесії Ріпкинської селищної ради 8 скликання від 24.12.2020 року (зі змінами 8 сесії 8 скликання від 21.12.2021);

- Положення про надання грошової допомоги соціально незахищеним громадянам затверджене рішенням 15 сесії Ріпкинської селищної ради 7 скликання від 28.03.2018 року (зі змінами 6 сесії 8 скликання від 22.07.2021);

- Програма соціальної підтримки учасників операції об'єднаних сил, антитерористичної операції, та учасників бойових дій на території інших держав на 2021 – 2023 роки (затверджена рішенням 2 сесії Ріпкинської селищної ради 8 скликання від 24.12.2020 року);

- Програма надання одноразової матеріальної допомоги членам сімей загиблих (померлих) військовослужбовців та мирних жителів Ріпкинської селищної територіальної громади, які загинули (померли), виконуючи свій громадянський обов'язок із захисту незалежності та територіальної цілісності України, підтримання громадського порядку на території Ріпкинської громади в умовах відсічі збройній агресії Російської Федерації, на 2023 рік (затверджена рішенням 13 сесії Ріпкинської селищної ради 8 скликання від 22.12.2022 року).

в) Політика та публічне управління:

Під час соціальних трансформацій в умовах воєнного стану актуальним є дослідження гендерних аспектів жіночого лідерства в публічному управлінні.

Кількісний склад депутатського корпусу

Депутати (станом на 01.01.2024): загальна кількість ради 26 (на сьогодні час – 23 (3 депутати від «ОПЗЖ» склали повноваження) – чоловіки 14 (61 %), жінки – 9 (39 %).

Таблиця 6. Кількісний склад депутатського корпусу станом на 2024 р.⁵⁷
осіб, %

Загальна кількість депутатів (чоловіки і жінки)	чоловіки	жінки
26	14(61 %)	9 (39 %)

Склад керівництва та виконавчого комітету (голова, заступник селищного голови з питань діяльності виконавчих органів ради, керуючий справами (секретар виконавчого комітету), секретар селищної ради начальник відділу освіти селищної ради, начальник відділу культури, молоді і спорту селищної ради, начальник фінансового відділу селищної ради, начальник служби у справах дітей селищної ради, голова ветеранської організації, старости старостинських округів, молодіжна рада).

Таблиця 7. Склад керівництва та виконавчого комітету (голова, секретар міської ради, заступник міського голови, керуюча справами виконавчого комітету, виконавчий комітет)⁵⁸

Загальна кількість членів виконкому (чоловіки і жінки)	чоловіки	жінки
9	3 (33 %)	6 (67 %).

Таблиця 8. Склад керівників структурних підрозділів

Загальна кількість керівників структурних підрозділів (чоловіки і жінки)	чоловіки	жінки
12	2 (17 %)	10 (83%)

Таблиця 9. Старостинські округи (старости та діловоди)⁵⁹

Старости старостинських округів (чоловіки і жінки)	чоловіки	жінки
10	6 (60%)	4 (40%)

⁵⁷ Інформація про депутатів Ріпкинської ТГ URL: <https://ripkynska-gromada.gov.ua/deputati-teritorialnoi-gromadi-12-57-29-25-03-2021/>

⁵⁸ <https://gormr.gov.ua/miskvykonkom/>

⁵⁹ <https://gormr.gov.ua/starostynski-okrugy/>

Рівень представництва жінок у селищній раді складає 70 %. Однак наявна вертикальна гендерна сегрегація: на рівні ухвалення рішень жінки значно менш представлені, крім відділів та секторів.

Таблиця 10. Склад Молодіжної ради

Загальна кількість членів (чоловіки і жінки)	чоловіки	жінки
16	2 (13%),	14 (87%)

Вивчення успішних практик та кейсів

Жінки громади – агентки змін. Пінчук Марина, начальник загального відділу Ріпкинської селищної ради – активна учасниця проєкту. Входила до складу робочої групи з громадської безпеки та відновлення Ріпкинської селищної ради упродовж 2023 року працювала над створенням профілю громади.

Усвідомлює, що необхідне комплексне дослідження громадської думки мешканців громади, щоб висловити своє бачення, озвучити потреби, звернути увагу на наявні проблеми. Проводила серед жителів і жительок фокус-групи, опитуванні щодо основних проблем громадської безпеки соціальної згуртованості, а також брала участь у картуванні громади

«Результати моєї активної життєвої позиції вже допомагають жителям нашої громади, адже я завжди за «двіж», який приносить людям посмішки та гарний настрій. Молодіжний простір, ветеранський хаб – це проєкти, які змушують мене не зупинятись та створювати, щось нове», – зазначає Марина Пінчук.

У планах на майбутнє – реалізувати якомога більше проєктів, які приносять користь людям.

Стратегування Ріпкинської громади

Ріпкинська громада успішно напрацьовує важливі стратегічні документи життєдіяльності та розвитку території. Громада була обрана до проєкту «Стратегічне планування в Сумській, Харківській та Чернігівській областях» громадської організації «Сіверський інститут регіональних досліджень» за підтримки Проєкту USAID «ГОВЕРЛА»

Керівництво громади, громадський актив планують розвиток громади, розробляють стратегії залучення коштів міжнародних донорів на розвиток. Наразі триває ознайомлення з методологією стратегічного планування та обговорюються практичні питання: організації та проведення опитування мешканців громади та місцевих підприємців, організації вивчення потреб бенефіціарів (отримувачів вигід) від впровадження стратегії, збору даних, що необхідні для проведення соціально-економічного аналізу громади.⁶⁰

⁶⁰ Ріпкинська селищна рада. URL: <http://surl.li/nqibqe>

Громадські організації/ініціативні групи (див. табл. 11).

У Ріпкинській ТГ активну діяльність здійснюють 5 громадських організацій, діють 2 діалогові майданчики/простори та Молодіжна рада.

Таблиця 11.

Назва ГО	Керівник/ця	Інформація про ГО
«Ріпки-Промінь»	Мальковець Ірина	сторінка у ФБ: https://www.facebook.com/profile.php?id=100089433743952
«КОРВУС»	Гончаров Олексій	сторінка у ФБ https://www.facebook.com/ngocorvus?_rdr
«Реальна співпраця»	Коваленко Тетяна	група у ФБ https://www.facebook.com/groups/833977507816985/member_s
«Малятко»	Ручко Оксана	
«Асоціація освітян імені Софії Русової»	Корж Наталія	https://r-gimnazia.pp.ua/meniu-saitu/hromadska-orhanizatsiia-asotsiatsiia-osvitian-imeni-sofii-rusovoi

Серед основних напрямків діяльності громадських організацій – реалізація проєктів, що спрямовані на соціально-економічний розвиток громад, ментальну та психологічну підтримку мешканців громади.

Так, Громадська організація «Ріпки-Промінь» та Програма розвитку ООН (Проєкт «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» реалізували проєкт «Реконструкція вуличного освітлення в смт Ріпки». Організація реалізувала низку проєктів, що сприяли участі жінок у відновленні громад і були спрямовані на покращення інфраструктури громади та підвищення безпеки мешканців:

➤ Закупівля контейнерів для сміття у селищі Ріпки – екологічний проєкт, завдяки реалізації якого були встановлені контейнери для збору сміття в смт Ріпки;

➤ Реконструкція вуличного освітлення у селищі Ріпки – Результатом реалізації проєкту стало улаштування вуличного освітлення в селищі Ріпки;

➤ Проведення водогону у селищі Ріпки – в межах проєкту проведено водогін в частині вулиць смт Ріпки;

➤ Безпека в закладах освіти – метою проєкту було створення безпечних умов для учасників освітнього процесу громади для організації очного навчання у закладах освіти Ріпкинської територіальної громади. Закуплено 12 генераторів для закладів освіти та флікери для учасників освітнього процесу.

ГО «Реальна співпраця» реалізує волонтерські ініціативи (благодійні ярмарки на допомогу захисникам), заходи першої психологічної допомоги та допомоги при стресі (2024).

ГО «КОРВУС» реалізує заходи, спрямовані на підтримку жінок у працевлаштуванні, безпечному пошуку роботи, подолання гендерних стереотипів у працевлаштуванні, відкритті власної справи, соціальному підприємстві та заснуванні громадської організації. Організація співпрацює з громадськими організаціями Чернігівщини й у 2024 р. реалізувала проєкт зі створення зони відпочинку в місцевому парку посадили вишневу алею, поставили лави та проводять освітні заходи, тренінги.

Громадська організація «Малютко» (Замглай) втілювала проєкт «Покращення інвестиційної привабливості селища Замглай шляхом створення інформаційної бази»⁶¹

Громадська організація «Асоціація освітян імені Софії Русової» напрямком своєї діяльності визначає об'єднання навчальних закладів та координацію їх діяльності на розбудову національної системи освіти в Україні на основі впровадження в практику роботи педагогічних ідей С. Ф. Русової, сприяння громадсько-державному управлінню освітою та захист прав і інтересів своїх членів.⁶²

Молодіжний простір у Ріпках був створений в рамках молодіжного обміну за програмою «ВідНОВА:UA» (червень 2024).⁶³

Жіночий актив Ріпкинської громади активно співпрацює з ГО «Спілка жінок Чернігівщини», проводяться обговорення питань рівності прав і можливостей жінок і чоловіків для громади, залучення жінок до розробки та реалізації програм соціально-економічного розвитку в Ріпкинській громаді, гендерне бюджетування, яке дозволяє найкраще вирішувати проблеми громади, жіноче підприємництво в громаді⁶⁴.

Така співпраця відбувається за підтримки голови громади Сергія Гаруса.

Робота з молодими жінками, студентською та учнівською молоддю

Реалізуються заходи на тему відповідального батьківства. Громадська організація «Дівчата» 09.11.2024 в приміщенні Молодіжного простору (с-ще Ріпки, Будинок культури) проводила захід «Батьківство в радість».

ГО «Корвус» для жінок віком від 18 років проводила анонімне опитування з метою визначення рівня обізнаності щодо правил написання резюме, мотиваційного та супровідного листів, алгоритмів пошуку роботи, розпізнання фейкових сайтів пошуку роботи від справжніх, правил дрес-коду та поведінки під час співбесіди на посаду, щодо подолання гендерних стереотипів у працевлаштуванні, відкритті власної справи, соціальному підприємстві та заснуванні громадської організації

⁶¹ <https://gurt.org.ua/news/recent/5165/>.

⁶² <https://metoddnz28.wixsite.com/dnz28rusova/about-3>.

⁶³ <https://www.youtube.com/watch?v=vu7Vyp1UgVQ>

⁶⁴ <https://ripkynska-gromada.gov.ua/news/1635859842/>

При Ріпкинській селищній раді працює молодіжна рада, яка об'єднує ініціативну, амбітну молодь. Молодіжна рада активно співпрацює з громадськими організаціями Чернігівщини та набуває досвід проєктної діяльності.

Зокрема, за сприяння ГО «Доброчин» у межах проєкту «Розширення можливостей залучення молоді в Чернігівській області» за фінансової підтримки Європейського фонду за демократію European Endowment For Democracy, у 2022 р. Молодіжна рада брала участь у конкурсі мінігрантів. Для реалізації своїх ініціатив молодь отримала спортивний інвентар та акустичну систему.

Роботу з молодими жінками, студентською та учнівською молоддю здійснюють заклади культури та спорту Ріпкинської ТГ: 5 будинків культури, 17 клубів, 13 бібліотек, 1 музей, 2 заклади фізичної культури. У громаді функціонує 5 закладів загальної середньої освіти та 2 заклади позашкільної освіти.

Реалізацією молодіжної політики у громаді опікується Відділ культури, молоді і спорту, реалізуючи заходи для молоді спільно з Ріпкинським будинком культури, комунальним закладом позашкільної мистецької освіти «Ріпкинська школа мистецтв» та Ріпкинським історико-краєзнавчим музеєм.

Ефективно функціонує Молодіжний простір Ріпкинської громади (група у ФБ <https://www.facebook.com/groups/1245816276067471>). Молодіжному просторі постійно проводяться просвітницькі заходи для молоді (тренінги, лекції, семінари, воркшопи, екскурсії, квізи, фотозони) на теми фінансової грамотності, арттерапії, реалізації волонтерських ініціатив, організовується змістовне дозвілля молоді (перегляд фільмів, танцювальні вечори). Активна молодь громади, яка гуртується довкола простору, організовує суспільно корисні акції: «Здай макулатуру - допоможи тваринці», збір на сітки для ЗСУ, фотоконкурс «Мій домашній улюбленець», День Молоді тощо.

Громадські організації також активно реалізують ініціативи для жінок, студентської та учнівської молоді. Зокрема, ГО «Асоціація освітян імені Софії Русової» всіляко сприяє впровадження педагогічних ідей С. Русової у навчально-виховний процес, залучає молодь до історико-краєзнавчих, народознавчих пошуків.

Мешканці та мешканки громади отримують психологічну допомогу. ГО «KICAP» у межах програми CLEAR проведено тренінги «Емоційна компетентність в умовах війни». (CLEAR) – це програма реагування на гуманітарні потреби в Україні, яку впроваджує Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) та фінансує Бюро гуманітарної допомоги Агентства США з міжнародного розвитку (USAID's BHA)⁶⁵

Для дітей громади проводяться арттерапевтичні заходи. Серію занять «Терапія іграшкою. Ведмедик Тедді» для розвитку емоційного інтелекту у

⁶⁵ <http://surl.li/nqibqe>

дітей дошкільного та шкільного віку провела ГО «KICAP» та програма CLEAR⁶⁶.

Водночас діти перебувають у найбільшій небезпеці. Тому це питання потребує вирішення та вжиття заходів щодо надання психологічної допомоги дітям.

Виклики та рішення на шляху залученості жінок у громадське життя

В умовах війни залученість жінок до громадського життя є високою. На власному прикладі жінки Ріпкинської ТГ просувають культуру громадської участі, розподілу відповідальності та спільного прийняття рішень, різними шляхами прагнуть підвищити зацікавленість самих людей у житті свого населеного пункту, громади. Так, Марина Пінчук, Світлана Драч, Ірина Мельниченко, Тетяна Дебела, Людмила Литвинюк, спеціалісти відділів, старости та діловоди Ріпкинської селищної ради увійшли до складу робочої групи зі створення профілю Ріпкинської громади (2023).

Характеризуючи загальну ситуацію в громаді, серед інших, до основних проблем жінки відносять високий рівень безробіття та неможливість працевлаштуватися в громаді, а також відсутність можливостей для повноцінного відпочинку, заняття спортом та культурно проводити дозвілля. Також досі є гендерний розрив в оплаті праці жінок і чоловіків, який становить 18 %.

Результати проведеного у вересні-листопаді 2023 року масового стандартизованого (кількісного) опитування жителів громади, серед яких 59 % становили жінки, продемонстрували: можливості для чоловіків та жінок респонденти оцінювали неактивно, що свідчить або про їхню необізнаність в питаннях гендерної політики, або про відсутність такої проблеми (джерело: Профіль Ріпкинської ТГ).

До викликів на шляху залученості жінок у громадське життя відносяться: вразливість жінок в економічному плані через неможливість працевлаштування, зростання навантаження у вирішенні побутових питань внаслідок мобілізації чоловіків до лав ЗСУ, волонтерську діяльність та потребу підтримки захисників.

Зростанню психоемоційної напруги та небажанню долучатися до громадських ініціатив сприяє наростання безпекових, енергетичних, екологічних загроз, рівень представництва у вищих органах державного управління, політичних та профспілкових структурах.

Розв'язанням зазначених проблем може бути визначення базових потреб жінок, впровадження гендерно орієнтованого врядування та бюджетування. На часі розробка та втілення програм, націлених на вирішення проблеми

⁶⁶ <https://ripkynska-gromada.gov.ua/news/1729060400/>

балансу між сферою праці й особистим життям. Важливою є підтримка освітніх заходів на теми гендерної нерівності та недопущення дискримінації.

Виявлення проєктів, що сприяють участі жінок у відновленні громад

У ліцеї Ріпкинської громади завдяки ініціативі Швейцарсько-українського проєкту DECIDE «DECIDE: ВІДБУДОВА» облаштували сучасне укриття. Це справжній освітній хаб, де діти зможуть навчатися, відпочивати та навіть займатися спортом. Якщо діти перебувають у безпечних умовах, то жінки мають можливість приділити більше уваги громадським справам.

У громаді реалізується Програма дій та реагування територіальних громад на надзвичайні ситуації (CLEAR) – це програма реагування на гуманітарні потреби в Україні, яку впроваджує Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) та фінансує Бюро гуманітарної допомоги Агентства США з міжнародного розвитку (USAID's BHA). ГО «KICAP» є партнерською організацією Global Communities, яка реалізує завдання програми CLEAR на території Ріпкинської громади. В межах цієї програми на базі Ріпкинського ліцею імені Софії Русової та Ріпкинського ліцею Ріпкинської селищної ради пройшли тренінги «Емоційна компетентність в умовах війни» для мешканок громади.

Важливою складовою підвищення активності жінок у громадському житті є участь у заходах із соціальної освіти. Такі заходи проводяться у Молодіжному просторі у Ріпках.

Фахівці простору постійно проводять заходи, що сприяють розвитку лідерства, формуванню фінансової грамотності, медіакультури тощо.

Молоді жінки й дівчата взяли участь у тренінгу із фінансової грамотності Юлією Жерневською, що відбувся 17 листопада в Молодіжному просторі⁶⁷.

23 вересня активні молоді жінки і дівчата відвідали тренінг «Волонтерство – це... Як долучитися до волонтерських ініціатив у громаді?». Метою заходу було активізація молодого населення, яке свідомо долучатиметься до волонтерських програм, що стане вектором розвитку не тільки волонтерського, а й молодіжного напрямку.

Другий етап кабінетного дослідження

1) Безпека та захист прав

Питання безпеки та захисту прав перебувають у центрі уваги Ріпкинської селищної ради, оскільки багато мешканців громади, як і багато людей в Україні, мають досвід травматичних подій. До найголовніших причин небезпеки у Ріпкинській громаді на думку жителів належать: 1) військові дії; 2) бездоглядні собаки; 3) безробіття; 4) бідність; 5) алкоголізм та наркоманія (Джерело: профіль Ріпкинської громади, с. 55).

⁶⁷ <https://www.facebook.com/reel/1017336010151864>.

В умовах воєнного стану громада співпрацює з благодійними організаціями, що сприяє підвищенню безпеки в громаді. Зокрема, громаду відвідують представники міжнародної гуманітарної організації Норвезька рада у справах біженців в Україні. Завдяки підтримці цієї організації Ріпкинська громада отримала оргтехніку (ноутбуки та принтери) для надання адміністративних послуг жителям громади. Також Норвезька рада передала генератор для забезпечення безперебійної роботи ЦНАПу⁶⁸.

В мовах війни зростає рівень насильства та порушення прав людини. Відповідь мешканок громади на питання про гендерно зумовлене насильство як не поширене в їхній громаді, нерідко свідчить про невміння ідентифікувати це явище.

На офіційному сайті Ріпкинської ТГ⁶⁹ у рубриці «Запобігання та протидія домашньому насильству» розміщена інформація про «Гарячу лінію» з протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей 1547, перелік організацій, до яких можна звернутися за консультацією та допомогою:

Відділення поліції №2 Чернігівського районного управління поліції ГУНП в Чернігівській області – 102, (04641) 2-15-63.

Відділ культури, молоді і спорту Ріпкинської селищної ради – (04641) 2-16-45.

Служба у справах дітей Ріпкинської селищної ради – (04641) 3-11-36.

Відділ соціальних служб КЗ «Центр надання соціальних послуг» Ріпкинської селищної ради – (04641) 2-13-31.

Національна безкоштовна «гаряча лінія» із запобігання домашньому насильству, торгівлі людьми та гендерної дискримінації 0 800 500 335 або за номером 116 123.

Національна дитяча «гаряча лінія» 0 800 500 225 або за номером 116 111.

Урядова «гаряча лінія» із запобігання домашньому насильству 15-47.

Наявна інформація про види насильства та алгоритм дій у випадках домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі та про систему безоплатної правничої допомоги допомагає постраждалим від домашнього насильства.

Водночас при оцінці якості надання послуг у громаді 38 % опитаних незадоволені рівнем надання безоплатної правової допомоги, а 39 % взагалі не знають, про що йде мова, що свідчить про необхідність організації такої діяльності в громаді: створення центрів або хабів надання безоплатної правової допомоги жителям громади (Джерело: профіль Ріпкинської ТГ, с. 48).

⁶⁸ Ріпкинська селищна рада. URL: <http://surl.li/nqibqe>

⁶⁹ <https://ripkynska-gromada.gov.ua/zapobigannya-ta-protidiya-domashnomu-nasilstvu-16-48-00-25-10-2021/>

У Ріпкинській громаді відсутній Центр з надання безоплатної правової допомоги.

Мешканці громади високо оцінюють позитивний досвід звернень за допомогою до військових, поліції, органів місцевого самоврядування, родичів, друзів, органів державної влади. Досить велика кількість опитаних взагалі не зверталась до органів прокуратури, судів, юристів. Це свідчить про відсутність потреби у таких зверненнях, або про небажання чи необізнаність у можливості захисту своїх законних прав. Це питання потребує також додаткового вивчення з метою створення консультативних центрів щодо правової допомоги громадянам.

Позитивною практикою є проведення в громаді тренінгів із питань попередження та реагування на домашнє та гендерно зумовлене насильство. Тренінг було проведено 14 листопада 2024 року ГО «Центр гуманістичних технологій «Ахалар» в межах ініціативи «Ветеранські центри «Свої. Разом» в Іванівській та Ріпкинській громадах Чернігівської області». Цільова аудиторія тренінгу – ветерани, ветеранки, члени їхніх родин, працівники і працівниці допоміжних професій та всі зацікавлені особи⁷⁰.

На офіційному сайті також розміщені контакти для ветеранів війни та членів родин загиблих захисників та захисниць України з числа внутрішньо переміщених осіб у розрізі районів та громад області що сприяє підвищенню інформаційної обізнаності мешканців та мешканок громади, які належать до вразливих категорій.

Запобігання торгівлі людьми та надання допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми, визначено одним із завдань Програми економічного і соціального відновлення та розвитку Ріпкинської селищної територіальної громади на 2023-2025 роки⁷¹.

На офіційних медіаресурсах проводяться інформаційні кампанії про торгівлю людьми – як розпізнати та уникнути⁷².

У громаді працюють офіційні державні установи, діяльність яких направлена на забезпечення безпеки та захисту прав жінок: Комунальний заклад «Центр надання соціальних послуг» Ріпкинської селищної ради та Служба у справах дітей Ріпкинської селищної ради, місцевий суд загальної юрисдикції.

У громаді діють місцеві/ регіональні програми, спрямовані на посилення безпеки і захист населення:

- «Комплексна програма захисту населення і території Ріпкинської селищної територіальної громади від надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціального та воєнного характеру на 2023-2025 роки»,

⁷⁰ <https://ripkynska-gromada.gov.ua/news/1731084046/>

⁷¹ https://rada.info/upload/users_files/04412583/872f4dec3aef8aa2989ffac28e14aa64.pdf

⁷² <https://ripkynska-gromada.gov.ua/news/1728633423/>

- «Програма з профілактики правопорушень у сфері забезпечення державної безпеки, запобігання протиправним спрямуванням терористичного та диверсійного характеру на території Ріпкинської селищної ради на 2021-2025 роки».

Організації та установи, що надають послуги із безпеки:

- Відділення поліції №2 Чернігівського районного управління поліції ГУНП в Чернігівській області;
- Ріпкинське ВП ГУНП ДСНС України в Чернігівській області;
- Ріпкинський ліцей Ріпкинської селищної ради;
- Ріпкинський ліцей імені Софії Русової Ріпкинської селищної ради;
- Замглайський ліцей Ріпкинської селищної ради;
- Радунський ліцей Ріпкинської селищної ради;
- Вербицький ліцей Ріпкинської селищної ради;
- Ріпкинський заклад дошкільної освіти «Колосок»;
- Ріпкинський заклад дошкільної освіти «Веселка»;
- Замглайський заклад дошкільної освіти «Малютко»;
- Вишнівський заклад дошкільної освіти;
- Радунський заклад дошкільної освіти;
- Ріпкинський центр дитячої та юнацької творчості.

2) Соціальні послуги:

У громаді реалізуються такі соціальні програми:

- Програма підтримки сімей, які опинились у складних життєвих обставинах Ріпкинської селищної ради на 2021-2025 роки;
- Положення про надання грошової допомоги соціально незахищеним громадянам.

На підвищення соціального захисту жінок у громаді спрямована діяльність КЗ "Центр надання соціальних послуг". Майже 43 % жителів громади оцінюють якість надання соціальних послуг на задовільному рівні (Профіль Ріпкинської громади, с. 48).

Серед інших у переліку соціальних послуг зокрема й такі, які спрямовані на підвищення соціального захисту жінок (див. табл. 12):

Таблиця 12.

Назва послуги	Зміст послуги	Отримувачі послуги
Догляд вдома	- допомога в самообслуговуванні, пересуванні в побутових умовах, веденні домашнього господарства, організації взаємодії з іншими фахівцями та службами; - навчання навичкам самообслуговування; допомога в забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичкам користування ними; - психологічна підтримка; - інформування та представництво інтересів.	- особи похилого віку; - особи з інвалідністю, тяжкими формами захворювання (у тому числі до встановлення інвалідності); - особи з психічними та поведінковими порушеннями (комбіновані порушення)

Назва послуги	Зміст послуги	Отримувачі послуги
Денний догляд	–забезпечення умов для денного перебування; –забезпечення харчуванням; –допомога в самообслуговуванні; –спостереження за станом здоров'я, надання реабілітаційних послуг; –формування та підтримка навичок самообслуговування; –психологічна підтримка; –соціально-трудова адаптація; –організація денної зайнятості.	–особи похилого віку; –особи з інвалідністю; –жінки з тяжкими формами захворювання (у тому числі до встановлення інвалідності); –особи з психічними та поведінковими порушеннями (комбіновані порушення)
Підтримане проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю	–забезпечення проживання особи або групи осіб; консультування; –навчання, розвиток та підтримка навичок самообслуговування та інших навичок, необхідних для самостійного проживання; –допомога в організації розпорядку дня; –доорганізація медичного патронажу; –допомога у веденні домашнього господарства; –представництво інтересів; –допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами	–особи похилого віку; –особи з інвалідністю
Підтримане проживання бездомних осіб	–забезпечення проживання особи або групи осіб; консультування, навчання, розвиток та підтримка навичок самостійного проживання; –допомога в організації розпорядку дня; –організація медичного патронажу; –допомога у веденні домашнього господарства; –представництво інтересів; –допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами	бездомні особи
Соціальна інтеграція та реінтеграція	–допомога в оформленні документів; –допомога в отриманні реєстрації місця проживання/перебування; –сприяння в отриманні житла, працевлаштуванні тощо; –корекція психологічного стану та поведінки в повсякденному житті; –надання психологічної підтримки; –допомога у зміцненні/відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків; –сприяння організації та діяльності груп самопомогі; –сприяння в отриманні послуги перекладу, вивчення державної мови; –сприяння у встановленні зв'язків із національно-культурними організаціями співвітчизників.	–внутрішньо переміщені особи; –особи, постраждалі від торгівлі людьми; –бездомні особи, біженки, шукачки притулку, національні меншини, діти та особи, які перебувають/перебували у спеціалізованих або інтернатних закладах.
Надання притулку	–надання ліжка-місця з комунально-побутовими послугами; –забезпечення твердим, м'яким інвентарем, одягом, взуттям, харчуванням; –створення умов для здійснення санітарно-гігієнічних заходів, дотримання особистої гігієни; –організація збереження особистих речей; –допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями, службами.	–бездомні особи; –особи, постраждалі домашнього насильства; –особи / сім'ї, яким завдано шкоди через пожежу, стихійне лихо, катастрофу, бойові дії, терористичний акт, тимчасову окупацію, збройний конфлікт та які залишились без житла або проживання у їхньому житлі є неможливим.

Назва послуги	Зміст послуги	Отримувачі послуги
Кризове та екстрене втручання	–перша психологічна допомога; –консультування; –інформування; –представництво інтересів; –допомога в організації отримання безоплатної правової, невідкладної медичної допомоги, притулку тощо.	–особи, постраждалі від домашнього насильства; –особи, постраждалі від торгівлі людьми; –особи, яким завдана шкода пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією.
Консультування	–допомога в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення, складання плану виходу зі складної життєвої ситуації; психологічне консультування; –надання інформації про соціально безпечну поведінку.	–сім'ї та особи, які перебувають у складних життєвих обставинах.
Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних сімейних обставинах	–консультування, регулярні зустрічі чи відвідування отримувача соціальної послуги з метою моніторингу виконання завдань, спрямованих на розв'язання складної життєвої ситуації отримувача соціальної послуги; –допомога в усвідомленні значення дій та/або розвиток вміння керувати ними; –навчання та розвиток соціальних навичок, навичок виховання та догляду за дітьми, управління домогосподарством; –консультування, психологічна підтримка.	сім'ї, особи, які перебувають у складних життєвих обставинах.
Фізичний супровід осіб з інвалідністю	надання допомоги при переміщенні у громадських місцях і транспорті для відвідування органів державної влади та місцевого самоврядування, установ, організацій та закладів освіти, надавачів медичних, соціальних та реабілітаційних послуг тощо, купівлі товарів, робіт і послуг, у тому числі заповнення бланків, написання заяв, читання інформації під час такого.	особи з інвалідністю, в тому числі: особи з порушенням зору; особи з порушенням опорно-рухового апарату; особи з інтелектуальними порушеннями; особи з психічними порушеннями та поведінковими порушеннями (комбіновані порушення).
Соціальний супровід	–організація навчання та просвіти (лекції, бесіди, вистави, акції, створення та розповсюдження рекламної інформації та просвітницьких матеріалів тощо); –організація простору безпеки та розвитку; –консультування; –представництво інтересів; –посередництво; –інформування з питань соціальних послуг, стосовно здорового способу життя, профілактики суспільно небезпечних хвороб, протиправної поведінки, інституціоналізації дітей та дорослих з інвалідністю, дітей з групи ризику та громадян похилого віку, дискримінації, а також з питань толерантного ставлення до вразливих груп населення.	–вразливі групи населення; –особи / сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Назва послуги	Зміст послуги	Отримувачі послуги
Соціальна адаптація	–формування та розвиток соціальних навичок, умінь, соціальної компетенції; –представництво інтересів; –корекція психологічного стану та поведінки в повсякденному житті; –надання психологічної підтримки; –посередництво та консультування; –допомога в оформленні документів; –сприяння працевлаштуванню; –допомога у зміцненні/відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків; –організація клубів за інтересами, клубів активного довголіття, університетів третього віку; –допомога в організації денної зайнятості та дозвілля; –сприяння організації та діяльності груп самопомог.	–особи похилого віку; –діти та дорослі з інвалідністю, в тому числі з психічними та поведінковими порушеннями, моторними та комплексними порушеннями; –особи, які перебувають/перебували в спеціалізованих або інтернатних закладах; –учасники бойових дій; –особи, які відбули покарання у вигляді обмеження або позбавлення волі на певний строк.
Інформування	–надання інформації з питань соціального захисту населення, у тому числі переліку та адрес надавачів соціальних послуг, умов їх отримання, тарифів на платні соціальні послуги; –надання інформації щодо отримання медичної, правової допомоги, адміністративних послуг та інших видів допомоги, робіт, послуг.	–вразливі групи населення; –особи/сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах.

У Програмі економічного і соціального відновлення та розвитку Ріпкинської селищної територіальної громади на 2023-2025 роки серед заходів, що сприяють розвитку людського потенціалу, вказано «Забезпечення соціального захисту населення та гендерної рівності».

Йдеться про соціальний захист населення та підвищення стандартів життя людей з особливими потребами (підтримку членів сімей загиблих учасників АТО/ООС, осіб з інвалідністю з числа учасників АТО/ООС; забезпечення у повному обсязі потреби у технічних та інших засобах реабілітації та пересування осіб з інвалідністю); забезпечення надання якісних соціальних послуг у громаді (збільшення кількості надання якісних соціальних послуг, створення сімей патронатних вихователів тощо)⁷³.

Проводиться інформування про компенсаційні програми служби зайнятості. Зокрема, майже 2,7 млн грн компенсацій отримали роботодавці Чернігівщини за облаштування робочих місць для людей з інвалідністю⁷⁴.

3) Програми підтримки ВПО

У Чернігівській області, і в Ріпкинській громаді в т.ч., діють компенсаційні програми, покликані стимулювати брати на роботу переселенців:

⁷³ https://rada.info/upload/users_files/04412583/872f4dec3aef8aa2989ffac28e14aa64.pdf

⁷⁴ <https://ripkynska-gromada.gov.ua/news/1731507416/>

➤ Одна діє на період воєнного стану та протягом 30 календарних днів після його скасування і роботодавці можуть отримати компенсацію витрат на оплату праці ВПО (які отримали статус після 24 лютого 2022 року). Щомісячний розмір такої компенсації на сьогодні – 8000 грн і вона виплачується впродовж 3 місяців з дня працевлаштування людини та 6 місяців – якщо це людина з інвалідністю.

➤ Друга – за працевлаштування зареєстрованих безробітних з числа ВПО. Служба зайнятості впродовж 6 місяців компенсує роботодавцю фактичні витрати на оплату їх праці. Щомісячний розмір такої компенсації до 16 000 грн (не більше двох мінімальних заробітних плат).

Про їх дію, можливість отримати ваучери на навчання мешканців Ріпкинської громади інформує Чернігівський обласний центр зайнятості⁷⁵.

На офіційному сайті громади здійснюється інформування про правопросвітницькі онлайн-заходи для підвищення обізнаності ВПО, організовані Офісом Омбудсмана. Ініціатива реалізована за підтримки Благодійної організації «Благодійний фонд «Стабілізуєш Суппорт Сервісез» та Агентства ООН у справах біженців в Україні⁷⁶.

ВПО можуть звернутися за гуманітарною допомогою, яку надає Благодійний фонд – американська організація «Global Empowerment Mission» (GEM). Продовольча допомога фондом надається в натуральній формі у вигляді продуктового набору.

Багатоцільову грошову допомогу надає у Ріпкинській громаді Французька гуманітарна організація «АКТЕД» (Acted).

4) Програми підтримки ветеранок

У громаді мешкає 5 осіб – учасниць АТО/ООС, що становить лише 1,8 % від усієї кількості населення. Соціологічні дослідження та опитування, що стосуються потреб ветеранів у регіоні не проводились.

Діє місцева Програма соціальної підтримки учасників операції об'єднаних сил, антитерористичної операції та учасників бойових дій на території інших держав на 2021-2023 роки

В громаді ведеться інформаційна кампанія про пільги ветеранам і ветеранкам⁷⁷.

Мешканців громади також інформують про комплексну можливість безоплатного навчання та працевлаштування для ветеранок, а також військових та їхніх родин, що надає Український ветеранський фонд⁷⁸,

⁷⁵ <https://ripkynska-gromada.gov.ua/news/1732027607/>; <https://ripkynska-gromada.gov.ua/news/1731573058/>

⁷⁶ <https://ripkynska-gromada.gov.ua/news/1727962924/>

⁷⁷ <https://ripkynska-gromada.gov.ua/news/1719214588/>; <https://ripkynska-gromada.gov.ua/news/1719214438/>

⁷⁸ <https://ripkynska-gromada.gov.ua/news/1719296892/>

Чернігівська обласна служба зайнятості, Чернігівський міський центр зайнятості надали перелік корисних посилань на отримання допомоги для ветеранів та осіб з інвалідністю через війну – гранти для створення або розвитку власної справи, ваучери на навчання, безкоштовні курси нових професій та інші можливості.

Кроком вперед по вирішенню проблеми підтримки ветеранок є діалогові зустрічі, організовані відділом з питань ветеранської політики Чернігівської ОДА. 27 серпня 2024 р. відбулась діалогова зустріч «Створення/формування місцевих програм підтримки ветеранів. Зустріч розпочалась з ознайомлення з Програмою соціальної підтримки Захисників і Захисниць України, членів їхніх сімей та осіб, які постраждали від військової агресії РФ на території Чернігівської області, на 2024 – 2026 роки. Про пріоритетні напрямки діяльності Програми розповіла Оксана ПЕТРЕНКО, начальниця відділу з питань ветеранської політики Чернігівської ОДА⁷⁹.

Позитивною практикою підтримки ветеранів та ветеранок, які знаходяться у пошуках роботи є також інформування щодо можливостей для навчання та перекваліфікації ветеранів/-ок та їх успішного працевлаштування під час переходу від військової служби до цивільного життя. 12 вересня 2024 року у Ріпкинській громаді пройшла зустріч, організована ГО «Центр гуманістичних технологій «Ахалар»» разом з експертами Чернігівського обласного центру зайнятості. Учасниці отримати кваліфіковану допомогу у визначенні власних сильних сторін, здібностей, схильності до різних сфер професійної діяльності та написанні резюме.

В громаді реалізуються заходи в межах ініціативи «Ветеранські центри “Свої. Разом” в Іванівській та Ріпкинській громадах Чернігівської області», яку впроваджує ГО «Центр гуманістичних технологій «Ахалар»» за сприяння Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні за фінансової підтримки Уряду Німеччини.

Проводяться тренінги із питань попередження та реагування на домашнє та гендерно зумовлене насильство. До участі запрошуються ветерани, ветеранки, члени їхніх родин, працівники і працівниці допоміжних професій та всі зацікавлені особи. Ініціативу «Ветеранські центри «Свої. Разом» у Ріпкинській громаді впроваджує ГО «Центр гуманістичних технологій «Ахала»» за сприяння Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні за фінансової підтримки Уряду Німеччини.

Здійснюється інформування на офіційному сайті на ФБ-сторінці про освітні проєкти з підтримки і врахування потреб ветеранів війни в частині розвитку їх підприємницьких ініціатив, професійної освіти, що сприятиме їх реінтеграції у суспільне життя. Зокрема, про освітнього проєкту від АТ КБ

⁷⁹ <https://ripkynska-gromada.gov.ua/news/1725275892/>

“Приватбанк» у партнерстві з Європейською Бізнес Асоціацією, OLX Україна та компанією Mastercard – “Бізнес-школа для захисників” на Privatbank Business Platform.

Цей освітній проєкт надасть українським військовослужбовцям та ветеранам знання, інструменти та підтримку для успішного переходу до цивільного життя завдяки підприємництву.

5) Програми підтримки підприємниць

В громаді відсутня місцева програма підтримки підприємниць. Наразі триває робота по збору інформації про соціально-економічні потреби підприємниць та підприємців Ріпкинської ТГ.

Водночас у громаді діють державні програми:

Грант для ветеранів та членів їхніх сімей (єРобота);

Державна програма щодо створення або розвитку власної справи (єРобота);

Державна програма щодо отримання гранту на розвиток власного садівництва, ягідництва та виноградарства (єРобота);

Державна програма щодо компенсації за працевлаштування ВПО тощо.

Недержавні організації також реалізують заходи з підтримки підприємниць та підприємців. Так, ГО "КримСОС" 12.11.2024 провела тренінгу із самозабезпечення для тих, хто планує відкрити власну справу чи вже є діючим підприємцем/підприємницею «Як розпочати власну справу: валідація ідеї та бізнес-планування».

6) Представлення жінок у дорадчих органах

Жінки залучені у процесах ухвалення рішень через представлення у дорадчих органах – постійних комісіях Ріпкинської селищної територіальної громади (див. табл. 13).

Таблиця 13.

Назва постійної комісії селищної ради	Кількісний склад (осіб)	Чоловіків	Жінок
3 питань бюджету, планування, фінансів та соціально-економічного розвитку	6	5 (в т.ч. і голова комісії)	1
3 питань забезпечення законності, правопорядку, запобігання корупції та регуляторної діяльності	5	4 (в т.ч. і голова комісії)	1
3 питань комунальної власності, земельних відносин, охорони природи та містобудівної діяльності	5	3 (в т.ч. і голова комісії)	2
3 питань освіти, культури, сім'ї, молоді, спорту, охорони здоров'я та соціального захисту населення	6	2	4 (в т.ч. і голова комісії)

Аналіз медіадискурсу щодо участі жінок у політичному та громадському житті дозволяє зробити висновок про увагу до питань гендерної рівності («Реалії сьогодення: жінки на чоловічих професіях...» Розповідь про Ольгу Петрову, яка працює слюсаркою з експлуатації та ремонту підземних газопроводів у Чернігівській філії ТОВ «Газорозподільні мережі України» Автор: Світлана Шеремет⁸⁰.)

Водночас актуальною є потреба докладнішого інформування мешканців громади про ключові питання гендерної рівності та механізм захисту прав жінок, активізація висвітлення тематики гендерної рівності пресою, соціальними мережами.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

У програмі економічного і соціального відновлення та розвитку Ріпкинської громади на 2023-2025 забезпечення соціального захисту населення та гендерної рівності визнано важливою складовою розвитку людського потенціалу.

Рівень представництва жінок в селищній раді складає 70 %. Однак наявна вертикальна гендерна сегрегація: на рівні ухвалення рішень жінки значно менш представлені, окрім відділів та секторів.

Жінки залучені у процесах ухвалення рішень через представлення у дорадчих органах та гендерний дисбаланс існує.

У складі постійної комісії селищної ради з питань бюджету, планування, фінансів та соціально-економічного розвитку Ріпкинської ТГ представництво жінок становить лише 16,6 %.

Про недостатнє представництво жінок у місцевому самоврядуванні свідчить аналіз персонального складу постійних комісій селищної ради. Відповідно до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" постійні комісії є органом селищної ради, які вивчають, попередньо розглядають і готують питання, які належать до відання селищної ради, та здійснюють контроль за виконанням її рішень.

Цифра ВПО-жінок невелика (102 особа) і свідчить про те, що не дуже багато людей розглядають можливість переїхати жити в Ріпкинську громаду через близьке розташування до державного кордону та досвід перебування громади під окупацією. Разом з тим, **оскільки переважна більшість ВПО (65,8 % дівчата та жінки)**, то існує потреба у вивченні потреб ВПО жінок у громаді. Спеціальні соціологічні дослідження та опитування, що стосуються даного питання відсутні.

До викликів на шляху залученості жінок у громадське життя відносяться: вразливість жінок в економічному плані через неможливість

⁸⁰ <https://ripkynska-gromada.gov.ua/news/1731071520/>

працевлаштування, зростання навантаження у вирішенні побутових питань внаслідок мобілізації чоловіків до лав ЗСУ, волонтерську діяльність та потребу підтримки захисників.

Ще один виклик перед мешканками громади – недостатня обізнаність з інструментами громадянської участі. Щоправда, місцева влада активно сприяє налагодженню ефективної взаємодії з громадськістю. Свідченням чого є залучення громадських експертів та проведення семінарів з цієї тематики⁸¹.

Рішенням зазначених проблем може бути визначення базових потреб жінок, впровадження гендерно орієнтованого врядування та бюджетування. На часі розробка та втілення програм, націлених на вирішення проблеми балансу між сферою праці й особистим життям. Важливою є підтримка освітніх заходів на теми гендерної нерівності та недопущення дискримінації.

Основні висновки та рекомендації узагальнені в Таблиці 14.

Основні ключові висновки та рекомендації

Таблиця 14.

Висновки	Рекомендації
Жінки беруть активну участь у ключових процесах відновлення громад, особливо у постраждалих від війни регіонах	Підвищувати спроможність молодих жінок брати активну участь у процесах відбудови та соціальної згуртованості в громадах.
Громадські організації громади (ГО «Ріпки-Промінь, КОРВУС та ін.», молодіжна рада тощо) взяли на себе багато роботи з гуманітарної діяльності та соціальної підтримки мешканців громади	Активізувати інформаційно-просвітницьку діяльність, налагоджувати співпрацю з громадськими організаціями на рівні області, всеукраїнськими та міжнародними благодійними фондами
Інтеграція гендерного підходу у відновлення громад знаходиться на початковому етапі, існує потреба підвищення обізнаності в питаннях реалізації гендерної політики	Здійснити збір гендерної статистики, створити гендерний профіль територіальної громади, впровадити гендерний аналіз програм розвитку громади
Недостатній рівень координації дій між органами місцевої влади та громадськими організаціями у створенні безпечового середовища та захисту населення	Налагодити співпрацю між владою та громадськими організаціями для спільної реалізації проєктів із захисту прав вразливих категорій населення
Незначна кількість тренінгів з гендерної рівності (Резолюція РБ ООН 1325) та механізмів реалізації цих документів на рівні громади	Проводити просвітницьку діяльність та адвокаційну роботу з впровадження гендерного підходу в місцеві програми реалізації міжнародних документів з гендерної рівності.
Невисокий рівень фінансування проєктів, які впроваджуються у громаді, незначна кількість проєктів, що сприяють реалізації гендерної рівності	Налагодити системну роботу з пошуку фінансування проєктів, здійснити стратегування діяльності громадських організацій
Недостатнє інформування мешканців громади про ключові питання гендерної рівності та механізм захисту прав жінок	Активізувати висвітлення тематики гендерної рівності на офіційному сайті громади, пресою, соціальними мережами

⁸¹ Чернігівський центр прав людини. URL: <http://surl.li/zbejhf>

3. Городнянська територіальна громада

Перший етап кабінетного дослідження

Аналіз статистичних даних:

Основними джерелами наведених статистичних даних щодо чисельності наявного населення, що чітко відображають умови й можливості чоловіків та жінок у різних сферах життя, містять розподіл за статтю та іншими соціальними характеристиками, такими як вік, сімейний статус, наявність і форми інвалідності тощо в Городнянській ТГ є: Статут Городнянської міської ТГ, Офіційний сайт Городнянської міської ТГ, Стратегія розвитку Городнянської ОТГ на період 2019-2027 роки, Розподіл постійного населення України за статтю та віком на 1 січня 2022 року. Державна служба статистики України, Чисельність наявного населення України на 1 січня 2022 року. (Державна служба статистики України. За ред. Марії Тімоніної. – К. 2022. 82 с.)

а) Демографічна характеристика населення:

Городнянська ОТГ за своїм статусом є міською, проте майже третину її мешканців складають сільські жителі. кількість постійного населення у громаді та місті зокрема має тенденцію до зменшення. Чисельність населення громади зменшується швидше, ніж міста, що зумовлено прискореним скороченням сільського населення за рахунок як природних, так і міграційних факторів. По місту середньорічне зменшення кількості населення протягом попередніх років склало 1,1 %, по громаді – 2,0 %.

Смертність стабільно перевищує народжуваність, така тенденція приведе до того, що кількість населення працездатного віку надалі зменшуватиметься швидше, ніж поповнюватиметься. Для об'єднаної територіальної громади з економічної погляду це означає, що поступово зменшується пропозиція ринку праці що, в свою чергу, веде до погіршення інвестиційної привабливості території.

Покращення вказаних вище показників за умови комплексного підходу можлива в разі досягнення істотних позитивних успіхів у сфері соціальної політики, охорони здоров'я, психологічного виховання. Значні можливості покращення демографічної ситуації пов'язані зі зниженням рівня смертності людей працездатного віку шляхом поліпшення безпекової ситуації, підвищення якості надання соціальних послуг.

Таблиця 15. Гендерна статистика Городнянської ТГ станом на 2024 рр.

тис. осіб

Загальна кількість населення громади	20644	
Відсоток жіночого населення громади (%)	53	
Розподіл постійного населення за статтю (%)	57 (11775) жінок	43 (8870) чоловіків

Статистика щодо кількості жінок у регіоні	11775		
Середній вік населення	75		
Природний рух населення:	Станом на 01.01.2022 р.* – 20951 тис. *Джерело: Державна служба статистики України State Statistics Service of Ukraine За редакцією Марії ТИМОНІНОЇ. – К. 2022. 82 с.	Станом на 01.01.2023.* – 20644 тис. http://surl.li/nsfabby	-307
Середня очікувана тривалість життя	75		
Міграційний приріст			
Діти (дівчатка) віком до 14 р.	1611 (13,7%)		
Жінок з числа молоді (15-35)	2496 (21,2 %)		
Дорослі жінки (36-60 р.)	4233 (36 %)		
Жінки пенсійного віку 60+	3435 (29,1 %)		
Студентські та молодіжні спільноти	2		
Працездатного та пенсійного віку	51%	49%	
Ініціативні групи			
Підприємці	212		
Жінки ВПО	621 – (5 %)		
Жінки в СЖО	467		
Ветеранки (учасниці АТО)	–		
Членкині родин ветеранів і ветеранок	290		
Жінки з інвалідністю	діти і молодь (дівчата) 1374		
Одинокі матері з дітьми з інвалідністю	1374		
Діти сироти (дівчата і хлопці)	–		
Багатодітні родини (3 і більше дитини)	712		

Джерело: Статут Городнянської міської ТГ <http://surl.li/nsfabby>.

б) Соціально-економічний аналіз

Рівень участі жінок у громадських організаціях та ініціативах.

У Городнянській громаді жінки становлять демографічну більшість (57 %), беруть активну участь у відбудові, реалізують громадські ініціативи, долучаються до вирішення соціально-економічних проблем у всіх сферах життєдіяльності міста.

Вагомим є внесок жінок у розбудову місцевої економіки, покращення благоустрою міста. Як свідчить статистика, переважну більшість вуличних, домових комітетів, кооперативів (у т. ч. створених для будівництва газопроводу та водопроводу) очолюють жінки. Проте жінкам часто бракує експертних знань щодо того, як створити органи самоорганізації населення (ОСН) та налагодити їх ефективну роботу, практичних навичок лідерства та ефективного управління.

Вплив воєнного стану на становище жінок. За даними моніторингу у сфері захисту⁸² до основних безпекових проблем жінки громади віднесли

⁸² <http://surl.li/rwsrpc>

пошкодження чи руйнування майна цивільного населення, забруднення територій мінами та боєприпасами, обстріли житлових кварталів, пошкодження чи руйнування майна цивільного населення, пошкодження чи руйнування цивільної інфраструктури, загибель або поранення цивільних, спричинені обстрілами.

Щодо уразливості в безпековому плані населення, то такими є всі мешканці громади незалежно від статі. Частота соціальних конфліктів між групами (не переміщеними особами, ВПО, та/або особами, які повертаються) є низькою.

Існують проблеми з доступом до компенсацій/відшкодування внаслідок недостатньої обізнаності з механізмами компенсацій/правового захисту щодо поранень, отриманих в результаті конфлікту. Зокрема, 50% опитаних жінок вказали на незначну кількість людей, поінформованих про ці механізми.

в) Політика та публічне управління

Під час соціальних трансформацій в умовах воєнного стану актуальним є дослідження гендерних аспектів жіночого лідерства в публічному управлінні.

Кількісний склад депутатського корпусу (див. табл. 15). Частка жінок серед депутатів Городянської міської ради становить 40 %.

Таблиця 16. Кількісний склад депутатського корпусу станом на 2024 р.⁸³

Загальна кількість депутатів (чоловіки і жінки)	чоловіки	жінки
25	15 (60)	10 (40)

Таблиця 17. Кількісний склад керівництва депутатських фракцій станом на 2024 р.⁸⁴

Загальна кількість голів депутатських фракцій (чоловіки і жінки)	чоловіки	жінки
4	4 (100)	—

Таблиця 18. Склад керівництва та виконавчого комітету (голова, секретар міської ради, заступник міського голови, керуюча справами виконавчого комітету, виконавчий комітет)⁸⁵ осіб, %

Посада		Стать	
		ч	ж
1	Міський голова	+	
2	Секретар міської ради	+	
3	Перший заступник міського голови	+	

⁸³ <https://gormr.gov.ua/deputatskyj-sklad/>

⁸⁴ <https://gormr.gov.ua/sklad-deputatskyh-fraktsij/>

⁸⁵ <https://gormr.gov.ua/miskvykonkom/>

Посада		Стать	
		ч	ж
4	Керуюча справами виконавчого комітету		+
5	Заступник міського голови	+	
6	Староста округу 1	+	
7	Староста округу 2		+
8	Староста округу 3	+	
9	Староста округу 4		+
10	Староста округу 5	+	
11	Староста округу 6		+
12	Староста округу 7	+	
13	Староста округу 8		+
14	Староста округу 9		+
15	Староста округу 10	+	
16	Староста округу 11	+	
17	Староста округу 12		+
18	Староста округу 13	+	
19	Староста округу 14	+	
20	Староста округу 15		+
21	Староста округу 17		+
22	Ген. директор КНП «Городнянський центр ПМСД»	+	
23	Лікар	+	
24	Директор Городнянської ДЮСШ	+	
25	Керівник виробництва ФГ «САД.М»	+	
26	Начальник відділу ЖКГ, благоустрою, архітектури та будівництва	+	
27	Начальник відділу освіти	+	
28	Начальник відділу культури, сім'ї, молоді та спорту		+
29	Начальник фінансового відділу		+
30	Начальник відділу з питань соціального захисту населення		+
31	Начальник відділу економіки, транспорту, торгівлі та інвестицій	+	
32	Начальник відділу земельних відносин	+	
33	Директор комунальної установи "Центр надання соціальних послуг"		
Всього (осіб, %)		20 (61)	13 (39)

Таблиця 19. Старостівській округи (старости та діловоди)⁸⁶

Номер округа	Старости		Діловоди	
	стать			
	ч	ж	ч	ж
1	+	-	-	+
2	-	+	-	+
3	+	-	-	+
			-	+
4	-	+	-	+
5	-	+	-	+

⁸⁶ <https://gormr.gov.ua/starostynski-okrugy/>

Номер округу	Старости		Діловоди	
	стать			
	ч	ж	ч	ж
6	+	-	-	+
7	-	+	-	+
8	-	+	-	+
9	+	-	-	+
10	+	-	-	+
11	-	+	-	+
12	+	-	-	+
			-	+
13	+	-	-	+
14	-	+	-	+
15	-	+	-	+
Всього осіб (%)	7 (47)	8 (53)	0 (0)	18 (100)

Вивчення успішних практик та кейсів

У Городнянській територіальній громаді з початком повномасштабного вторгнення активізувалась волонтерська діяльність.

Понад рік у громаді діє громадська організація «Розквітай»: активістки допомагають військовим (плетуть маскувальні сітки, виготовляють окопні свічки), людям з особливими потребами, підтримують родини наших захисників. Організація співпрацює із «Армією відновлення» місцевого центру зайнятості.

«Дуже добре, що нам вдалося об'єднати зусилля зі службою зайнятості, бо у них є люди, які готові працювати на Перемогу, – зазначила голова громадської організації «Розквітай» Валентина Циркун.

За рік спільної діяльності службою зайнятості було видано близько 800 направлень на такі роботи в Городнянській та Чернігівській громадах. Безробітні працюють за строковим трудовим договором, оплата праці здійснюється за рахунок Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування. Проте це не просто заробітчани: вони – мотивовані, знають заради чого все це роблять.

Щомісяця співробітниця організації, серед яких є й переселенки з Мар'їнки, Херсона, Очакова, Бахмута, добровільно донатять по 500 грн зі своєї зарплати на витратні матеріали. Крім маскувальних сіток, у «Розквітай» освоїли виготовлення окопних свічок, приготування енергетичної їжі для військових, підготовку антидронових сіток (їх також передають на Чернігівщину друзі з Франції). Організація має швейний цех, де шийють м'які ноші, кавери для касок, москитні сітки, адаптивний одяг для поранених – це така спеціальна білизна на липучках, яку можна одягати на лежачу людину. Тому затребуваними є жінки, які вміють шити або мають бажання вчитися цьому ремеслу.

Також у фурах із Франції привозять речі для надання допомоги пораненим: фізрозчини, медикаменти, милиці, ходунки, інвалідні візки тощо.

І тут завжди потрібні робочі руки, щоб все це розфасувати з метою подальшої передачі бойовими медикам»⁸⁷.

Активну діяльність і плідну громадську роботу проводить директорка бібліотечної системи, депутатка міської ради *Ганна Щербакова*.

У своїй професійній діяльності, як директорка Комунального закладу «Городнянська централізована бібліотечна система», вона втілює найнеочікуваніші проєкти для залучення молоді до бібліотеки. Ключовою тезою успіху, на думку Ганни, є така: Людина здатна на більше ніж думає, одного разу треба тільки в це повірити. Після проходження конкурсу на посаду директора бібліотек Городнянської громади, її життя отримало новий вектор. Найціннішим для себе вважає позитивні відгуки та участь ідей у конкурсах, проєктах. «Розуміння, що твоя праця справді приносить користь у громаді, зміни на краще – важливе», – зазначає пані Ганна. Вона продовжує працювати над новими проєктами, які сприятимуть покращенню життя у громаді. Це ініціативи для жінок, дітей або літніх людей, спрямовані на їхню підтримку, розвиток та інтеграцію. У планах жінки також активніше впливати на ухвалення рішень у міській раді, щоб сприяти розвитку громади та залучати більше ресурсів до важливих соціальних проєктів. Мріє створити платформу для розвитку молодих лідерів, які зможуть реалізовувати свої ідеї, отримувати підтримку та надихатися прикладом інших. Залучати міжнародні гранти для розширення можливостей громади та реалізації масштабних ідей, які допоможуть регіону розвиватися.

Громадські організації/ініціативні групи

У Городнянській ТГ активну діяльність здійснюють 43 громадські організації. З них 5 – жіночого спрямування: Городнянська районна організація Всеукраїнського жіночого народно-демократичного об'єднання «Дія», Городнянська районна організація Чернігівської обласної організації Спілки жінок України, Жінки Батьківщини Чернігівщини, ЄГармонія.

Таблиця 20. Громадські організації жіночого спрямування Городнянської ТГ

№	Назва організації	Керівниці/членкині
1	Городнянська районна організація Всеукраїнського жіночого народно-демократичного об'єднання «Дія»	Нехаєвська Т. М.
2	Городнянська районна організація Чернігівської обласної організації Спілки жінок України	Смаль О. Г.
3	Жінки Батьківщини Чернігівщини	Громадська Т. М., Тімошенко Г. І.
4	«ЄГармонія»	Крумкач І. О.
5	«Розквітай»	Циркун В. А.

⁸⁷ Новини Городнянщини Павло ДУБРОВСЬКИЙ «РОЗКВІТАЙ»: Перший, насичений, плідний рік діяльності. URL: <https://www.facebook.com/novgord1917/>

Інтереси молоді, у т. ч. і молодих жінок, представляють Городнянське районне відділення Всеукраїнської громадської організації „Громадський контроль” (Л) (кер. Верхуша П. І.), Городнянська районна організація Всеукраїнської Молодіжної Громадської Організації „Спілка молодих соціалістів” (кер. Скрипко О. В.), Городнянська районна молодіжна громадська організація Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Батьківщина молода» (кер. Марченко Н. А.), Первинна організація № 2 Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Спілки молодих соціалістів» ВМГО «СМС» м. Городня (Л) (кер. Акулініч О. В.), Первинна організація № 3 Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Спілки молодих соціалістів» ВМГО «СМС» м. Городня (Л) (кер. Кравчук М. В.), "ГОРОДНЯНСЬКА МІСЬКА МОЛОДІЖНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "НЗУМ"" (Стародомський М. М.).

Таблиця 21. Громадські організації молодіжного спрямування Городнянської ТГ

Назва організації	Керівниці/членкині
Городнянська районна організація Українська Соціал-демократична молодь	Гуцул Г. М.
Городнянське районне відділення Всеукраїнської громадської організації „Громадський контроль”	Верхуша П. І.
Городнянська районна організація Всеукраїнської Молодіжної Громадської Організації „Спілка молодих соціалістів”	Скрипко О. В.
Городнянська районна молодіжна громадська організація Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Батьківщина молода»	Марченко Н. А.
Первинна організація № 2 Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Спілки молодих соціалістів» ВМГО «СМС»	Акулініч О. В.
Первинна організація № 3 Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Спілки молодих соціалістів» ВМГО «СМС» м. Городня	Кравчук М. В.
«ГОРОДНЯНСЬКА МІСЬКА МОЛОДІЖНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «НЗУМ»	Стародомський М. М.

Інтереси вразливих верств населення представляють Громадська організація «Ветерани АТО Городнянщини» (кер. Худенко О.М.), Громадська організація «Об’єднання інвалідів «Нове життя» (кер. Драгун В.А.), до складу Асоціації підприємців та підприємств малого і середнього бізнесу Городнянського району (кер. Лучніков С.О.) входять також і жінки-підприємці громади.

Робота з молодими жінками, студентською та учнівською молоддю

У Городнянській ОТГ діє Молодіжна рада як дорадчо-консультативний орган при міській раді (Сторінка у ФБ <https://www.facebook.com/mrgormr/>)

Городнянська молодіжна рада активно співпрацює з відділом культури, сім'ї, молоді та спорту Городнянської міської ради, організовує зустрічі з представниками громадських організацій різних міст України⁸⁸.

У читальній залі КЗ «Городнянська централізована бібліотечна система» створено Молодіжний простір - середовище спілкування та взаємодії молоді.

Городнянська молодь реалізує волонтерські ініціативи, підтримує пенсіонерів громади. Допомогу в реалізації молодіжних ініціатив надає громадська організація «Доброчин»(м. Чернігів)⁸⁹.

22 вересня 2022 року відбулась пресконференція «Молодь – суперсила громади!», яка пройшла за підтримки Європейського фонду за демократію. На конференції Наталія Дрозд (ГО Доброчин, Чернігів) розповіла, що спочатку на конкурсній основі були обрані 5 найбільш вмотивованих громад Чернігівської області, до яких увійшла Городнянська громада. Протягом року експерти разом з активною молоддю створили Молодіжні ради та розробили Молодіжні програми на локальному рівні. Молодіжні ініціативи було підтримано фінансово через конкурс міні грантів.

Молодіжна рада Городнянської громади створила пересувний хаб «FreedomHub». Це можливість для активної та ініціативної молоді безкоштовно проводити онлайн – освітні заходи, спілкуватись один з одним, проводити зустрічі, відвідувати різноманітні семінари, тренінги, організовувати виставки і просто відпочивати, що надає змогу збільшити кількість якісних молодіжних проєктів та залучити молодь до вирішення проблем громади. Спеціаліст відділу культури, сім'ї, молоді та спорту Городнянської міської ради Галина Волочок підкреслила, що це також унікальна можливість надавати онлайн-послуги для незахищеної категорії населення. Один із заходів, який реалізували – естафета добрих справ (виїзди по старостинським округам):

«Інтелектуальний онлайн – сервіс»: допомога людям похилого віку; замовлення ліків; реєстрація вступників; оплата комунальних послуг; цифрові послуги. Секретар Молодіжної ради Максим Стародомський сподівається, що проєкт, який вони реалізували разом – це тільки початок⁹⁰.

Зокрема, за сприяння ГО «Доброчин» у рамках проєкту «Розширення можливостей залучення молоді в Чернігівській області» за фінансової підтримки Європейського фонду за демократію European Endowment For Democracy, у 2022 р. Молодіжна рада брала участь у конкурсі мінігрантів. Для реалізації своїх ініціатив молодь отримала спортивний інвентар та акустичну систему.

У громаді діє комунальний заклад «Міський будинок культури» Городнянської міської ради, на базі Будинку культури функціонує 8 творчих колективів, серед яких 4 народні і 1 зразковий.

⁸⁸ <https://gormr.gov.ua/tsikava-zustrich>

⁸⁹ Молодь – супер сила громади! <https://www.youtube.com/watch?v=0Tx8RbBe9h0>

⁹⁰ <https://www.facebook.com/mrgormr/>

Виклики та рішення на шляху залученості жінок у громадське життя

У Городнянській громаді жінки становлять демографічну більшість (57 %), беруть активну участь у відбудові, реалізують громадські ініціативи, долучаються до вирішення соціально-економічних проблем у всіх сферах життєдіяльності міста.

Водночас істотним викликом для жінок є неможливість працевлаштування на теренах громади. Також досі існує гендерний розрив в оплаті праці жінок і чоловіків, який становить 18 %.

За результатами проведеного у процесі розроблення Стратегії сталого розвитку Городнянської об'єднаної соціологічного дослідження існує також проблема слабого середовища інституційної підтримки бізнесу, яке для малих та середніх підприємств⁹¹. Негативну оцінку отримали також інші елементи співпраці місцевої влади з бізнес-середовищем. Відсутня і програма підтримки жінок-підприємниць.

У соціальній сфері викликом є відсутність програми підтримки ВПО, потребує покращення якості соціальних послуг, зокрема підтримка осіб похилого віку.

Вирішенню цих питань може сприяти:

- активізація мешканців, особливо жінок, які сьогодні активно залучені до соціально-економічного розвитку громади до заснування власної підприємницької справи, надання допомоги в самозайнятості на теренах громади;
- створення та реалізація Програми підтримки жінок-підприємниць;
- створення та реалізація Програми підтримки ВПО;
- моніторинг потреб дівчат, дорослих жінок, жінок поважного віку та підвищення якості надання соціальних послуг.

На часі розробка та втілення програм, націлених на вирішення проблеми балансу між сферою праці й особистим життям, просування гендерної рівності та недискримінації.

Виявлення проєктів, що сприяють участі жінок у відновленні громад

У громаді реалізована ініціатива «Сильна жінка – сильна громада», яка покликана розширити участь жінок у вирішенні питань місцевого економічного розвитку шляхом посилення їх лідерського потенціалу та громадянської активності; поглиблення знань та практичних навичок щодо створення та управління діяльністю органів самоорганізації населення⁹².

Ініціативу реалізували ГО «Доброчин» спільно з Городнянською міською радою. На першому етапі сформували команду тренерів та направили

⁹¹ Стратегія сталого розвитку Городнянської ОТГ на 2019-2027 роки. URL: <https://gormr.gov.ua/wp-content/uploads/2022/02/Strategiya-rozvytku-Gorodnyanskoyi-OTG-na-period-2019-2027-roky.pdf>

⁹² <https://gender.auc.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/Gorodnya.pdf>

програму тренінгів, на другому провели широку інформаційну кампанію у місцевих ЗМІ, а на третьому було проведено цикл тренінгів спрямованих на розвиток лідерських навичок, підвищення рівня знань з питань гендерної рівності, ефективного управління та поглиблення обізнаності щодо механізмів налагодження ефективної діяльності органів самоорганізації населення.

Цільовою аудиторією ініціативи стали депутатки міської ради, працівниці виконкому, підприємниці, безробітні, пенсіонерки. Результати реалізації ініціативи: активізація громадянської участі, що позитивно вплине на ефективність місцевого самоврядування та місцевого економічного розвитку Городні; поглиблення обізнаності щодо механізмів та інструментів оптимізації діяльності органів самоорганізації населення; 30 жінок-лідерок Чернігівської області підвищили рівень знань з питань гендерної рівності; зміцнили свій лідерський та особистісний потенціал; рішенням Городнянського міського голови А. Богдан на розгляд сесії міськради винесено питання розробки та прийняття Програми підтримки органів самоорганізації населення.

Жінки отримали знання та вміння з документообігу, залучення додаткового фінансування, комунікативних технологій та управління. Дана програма спрямована на підвищення інституційної спроможності жіночого активу громади, розширила можливості участі жінок у місцевому самоврядуванні та місцевому економічному розвитку.

Другий етап кабінетного дослідження

Другий (проміжний) етап кабінетного дослідження включає збір та аналіз даних, на підставі яких відбувається формування основи для розуміння досліджуваної проблематики. Збір даних дозволяє дослідникам та дослідникам отримати детальну інформацію про поточний стан справ у сфері безпеки та захисту прав жінок, доступність та ефективність соціальних послуг, особливості програм підтримки для різних груп жінок, а також рівень їх представництва у владних структурах. Аналіз зібраних даних дозволяє виявити ключові проблеми, прогалини, бар'єри та потреби, а також оцінити ефективність існуючих політик та програм. Це створює основу для розробки конкретних рекомендацій та стратегій, спрямованих на покращення ситуації у досліджуваній сфері.

7) Безпека та захист прав

Особливістю Городнянської громади є те, що вона межує з двома країнами-агресорами – і з росією, і з білоруссю. Тож, безпека жителів громади є пріоритетним завданням громади.

Як свідчить соціологічне дослідження, здійснене в процесі розробки Стратегії сталого розвитку Городнянської об'єднаної територіальної громади

на 2019-2027 рр., громадську безпеку мешканці вважають однією з пріоритетних сфер діяльності місцевої влади (с. 15).

Водночас за даними моніторингу сфері захисту в Україні⁹³ основними проблемами у сфері безпеки жінки вважають

- 1) пошкодження чи руйнування майна цивільного населення, спричинене обстрілами, дронами, ракетними ударами;
- 2) забруднення території мінами та боєприпасами, що не розірвались;
- 3) обстріли житлових кварталів (артилерією, дронами, ракетами тощо);
- 4) пошкодження чи руйнування цивільної інфраструктури, спричинене дронами, ракетами тощо);
- 5) загибель або поранення цивільних, спричинених обстрілами, дронами, ракетними ударами;
- 6) загибель або поранення особи від мін, що не розірвалися.

Критично мешканці громади також оцінюють безпеку на дорогах (Стратегія, с. 12).

При цьому всі групи населення є найбільш уразливими.

Щодо частоти безпекових інцидентів, то за даними моніторингу вони трапляються рідко (81,69 %), ніколи (11,27 %), іноді (5,63 %), часто (1,41 %). Відносини між цивільним населенням та силами безпеки оцінюють як дуже добрі (47,89 %), добрі (5,63 %), задовільні (5,63 %).

Випадки насильства та порушення прав цивільного населення, за оцінкою жінок, відбуваються рідко (77,46 %), ніколи (18,31 %), часто (2,82 %), іноді (1,41 %) ⁹⁴.

Основні типи випадків порушення прав цивільного населення: дискримінація за ознакою переміщення, обстріли житлових кварталів, погане поводження, зокрема словесні образи та/або фізичне насильство. При цьому всі групи населення визнаються вразливими до насильства та порушень прав, а особливо ВПО.

Усвідомлюючи виклики воєнного стану, місцева влада велику увагу приділяє безпековим питанням. Виконання завдань у сфері цивільного захисту забезпечує Відділ з питань надзвичайних ситуацій, взаємодії з правоохоронними органами, оборонної, мобілізаційної роботи та з питань запобігання та виявлення корупції Городнянської міської ради. На офіційному сайті ради розміщені: інтерактивна мапа захисних споруд цивільного захисту Городнянської громади, інформація про облаштування укриттів, місця розташування захисних споруд, пам'ятка цивільному населенню в районі ведення бойових дій щодо мінної безпеки (правила поводження з вибухонебезпечними предметами), пам'ятка щодо дій в умовах загрози чи

⁹³ <http://surl.li/qihrvw>

⁹⁴ <http://surl.li/cismte>

нападу повітряного противника, перелік збірних пунктів евакуації на території Городнянської міської територіальної громади, інструкція для населення щодо порядку дій у разі порушення роботисистем життєзабезпечення, порядок дій у разі порушення роботи систем життєзабезпечення з урахуванням всіх можливих ризиків, у разі надзвичайної ситуації або війни, поради для цивільного населення України на випадок екстрених ситуацій⁹⁵.

У громаді діють такі програми у сфері безпеки:

Програма розвитку цивільного захисту на 2021-2025 роки. Метою Програми є захист населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, підвищення рівня безпеки населення і захищеності територій від наслідків таких ситуацій, ефективне функціонування ланки територіальної підсистеми⁹⁶.

Програма забезпечення проведення заходів та робіт місцевого значення з мобілізаційної підготовки, мобілізації, територіальної оборони, призову громадян на строкову військову службу на 2021 рік. Метою Програми є забезпечення проведення заходів та робіт з мобілізаційної підготовки місцевого значення, мобілізації, територіальної оборони, приписки юнаків допризовного віку до призовних дільниць, призову громадян на строкову військову службу та проведення навчальних зборів з резервістами і військовозобов'язаними⁹⁷.

У посиленому режимі несуть службу із забезпечення публічної безпеки та надають мешканцям громади допомогу відповідно до їхніх повноважень.

До відділу поліцейської діяльності № 1 у Городні можна звернутися за тел. 066 945 93 84, діє поліцейська станція у селі Хоробичі Городнянської громади Чернігівського району.

Протидія домашньому насильству та торгівлі людьми. В громаді проводиться інформаційна кампанія щодо запобігання домашньому насильству та торгівлі людьми та подолання їх наслідків. На офіційному сайті Городнянської міської ради розміщена інформація Міністерства соціальної політики про чатбот з протидії торгівлі людьми «Залишайся в безпеці», презентовано сайт «Гаряча лінія» в рамках міжнародної акції «16 днів проти насильства».

Одним із суб'єктів проведення профілактики домашнього насильства в Городнянській ОТГ є Центр надання соціальних послуг. Фахівці Центру беруть участь у тренінгах, організованих Громадським комітетом з захисту прав людини, проводять акції до Всеукраїнської кампанії «16 днів проти

⁹⁵ Офіційний сайт Городнянської міської ради. URL: <http://surl.li/ljpbid>

⁹⁶ Офіційний сайт Городнянської міської ради. URL: <http://surl.li/mluewv>

⁹⁷ Офіційний сайт Городнянської міської ради. URL: <http://surl.li/hcypqv>

наси́льства». У Городнянську громаду здійснюються робочі візити профільної робочої групи Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми.

8) Соціальні послуги

За висновками соціологічного дослідження проведеного в Процесі розроблення Стратегії сталого розвитку Городнянської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр. оцінки анкетованих мешканців щодо реалізації соціальної політики в громаді різнились. Нарікали вони на слабку підтримку осіб старшого віку, бідних і потребуючих. Погано оцінено також пристосування будівель громадського користування до потреб неповносправних осіб.

Мешканці погано оцінили також послуги у сфері охорони здоров'я, особливо доступ до вузькопрофільних спеціалістів. Позитивна оцінка відноситься лише до функціонування аптек.

Мешканці очікують широкої фінансової та поза фінансової підтримки нужденних та потребуючих.

Центр надання соціальних послуг Городнянської міської ради здійснює моніторинг потреб у соціальних послугах мешканців громади. Проводиться аналіз потреб населення у соціальних послугах спільно зі старостинськими округами та спеціалізованими службами. У результаті цього родини беруться під соціальний супровід, їм надається комплексна соціальна допомога. Важливо, щоб при вивченні потреб населення, урахувався гендерний підхід.

У громаді реалізуються такі соціальні програми:

Програма надання соціальних послуг з догляду на непрофесійній основі на 2021-2025 роки (<http://surl.li/msneey>), мета якої полягає в забезпеченні інтересів отримувачів соціальних послуг, спрямованих на задоволення їх індивідуальних потреб відповідно до віку, статі, стану здоров'я, особливостей інтелектуального та фізичного розвитку, що сприятиме посиленню соціальної захищеності.

Центр надання соціальних послуг Городнянської міської ради надає психологічну підтримку відвідувачам. Працює клуб «Сад. Город», де не тільки обговорюються питання щодо вирощування та захисту рослин, а присутні обмінюються посадковим матеріалом для вирощування своїх «Садів Перемоги».

9) Програми підтримки ВПО

Розташування громади поряд з двома країнами-агресорами та досвід перебування громади під окупацією не сприяє зростанню кількості внутрішньо переміщених осіб. Разом з тим, оскільки в Городнянській ТГ чисельність ВПО-жінок становить 621 (5 %), існує потреба у вивченні їхніх потреб. Водночас як моніторинг проблем жінок-ВПО, так і програма підтримки ВПО в громаді відсутні.

На офіційному сайті громади здійснюється інформування про види допомоги для внутрішньо переміщених осіб (ВПО): субсидію на оренду житла та умови її отримання (<http://surl.li/woersu>); які ліки пацієнти зі статусом ВПО можуть отримати безоплатно або з частковою доплатою за програмою «Доступні ліки»⁹⁸; ведення вагітності та медична допомога при пологах – безоплатні для пацієнток зі статусом ВПО⁹⁹ <http://surl.li/cobmvvC>; ініціативи, які реалізуються за підтримки Благодійних організацій («БФ «Стабілізуєш Суппорт Сервісез», Агентства ООН у справах біженців в Україні¹⁰⁰, Благодійний Фонд «Рокада»¹⁰¹, українська компанія Грузар¹⁰² тощо).

10) Програми підтримки ветеранок

У громаді не зареєстровані особи-ветеранки (учасниці АТО). Соціологічні дослідження та опитування, що стосуються потреб ветеранів у регіоні не проводились. Місцева Програма соціальної підтримки учасників операції об'єднаних сил, антитерористичної операції відсутня.

У громаді ведеться інформаційна кампанія про пільги ветеранам і ветеранкам, зокрема про безкоштовне навчання¹⁰³.

11) Програми підтримки підприємниць

У Городнянській ТГ зареєстровані 212 жінок-підприємниць. Стратегічною ціллю 1 розвитку громади є розвиток підприємництва і сільського господарства»¹⁰⁴. Тому важливим є розвиток інвестиційного потенціалу громади, розширення можливостей малого підприємництва та місцевого агропромислового комплексу. У громаді продовжує свою роботу громадська організація «Асоціація підприємців та підприємств малого та середнього бізнесу». Водночас регіональна програма підтримки підприємців/підприємниць відсутня. Відсутні дані про бюджетні асигнування на підтримку підприємниць та підприємців у регіоні, зокрема програму, спрямовану на жінок.

На сайті громади оприлюднюються матеріали про підтримку діючого або відкриття майбутнього бізнесу¹⁰⁵.

⁹⁸ <http://surl.li/rpwejz>

⁹⁹ <http://surl.li/cobmvvC>

¹⁰⁰ Агентства ООН у справах біженців в Україні. URL: <http://surl.li/ktqhoy>

¹⁰¹ Благодійний Фонд «Рокада». URL: <http://surl.li/kcrdkk>

¹⁰² У березні 2024 року Український компанія Грузар розпочинає реалізацію програми допомоги найуразливішим сім'ям ВПО та сім'ям учасників бойових дій, які постраждали від російської агресії. Городнянська миська рада. URL: <http://surl.li/bsjuvq>

¹⁰³ <http://surl.li/vowtpf>

¹⁰⁴ <https://gormr.gov.ua/strategiya-rozvytku>

¹⁰⁵ <https://gormr.gov.ua/tsentr-zajnyatosti-informuye/>

12) Представлення жінок у дорадчих органах

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» постійні комісії є органом селищної ради, які вивчають, попередньо розглядають і готують питання, які належать до відання селищної ради, та здійснюють контроль за виконанням її рішень.

Таблиця 22.

Назва постійної комісії селищної ради	Кількісний склад (осіб)	Чоловіків	Жінок
З питань бюджету, планування, фінансів, соціально-економічного розвитку, законності та правопорядку	6	4	2 (33 %) (в т.ч. голова комісії)
З питань комунальної власності, земельних відносин, охорони природи та містобудівної діяльності	6	4 (в т.ч. голова комісії)	2 (33%)
З питань освіти, культури, спорту, роботи з молоддю, депутатської діяльності та етики	5	2	3 (60%) (в т.ч. голова комісії)
З питань охорони здоров'я та соціального захисту населення	7	5	2 (29%) (в т.ч. голова комісії)

Аналіз медіадискурсу щодо участі жінок у політичному та громадському житті

У Городні виходить газета «Новини Городнянщини»¹⁰⁶ головною редакторкою якої є Томаш Світлана Василівна.

У виданні порушується тема жіночої самореалізації, подаються історії успіху жінок громади, здійснюється об'єктивне висвітлення проблем жінок різних соціальних і вікових категорій:

Матеріали:

«Нова лікарка-анестезіолог Катерина Верба: від Донецька до Городні - шлях до безпеки та професійного зростання»;

«Будні села у вогні: соціальна працівниця Мощенки Любов Ларченко про свою щоденну роботу»;

«З дитячої мрії в реальність: Лідія Рекун та її шлях до бібліотечної справи»;

«Щоб рідні оселі гріли душі людей»;

«У куликівських волонтерок робота особлива»;

«Коли дитячі мрії збуваються» тощо.

Водночас не зайвим було б інформування мешканців громади про механізм захисту прав жінок, адвокації суспільно значущих питань, протидії гендерно зумовленому насильству.

¹⁰⁶ Новини Городнянщини. URL: <https://www.facebook.com/novgord1917/>

Загальна кількість постійного населення Ріпкинської ТГ, Городнянської ТГ, Чернігівської ТГ станом на 2024 рр.: порівняльні таблиці
тис. осіб

Ріпкинська ТГ	Городнянська ОТГ	Чернігівська ТГ
13 634	19 440	285234

Відсоток жіночого населення громади (%)

Ріпкинська ТГ	Городнянська ОТГ	Чернігівська ТГ
53,3%	53 %	Інформація відсутня

Розподіл постійного населення за статтю (%)

Ріпкинська ТГ		Городнянська ОТГ		Чернігівська ТГ	
жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
53,3 % (7520)	46,7% (6594)	53% (9612)	47% (8490)	Інформація відсутня	Інформація відсутня

Абсолютна чисельність та абсолютний приріст постійного населення Городнянської ТГ за 2022-2024 рр.,
тис. осіб

Рік ¹⁰⁷	Абсолютна чисельність на початок року	Рік ¹⁰⁸	Абсолютна чисельність на початок року	Абсолютний приріст за рік
2022	20951	2024	18102	-2849

Абсолютна чисельність та абсолютний приріст постійного населення Ріпкинської ТГ за 2022-2024 рр.,
тис. осіб

Рік ¹⁰⁹	Абсолютна чисельність на початок року	Рік ¹¹⁰	Абсолютна чисельність на початок року	Абсолютний приріст за рік
2022	14152	2024	13636	-518

Абсолютна чисельність та абсолютний приріст постійного населення Чернігівської ТГ за 2022-2024 рр.,
тис. осіб

Рік ¹¹¹	Абсолютна чисельність на початок року	Рік ¹¹²	Абсолютна чисельність на початок року	Абсолютний приріст за рік
2022	282747	2024	285234	2487

¹⁰⁷ Державна служба статистики України State Statistics Service of Ukraine / за редакцією Марії ТИМОНИНОЇ. Київ, 2022. 82 с.

¹⁰⁸ Стратегія сталого розвитку Городнянської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 роки. URL: <https://gormr.gov.ua/strategiya-rozvytku/>

¹⁰⁹ Державна служба статистики України State Statistics Service of Ukraine / за редакцією Марії ТИМОНИНОЇ. Київ, 2022. 82 с.

¹¹⁰ Офіційний портал Ріпкинської громади Чернігівської області, Чернігівського району. URL: <https://ripkynska-gromada.gov.ua/>

¹¹¹ Державна служба статистики України State Statistics Service of Ukraine / за редакцією Марії ТИМОНИНОЇ. Київ, 2022. 82 с.

¹¹² Децентралізація в Україні. URL: <https://decentralization.ua/newgromada/4976>

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Аналіз гендерно чутливих даних та можливостей спроможності жінок впливати на формування місцевих політик, брати участь у процесах відновлення та соціальної згуртованості виявив, що в Городнянській громаді жінки беруть активну участь у відбудові, реалізують громадські ініціативи, долучаються до вирішення соціально-економічних проблем у всіх сферах життєдіяльності міста.

Вагомим чинником впливу жінок є те, що в громаді вони становлять демографічну більшість (57 %), видимою є їхня участь у складі депутатського корпусу (40 %), виконавчому комітеті (39 %), керівництві старостинськими округами (53 %). Це робить вплив жінок на місцеві політики відчутним, дозволяє реалізувати гендерно чутливий підхід у місцеве бюджетування та урядування.

Разом з тим має місце гендерна сегрегація, яка відображає нерівномірний розподіл представників однієї статі між різними ланками публічного управління, створюючи цим самим нерівномірність наповнення певного професійного середовища чоловіками та жінками.

Наприклад, до складу керівництва та виконавчого комітету входить 61 % чоловіків і 39 % жінок. Ще один аспект гендерованості влади спостерігається на прикладі нерівної представленості жінок і чоловіків у керівництві старостинськими округами. Зокрема, позитивною тенденцією є той факт, що в керівництві округами 53 % становлять жінки, але показовим є представництво жінок на посаді службовців місцевого самоврядування, а саме діловодів: 100 % становлять жінки.

Жінки залучені у процесах ухвалення рішень через представлення у дорадчих органах та гендерний дисбаланс існує. Про недостатнє представництво жінок у місцевому самоврядуванні свідчить аналіз персонального складу постійних комісій селищної ради. Так, у складі постійної комісії селищної ради з питань бюджету, планування, фінансів та соціально-економічного розвитку Городнянської ТГ представництво жінок складає лише 33,3 %.

Натомість представництво громадського сектора є переважно жіночим. Вагомий внесок у розбудову громадянського суспільства здійснюють 5 жіночих громадських організацій. Їх діяльність різноманітна: від втілення проєктів, спрямованих на соціально-економічного розвитку громади до підтримки захисників та реалізації волонтерських ініціатив з відновлення територій. Водночас діяльність жіночих громадських організацій є недостатньо підсвіченою у ЗМІ, а їхній внесок у сталий розвиток громади висвітлений неповно.

Необхідним є покращення комунікації між владою, бізнесом, громадським сектором, ЗМІ у питаннях реалізації гендерних ініціатив та протидії гендерно зумовленому насильству.

Потребує вдосконалення і гендерний аудит потреб мешканців громади та покращення системи надання соціальних послуг, особливо вразливим категоріям населення. При реалізації гендерного підходу в місцеві політики рекомендуємо враховувати «Методичні рекомендації з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, на рівні територіальних громад», затверджені Міністерством соціальної політики України, наказ № 239 2022 р.

Основні висновки та рекомендації узагальнені в Таблиці 22.

Таблиця 23. Основні ключові висновки та рекомендації

Висновки	Рекомендації
Жінки беруть активну участь у відбудові, реалізують громадські ініціативи, долучаються до вирішення соціально-економічних проблем у всіх сферах життєдіяльності міста та регіону	Сприяти залученню жінок до активної участі в ключових процесах відновлення громад шляхом підвищення обізнаності з гендерних питань та спроможності інтегрувати їх у місцеві політики
Громадські організації громади (ГО «Розквітай», «ЄГармонія», молодіжна рада тощо) здійснюють активну діяльність з відновлення громади, найпоширенішими напрямками якої є волонтерська участь та гуманітарна підтримка	Активніше висвітлювати діяльність громадських організацій у ЗМІ, розбудовувати партнерства в громадському секторі шляхом реалізації проєктів та участі у форумах громадянського суспільства
Низький рівень інтеграції гендерного підходу у відновлення громад, невисока обізнаність в питаннях гендерної політики, зокрема гендерного бюджетування та врядування	Здійснити гендерний аналіз стратегії розвитку громади, профілю громади. Впроваджувати гендерний підхід при створенні стратегії відновлення і розвитку громади.
Недостатня координація дій між органами місцевої влади та громадськими організаціями у створенні безпечового середовища та захисту населення	Налагодити співпрацю між владою та громадськими організаціями для підвищення рівня безпеки громади, розробити дієвий план роботи з розвитку безпеки
Незначна кількість заходів з просування ідей гендерної рівності та механізмів їх реалізації на рівні громади	Здійснення регулярного моніторингу та оцінки впливу впроваджених заходів з погляду гендерної рівності
Недостатня кількість проєктів, спрямованих на розуміння важливості гендерної рівності для соціальної згуртованості, відновлення та сталого розвитку громади	Розробити проєкти спрямовані на підвищення рівня залучення жінок до активного громадського життя та прийняття рішень, подолання гендерних стереотипів та підвищення обізнаності про гендерну рівність серед населення громади.
Недостатнє інформування мешканців громади про важливість гендерної рівності	Активізувати висвітлення тематики гендерної рівності на офіційному сайті громади, пресою, соціальними мережами

ПОЛЬОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

«Моніторинг можливостей спроможності жінок впливати на формування місцевих політик, брати участь у процесах відновлення та соціальної згуртованості на рівні громад»

1. Онлайн опитування учасниць проєкту

Соціологічна анкета для (молодих) жінок: *«Моніторинг можливостей спроможності жінок впливати на формування місцевих політик, брати участь у процесах відновлення та соціальної згуртованості на рівні громад»*.

Цілі опитування: оцінка поточних викликів та потенціалу жінок у громадах для посилення їхньої ролі в ухваленні рішень та сприянні розвитку місцевої демократії.

Дані про дослідження:

Цільова група – жінки.

Обсяг вибірки: 30 респонденток.

Географія: Чернігівська (м. Чернігів), Ріпкинська та Городнянська територіальні громади.

Інструментарій дослідження: анкетування.

Метод дослідження: онлайн опитування – Google Forms (кількісний метод збору даних).

Розроблені вхідна та вихідна анкети, питання до яких формуються відповідно до блоків навчання включають 60 запитань, опитано не менше 10 учасниць у цільових містах ключових регіонів проєкту, разом не менше 30 учасниць в області.

Аналіз даних здійснено з **використанням тематичного підходу:**

1. Блок загальної інформації.
2. Блок 1. Вступний.
3. Блок 2. Резолюція 1325 та «10 пунктів щодо просування гендерної рівності в умовах кризи».
4. Блок 3. Невербальна комунікація та основи фасилітації діалогу.
5. Блок 4. Лідерство, командоутворення.
6. Блок 5. Неконфліктна комунікація.
7. Блок 6. Проєктний менеджмент.
8. Блок 7. Підтримка включення гендерної перспективи в документи планування.
9. Блок 8. Адвокація.
10. Залучення респонденток до участі у фокус-групах

Опитування відбувалося у дві хвили:

1 хвиля – жовтень 2024

2 хвиля – листопад 2024

2. Онлайн опитування мешканок громад

«Оцінка спроможності жінок щодо впливу на місцеві політики, участі у процесах відновлення громад та розвитку соціальної згуртованості».

Цілі опитування: моніторинг та оцінка спроможності жінок, їх впливу на місцеві політики, участі у процесах відновлення громад та розвитку соціальної згуртованості.

Дані про дослідження:

Цільова група – жінки

Вибіркова сукупність: 40 респонденток з громади, разом не менше 120 в області. Віком від «молодша за 18 років» до «старша за 66 років». Репрезентативні за основними соціально-демографічними ознаками, зокрема – це жінки з числа молоді, студентської та молодіжної спільноти, працездатного та пенсійного віку, представниці жіночих громадських організацій, ініціативних груп, жінки-підприємниці, жінки ВПО, жінки в СЖО, ветеранки, членкині родин ветеранів і ветеранок, жінки з інвалідністю, та інших груп жінок.

Географія: Чернігівська (м. Чернігів), Ріпкинська та Городнянська територіальні громади.

Інструментарій дослідження: анкетування.

Метод дослідження: онлайн опитування – Google Forms. (кількісний метод збору даних).

Аналіз даних здійснено з **використанням тематичного підходу:**

Блок 1. Особиста інформація

Блок 2. Соціальні питання та громадська участь

Блок 3. Взаємодія з органами місцевого самоврядування

Період проведення опитування мешканок громад – листопад 2024 року.

ОНЛАЙН ОПИТУВАННЯ УЧАСНИЦЬ ПРОЄКТУ

Соціологічна анкета для (молодих) жінок: «Моніторинг можливостей спроможності жінок впливати на формування місцевих політик, брати участь у процесах відновлення та соціальної згуртованості на рівні громад».

ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ОНЛАЙН ОПИТУВАННЯ УЧАСНИЦЬ ПРОЄКТУ

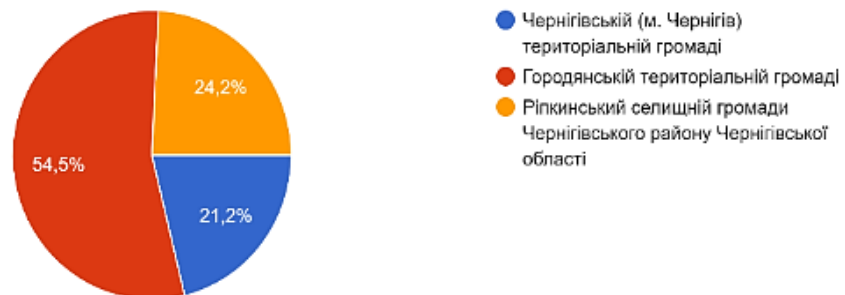
ВХІДНА АНКЕТА

Вибіркова сукупність: 33 респондентки віком від 18 до 47 років, репрезентативні за основними соціально-демографічними ознаками (стать, вік, громада, сфера діяльності).

Блок загальної інформації

➤ **Виберіть, будь ласка, у якій територіальній громаді Ви проживаєте на теперішній час**

2. Виберіть будь-ласка, в якій територіальній громаді Ви проживаєте на теперішній час
33 відповіді

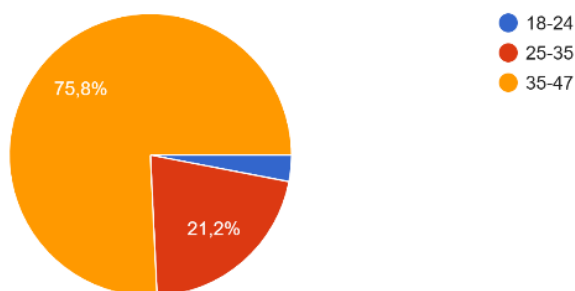
Згідно з отриманими даними, найбільша кількість респонденток (54,5 %) проживає в Городнянській територіальній громаді, 24,2 % мешкають у Ріпкинській селищній громаді, 21,2 % належать до Чернігівської (м. Чернігів) територіальної громади.

➤ **Ваш вік?**

Найбільшу частку респонденток (75,8 %) становлять жінки у віці 35-47 років. Це вказує на те, що саме ця вікова категорія є найбільш зацікавленою або активною у питаннях формування місцевих політик та участі у соціальній згуртованості.

3. Ваш вік?

33 відповіді

Вікова категорія 25-35 років становить 21,2 %, що є суттєво меншою часткою, але все ж свідчить про певну активність цієї групи.

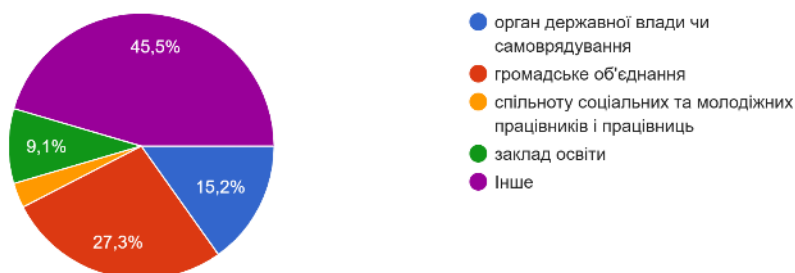
Молоді жінки (18-24 роки) становлять найменший відсоток - лише 3%. Це може свідчити про низьку зацікавленість, відсутність можливостей або недостатнє залучення молодих жінок до відповідних процесів.

➤ Я представляю:

Відповідаючи на питання «Я представляю» найбільша частка респонденток – 45,5 % обрали варіант «Інше». Це свідчить про широкий спектр професій або громадської діяльності, які не були включені у вказані вище категорії.

4. Я представляю:

33 відповіді

Як бачимо, 27,3 % респонденток представляють громадські об'єднання. Це свідчить про значний рівень залученості до організацій, які мають потенціал впливу на місцеві політики та соціальні процеси.

15,2 % респонденток належать до державних чи самоврядних структур. Це важлива група для формування політик, адже їх участь напряму впливає на ухвалення рішень.

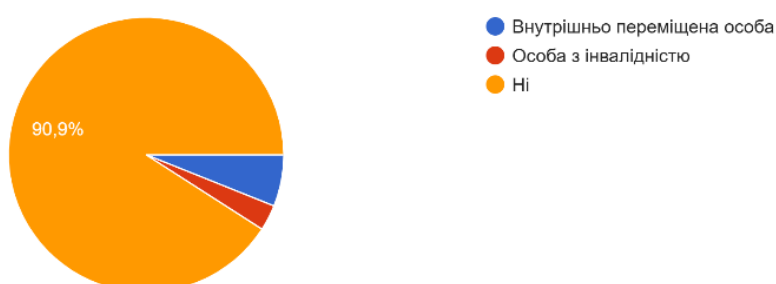
Лише 9,1 % респонденток працюють у сфері освіти. Це вказує на меншу представленість освітян у соціальних процесах, але все ще вказує на їх певний внесок.

Найменша група (3 %) належить до категорії спільноти соціальних та молодіжних працівників. Це може вказувати на низький рівень активності або недостатнє залучення молодіжних працівників до дослідження.

➤ **Чи відноситесь Ви до наступних вразливих груп населення?**

Переважає більшість респонденток (90,9 %) зазначили, що вони **не належать до вразливих груп**. Це може вказувати на те, що більшість опитаних жінок почуваються соціально стабільними або не асоціюють себе з вразливими категоріями.

5. Чи відноситесь Ви до наступних вразливих груп населення?
33 відповіді

Лише 6,1 % респонденток вказали, що вони є ВПО. Це свідчить про відносно невелику представленість цієї категорії у вибірці або про їхню низьку участь у соціологічному опитуванні.

3 % респонденток належать до цієї категорії. Це підтверджує низький рівень їх представництва в опитуванні, що може бути пов'язано з певними обмеженнями у доступі до участі.

Блок 1. Вступний

➤ **Який рівень участі жінок в ухваленні важливих рішень у вашій громаді?**

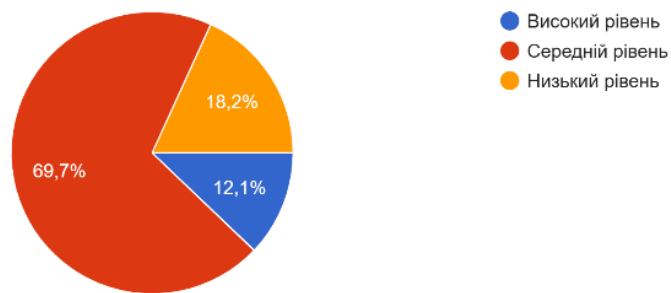
69,7 % респонденток оцінили рівень участі жінок в ухваленні рішень як середній.

Цей результат демонструє, що участь жінок в ухваленні рішень у більшості громад обмежується базовими функціями без глибокого впливу на стратегічне планування чи лідерство.

Така оцінка може бути наслідком недостатньої кількості жінок у керівних позиціях, обмеження доступу до ресурсів чи недостатньої підтримки ініціатив жінок.

6. Який рівень участі жінок у прийнятті важливих рішень у вашій громаді?

33 відповіді

18,2 % респонденток вважають, що рівень участі жінок є низьким. Тобто, майже п'ята частина опитаних сприймає ситуацію як таку, що жінки практично не залучені до процесів ухвалення рішень у своїй громаді.

Це може бути ознакою існування патріархальних стереотипів чи структурних бар'єрів, які заважають жінкам бути активними в управлінні.

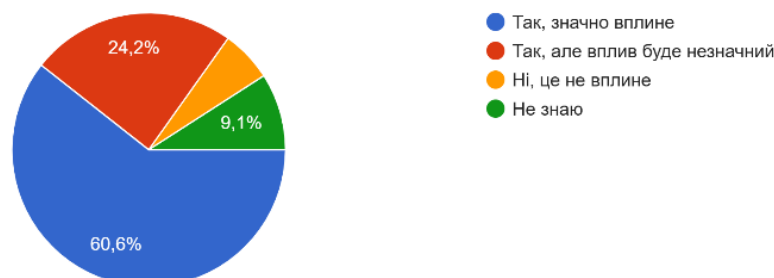
Лише 12,1 % респонденток вважають, що жінки мають високий рівень участі. Це вказує на наявність успішних прикладів, але їхня кількість значно менша в порівнянні із загальною ситуацією.

➤ **Чи вважаєте ви, що гендерна рівність може вплинути на успішність відновлення вашої громади?**

Переважна більшість респонденток (60,6 %) вважають, що гендерна рівність має значний вплив на успішність відновлення громади. Це свідчить про усвідомлення важливості залучення жінок до процесів відновлення та розвитку громад. Також цей високий показник може бути результатом більшої відкритості та обізнаності громад про те, що гендерна рівність є не лише соціальним питанням, а і ключовим фактором для економічного зростання, інклюзивності та сталого розвитку. Він також свідчить про те, що жінки, які брали участь у цьому опитуванні, усвідомлюють свій потенціал і внесок у відновлення громади.

7. Чи вважаєте ви, що гендерна рівність може вплинути на успішність відновлення вашої громади?

33 відповіді

Майже чверть респонденток (24,2 %) все ще сумнівається у тому, що гендерна рівність може значно вплинути на відновлення громади. Це може бути пов'язано з недооцінкою ролі жінок у процесах управління чи відновлення громади. Та спричинено:

- відсутністю конкретних прикладів або доказів позитивного впливу рівного гендерного представництва;
- традиційними уявленнями про те, що управління та відновлення є більше «чоловічою» сферою діяльності.

Такий результат вказує на необхідність активної комунікації та поширення інформації про переваги гендерного балансу.

Лише 9,1 % вважають, що гендерна рівність не вплине на успішність. Такий малий відсоток може вказувати на позитивні зміни у сприйнятті ролі жінок у суспільстві.

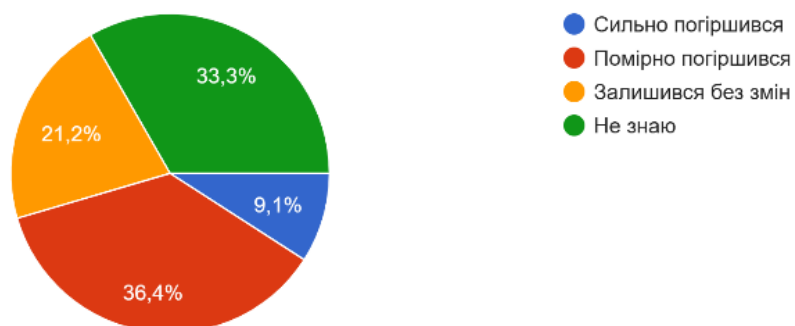
Відсутність відповіді «Не знаю» вказує на чітку сформовану думку респонденток щодо цього питання.

➤ Як ви оцінюєте вплив війни на гендерну рівність у вашій громаді?

Найбільша частка респонденток (36,4) зазначила, що війна помірно вплинула на гендерну рівність, викликаючи певні зміни, але без катастрофічних наслідків. Це може свідчити про те, що хоча війна створила додаткові виклики, Чернігівська, Ріпкинська та Городнянська громади адаптувалися до нових реалій і намагаються підтримувати базові принципи рівності.

8. Як ви оцінюєте вплив війни на гендерну рівність у вашій громаді?

33 відповіді

Значний відсоток респонденток – 21,2 % вважають, що рівень гендерної рівності залишився без змін. Це може бути пов'язано з тим, що під час війни увага часто зміщується на питання безпеки, а гендерні питання можуть вважатися другорядними. Крім того, у кризових умовах жінки часто виконують роль домогосподарок, що знижує їхні можливості для участі в ухваленні рішень.

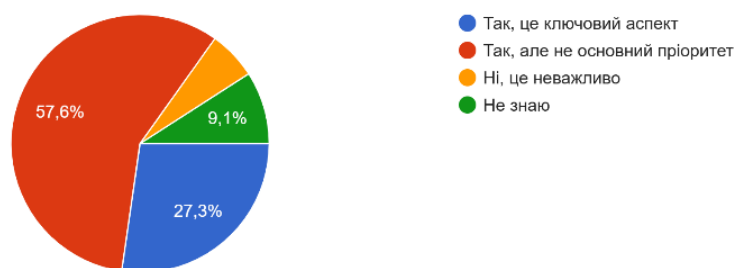
9,1 % вважає, що війна значно погіршила гендерну рівність. Це, ймовірно, стосується тих громад, які постраждали найбільше. В умовах стресу, втрати ресурсів чи відсутності безпеки жінки можуть бути витіснені з активної участі в ухваленні рішень.

Частина респонденток (33,3 %) не змогла оцінити вплив війни на гендерну рівність. Це може вказувати на недостатню поінформованість або відсутність безпосереднього досвіду участі в обговоренні цих питань.

➤ **Чи вважаєте ви, що післявоєнне відновлення громади має відбуватися з акцентом на гендерну рівність?**

Понад чверть респонденток (27,3 %) вважає, що гендерна рівність є ключовим аспектом у післявоєнному відновленні громад. Це свідчить про значну підтримку ідеї, що гендерна рівність є фундаментальною для сталого розвитку та соціальної згуртованості.

9. Чи вважаєте ви, що післявоєнне відновлення громади має відбуватися з акцентом на гендерну рівність?
33 відповіді

57,6 % – більшість респонденток вважає, що гендерна рівність має важливе значення, але не є першочерговою у процесах відновлення. Це може бути пов'язано з тим, що громади зосереджуються на інших нагальних питаннях, таких як інфраструктура, економічне відновлення чи безпека.

Невеликий відсоток (6,1 %) респонденток не вважає гендерну рівність важливою для відновлення. Це може свідчити про недостатню обізнаність щодо переваг гендерного паритету або традиційні підходи в громаді.

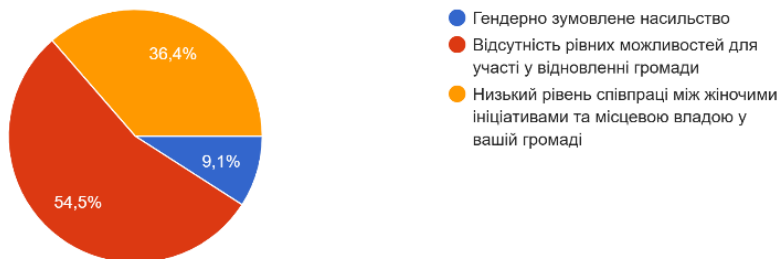
9,1 % демонструє відсутність сформованої думки щодо питання, що може бути пов'язано з недостатньою інформацією або браком обговорення цього питання в громаді.

➤ **Які найбільші виклики, на вашу думку, стоять перед жінками у вашій громаді під час війни та в післявоєнний період?**

Понад половина респонденток (54,5 %) вважає, що ключовим викликом є нерівний доступ жінок до процесів відновлення. Це може свідчити про

наявність системних бар'єрів, таких як недостатня представленість в ухваленні рішень, упередження або нерівність у доступі до ресурсів.

10. Які найбільші виклики, на вашу думку, стоять перед жінками у вашій громаді під час війни та в післявоєнний період?
33 відповіді

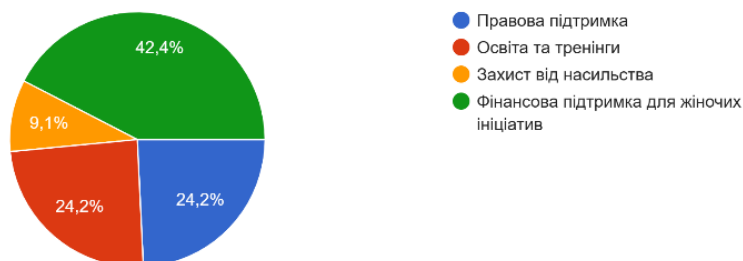
Більше третини респонденток (36,4 %) звернули увагу на слабку комунікацію між жіночими організаціями та владою. Це вказує на необхідність зміцнення партнерств і створення платформ для діалогу.

Невеликий відсоток респонденток (9,1 %) відзначає проблему гендерного зумовленого насильства як основну. Хоча цей показник низький, це не означає відсутність проблеми. Ймовірно, про неї говорять менше через соціальну стигматизацію або відсутність безпечних платформ для висловлення.

➤ **Які з наступних аспектів є найважливішими для забезпечення гендерної рівності у вашій громаді?**

Найбільша частка респонденток (42,4 %) вважає, що фінансова підтримка для жіночих ініціатив є ключовим аспектом. Це свідчить про потребу в ресурсах для реалізації ідей, які сприятимуть посиленню гендерної рівності.

11. Які з наступних аспектів є найважливішими для забезпечення гендерної рівності у вашій громаді?
33 відповіді

Чверть респонденток (24,2 %) вважають правову підтримку важливою для забезпечення гендерної рівності. Це може бути пов'язано з необхідністю захисту прав жінок у складних соціально-економічних умовах або в ситуаціях порушення прав.

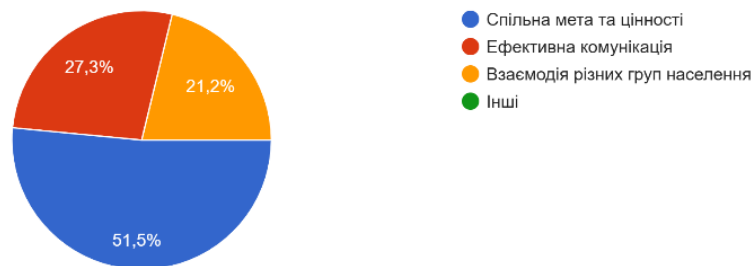
Освіта та тренінги також вважаються важливими для гендерної рівності (24,2 %). Це вказує на потребу в навчанні як жінок, так і громади загалом щодо питань рівності, лідерства та боротьби зі стереотипами.

І лише 9,1 % респонденток обрали варіант відповіді «захист від насильства». Це може свідчити про недооцінку цієї проблеми або про те, що в інших аспектах респондентки бачать більше потенціалу для забезпечення рівності.

➤ **Які фактори є найбільш важливими для підтримки соціальної згуртованості у вашій громаді?**

Понад половина респонденток (51,5 %) зазначила, що ключовим фактором соціальної згуртованості є наявність спільної мети та цінностей. Це свідчить про те, що об'єднання навколо загальних цілей та принципів є найефективнішим способом зміцнення соціальної єдності в громадах.

12. Які фактори є найбільш важливими для підтримки соціальної згуртованості у вашій громаді?
33 відповіді

Більше чверті респонденток (27,3 %) вважають, що налагодження дієвої комунікації між членами громади є важливим аспектом. Це може включати обмін інформацією, взаєморозуміння та прозорість в ухваленні рішень.

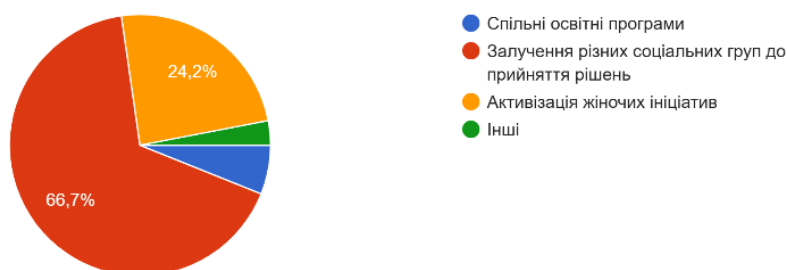
Чверть респонденток (21,2 %) звернули увагу на потребу у взаємодії між різними групами населення. Це може означати залучення різних соціальних, вікових та економічних груп до співпраці задля досягнення спільних цілей.

Жодна із респонденток не вибрала варіант «Інше», що вказує на те, що запропоновані варіанти повністю охоплюють розуміння основних факторів соціальної згуртованості.

➤ **Які, на Вашу думку, ключові кроки для підвищення соціальної згуртованості у вашій громаді?**

Дві третини респонденток (66,7 %) вважають, що головним кроком для підвищення соціальної згуртованості є залучення різних соціальних груп до процесів ухвалення рішень. Це свідчить про потребу в інклюзивному підході, що враховує думки та інтереси всіх верств населення.

13. Які, на Вашу думку, ключові кроки для підвищення соціальної згуртованості у вашій громаді?
33 відповіді

24,2 % - чверть респонденток підкреслили важливість активізації жіночих ініціатив. Це вказує на значення залучення жінок до управлінських та соціальних процесів як одного з механізмів згуртованості.

6,1 % респонденток вважають спільні освітні програми ключовим кроком. Однак це може свідчити про недостатнє розуміння того, як освітні програми можуть зміцнити соціальну згуртованість.

3 % респонденток обрали варіант «Інше», що свідчить про існування інших важливих аспектів, які не були охоплені запропонованими варіантами. Можливо, респондентки вважають важливим такі аспекти, як розв'язання конфліктів, економічна співпраця чи культурні заходи для громади.

Блок 2. Резолюція 1325 та «10 пунктів щодо просування гендерної рівності в умовах кризи»

➤ Що таке Резолюція РБ ООН 1325?

Більшість респонденток (97 %) правильно ідентифікували Резолюцію 1325 як документ, що стосується прав жінок, миру та безпеки. Це свідчить про високу обізнаність серед респонденток щодо цього міжнародного документа.

14. Що таке Резолюція РБ ООН 1325?
33 відповіді

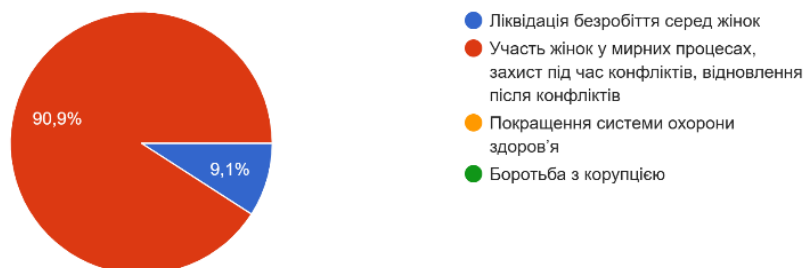

3 % респонденток обрали варіант «економічна угода між державами-членами ООН», що може свідчити про: недостатнє розуміння суті документа чи можливу плутанину з іншими резолюціями або документами ООН.

➤ Які основні пріоритети Резолюції 1325?

90,9 % - більшість респонденток правильно визначили основні пріоритети Резолюції 1325: «участь жінок у мирних процесах, захист під час конфліктів, відновлення після конфліктів». Це свідчить про **обізнаність щодо її ключових аспектів**, зокрема: посилення ролі жінок в ухваленні рішень, пов'язаних із миром і безпекою; захист прав жінок і дітей у конфліктних ситуаціях; інтеграцію жінок у процеси відновлення після конфліктів.

15. Які основні пріоритети Резолюції 1325?
33 відповіді

9,1 % респонденток обрали варіант «ліквідація безробіття серед жінок», що свідчить про певну плутанину або обмежене розуміння основної мети Резолюції 1325. Ліквідація безробіття серед жінок може бути пов'язаною темою, але це не основний пріоритет резолюції.

«Покращення системи охорони здоров'я», «боротьба з корупцією» – ці варіанти не отримали жодного вибору, що свідчить про чітке розуміння того, що вони не пов'язані з Резолюцією 1325.

➤ Яке значення має Резолюція 1325 для місцевих громад?

Абсолютна більшість респонденток (87,9 %) вважає, що Резолюція 1325 покращує безпеку і участь жінок на місцевому рівні. Це вказує на високий рівень усвідомлення ролі цього документа в місцевих громадах та його значущості для залучення жінок у процеси ухвалення рішень і забезпечення їх прав.

16. Яке значення має Резолюція 1325 для місцевих громад?
33 відповіді

6,1 % обрали варіант «сприяє економічному зростанню». Цей результат вказує на слабе усвідомлення економічної складової Резолюції 1325 серед опитаних. Жінки можуть не завжди розуміти, як їхня участь у політичних процесах або місцевому самоврядуванні може впливати на економічний розвиток громади. Це може бути пов'язано з недостатньою кількістю інформаційно-просвітницьких заходів.

3 % респонденток обрали варіант «стосується тільки національного рівня». Ця відповідь свідчить про те, що для певної частини респондентів Резолюція 1325 сприймається виключно як стратегія, яка реалізується на макрорівні, без зв'язку з їхньою місцевою реальністю. Це може бути викликано слабкою інтеграцією положень Резолюції в регіональні програми розвитку.

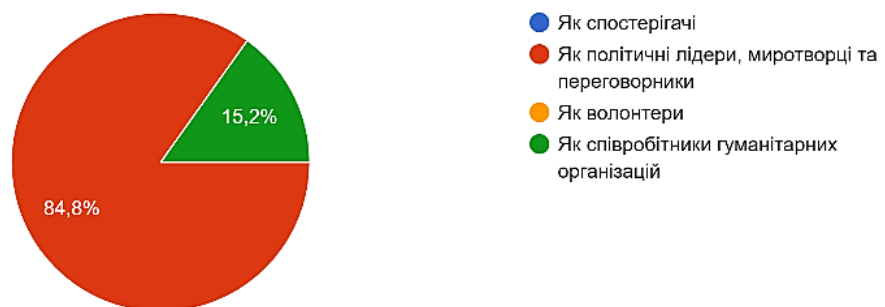
Варіант «жодного» обрали також 3 % респонденток. Ця частка відповідає категорії людей, які не бачать впливу Резолюції 1325 у своєму повсякденному житті. Це може бути результатом недостатньої видимості її реалізації в їхніх громадах.

➤ Як жінки повинні брати участь у миротворчих процесах за Резолюцією 1325?

Більшість респонденток (84,8 %) вважають, що жінки повинні брати участь у миротворчих процесах як **політичні лідери, миротворці та переговорники**. Це свідчить про високий рівень очікувань щодо активної і стратегічної ролі жінок у забезпеченні миру.

17. Як жінки повинні брати участь у миротворчих процесах за Резолюцією 1325?

33 відповіді

15,2 % респондентів вважають, що жінки мають бути задіяні в миротворчих процесах як **співробітники гуманітарних організацій**.

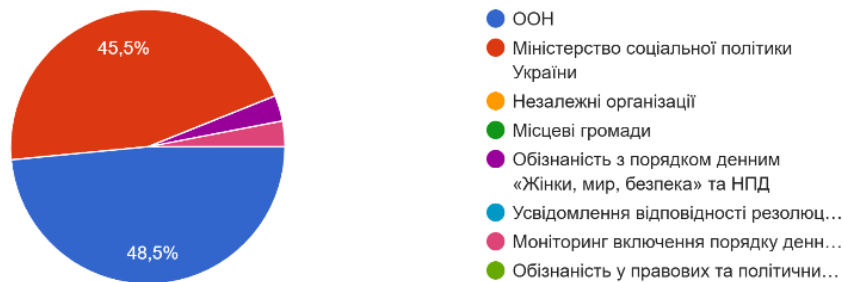
Інші варіанти, такі як «як волонтери» або «як спостерігачі», не згадані, що свідчить про менший рівень пріоритетності цих ролей у сприйнятті респонденток.

➤ **Хто відповідає за моніторинг виконання Національного плану дій щодо Резолюції**

48,5 % респонденток вважають, що моніторинг виконання Національного плану дій є відповідальністю ООН.

18. Хто відповідає за моніторинг виконання Національного плану дій щодо Резолюції 1325?

33 відповіді

45,5 % респондентів покладають цю функцію на Міністерство соціальної політики України.

Такі варіанти як «обізнаність з порядком денним», «Моніторинг включення порядку денного...» отримали мінімальну підтримку (по 3 % кожна).

➤ **Яка основна мета Програми розвитку ООН «10 пунктів щодо просування гендерної рівності в умовах кризи»?**

60,6 % респонденток обрали відповідь «усі перелічені цілі», що вказує на усвідомлення багатогранності мети Програми розвитку ООН. Це свідчить про добре сприйняття комплексного підходу до гендерної рівності.

19. Яка основна мета Програми розвитку ООН «10 пунктів щодо просування гендерної рівності в умовах кризи»?

33 відповіді

Другий за популярністю варіант – «захист жінок у конфліктних зонах» (18,2 %). Це може вказувати на те, що респондентки надають особливого значення безпеці жінок у кризових умовах, особливо в контексті сучасних викликів.

Варіант відповіді «підтримка рівного доступу жінок до ресурсів» був обраний лише 15,2 % респондентками. Це може вказувати на те, що економічні аспекти гендерної рівності залишаються менш зрозумілими для багатьох учасниць.

І лише 6 % респонденток вважають участь жінок у миротворчих процесах ключовою метою. Це свідчить про потребу додаткової інформаційної роботи, щоб пояснити важливість включення жінок у такі процеси для досягнення сталого миру.

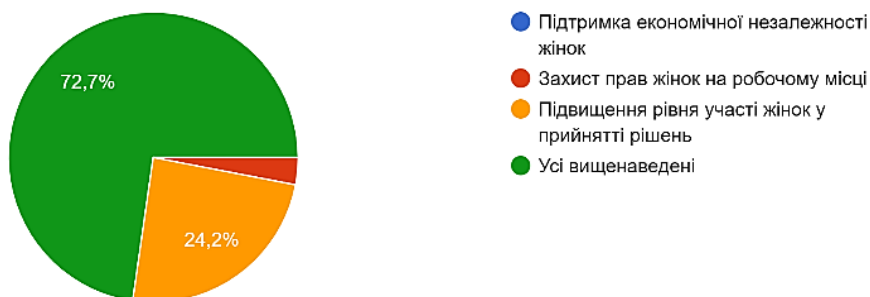
➤ **Які з наступних пунктів ви вважаєте ключовими для програми?**

72,7 % респонденток обрали варіант відповіді «усі вищенаведені», що свідчить про сприйняття комплексного підходу до гендерної рівності. Це означає, що більшість респонденток вважають, що всі перелічені аспекти програми (економічна незалежність, захист прав на робочому місці та участь в ухваленні рішень) є однаково важливими.

24,2 % респонденток акцентували увагу на підвищенні рівня участі жінок в ухваленні рішень. Це підкреслює актуальність питання представництва жінок у процесах ухвалення рішень.

20. Які з наступних пунктів ви вважаєте ключовими для програми?

33 відповіді

Низька підтримка пункту «захист прав жінок на робочому місці» (3 %) може вказувати на: недостатнє усвідомлення значущості цього аспекту; перевагу стратегічного рівня (участь в ухваленні рішень) над практичними питаннями (права на робочому місці чи економічна незалежність).

Відповідь «Підтримка економічної незалежності жінок» не була обрана.

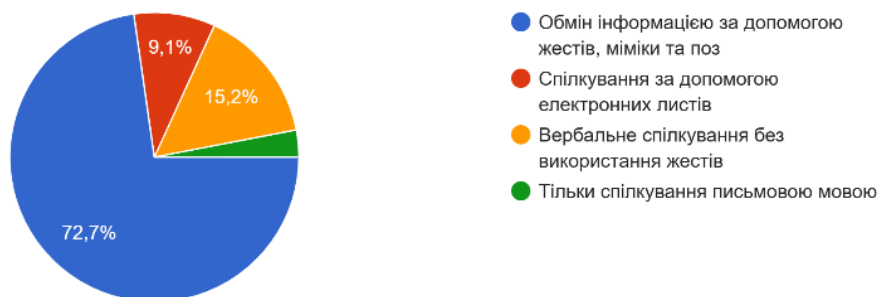
Блок 3. Невербальна комунікація та основи фасилітації діалогу

➤ **Що, на вашу думку, є невербальною комунікацією?**

Більшість респонденток (72,7 %) ідентифікують невербальну комунікацію правильно, асоціюючи її із жестами, мімікою та позами. Це вказує на обізнаність у базових концепціях невербального спілкування.

21. Що, на вашу думку, є невербальною комунікацією?

33 відповіді

Частина респонденток (15,2 %) ототожнює невербальну комунікацію з вербальним спілкуванням, що вказує на плутанину між поняттями. Це може бути ознакою недостатньої обізнаності щодо основних типів комунікації.

Хоча письмове спілкування не є невербальним, певний відсоток учасниць (9,1 %) вважає його таким. Це свідчить про можливі труднощі у розумінні концепцій спілкування.

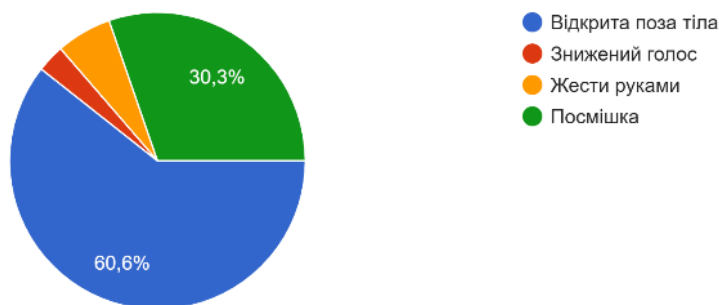
3 % респонденток обрали відповідь «тільки спілкування письмовою мовою». Цей незначний відсоток підтверджує, що дехто неправильно сприймає письмове спілкування як невербальне.

➤ **Як ви вважаєте, що є найефективнішим способом демонстрації відкритості до діалогу у невербальній комунікації?**

Більшість респонденток (60,6 %) вважають, що відкрита поза є найефективнішим способом демонстрації готовності до діалогу. Це свідчить про обізнаність про значення невербальних сигналів для створення довіри та відкритості.

22. Як ви вважаєте, що є найефективнішим способом демонстрації відкритості до діалогу у невербальній комунікації?

33 відповіді

Посмішка (30,3 %) - другий за популярністю варіант, що також свідчить про позитивну асоціацію між невербальними сигналами (посмішкою) та бажанням встановити відкритий діалог.

Незначна частина респонденток (6,1 %) вважає, що жести руками відіграють ключову роль. Це може свідчити про слабше розуміння ролі жестів у встановленні відкритості, хоча вони є важливою частиною невербальної комунікації.

Лише 3 % асоціює знижений голос із демонстрацією відкритості. Це очікувано, оскільки голос зазвичай відноситься до вербальної, а не невербальної комунікації.

➤ Що є основним завданням фасилітатора у процесі діалогу?

Більшість респонденток (81,8 %) визначили, що головним завданням фасилітатора є спрямовувати дискусію та підтримувати продуктивну атмосферу. Це вказує на те, що жінки вважають важливим створення комфортного середовища для спільного обговорення питань.

23. Що є основним завданням фасилітатора у процесі діалогу?

33 відповіді

Лише 12,1 % опитаних зазначили, що збір інформації для аналізу є ключовим завданням фасилітатора. Це може свідчити про меншу обізнаність щодо аналітичного аспекту фасилітації.

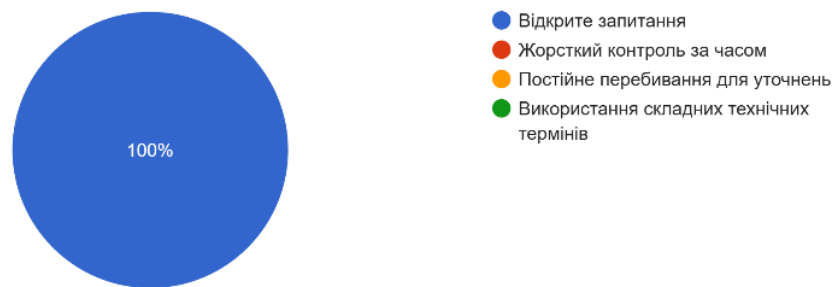
До найменш важливих аспектів респондентки віднесли «контролювати час виступів учасників» (3 %) та «приймати рішення за учасників» (3 %). Це підкреслює розуміння того, що фасилітатор не повинен нав'язувати власну думку чи перевантажувати дискусію часовими обмеженнями.

➤ Які методи фасилітації є найефективнішими для залучення всіх учасників до діалогу?

100 % – усі респондентки погодилися, що відкриті запитання є ключовим методом, який залучає учасників до діалогу. Це підкреслює важливість активного залучення та стимулювання висловлювання особистих думок. Відкриті запитання дозволяють учасникам розкриватися, вільно обговорювати проблеми та пропонувати власні ідеї.

24. Які методи фасилітації є найефективнішими для залучення всіх учасників до діалогу?

33 відповіді

Відповіді «жорсткий контроль за часом», «постійне перебивання для уточнень», та використання складних технічних термінів отримали 0 %. Це вказує на те, що такі підходи не лише не сприяють діалогу, а й можуть його гальмувати. Це може свідчити про потребу в простих, доступних і дружніх підходах до фасилітації.

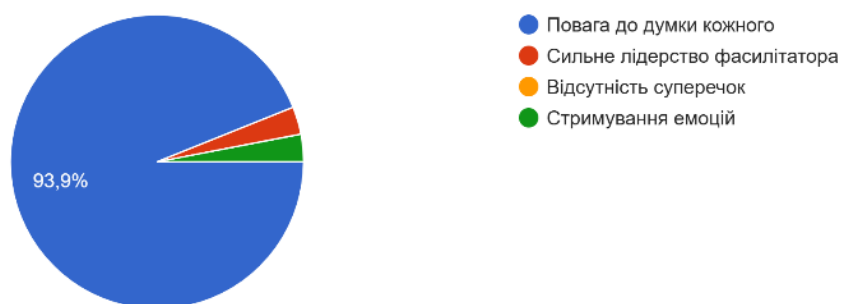
➤ **Як Ви вважаєте, що є найважливішим для створення довіри між учасниками діалогу?**

93,9 % респонденток обрали повагу до думки кожного як найважливіший елемент.

Лише незначний відсоток жінок підтримали сильне лідерство фасилітатора (3 %) та стримування емоцій (3 %).

25. Як Ви вважаєте, що є найважливішим для створення довіри між учасниками діалогу?

33 відповіді

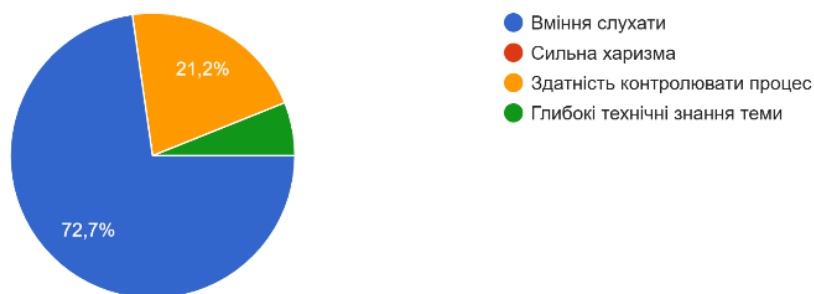

➤ **Яка з наведених якостей є найбільш важливою для успішної фасилітації діалогу?**

72,7 % – найвищий відсоток обраних відповідей свідчить, що учасниці опитування вважають активне слухання найважливішою якістю фасилітатора. Це підкреслює критичну роль емпатії та здатності розуміти погляди інших для створення продуктивного діалогу.

26. Яка з наведених якостей є найбільш важливою для успішної фасилітації діалогу?

33 відповіді

21,2 % респонденток вважають, що «здатність контролювати процес» важлива навичка. Це вказує на те, що респондентки визнають необхідність структурованості, але не вважають її визначальною.

Невеликий відсоток опитаних (6,1 %) обрали варіант «сильна харизма», що вказує на те, що особисті якості фасилітатора, такі як харизма, сприймаються як менш важливі у порівнянні з технічними чи комунікативними навичками.

Респондентки не розглядають технічні знання (0 %) як обов'язкову складову успішної фасилітації. Це, можливо, свідчить про те, що роль фасилітатора полягає більше у координації процесу, ніж у наданні експертної думки.

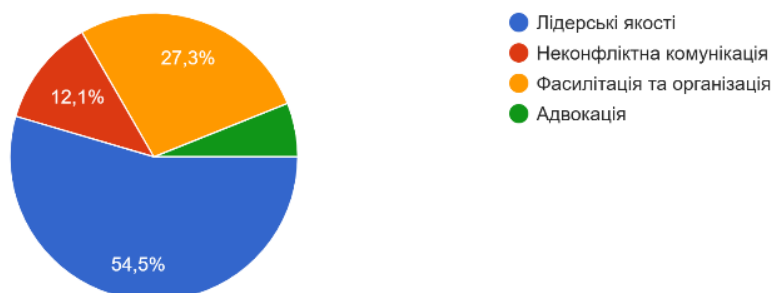
Блок 4. Лідерство, командоутворення

➤ **Які з перелічених навичок Ви вважаєте найважливішими для жінок у відновленні громади?**

Більшість респонденток (54,5 %) визначили лідерські якості як найважливіші для жінок у процесі відновлення громади. Це свідчить про розуміння ролі жінок як ініціаторів змін і лідерів, здатних організовувати процеси та залучати інших до співпраці.

27. Які з перелічених навичок Ви вважаєте найважливішими для жінок у відновленні громади?

33 відповіді

27,3 % респонденток обрали варіант «фасилітація та організація» Цей варіант отримав другий за популярністю результат. Це вказує на значення організаційних здібностей, що є ключовими для координації роботи громади.

Відносно низький показник - 12, 1 % отримала відповідь «неконфліктна комунікація». Це свідчить про те, що комунікація сприймається як важлива, але менш критична в порівнянні з лідерством та фасилітацією.

Найменший відсоток респонденток (6,1 %) обрали варіант «адвакація». Це може свідчити про недостатню обізнаність про важливість адвокації або про те, що ця навичка розглядається як другорядна.

➤ Які типи лідерства, на вашу думку, є найефективнішими у процесі відновлення громади?

Переважає більшість респонденток (63,6 %) вважає трансформаційне лідерство найефективнішим. Це свідчить про пріоритетність лідерів, які фокусуються на інноваціях, змінах і розвитку громади.

Такий тип лідерства стимулює натхнення, мотивацію та довіру серед членів громади, орієнтуючись на досягнення довгострокових результатів.

28. Які типи лідерства, на вашу думку, є найефективнішими у процесі відновлення громади?

33 відповіді

Другий за популярністю варіант – «сервісне лідерство» (33,3 %). Сервісне лідерство підкреслює важливість служіння інтересам громади, турботи про її членів та забезпечення їхніх потреб.

Цей тип лідерства орієнтований на підтримку та створення умов для колективного успіху.

Невеликий відсоток респонденток (3 %) обрали варіант «інше», що може свідчити про додаткові специфічні типи лідерства, які не були включені в основний список.

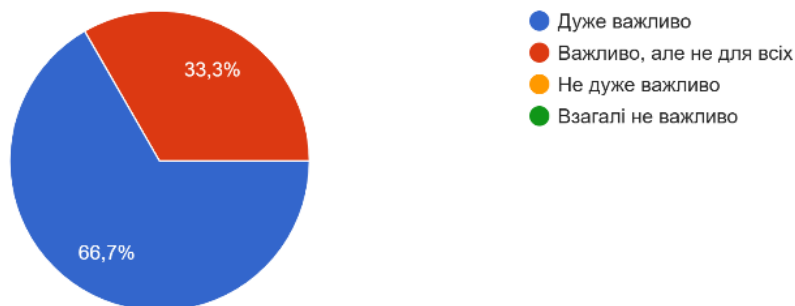
➤ Наскільки важливо, на Вашу думку, навчати жінок лідерству?

Більшість респонденток (66,7 %) вважають, що навчання жінок лідерству є надзвичайно важливим. Це підкреслює розуміння значення підготовки лідерів для активної участі жінок у процесах розвитку та відновлення громад.

Такий високий відсоток свідчить про підтримку ідеї, що жінки повинні мати можливість розвивати лідерські якості для виконання керівних ролей.

29. Наскільки важливо, на Вашу думку, навчати жінок лідерству?

33 відповіді

Значна частка респондентів вважає, що лідерство важливе, але не для кожної жінки (33,3 %). Це може свідчити про розуміння різноманітності інтересів та здібностей жінок. Не всі можуть або бажають брати на себе лідерські ролі, проте підтримка інших форм участі в громадському житті також є цінною.

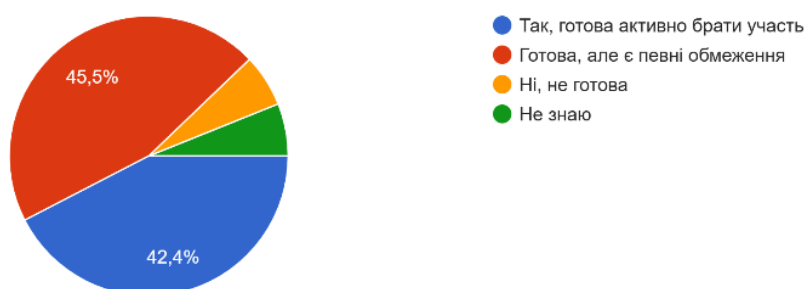
«Не дуже важливо» - 0 % та «взагалі не важливо» - 0 %. Відсутність відповідей у цих категоріях демонструє, що респонденти повністю визнають важливість навчання жінок лідерству.

➤ **Чи відчуваєте Ви особисто готовність брати участь у процесах відновлення громади?**

Найбільший відсоток респонденток – 45,5 % (майже половина) вказують на готовність брати участь, але є певні обмеження. Це може бути пов'язано з браком часу, ресурсів, знань чи інших факторів, які перешкоджають активній участі.

30. Чи відчуваєте Ви особисто готовність брати участь у процесах відновлення громади?

33 відповіді

Значна частина респонденток (понад 40 %) висловили готовність брати активну участь у процесах відновлення громади. Це свідчить про наявність

ініціативних жінок, які бажають активно впливати на розвиток громади, бути частиною змін і брати на себе відповідальність.

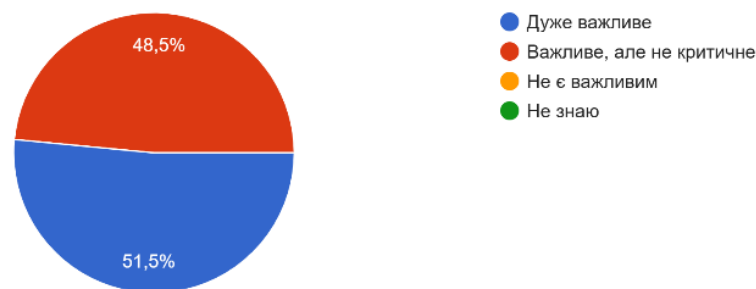
6,1 % - менша частка респонденток заявила про свою неготовність до участі у відновленні громади. Це може бути пов'язано з відсутністю інтересу, ресурсів чи можливостей для такої діяльності.

Також 6,1 % не змогли визначити свою позицію. Це свідчить про невизначеність або недостатнє розуміння того, як вони можуть долучитися до процесів відновлення.

➤ Як ви оцінюєте важливість лідерства жінок для зміцнення соціальної згуртованості в громаді?

Більшість респонденток (51,5 %) зазначили, що жіноче лідерство є дуже важливим для зміцнення соціальної згуртованості. Це підкреслює визнання ролі жінок у консолідації громади, створенні атмосфери довіри, підтримки та спільної роботи.

31. Як ви оцінюєте важливість лідерства жінок для зміцнення соціальної згуртованості в громаді?
33 відповіді

Майже половина респонденток (48,5 %) також вважає лідерство жінок важливим, але з меншим акцентом на його критичній ролі. Це свідчить про розуміння, що жіноче лідерство є лише однією зі складових соціальної згуртованості поряд з іншими факторами (чоловіче лідерство, громадські ініціативи, інституційна підтримка).

«Не є важливим» та «Не знаю» - 0 %. Відсутність таких відповідей вказує на одностайне визнання важливості жіночого лідерства, навіть якщо його оцінка варіюється за рівнем критичності.

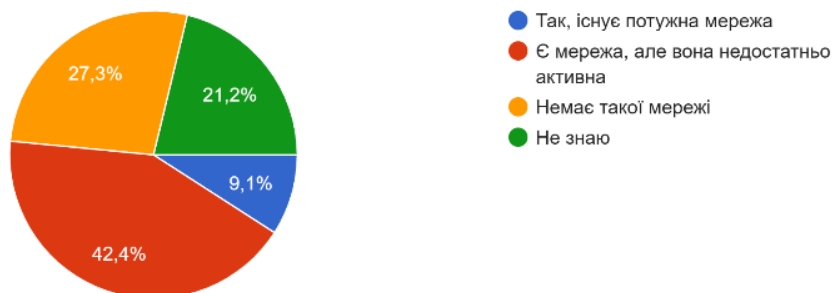
➤ Чи існує у вашій громаді мережа підтримки для жінок, які бажають реалізувати свої ініціативи?

42,4 % найбільша частка респондентів визнає наявність мережі, однак вказує на її недостатню активність. Це може бути результатом недостатнього фінансування, низького рівня організації чи залучення учасників.

Більше чверті респонденток (27,3 %) вказали на повну відсутність мереж підтримки в їхніх громадах. Це створює значний бар'єр для жінок, які хочуть реалізовувати свої ініціативи.

32. Чи існує у вашій громаді мережа підтримки для жінок, які бажають реалізувати свої ініціативи?

33 відповіді

Помітна частка респонденток (21,2 %) не обізнана про існування таких мереж. Це вказує на недостатню комунікацію чи популяризацію таких ініціатив.

Лише невелика частка респонденток (9,1 %) вважає, що в їхній громаді існує потужна мережа підтримки для жінок. Це свідчить про обмежену доступність або розвиток таких мереж у громадах.

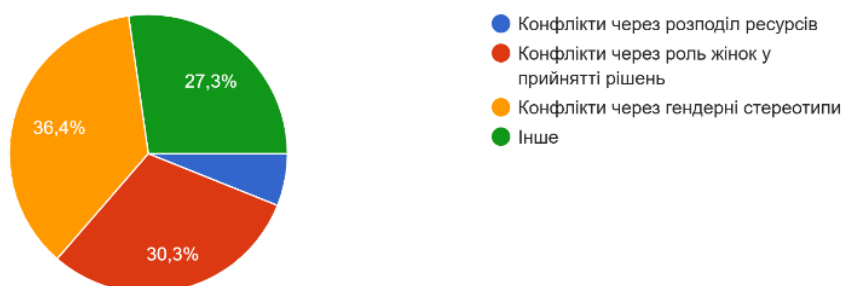
Блок 5. Неконфліктна комунікація

➤ **Які конфлікти найчастіше виникають у зв'язку з участю жінок у процесах відновлення громади?**

36,4 % респонденток вважають конфлікти через гендерні стереотипи найпоширенішим типом конфліктів, що свідчить про стійкі уявлення в суспільстві про «традиційні» ролі жінок. Це включає упередження щодо їхньої компетентності, права на участь в ухваленні рішень та керівництві.

33. Які конфлікти найчастіше виникають у зв'язку з участю жінок у процесах відновлення громади?

33 відповіді

30,3 % респонденток вказали, що конфлікти виникають через незгоду з активною роллю жінок в ухваленні рішень. Це може бути наслідком недовіри або опору до змін традиційного розподілу ролей у громаді.

6,1 % респонденток вважають, що меншою мірою є джерелом суперечок конфлікти через розподіл ресурсів. Однак це може змінюватися залежно від доступності ресурсів у громадах.

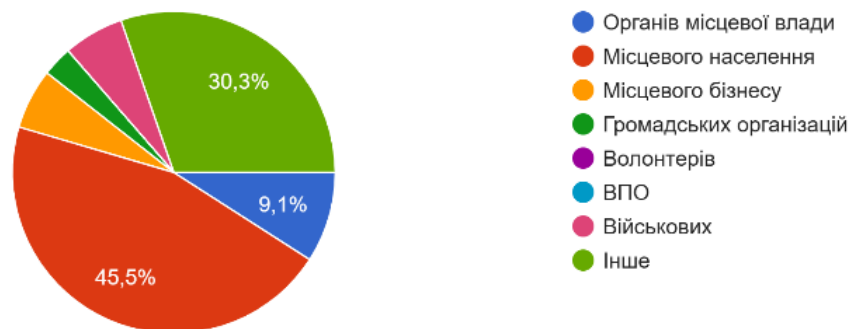
27,3 % респонденток вказала на інші види конфліктів. Це може включати специфічні для громади проблеми, наприклад, відсутність підтримки чи нерозуміння ролі жінок у громадській діяльності.

➤ **За участі кого виникають конфлікти?**

Найвищий відсоток конфліктів пов'язаний з місцевим населенням (45,5 %). Це може вказувати на нерозуміння, упередження або розбіжності в поглядах на процеси відновлення громади.

34. За участі кого виникають конфлікти?

33 відповіді

Значна частка конфліктів виникає через органи місцевої влади (9,1 %). Це може бути результатом конкуренції між ними, різного бачення цілей чи розподілу ресурсів.

Невеликий відсоток конфліктів стосується місцевого бізнесу (6,1 %), військових (6,1 %) та громадських організацій (3 %). Це може бути як через обмежений контакт, так і завдяки взаємодії місцевого бізнесу, військових та громадських організацій з громадянами та іншими організаціями.

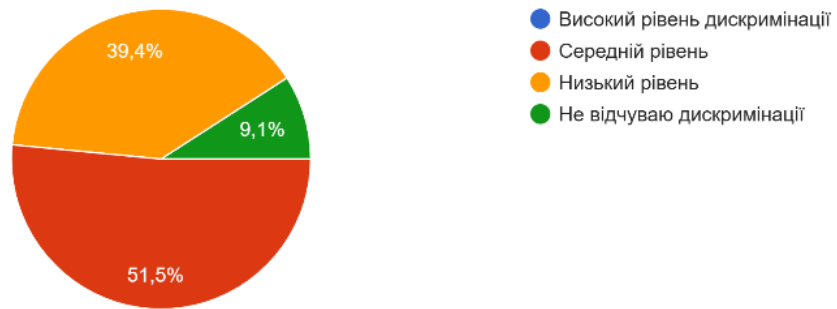
30,3 % обрали варіант «інше», що вказує на різноманітність існуючих конфліктів.

➤ **Як ви оцінюєте рівень гендерної дискримінації у вашій громаді?**

51,5 % понад половина респонденток оцінює рівень гендерної дискримінації у своїй громаді як «середній». Це свідчить про те, що дискримінація є помітною, але не досягає критичного рівня, який би значно впливав на всі аспекти життя громади.

35. Як ви оцінюєте рівень гендерної дискримінації у вашій громаді?

33 відповіді

Значна частина опитаних (39,4 %) вважає, що дискримінація хоча і є, але вона не є критичною. Це може вказувати на позитивні зміни в громаді.

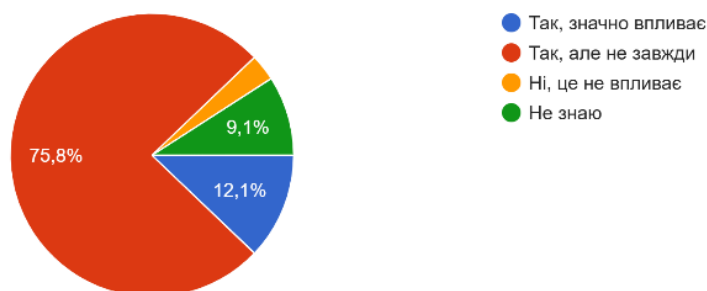
Малий відсоток жінок (9,1 %) не відчуває жодної дискримінації, що свідчить про різний рівень впливу бар'єрів у різних громадах або соціальних групах.

➤ **Як Ви вважаєте, чи впливає участь жінок у процесах відновлення на зменшення конфліктів у громаді?**

Значна більшість респонденток (75,8 %) вважає, що участь жінок у процесах відновлення на зменшення конфліктів у громаді впливає, але не завжди. Це свідчить про поширене визнання важливості жіночого внеску, але з урахуванням можливих обмежень чи контекстуальних факторів, які можуть впливати на ефективність такого впливу.

36. Як Ви вважаєте, чи впливає участь жінок у процесах відновлення на зменшення конфліктів у громаді?

33 відповіді

12,1 % вважають, що участь жінок значно впливає на процеси відновлення на зменшення конфліктів у громаді. Це відображає впевненість меншої частини респонденток у критично важливій ролі жінок у послабленні напруженості.

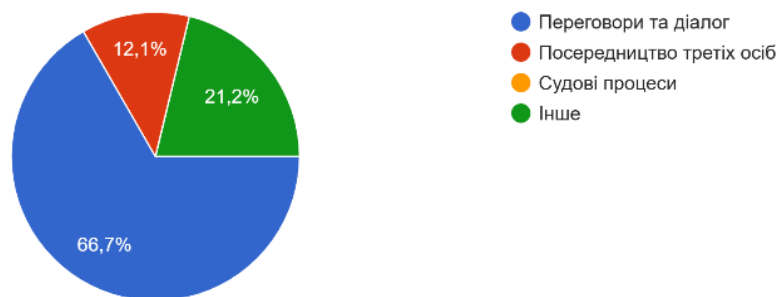
9,1 % зазначають, що участь жінок не впливає на зменшення конфліктів. Ця частка може свідчити про певну скептичність або недостатню поінформованість щодо ефективності жіночого залучення.

Мала частка респонденток (3 %) відповіла «не знаю». Це може свідчити про недостатнє розуміння ролі жінок у цьому процесі серед певної частини респонденток.

➤ Які методи найчастіше використовуються у вашій громаді для вирішення конфліктів?

Абсолютна більшість респонденток (66,7 %) відзначила, що переговори та діалог є найбільш поширеним методом вирішення конфліктів у громадах. Це свідчить про значну довіру до комунікації як до основного способу залагодження суперечок.

37. Які методи найчастіше використовуються у вашій громаді для вирішення конфліктів?
33 відповіді

Значна частина респонденток вказала на альтернативні підходи (27,2 %). Ця категорія може включати неформальні рішення (наприклад, традиційні практики, місцеві звичаї) або інноваційні підходи (наприклад, залучення місцевих активістів).

Лише невелика частка громади – 12,1 %, користується послугами медіаторів чи інших посередників, що може свідчити про низький рівень доступності цих послуг або недовіру до них.

Відсутність використання судових процесів для вирішення конфліктів свідчить про високі бар'єри до звернення до суду (фінансові, бюрократичні або інші), або про бажання уникати формального вирішення спорів.

Блок 6. Проєктний менеджмент

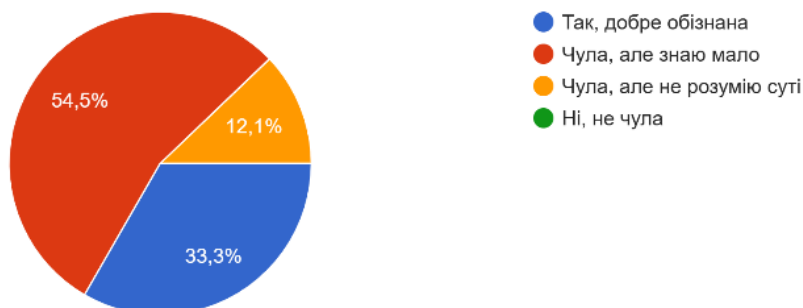
➤ Чи чули ви про поняття «проєктний менеджмент»?

Рівень обізнаності респонденток наступний: третина – 33,3 %, респонденток має добрі знання про проєктний менеджмент. Це свідчить про певний рівень усвідомлення та, ймовірно, практичного досвіду у цій сфері.

Більшість – 54,5 % чули про поняття «проектний менеджмент», але не мають достатньо знань. Це свідчить про загальну обізнаність, однак про брак глибокого розуміння чи практичних навичок.

38. Чи чули ви про поняття «проектний менеджмент»?

33 відповіді

Мала частина респонденток – 12,1 % знайома з терміном лише поверхово, що свідчить про необхідність чіткого пояснення цього поняття.

Відсутність респонденток, які взагалі не чули про «проектний менеджмент», свідчить про мінімальний рівень знайомства з темою у всіх опитаних.

➤ **Як ви вважаєте, що є основною метою проектного менеджменту?**

Результати опитування демонструють розуміння респондентками основної мети проектного менеджменту: 54,5 % респонденток – більшість, правильно визначили, що основною метою проектного менеджменту є ефективне управління ресурсами для досягнення поставлених цілей. Це свідчить про базове розуміння суті та ключових функцій проектного менеджменту.

39. Як ви вважаєте, що є основною метою проектного менеджменту?

33 відповіді

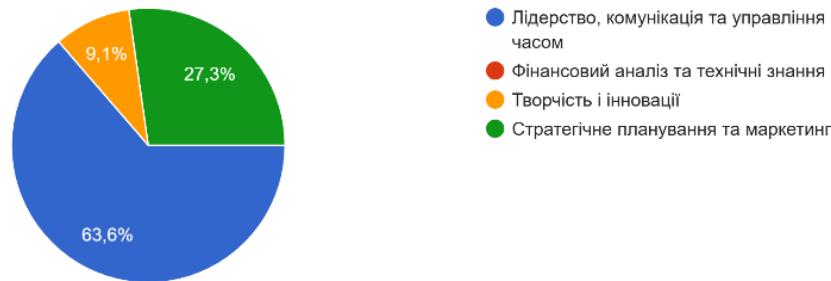
Значна частина респонденток (42,4 %) вважає, що організація роботи команди є основною метою. Хоча цей аспект є важливим, він скоріше є частиною загального процесу управління проєктом, ніж основною метою.

Невелика частка респонденток (3 %) вказала контроль витрат як основну мету. Це також є частиною проєктного менеджменту, але не його головною метою. Показово, що респондентки не асоціюють проєктний менеджмент виключно з бізнесовою сферою (0 %).

➤ **Які навички, на вашу думку, є найважливішими для успішного менеджера проєкту?**

Більшість респонденток (63,6 %) вважає, що навички лідерство, комунікації та управління часом є ключовими для успішного управління проєктом. Це підкреслює важливість міжособистісних здібностей, а також вміння ефективно організовувати та координувати роботу команди.

40. Які навички, на вашу думку, є найважливішими для успішного менеджера проєкту?
33 відповіді

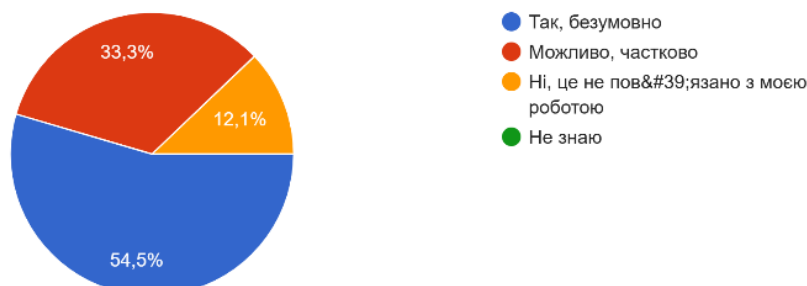
Понад чверть респонденток (27,3 %) визнає важливість стратегічного бачення, що включає довгострокове планування та вміння позиціонувати проєкт для досягнення його цілей.

Лише невелика частка респонденток (9,1 %) фокусується на технічних аспектах, таких як управління бюджетом та специфічними технічними деталями.

➤ **Чи вважаєте ви, що знання з проєктного менеджменту можуть покращити вашу роботу?**

Більшість респонденток (54,5 %) вважають, що знання з проєктного менеджменту значно покращать їхню роботу. Це свідчить про високий рівень зацікавленості та розуміння користі від цих знань.

41. Чи вважаєте ви, що знання з проєктного менеджменту можуть покращити вашу роботу?
33 відповіді

Третина респонденток (33,3 %) вважає, що знання можуть бути корисними, але в конкретних аспектах. Це свідчить про певну невизначеність щодо їхньої застосовності в повному обсязі.

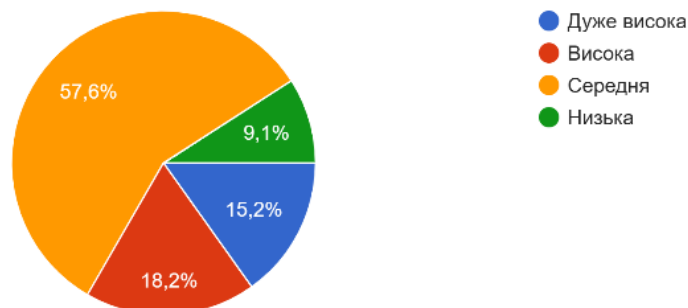
Невелика частка респонденток (12, 1 %) вважає, що знання з проєктного менеджменту не мають прямого відношення до їхньої професійної діяльності. Це може бути пов'язано з характером роботи або браком усвідомлення потенційної користі.

Відсутність відповіді «Не знаю» свідчить про те, що всі респонденти мають чітку позицію щодо цього питання.

➤ **Як ви оцінюєте свою здатність організовувати роботу команди для досягнення цілей проєкту?**

57,6 % – більшість респонденток визнають, що їхні навички організації команди перебувають на середньому рівні. Це свідчить про потребу в додатковому навчанні та практиці.

42. Як ви оцінюєте свою здатність організовувати роботу команди для досягнення цілей проєкту?
33 відповіді

Близько п'ятої частини респонденток – 18,2 % оцінюють свої здібності як високі. Це група, яка, ймовірно, вже має навички, але ще не повністю впевнена у своїх можливостях на складніших проєктах.

15,2 % визнає, що їхні навички організації роботи команди є недостатніми. Це може бути викликано браком досвіду або впевненості.

9,1 % - це невелика частка респонденток, які впевнено оцінюють свої навички як винятково високі. Можливо, ці респондентки мають значний досвід у сфері організації команд.

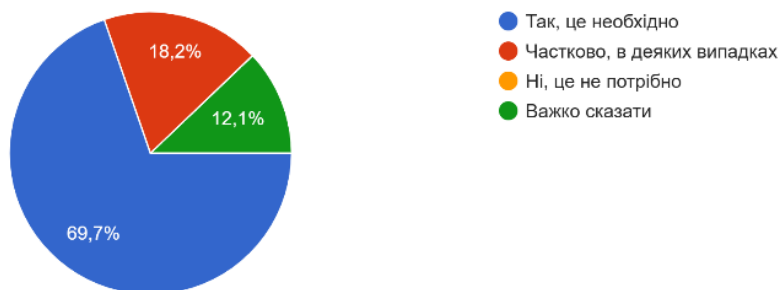
➤ **Як ви вважаєте, чи повинна бути спеціальна підтримка для жінок у сфері проєктного менеджменту (наприклад, навчання, менторство)?**

Більшість респонденток (69,7 %) вважають, що спеціальна підтримка для жінок (навчання, менторство тощо) у сфері проєктного менеджменту є

необхідною. Це свідчить про усвідомлення потреби у вирішенні гендерних бар'єрів або забезпеченні рівних можливостей.

43. Як ви вважаєте, чи повинна бути спеціальна підтримка для жінок у сфері проєктного менеджменту (наприклад, навчання, менторство)?

33 відповіді

18,2 % – частина респонденток вважає, що така підтримка може бути корисною, але лише в певних контекстах. Це вказує на помірковану позицію щодо потреби у спеціальних заходах.

12,1 % респонденток переконана, що жінкам не потрібна окрема підтримка у сфері проєктного менеджменту. Це може бути зумовлено сприйняттям рівності можливостей або недооцінюванням бар'єрів, з якими можуть стикатися жінки.

Відсутність невизначених відповідей свідчить про те, що всі респонденти мають чітку позицію з цього питання.

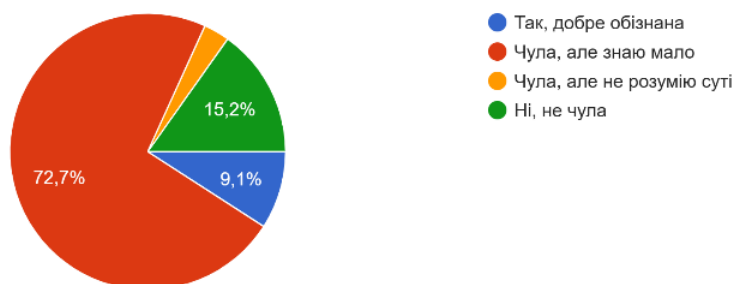
Блок 7. Підтримка включення гендерної перспективи в документи планування

➤ Чи чули Ви про необхідність включення гендерної перспективи в документи планування громади?

Переважна більшість респонденток (72,7 %) знайома з терміном, але не має глибокого розуміння. Це вказує на загальний рівень поверхневої обізнаності, який потребує додаткового навчання та роз'яснень.

44. Чи чули Ви про необхідність включення гендерної перспективи в документи планування громади?

33 відповіді

15,2 % респонденток не має жодного уявлення про цю тему, що може бути наслідком недостатньої інформаційної роботи або відсутності доступу до відповідних ресурсів.

Невелика частка респонденток (9,1 %) має чітке уявлення про необхідність врахування гендерної перспективи в документах планування громади. Це свідчить про наявність фахівців або активістів, які усвідомлюють значущість цього підходу.

3 % респонденток стикалися з цією темою, але зовсім не розуміє її значення чи змісту.

➤ Що, на Вашу думку, означає «гендерна перспектива» в плануванні на рівні громади?

Переважає більшість респонденток (81,8 %) вірно ідентифікує гендерну перспективу як підхід, що забезпечує рівні права та врахування потреб обох статей у процесі ухвалення рішень.

45. Що, на Вашу думку, означає «гендерна перспектива» в плануванні на рівні громади?

33 відповіді

9,1 % респонденток звузила поняття гендерної перспективи до вирішення питань лише у сфері захисту від насильства, що вказує на недостатню обізнаність щодо її ширшого застосування.

6,1 % респонденток вважає, що гендерна перспектива означає спрямування ресурсів лише на підтримку жінок, що свідчить про помилкове трактування поняття.

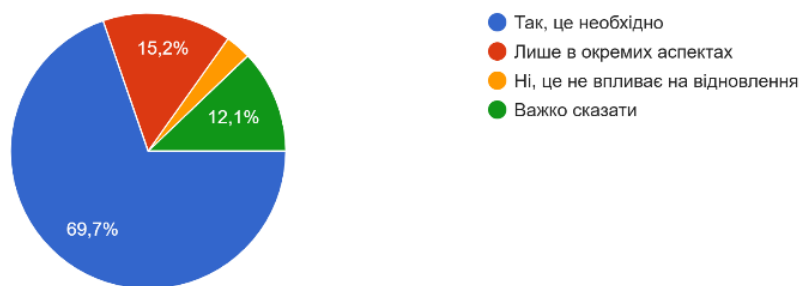
3 % респонденток обмежує гендерну перспективу економічними питаннями, що свідчить про хибне уявлення.

➤ Чи вважаєте Ви, що гендерна перспектива має бути включена в усі місцеві плани відновлення?

Більшість респонденток (69,7 %) вважають, що гендерна перспектива має бути обов'язково включена в місцеві плани відновлення. Це свідчить про розуміння її важливості для забезпечення рівних прав і можливостей усіх жителів громади.

46. Чи вважаєте Ви, що гендерна перспектива має бути включена в усі місцеві плани відновлення?

33 відповіді

15,2 % респонденток підтримує ідею гендерної перспективи, але вважає, що її слід враховувати вибірково, залежно від ситуації або конкретних потреб.

12,1 % респонденток змогла визначитися із відповіддю, що вказує на певний рівень невизначеності або брак інформації.

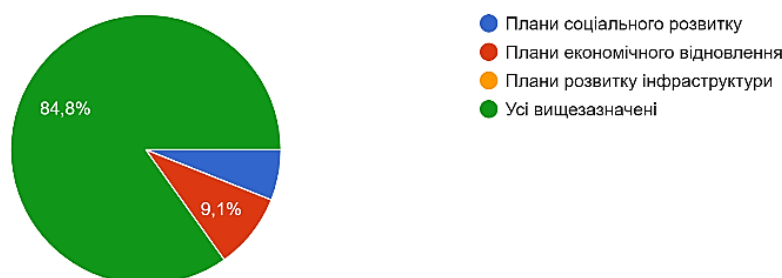
3 % вважає, що гендерна перспектива не є важливою для процесів відновлення, що може свідчити про недостатнє розуміння її значення.

➤ Які документи планування на рівні громади повинні враховувати гендерну перспективу?

84,8 % – абсолютна більшість респонденток розуміє, що гендерна перспектива має бути інтегрована в усі ключові сфери планування громади. Це свідчить про розуміння її значення для забезпечення рівноправності та ефективності рішень.

47. Які документи планування на рівні громади повинні враховувати гендерну перспективу?

33 відповіді

9,1 % респонденток вважає, що гендерну перспективу слід враховувати переважно у планах економічного відновлення. Це може свідчити про обмежене сприйняття широти впливу гендерної перспективи.

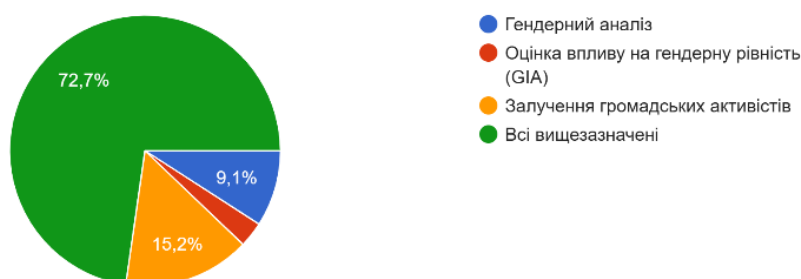
6,1 % респонденток визнає важливість гендерної перспективи лише в планах соціального розвитку, що вказує на недостатнє розуміння її значення в інших аспектах.

Жодна респондентка не виділяє лише інфраструктурні плани, що свідчить про розуміння потреби комплексного підходу.

➤ **Який з інструментів найбільш ефективний для включення гендерної перспективи у процес відновлення громад?**

Більшість респонденток (72,7 %) вважають, що комплексне використання всіх перелічених інструментів є найбільш ефективним для інтеграції гендерної перспективи. Це свідчить про усвідомлення необхідності системного підходу.

48. Який з інструментів найбільш ефективний для включення гендерної перспективи у процес відновлення громад?
33 відповіді

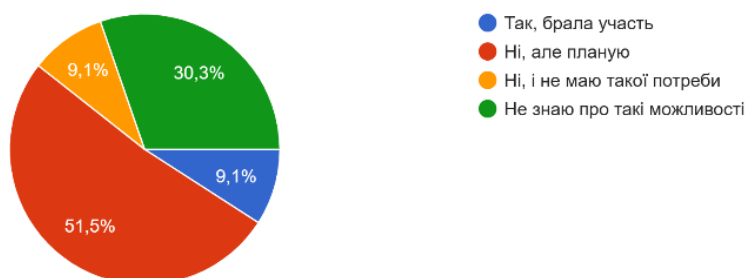
15,2 % респонденток акцентує увагу на ролі активістів, що може свідчити про важливість роботи з громадами для впровадження змін.

9,1 % вважає гендерний аналіз ключовим інструментом, що може свідчити про недостатню обізнаність щодо його практичного впровадження.

➤ **Чи брали Ви участь у консультаціях або робочих групах з планування відновлення, що включають гендерну перспективу?**

51,5 % – половина опитаних займають позицію пасивної участі: не беруть участі та не планують брати і 9,1 % стверджують, що не мають такої потреби. Це вказує на байдужість або відсутність розуміння, як участь у консультаціях або робочих групах з планування відновлення, що включають гендерну перспективу може вплинути на процеси відновлення.

49. Чи брали Ви участь у консультаціях або робочих групах з планування відновлення, що включають гендерну перспективу?
33 відповіді

30,3 % вказали, що не знають про таку можливість. Це свідчить про те, що комунікація щодо відповідних ініціатив на місцях є недостатньою.

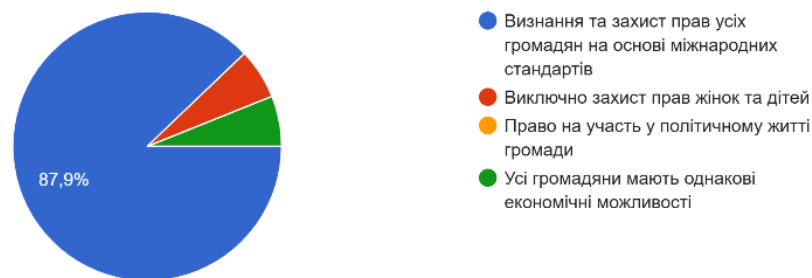
Лише 9,1 % жінок (3 респондентки) реально брали участь у таких ініціативах, що є дуже малим показником.

Блок 8. Адвокація

➤ **Що, на вашу думку, означає «підхід, орієнтований на права людини»?**

87,9 % визнання та захист прав усіх громадян на основі міжнародних стандартів. Цей показник демонструє, що більшість опитаних мають базове розуміння концепції підходу, орієнтованого на права людини. Це свідчить про високу обізнаність щодо ключового принципу захисту прав людини.

50. Що, на вашу думку, означає «підхід, орієнтований на права людини»?
33 відповіді

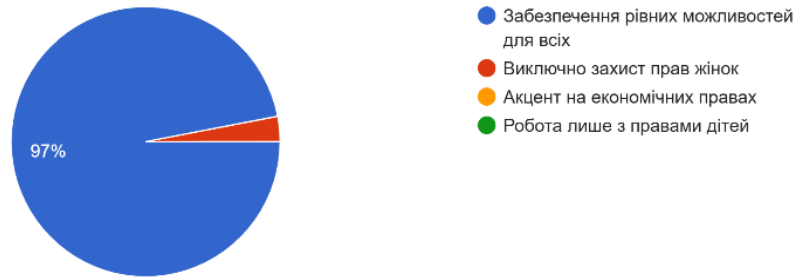
6,1 % помилково ототожнили підхід із фокусом лише на певні соціальні групи, такі як жінки та діти. Це може свідчити про недостатню широту розуміння принципів прав людини. А також, 6,1 % ототожнили права людини із забезпеченням рівності економічних можливостей. Це може свідчити про те, що деякі учасниці зосереджуються на економічному аспекті, не враховуючи ширший контекст.

Жодна респондентка не обрала варіант «право на участь у політичному житті громади», що свідчить про те, що політична участь не асоціюється з правозахисним підходом серед опитаних.

➤ **Який з наведених аспектів є ключовим для підходу, орієнтованого на права людини?**

97 % респонденток вибрали варіант «забезпечення рівних можливостей для всіх». Цей показник свідчить про майже однотайну обізнаність і згоду респондентів щодо універсальності та основоположності рівних можливостей як ключового аспекту підходу, орієнтованого на права людини.

51. Який з наведених аспектів є ключовим для підходу, орієнтованого на права людини?
33 відповіді

1 респондентка (3 %) вибрала варіант «виключно захист прав жінок». Це може свідчити про обмежене розуміння концепції прав людини або про сприйняття прав людини через призму конкретних груп, зокрема жінок.

Жоден респондент не вважає економічні права окремо визначальним аспектом для підходу до прав людини. Це може вказувати на розуміння більш широкого спектра прав у контексті підходу.

Варіант «робота лише з правами дітей» також не був обраний жодним респондентом. Це підтверджує розуміння, що права людини охоплюють всі вікові та соціальні групи, а не лише конкретні категорії.

➤ Що означає термін «адвокація» у контексті роботи з молодими жінками?

90,9 % респонденток обрали варіант «просування та захист їхніх прав у громаді». Це свідчить про те, що більшість респондентів мають правильне розуміння терміну «адвокація», який у контексті роботи з молодими жінками означає активну діяльність для захисту їхніх прав і забезпечення можливостей у громаді.

52. Що означає термін «адвокація» у контексті роботи з молодими жінками?
33 відповіді

6,1 % респонденток вважають адвокацію лише юридичною допомогою. Це обмежене розуміння, оскільки адвокація включає ширший спектр дій, ніж просто юридична підтримка.

3 % вказали на організацію освітніх заходів як основне значення адвокації. Хоча освітні заходи можуть бути частиною адвокаційної діяльності, це не повністю відображає її сутність.

Жодна респондентка не вибрала варіант, «виключно правова допомога в суді» (0 %). Що демонструє розуміння того, що адвокація має ширше значення, ніж лише правова допомога в суді.

➤ **Яка з наведених форм адвокації є найбільш ефективною для підтримки молодих жінок у громаді?**

75,8 % респонденток вважає, що всі запропоновані форми адвокації — публічні кампанії, освітні тренінги та семінари, а також лобювання інтересів жінок у місцевих органах влади — є важливими та ефективними. Це свідчить про визнання комплексного підходу як найбільш дієвого для підтримки молодих жінок у громадах.

53. Яка з наведених форм адвокації є найбільш ефективною для підтримки молодих жінок у громаді?
33 відповіді

12,1 % обрали освітні заходи як основну форму адвокації. Це вказує на важливість підвищення рівня знань та обізнаності серед молодих жінок.

6,1 % опитаних зазначили лобювання інтересів жінок як ключовий інструмент. Це підкреслює важливість залучення жінок до процесів ухвалення рішень на рівні місцевої влади. Також 6,1 % вибрали «публічні кампанії та активізм». Це свідчить про те, що публічні кампанії та активізм сприймаються як ефективний, але не єдиний інструмент адвокації.

➤ **Чи вважаєте Ви, що адвокація прав жінок на місцевому рівні має вплив на покращення становища молодих жінок у громаді?**

42,4 % респонденток обрали варіант «так, має значний вплив», що вказує на значну частку тих, хто вважає адвокацію ефективною у поліпшенні становища молодих жінок. Це свідчить про визнання позитивного впливу адвокації.

Крім того, 42,4 % зазначили, що адвокація впливає лише частково. Цей варіант показує, що респондентки визнають користь адвокації, але вважають її вплив обмеженим через різні фактори (наприклад, недостатню реалізацію або бар'єри у впровадженні).

15,2 % респонденток не змогли визначитися з відповіддю, що може свідчити про недостатню поінформованість або обмежений досвід спостереження за результатами адвокаційної діяльності.

54. Чи вважаєте Ви, що адвокація прав жінок на місцевому рівні має вплив на покращення становища молодих жінок у громаді?

33 відповіді

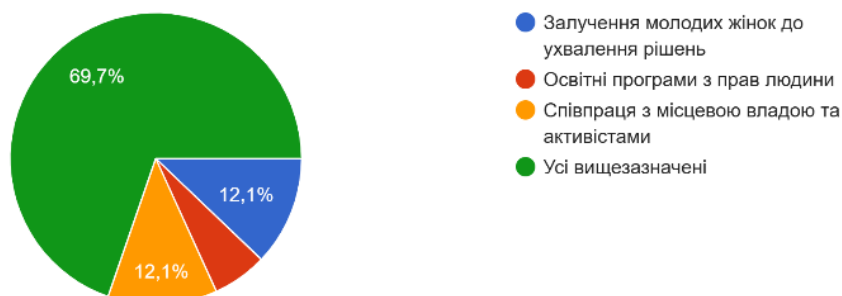
Жодна респондентка не вважає, що адвокація не має впливу. Це позитивний сигнал про загальне сприйняття адвокації як важливого інструменту для змін.

➤ Які інструменти або методи найкраще використовувати для адвокації прав молодих жінок на місцевому рівні?

69,7 % респонденток обрали варіант «усі вищезазначені». Це свідчить про розуміння важливості комплексного підходу, який включає всі зазначені інструменти: залучення молодих жінок до ухвалення рішень, освітні програми з прав людини, співпраця з місцевою владою та активістами.

56. Які інструменти або методи найкраще використовувати для адвокації прав молодих жінок на місцевому рівні?

33 відповіді

12,1 % вважають, що основний акцент має бути зроблений на залученні молодих жінок до процесів ухвалення рішень. Це підкреслює важливість їхньої участі в управлінні громадою.

Також 12,1 % обрали освітні програми з прав людини. Це вказує на важливість підвищення обізнаності молодих жінок про їхні права як ключового елементу адвокаційної діяльності.

6,1 % вважають, що співпраця з місцевою владою та активістами є найкращим методом. Хоча цей елемент є важливим, респонденти вважають його ефективним у поєднанні з іншими інструментами.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВХІДНА АНКЕТА

Блок	Висновки	Рекомендації
Загальна інформація	Жінки оцінюють рівень своєї участі у прийнятті рішень як середній; значна частина недооцінює значення гендерної рівності.	Проведення інформаційних кампаній, тренінгів, платформ обміну досвідом. Впровадження квот у місцевих політиках.
Блок 1. Вступний	Жінки усвідомлюють важливість соціальної згуртованості, але потребують більше підтримки для активної участі.	Організація консультацій для визначення загальних стратегій громади. Інтеграція гендерного підходу в ці стратегії.
Блок 2. Резолюція 1325 і гендерна рівність	Гендерна рівність сприймається важливою, але не завжди як ключовий аспект відновлення.	Розробка гендерних освітніх кампаній, гендерний аналіз планів відновлення. Моніторинг прогресу.
Блок 3. Невербальна комунікація та фасилітація діалогу	Слабка комунікація між жіночими ініціативами та місцевою владою.	Створення платформ для діалогу між ініціативами та владою. Проведення тренінгів з фасилітації.
Блок 4. Лідерство та командоутворення	Жінки потребують лідерських навичок і підтримки.	Розвиток менторських програм, тренінгів з лідерства, фінансової підтримки жіночих ініціатив.
Блок 5. Неконфліктна комунікація	Відсутність рівних можливостей для участі у відновленні.	Освітні програми щодо неконфліктної комунікації, спільні проєкти для об'єднання громад.
Блок 6. Проєктний менеджмент	Потреба в навчанні проєктному менеджменту для реалізації ініціатив.	Тренінги з основ проєктного менеджменту, створення грантових програм.
Блок 7. Гендерна перспектива в плануванні	Гендерні аспекти не завжди враховані у місцевих документах.	Проведення гендерного аудиту документів, залучення експертів для їх коригування.
Блок 8. Адвокація	Гендерно зумовлене насильство залишається проблемою, але недооцінюється.	Інформаційні кампанії, створення кризових центрів, навчання влади і поліції щодо роботи з такими випадками.

ВИХІДНА АНКЕТА

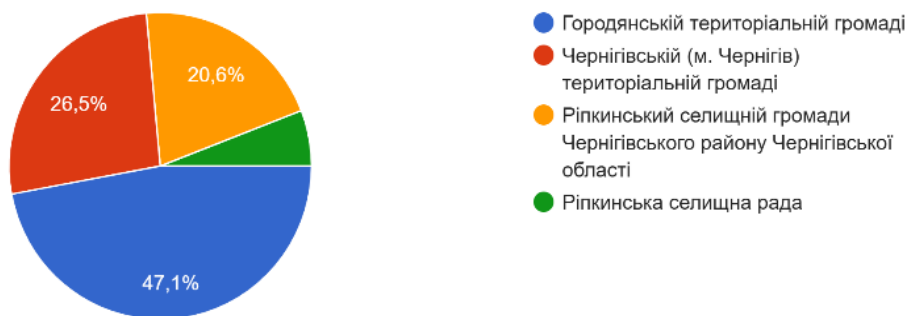
Вибіркова сукупність: 34 респондентки віком від 18 до 56 років, репрезентативні за основними соціально-демографічними ознаками (стать, вік, громада, сфера діяльності).

Блок загальної інформації

➤ **Виберіть, будь ласка, у якій територіальній громаді Ви проживаєте на теперішній час**

47,1 % вказали, що проживають у Городнянській територіальній громаді. Це найбільша частка серед усіх варіантів, що може вказувати на більшу представленість цієї громади у вибірці або на активність її мешканок.

2. Виберіть будь-ласка, в якій територіальній громаді Ви проживаєте на теперішній час
34 відповіді

26,5 % проживають у Чернігівській міській територіальній громаді. Це друга за чисельністю група, що свідчить про значну участь жінок із Чернігова в опитуванні.

26,5 % проживають у Ріпкинській селищній громаді Чернігівського району Чернігівської області.

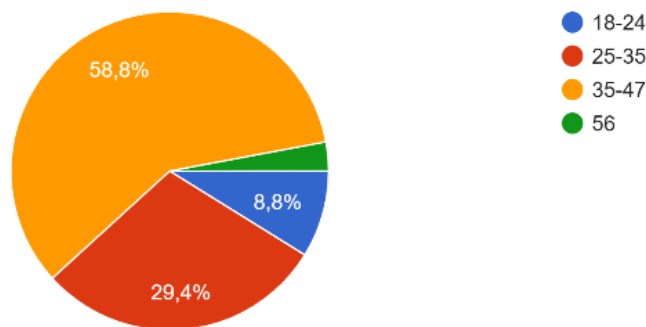
➤ **Ваш вік?**

Вік 58,8 % респонденток становить 35-47 років – це найбільша група. Ця вікова категорія становить майже 60 % вибірки, що свідчить про її домінування у дослідженні. Жінки цього віку зазвичай мають більшу соціальну активність і стабільне становище, що може пояснювати їхню активність в опитуванні.

На другу за чисельністю групу припадає 29,4 % респонденток. Це значна частка вибірки, яка відображає інтерес молодих жінок до участі у громадських процесах.

3. Ваш вік?

34 відповіді

Молодь (18-24 років) представлена 8,8 %. Це невелика частка вибірки, що може свідчити про низьку зацікавленість цієї категорії або про бар'єри участі в опитуванні.

Лише 1 респондентка (2,9 %) представляє вікову категорію 56 років. Це може бути пов'язано з меншим рівнем залученості старших вікових груп у процеси, які досліджуються, або з обмеженим доступом до каналів опитування.

➤ Я представляю:

35,3 % опитуваних представляють органи державної влади чи місцевого самоврядування. Це найбільша група серед усіх представлених. Її домінування свідчить про активність державних службовців або представників місцевих органів влади в опитуванні.

4. Я представляю:

34 відповіді

17,6 % працюють або представляють заклади освіти. Це вказує на зацікавленість педагогічних працівників або адміністрацій освітніх установ.

14,7 % належать до громадських організацій. Цей показник свідчить про важливу, але не домінуючу роль громадянського суспільства у вибірці.

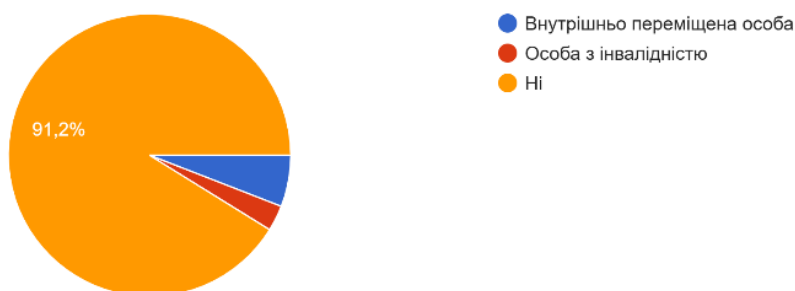
Категорія спільнота соціальних та молодіжних працівників і працівниць не представлена (0 %). Можливо, це вказує на недостатнє залучення цих груп до процесу опитування.

32,4 % вибрали варіант «інше». Це вказує на значну кількість людей, які не вписуються у визначені категорії. Їхнє представництво може охоплювати підприємців, активістів, або тих, хто не належить до жодної з організацій чи груп, зазначених у списку.

➤ **Чи відноситеся Ви до наступних вразливих груп населення?**

91,2 % респонденток не відносять себе до вразливих категорій населення. Це може вплинути на загальний фокус опитування, адже відповіді можуть більше відображати позицію осіб без специфічних обмежень чи викликів.

5. Чи відноситеся Ви до наступних вразливих груп населення?
34 відповіді

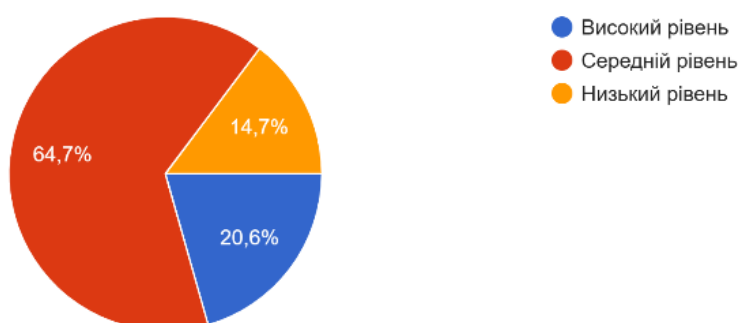
Невелика частка респонденток належить до вразливих груп (ВПО – 5,9 %, особи з інвалідністю – 2,9 %). Хоча їх небагато, вони є важливою частиною вибірки, яка вимагає врахування специфічних потреб під час розробки політик або ініціатив.

Блок 1. Вступний

➤ **Який рівень участі жінок в ухваленні важливих рішень у вашій громаді?**

64,7 % респондентки вважають, що участь жінок в ухваленні важливих рішень у їхній громаді є на середньому рівні. Це свідчить про певну присутність жінок у процесах ухвалення рішень, але вона ще не досягла високого рівня.

6. Який рівень участі жінок у прийнятті важливих рішень у вашій громаді?
34 відповіді

20,6 % оцінили рівень участі жінок як високий. Це вказує на громади, де жінки мають значний вплив в ухваленні важливих рішень і активно залучені до процесів управління.

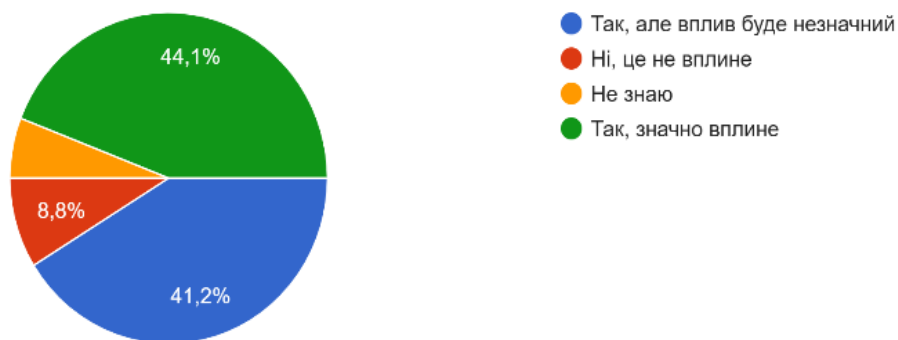
14,7 % вважають, що рівень участі жінок в ухваленні рішень низький. Це підкреслює проблеми недостатнього залучення жінок у цих громадах.

➤ **Чи вважаєте ви, що гендерна рівність може вплинути на успішність відновлення вашої громади?**

44,1 % респонденток переконані, що гендерна рівність має значний вплив на успішність відновлення громади. Це демонструє визнання важливості інтеграції гендерного підходу у процеси відновлення.

7. Чи вважаєте ви, що гендерна рівність може вплинути на успішність відновлення вашої громади?

34 відповіді

41,2 % вважають, що гендерна рівність має вплив, але його значущість є обмеженою. Це свідчить про те, що частина опитаних визнає важливість гендерного підходу, але вважає його менш ключовим для відновлення громади.

5,9 % не змогли дати чіткої відповіді, що може свідчити про недостатню обізнаність із темою або про складність оцінки впливу гендерної рівності.

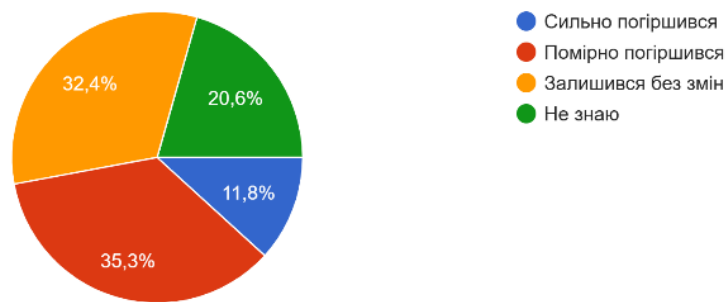
8,8 % вважають, що гендерна рівність не впливатиме на успішність відновлення громади. Це вказує на скептичне ставлення частини опитаних до ролі гендерної рівності.

➤ **Як ви оцінюєте вплив війни на гендерну рівність у вашій громаді?**

35,3 % респонденток вважають, що гендерна рівність у громаді помірно погіршилася через війну. Це вказує на те, що війна мала негативний, але не критичний вплив на гендерний баланс.

8. Як ви оцінюєте вплив війни на гендерну рівність у вашій громаді?

34 відповіді

32,4 % вважають, що рівень гендерної рівності не зазнав значних змін. Це може свідчити про стійкість певних громад до зовнішніх викликів або про відсутність видимих змін.

11,8 % оцінюють, що війна значно погіршила ситуацію з гендерною рівністю у їхніх громадах. Ця група вказує на серйозний вплив війни на доступ до ресурсів, ролі жінок та їхній вплив на життя громади.

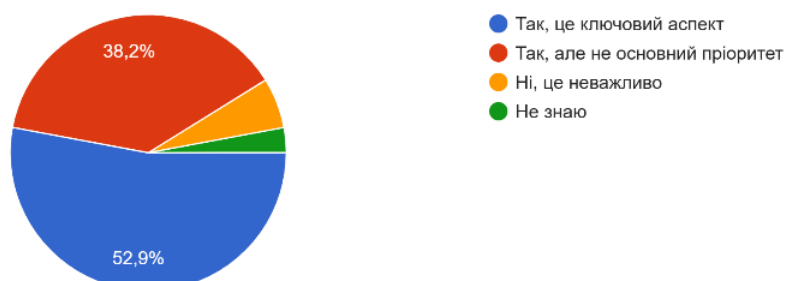
20,6 % не змогли оцінити вплив війни на гендерну рівність. Це може бути наслідком недостатньої інформації або непрямого впливу змін.

➤ **Чи вважаєте ви, що післявоєнне відновлення громади має відбуватися з акцентом на гендерну рівність?**

52,9 % респонденток вважають, що гендерна рівність має бути ключовим аспектом у процесі відновлення громад. Це демонструє високий рівень усвідомлення важливості гендерного підходу для ефективного відновлення.

9. Чи вважаєте ви, що післявоєнне відновлення громади має відбуватися з акцентом на гендерну рівність?

34 відповіді

38,2 % респонденток визнають важливість гендерної рівності, але не вважають її основним пріоритетом. Це свідчить про те, що для цих респондентів є інші, на їхню думку, більш нагальні питання у процесі відновлення.

5,9 % вважають, що гендерна рівність не є важливою для процесу відновлення громад. Це невелика частка, яка може свідчити про нерозуміння або недооцінку впливу гендерного підходу.

2,9 % не змогли дати чіткої відповіді, що може бути пов'язано з недостатньою поінформованістю щодо теми.

➤ Які найбільші виклики, на вашу думку, стоять перед жінками у вашій громаді під час війни та в післявоєнний період?

20,6 % респонденток вважають гендерно зумовлене насильство основним викликом для жінок у громадах під час війни та у післявоєнний період. Це відображає серйозну проблему, пов'язану з безпекою та захистом жінок.

10. Які найбільші виклики, на вашу думку, стоять перед жінками у вашій громаді під час війни та в післявоєнний період?

34 відповіді

32,4 % опитаних вказали на нерівність можливостей як на значний виклик. Це свідчить про необхідність активнішого залучення жінок до процесів прийняття рішень і відновлення.

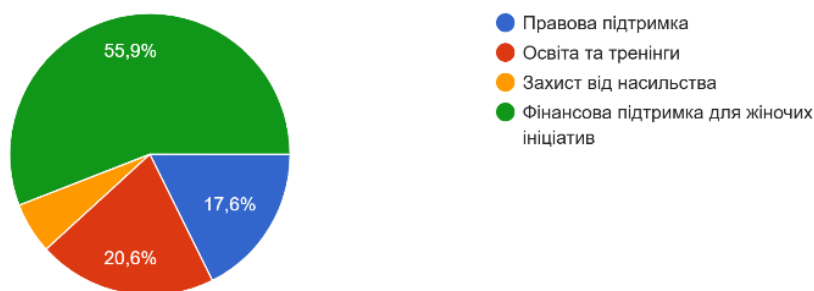
47,1 % визначили, що низький рівень співпраці між жіночими ініціативами та місцевою владою є найбільшою перешкодою. Це вказує на потребу в покращенні взаємодії та спільній роботі для вирішення питань рівності та відновлення громад.

➤ Які з наступних аспектів є найважливішими для забезпечення гендерної рівності у вашій громаді?

55,9 % респонденток визначили фінансову підтримку жіночих ініціатив як найважливіший аспект. Це свідчить про необхідність ресурсів для реалізації проєктів, спрямованих на посилення ролі жінок у громаді.

11. Які з наступних аспектів є найважливішими для забезпечення гендерної рівності у вашій громаді?

34 відповіді

20,6 % респонденток наголошують на важливості навчальних програм і тренінгів для підвищення обізнаності про гендерні питання. Це свідчить про потребу в навчанні як для жінок, так і для громади загалом.

17,6 % респонденток вважають, що правова підтримка є ключовим аспектом для забезпечення гендерної рівності. Це вказує на потребу у доступі до юридичних послуг, зокрема у випадках дискримінації чи насильства.

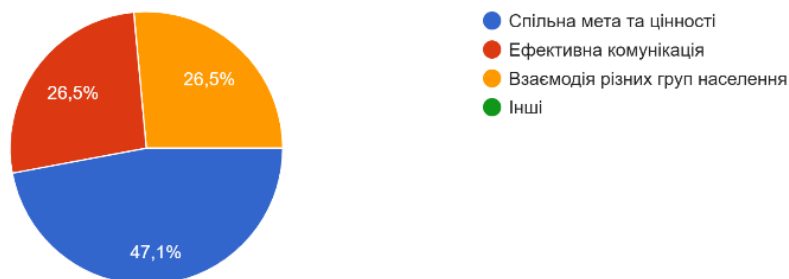
5,9 % зазначили захист від насильства як найважливіший аспект. Хоча частка є порівняно невеликою, це питання залишається критичним для жінок, які зазнають насильства.

➤ **Які фактори є найбільш важливими для підтримки соціальної згуртованості у вашій громаді?**

47,1 % респонденток вважають, що основою соціальної згуртованості є спільна мета та цінності. Це свідчить про потребу громади в об'єднанні навколо єдиних цілей та цінностей.

12. Які фактори є найбільш важливими для підтримки соціальної згуртованості у вашій громаді?

34 відповіді

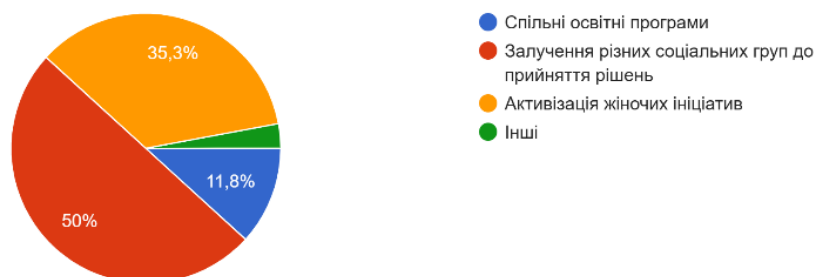
26,5 % акцентують увагу на важливості якісної комунікації між мешканцями громади та між інституціями. Також 26,5 % респонденток вважають, що взаємодія між різними групами населення є критичним фактором згуртованості.

Жодна із респонденток не обрала категорію «Інші». Це може свідчити про те, що наведені варіанти повністю відображають основні пріоритети.

➤ **Які, на Вашу думку, ключові кроки для підвищення соціальної згуртованості у вашій громаді?**

50 % респонденток вважають крок залучення різних соціальних груп до ухвалення рішень найважливішим. Це підкреслює важливість інклюзивності в ухваленні рішень для забезпечення соціальної згуртованості.

13. Які, на Вашу думку, ключові кроки для підвищення соціальної згуртованості у вашій громаді?
34 відповіді

35,3 % зазначили, що активізація жіночих ініціатив є важливим кроком. Це свідчить про визнання ролі жінок у розвитку громади та необхідність підтримки їхніх ініціатив.

11,8 % обрали спільні освітні програми як ключовий крок. Це вказує на потребу у підвищенні освітнього рівня для зміцнення соціальної згуртованості.

Лише 1 респондентка (2,9 %) вказала інші фактори, що свідчить про достатню повноту запропонованих варіантів.

Блок 2. Резолюція 1325 та «10 пунктів щодо просування гендерної рівності в умовах кризи»

➤ **Що таке Резолюція РБ ООН 1325?**

97,1 % респонденток вибрали правильний варіант відповіді: «резолюція щодо прав жінок, миру та безпеки». Це свідчить про високу обізнаність респондентів щодо основного змісту Резолюції 1325.

14. Що таке Резолюція РБ ООН 1325?
34 відповіді

2,9 % опитаних обрали інший варіант відповіді. Це може свідчити про окремі випадки недостатньої поінформованості або випадкові помилки.

➤ Які основні пріоритети Резолюції 1325?

97,1 % респондентки основним пріоритетом обрали «участь жінок у мирних процесах, захист під час конфліктів, відновлення після конфліктів». Абсолютна більшість респонденток обрали правильний варіант відповіді, демонструючи обізнаність щодо основних напрямків Резолюції 1325.

15. Які основні пріоритети Резолюції 1325?

34 відповіді

Інші варіанти (ліквідація безробіття, покращення системи охорони здоров'я, боротьба з корупцією) отримали мінімальну кількість голосів (1 відповідь, 2,9 %). Це може свідчити або про непорозуміння, або про випадковість вибору.

➤ Яке значення має Резолюція 1325 для місцевих громад?

Абсолютна більшість респонденток розуміє, що Резолюція 1325 має безпосереднє значення для громад, сприяючи участі жінок у процесах ухвалення рішень і безпеці.

16. Яке значення має Резолюція 1325 для місцевих громад?

34 відповіді

Частина (17,6 %) респонденток вважає, що Резолюція 1325 не має значення для місцевих громад. Це може свідчити про недостатню обізнаність про практичне застосування Резолюції.

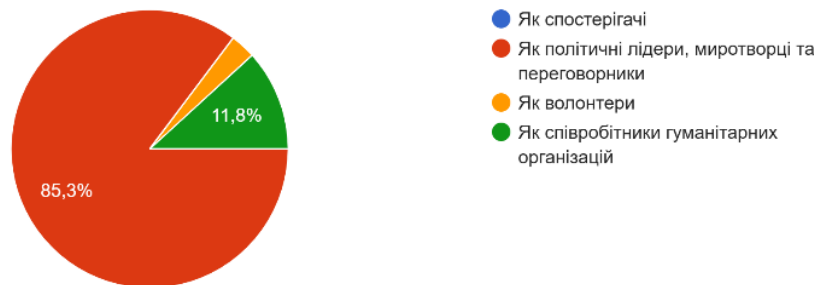
Жодна респондентка не обрала варіанти «сприяє економічному зростанню» і «стосується тільки національного рівня», що свідчить про розуміння, що основний фокус Резолюції лежить у сфері безпеки і рівності, а не економіки чи виключно національних аспектів.

➤ Як жінки повинні брати участь у миротворчих процесах за Резолюцією 1325?

Абсолютна більшість (85,3 %) респонденток вважає, що жінки мають виконувати провідну роль у політиці, миротворчих місіях та переговорах: «як політичні лідери, миротворці та переговорники».

17. Як жінки повинні брати участь у миротворчих процесах за Резолюцією 1325?

34 відповіді

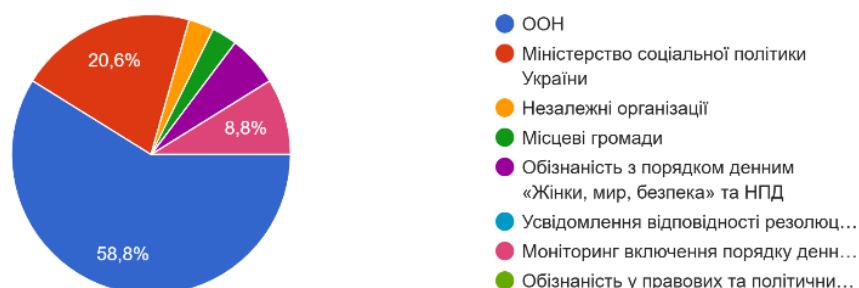
Декілька (11,8 % (4 з 34)) респонденток бачать участь жінок переважно у сфері гуманітарної допомоги. Лише одна респондентка (2,9 %) вважає, що жінки можуть обмежитися роллю волонтерів. Жодна респондентка не обрала роль спостерігачки, що свідчить про пріоритет активної участі жінок у процесах.

➤ Хто відповідає за моніторинг виконання Національного плану дій щодо Резолюції 1325?

Більшість респонденток (58,8 %) вважають, що саме Організація Об'єднаних Націй відповідає за моніторинг виконання Національного плану дій. Це свідчить про сприйняття Резолюції 1325 як міжнародного інструменту.

18. Хто відповідає за моніторинг виконання Національного плану дій щодо Резолюції 1325?

34 відповіді

Значна частина респонденток (20,6 %) переконана, що виконання і моніторинг має бути відповідальністю, на національному рівні, Міністерства соціальної політики України : на національному рівні.

8,8 % респонденток обрали «моніторинг включення порядку денного ЖМБ у плани дій, місцеві програми або нормативно-правові акти чи положення щодо розвитку громади». Менше ніж 5 % обрали місцеві громади та незалежні організації.

➤ **Яка основна мета Програми розвитку ООН «10 пунктів щодо просування гендерної рівності в умовах кризи»?**

52,9 % респонденток – понад половина визнають, що мета програми включає всі перелічені аспекти: захист жінок у конфліктних зонах, підтримку рівного доступу до ресурсів і покращення участі у миротворчих процесах.

Поліпшення участі жінок у миротворчих процесах – 17,6 %. Частина респонденток зосереджуються саме на цій складовій, визнаючи важливість ролі жінок у миротворчості.

19. Яка основна мета Програми розвитку ООН «10 пунктів щодо просування гендерної рівності в умовах кризи»?

34 відповіді

Невелика частина учасників фокусує увагу на безпеці жінок у конфліктних зонах та підтримці рівного доступу жінок до ресурсів – по 14,7 %.

➤ **Які з наступних пунктів ви вважаєте ключовими для програми?**

Половина респонденток (50 %) вважає всі запропоновані пункти (економічна незалежність, захист прав на робочому місці, підвищення участі в ухваленні рішень) однаково важливими для програми.

20. Які з наступних пунктів ви вважаєте ключовими для програми?

34 відповіді

Підвищення рівня участі жінок в ухваленні рішень – 32,4 %: значна частка респонденток визначає цей аспект як ключовий, що вказує на важливість представництва жінок у процесах ухвалення рішень.

Підтримка економічної незалежності жінок — 11,8 %:

Деякі учасники акцентують увагу на економічній незалежності як основному факторі.

Захист прав жінок на робочому місці — 5,8 %:

Найменше респондентів виділили цей пункт як окремий пріоритет.

Блок 3. Невербальна комунікація та основи фасилітації діалогу

➤ Що, на вашу думку, є невербальною комунікацією?

Абсолютна більшість респонденток (88,2 %) правильно ідентифікує невербальну комунікацію як форму обміну інформацією через невербальні засоби, такі як жести, міміка та пози.

21. Що, на вашу думку, є невербальною комунікацією?
34 відповіді

Деяка частина (5,9 %) респонденток помилково асоціює письмову форму з невербальною комунікацією.

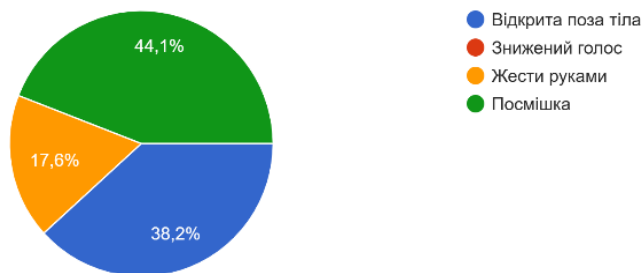
Невелика частина опитаних (2,9 %) вважає, що письмова електронна комунікація є частиною невербального спілкування. 2,9 % респонденток ідентифікує вербальне спілкування без використання жестів як невербальну комунікацію.

➤ Як ви вважаєте, що є найефективнішим способом демонстрації відкритості до діалогу у невербальній комунікації?

Найефективніший спосіб демонстрації відкритості до діалогу, на думку респонденток, в невербальній комунікації є посмішка є найбільш популярним вибором (44,1 %). Це свідчить про те, що більшість опитаних жінок вважають посмішку важливим інструментом для демонстрації доброзичливості та відкритості.

22. Як ви вважаєте, що є найефективнішим способом демонстрації відкритості до діалогу у невербальній комунікації?

34 відповіді

Відкрита поза тіла (38,2 %) також є вагомим показником. Це демонструє усвідомлення важливості мови тіла в міжособистісній комунікації.

Жести руками отримали менше (17,6 %) голосів, що може вказувати на сприйняття їх як додаткового, але не основного інструменту.

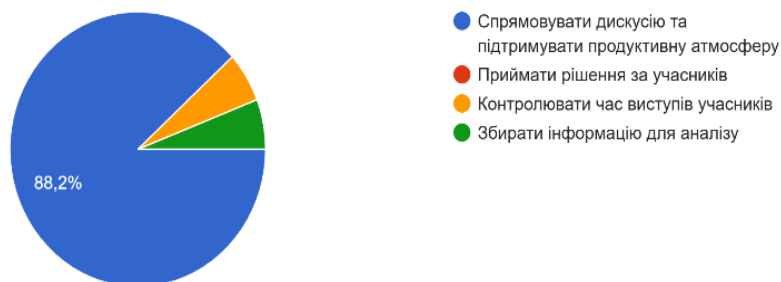
Знижений голос не отримав голосів, що свідчить про його незначущість у цьому контексті або недостатнє усвідомлення його впливу.

➤ Що є основним завданням фасилітатора у процесі діалогу?

88,2 % респонденток обрали варіант «спрямовувати дискусію та підтримувати продуктивну атмосферу». Це свідчить про глибоке розуміння ключової ролі фасилітатора як координатора, що створює середовище для конструктивного діалогу.

23. Що є основним завданням фасилітатора у процесі діалогу?

34 відповіді

Інші варіанти відповіді (контролювати час виступів учасників, збирати інформацію для аналізу, ухвалення рішення за учасників) мають значно менший відсоток (по 5,9 % відповідно), що підкреслює другорядність цих функцій або їхню меншу релевантність в обговорюваному контексті.

➤ Які методи фасилітації є найефективнішими для залучення всіх учасників до діалогу?

Домінуюча відповідь – «відкриті запитання» (94,1 %). Абсолютна більшість респонденток визначила цей метод як найефективніший для залучення учасників до діалогу. Це свідчить про розуміння важливості

створення умов, у яких кожен учасник має можливість висловитися вільно та розкрити свої думки.

24. Які методи фасилітації є найефективнішими для залучення всіх учасників до діалогу?
34 відповіді

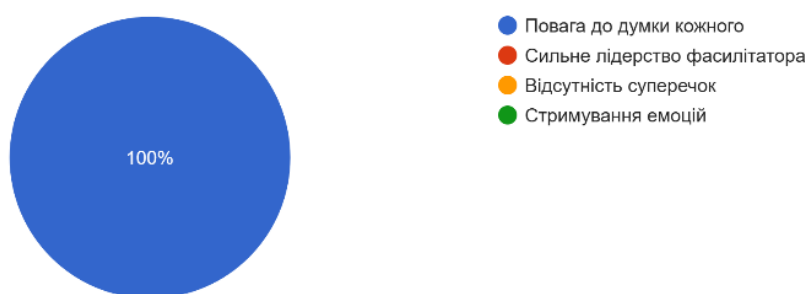

Жорсткий контроль за часом, постійне перебивання для уточнень, використання складних технічних термінів отримали мінімальну кількість голосів (по 2,9 % кожний критерій). Це вказує на те, що ці методи сприймаються як перешкоди для залучення учасників до діалогу, а не як сприяння відкритій комунікації.

➤ **Як Ви вважаєте, що є найважливішим для створення довіри між учасниками діалогу?**

100 % респонденток відповіли «повага до думки кожного: абсолютна одноставність респонденток свідчить про те, що повага до думок інших є основною цінністю у побудові довіри.

25. Як Ви вважаєте, що є найважливішим для створення довіри між учасниками діалогу?
34 відповіді

Учасниці опитування визнають, що без врахування і прийняття різних поглядів неможливо створити продуктивну атмосферу для діалогу.

Інші варіанти (сильне лідерство фасилітатора, відсутність суперечок, стримування емоцій) не отримали жодного голосу. Це свідчить про те, що учасники не розглядають ці фактори як першочергові у побудові довіри.

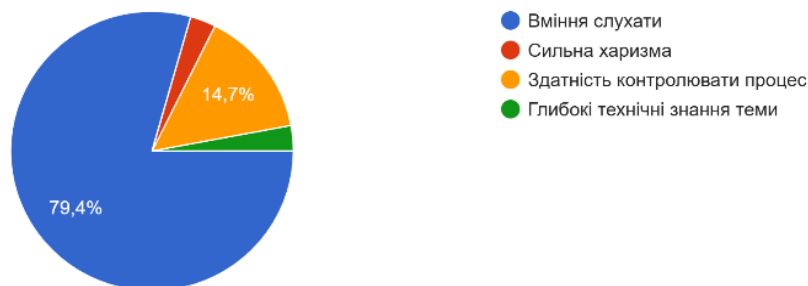
Наприклад, сильне лідерство фасилітатора може сприйматися як обмеження свободи учасників, а стримування емоцій – як штучний бар'єр для відкритості.

➤ **Яка з наведених якостей є найбільш важливою для успішної фасилітації діалогу?**

79,4 % респонденток обрали «вміння слухати» – більшість учасниць визнали цю якість ключовою для фасилітатора. Вміння слухати є основою для ефективного діалогу, оскільки дозволяє розуміти учасників, виявляти їхні потреби та забезпечувати підтримку.

26. Яка з наведених якостей є найбільш важливою для успішної фасилітації діалогу?

34 відповіді

Друга за значущістю якість, що свідчить про необхідність у фасилітаторах організаційних здібностей і вміння тримати дискусію у визначених межах, це «здатність контролювати процес» (14,7 %).

«Сильна харизма» (2,9 %) та «глибокі технічні знання теми» (2,9 %) отримали найменше голосів. Це може вказувати на те, що учасники вважають харизму і технічну компетентність менш важливими в контексті фасилітації, порівняно з комунікаційними та організаційними навичками.

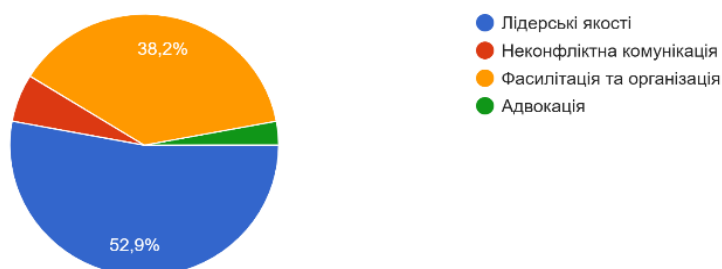
Блок 4. Лідерство, командування

➤ **Які з перелічених навичок Ви вважаєте найважливішими для жінок у відновленні громади?**

Більшість респонденток (52,9 %) визначили лідерські якості як ключові для участі жінок у відновленні громади. Це свідчить про визнання ролі жінок як агенток змін, здатних ініціювати, координувати та впливати на процеси відновлення.

27. Які з перелічених навичок Ви вважаєте найважливішими для жінок у відновленні громади?

34 відповіді

Друга за значущістю навичка – «фасилітація та організація» (38,2 %). Вона підкреслює важливість уміння жінок організовувати процеси, модерувати дискусії та забезпечувати ефективну комунікацію у громадах.

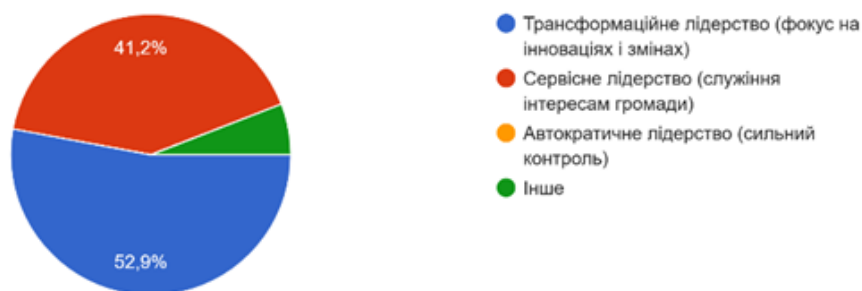
«Неконфліктна комунікація» (5,9 %) – цей варіант отримав меншу підтримку, що може вказувати на те, що респондентки вважають цю навичку важливою, але не першочерговою.

Найменший відсоток голосів отримала категорія «адвокація» (2,9 %) свідчить про те, що адвокаційні навички вважаються менш важливими, можливо, через їхню складність або менш очевидний вплив на громаду.

➤ Які типи лідерства, на вашу думку, є найефективнішими у процесі відновлення громади?

Найбільший відсоток респонденток обрали трансформаційне лідерство як ключове (52,9 %). Це свідчить про важливість здатності лідера мотивувати громаду до змін, надихати на нові підходи та впроваджувати інновації. Такий підхід акцентує увагу на створенні довгострокового бачення розвитку громади.

28. Які типи лідерства, на вашу думку, є найефективнішими у процесі відновлення громади?
34 відповіді

Друге місце за популярністю отримала категорія «сервісне лідерство (служіння інтересам громади)» – 41,2 %. Це вказує на значення лідера, який орієнтований на потреби громади, працює на благо людей і демонструє емпатію. Такий стиль лідерства підкреслює важливість взаємодії, довіри та підтримки.

Варіант «авторитарне лідерство (сильний контроль)» не отримав жодної підтримки (0 %). Цей варіант не отримав жодної підтримки. Респондентки не вважають авторитарний стиль ефективним для відновлення громади, оскільки він обмежує участь громади та може викликати конфлікти.

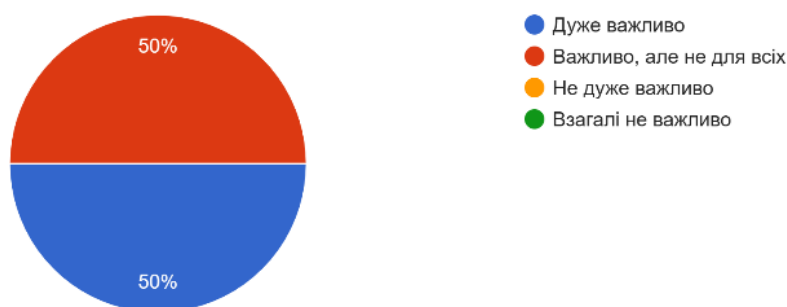
Менша частина респонденток (5,9 %) зазначила альтернативні стилі лідерства або не визнала жоден із запропонованих варіантів.

➤ Наскільки важливо, на Вашу думку, навчати жінок лідерству?

Половина респонденток – 50 % вважають, що навчання жінок лідерству є критично важливим. Це вказує на загальну підтримку ідеї розвитку лідерських якостей серед жінок, особливо у контексті відновлення громад та соціальних змін.

29. Наскільки важливо, на Вашу думку, навчати жінок лідерству?

34 відповіді

Інша половина респонденток – 50 % визнала важливість навчання, проте із застереженням, що воно має бути **спрямоване** на конкретні групи або зацікавлених осіб, які мають потенціал чи бажання бути лідерами.

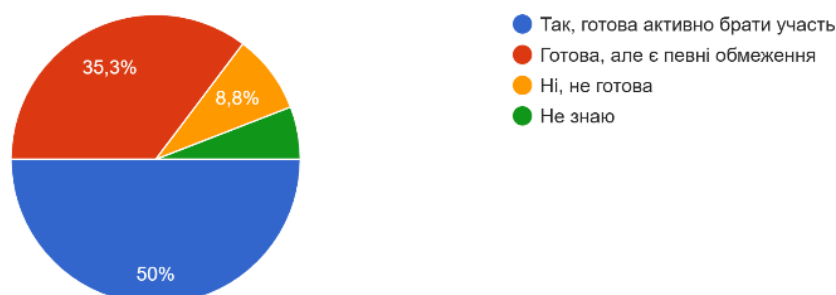
Інші варіанти («не дуже важливо», «взагалі не важливо») не були обрані (0 %). Жодна респондентка не вважає навчання лідерству маловажливим або непотрібним, що свідчить про загальне визнання цінності цієї навички у сучасному контексті.

➤ **Чи відчуваєте Ви особисто готовність брати участь у процесах відновлення громади?**

Половина респонденток (50 %) виявили готовність активно долучатися до процесів відновлення громади. Це свідчить про високий рівень мотивації та бажання сприяти змінам.

30. Чи відчуваєте Ви особисто готовність брати участь у процесах відновлення громади?

34 відповіді

Понад третину респонденток (35,3 %) готові брати участь, але вказують на існування певних бар'єрів чи обмежень. Це може бути пов'язано з браком часу, ресурсів або навичок.

Невелика частина респонденток (8,8 %) визнала свою неготовність. Це може бути наслідком відсутності впевненості у власних силах чи знаннях, або через інші зовнішні фактори.

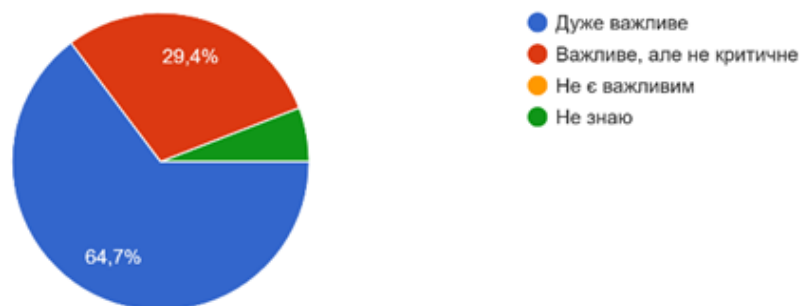
Ця частка респонденток (5,9 %) демонструє нерішучість, що може свідчити про недостатню обізнаність щодо можливостей або ролі, яку вони могли б відіграти у відновленні громади.

➤ **Як ви оцінюєте важливість лідерства жінок для зміцнення соціальної згуртованості в громаді**

Переважає більшість (64,7 %) респонденток вважає жіноче лідерство критично важливим для соціальної згуртованості. Це свідчить про визнання жінок як ключових агентів у створенні та підтримці довіри, співпраці й комунікації в громадах. Цей результат підкреслює роль жінок в ініціативах, які спрямовані на об'єднання громади.

31. Як ви оцінюєте важливість лідерства жінок для зміцнення соціальної згуртованості в громаді?

34 відповіді

Значна частка респонденток (29,4 %) визнає важливість жіночого лідерства, але вважає його одним із кількох факторів, що впливають на згуртованість. Це може вказувати на думку, що лідерство не є виключним чинником, але підтримує загальний процес соціальної інтеграції.

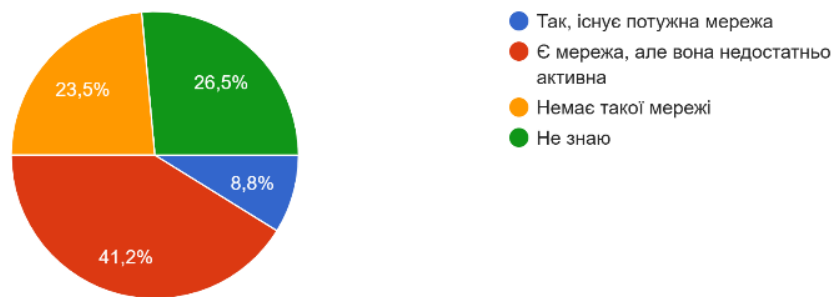
Меншість (5,9 %) опитаних вважає жіноче лідерство неважливим для соціальної згуртованості. Це може бути зумовлено недостатнім досвідом спостереження реального впливу жінок-лідерок у своїх громадах. Що може свідчити про недостатнє розуміння ролі жінок у цих процесах або брак інформації.

➤ **Чи існує у вашій громаді мережа підтримки для жінок, які бажають реалізувати свої ініціативи?**

41,2 % респонденток – найбільша частка вказує на існування мережі підтримки, але з обмеженою активністю. Це може означати, що такі мережі потребують додаткових ресурсів, організаційної підтримки чи кращого управління.

32. Чи існує у вашій громаді мережа підтримки для жінок, які бажають реалізувати свої ініціативи?

34 відповіді

Більше п'ятої частини респонденток (23,5 %) зазначає відсутність будь-якої мережі підтримки для жінок у своїй громаді. Це свідчить про серйозний бар'єр для розвитку ініціатив жінок у таких громадах.

Чверть опитаних (26,5 %) не знає, чи існує така мережа. Це може свідчити про недостатню поінформованість мешканців громади про подібні ініціативи.

І лише 8,8 % опитаних вважає, що в їхній громаді є ефективна та потужна мережа підтримки для жінок. Це вказує на те, що подібні ініціативи ще недостатньо поширені або видимі.

Блок 5. Неконфліктна комунікація

➤ **Які конфлікти найчастіше виникають у зв'язку з участю жінок у процесах відновлення громади?**

Найбільша частка конфліктів (38,2 %) стосується гендерних стереотипів. Це свідчить про те, що жінки стикаються з соціальними упередженнями, які заважають їхньому активному залученню до процесів відновлення громад. Гендерні стереотипи можуть обмежувати їхній доступ до ресурсів, можливостей та важелів впливу.

33. Які конфлікти найчастіше виникають у зв'язку з участю жінок у процесах відновлення громади?

34 відповіді

26,5 % респонденток вказали на конфлікти через роль жінок в ухваленні рішень. Це підкреслює, що жінки часто стикаються з опором, коли намагаються зайняти активну позицію в ухваленні стратегічних рішень у громадах.

29,4 % зазначили інші типи конфліктів. Цей показник вказує на те, що існують специфічні місцеві або індивідуальні проблеми, які важливо розглянути окремо. Це може включати культурні, економічні або політичні аспекти.

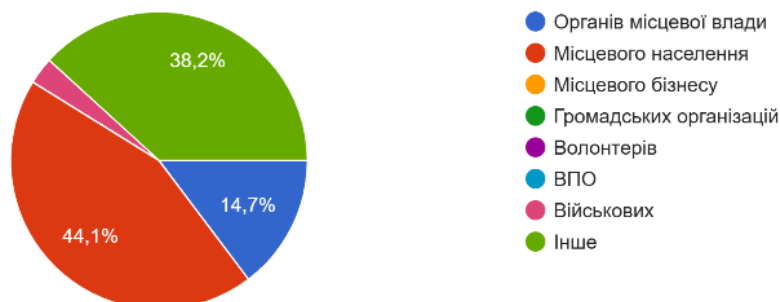
Конфлікти через розподіл ресурсів займають найменшу частку (6 %). Хоча це може свідчити про меншу критичність цієї проблеми, вона все одно залишається важливою для врахування.

➤ За участі кого виникають конфлікти?

На думку респонденток найбільше конфліктів виникає (44,1 %) серед місцевого населення, що може свідчити про внутрішні суперечності, зокрема між групами людей, які мають різні інтереси, погляди чи рівень доступу до ресурсів. Це може включати: суперечки щодо розподілу допомоги, конфлікти між традиційними та прогресивними цінностями.

34. За участі кого виникають конфлікти?

34 відповіді

Найбільший відсоток – 38,2 % конфліктів припадає на категорію «інше», що свідчить про: наявність значної кількості специфічних причин конфліктів, які не були детально охоплені запропонованими варіантами. Ці причини можуть включати локальні проблеми (економічні, соціальні чи політичні), культурні особливості, конкуренцію за ресурси або інші чинники, які вимагають додаткового дослідження.

14,7 % респонденток обрала категорію органи місцевої влади. Конфлікти за участі місцевої влади виникають через: можливу недовіру населення до дій влади; нерівномірний розподіл ресурсів. Відсутність або недостатню участь місцевої влади у вирішенні конфліктних ситуацій.

Конфлікти за участі військових є найменш значущими за відсотковим співвідношенням (2,9 %). Це свідчить про те, що їхня роль у громаді сприймається більшою мірою як позитивна або нейтральна. Однак можливі

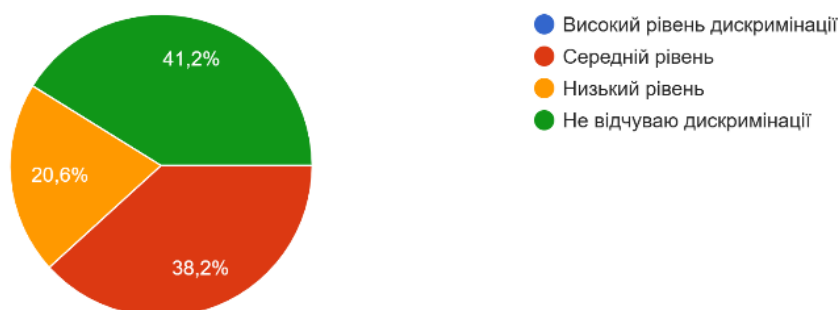
причини напруження можуть включати: непорозуміння між місцевим населенням і військовими через різні пріоритети: конфлікти, пов'язані з розташуванням військових об'єктів або ресурсів.

➤ **Як ви оцінюєте рівень гендерної дискримінації у вашій громаді?**

Найбільша частка респондентів (41,2 %) не відчуває гендерної дискримінації. Це може свідчити про позитивну динаміку у сфері гендерної рівності, меншу усвідомленість щодо дискримінаційних практик серед частини населення, локальні умови, які сприяють рівному ставленню до жінок і чоловіків.

35. Як ви оцінюєте рівень гендерної дискримінації у вашій громаді?

34 відповіді

Значна частка респонденток (38,2 %) відчуває середній рівень дискримінації. Це вказує на те, що гендерна нерівність є поширеним явищем, але не завжди сприймається як критична проблема. Можливі бар'єри стосуються, зокрема, трудової дискримінації, доступу до лідерських позицій чи ухвалення рішень.

Респондентки, які оцінюють дискримінацію як низьку – 20,6 %, можуть бути частиною груп, менш схильних до стигматизації, або таких, хто стикається з незначними проявами нерівності.

Відсутність респондентів, які зазначили високий рівень дискримінації, вказує на те, що ситуація в громаді є відносно стабільною. Однак це також може свідчити про недостатнє розуміння глибоких структурних проблем.

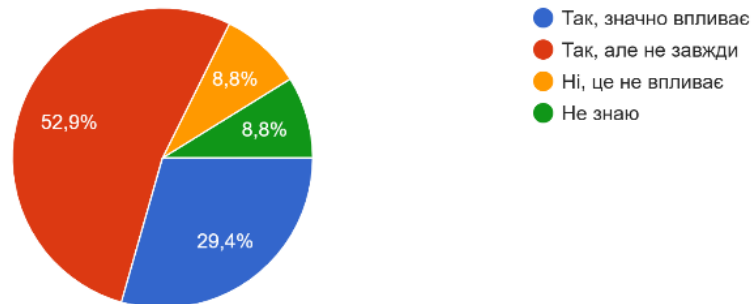
➤ **Як Ви вважаєте, чи впливає участь жінок у процесах відновлення на зменшення конфліктів у громаді?**

Понад половина респонденток (52,9 %) вважає, що участь жінок впливає, але не завжди на зменшення конфліктів у громаді. Це може бути пов'язано з: обмеженими можливостями жінок через суспільні чи культурні бар'єри, відсутністю достатніх ресурсів або підтримки для повноцінної участі жінок у

процесах відновлення, Обставинами, коли жінки не завжди мають достатній вплив на ключові рішення.

36. Як Ви вважаєте, чи впливає участь жінок у процесах відновлення на зменшення конфліктів у громаді?

34 відповіді

Майже третина респонденток (29,4 %) вважає, що участь жінок має суттєвий позитивний вплив на зменшення конфліктів. Це свідчить про визнання ролі жінок у створенні мирного та збалансованого середовища, підтримку ідеї, що жінки мають значний потенціал у розв'язанні суперечностей завдяки здатності до комунікації, емпатії та пошуку компромісів.

Невелика частина респонденток (8,8 %) вважає, що участь жінок не впливає на зменшення конфліктів. Можливі причини: стереотипне мислення щодо ролі жінок у громадському житті, негативний досвід або недостатнє залучення жінок у вирішення конкретних ситуацій.

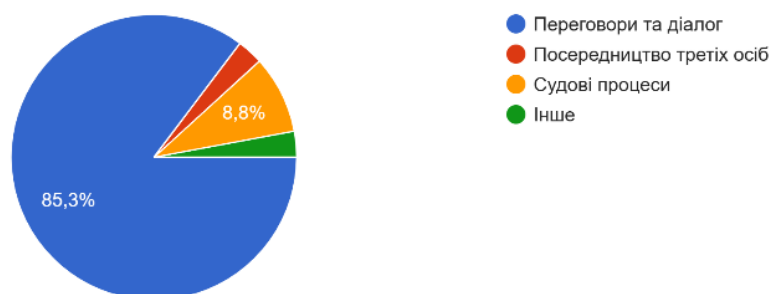
Частина респонденток (8,8 %) не змогла оцінити вплив жінок, що може свідчити про: брак інформації чи досвіду взаємодії з жінками в цих процесах. Відсутність видимих прикладів позитивного впливу жінок.

➤ **Які методи найчастіше використовуються у вашій громаді для вирішення конфліктів?**

Абсолютна більшість респонденток (85,3 %) зазначила, що основним методом вирішення конфліктів у громаді є переговори та діалог. Це свідчить про високу готовність громади до мирного розв'язання проблем.

37. Які методи найчастіше використовуються у вашій громаді для вирішення конфліктів?

34 відповіді

Частка респонденток (8,8 %) вказує на судові процеси як метод вирішення конфліктів. Це може свідчити про застосування формального підходу лише у разі складних або затяжних конфліктів, обмеження використання судів через складність доступу або недовіру до судової системи.

Невелика частка респонденток (2,9 %) зазначила залучення посередників для вирішення конфліктів. Це свідчить про рідкісне використання медіаторів або третіх сторін через відсутність традиції посередництва в громаді, недостатню обізнаність про медіацію як інструмент, залучення лідерів громади або авторитетних осіб у виняткових ситуаціях.

Категорія «Інше» (2,9 %) вказує на невеликі випадки, які можуть включати неформальні способи вирішення конфліктів, наприклад, через вплив родинних чи соціальних зв'язків. Використання локальних традицій або звичаїв, які не входять до стандартних категорій.

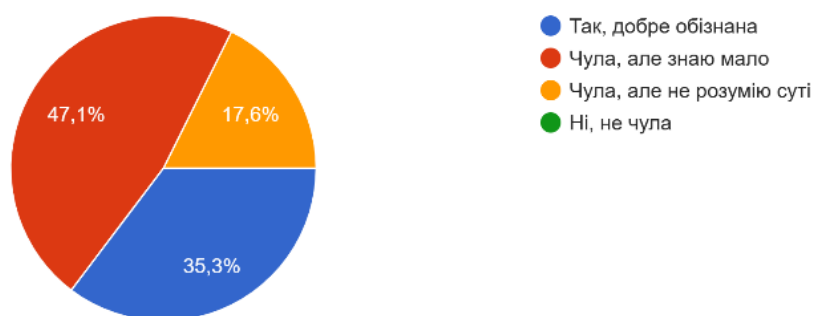
Блок 6. Проєктний менеджмент

➤ Чи чули ви про поняття «проєктний менеджмент»?

Трохи більше третини (35,3 %) респонденток зазначили, що вони добре обізнані з поняттям проєктного менеджменту. Це свідчить про наявність значної частки осіб із базовими чи поглибленими знаннями про принципи управління проєктами та можливість використання цих знань для реалізації проєктів на рівні громади.

38. Чи чули ви про поняття «проєктний менеджмент»?

34 відповіді

Найбільша частка респонденток (47,1 %) знає про поняття, але їхня обізнаність є поверхневою. Це може вказувати на недостатнє поширення глибших знань про проєктний менеджмент у громаді, інтерес до теми, який варто розвивати через освітні програми чи практичну реалізацію проєктів.

Помітна частка респонденток зазначає (17,6 %), що вони чули про проєктний менеджмент, але не розуміють його суті. Це свідчить про

відсутність чіткого роз'яснення терміну або практичного застосування концепції. Потребу у базовому навчанні чи інформуванні для цієї групи.

Відсутність респондентів, які взагалі не чули про проєктний менеджмент, демонструє, що поняття є знайомим для всієї аудиторії, навіть якщо рівень розуміння відрізняється.

➤ Як ви вважаєте, що є основною метою проєктного менеджменту?

Половина опитаних (50 %) вважає, що основною метою проєктного менеджменту є саме ефективне використання ресурсів для досягнення цілей. Це свідчить про прагнення учасниць до раціонального управління ресурсами, що може бути ключовим у процесах відновлення громад. Це також відображає розуміння важливості стратегічного планування, що є критичною навичкою для впливу на місцеву політику.

39. Як ви вважаєте, що є основною метою проєктного менеджменту?

34 відповіді

Близько третини респонденток (35,3 %) наголошують на важливості командної роботи, що вказує на усвідомлення значення згуртованості у досягненні цілей. Цей акцент на співпраці є важливим для розробки ініціатив соціальної згуртованості на рівні громад.

Невеликий відсоток респонденток (14,7 %) обрав цю опцію, що може свідчити про менш активну роль молодих жінок у бізнес-проєктах. Це вказує на потребу підвищення обізнаності та участі у бізнес-активностях.

Жодна із респонденток не обрала опцію «контроль за витратами на проєкт» (0 %). Це може вказувати на те, що питання фінансового менеджменту наразі не є пріоритетом, або ж на брак відповідних навичок і досвіду.

➤ Які навички, на вашу думку, є найважливішими для успішного менеджера проєкту?

Понад половину респонденток (58,8 %) виділили лідерство, комунікацію та управління часом як найбільш важливу групу навичок. Це свідчить про визнання ключової ролі ефективного лідерства в досягненні цілей проєктів.

Комунікаційні навички та управління часом підкреслюють необхідність координації команди та дотримання дедлайнів, що є критичним для успіху в соціальних і громадських ініціативах.

40. Які навички, на вашу думку, є найважливішими для успішного менеджера проєкту?
34 відповіді

Майже чверть опитаних (23,5 %) вважають стратегічне планування важливим компонентом. Це відображає необхідність довгострокового бачення та вміння впроваджувати проєкти, орієнтовані на конкретні результати.

Маркетингові навички важливі для популяризації проєктів та залучення ресурсів.

Порівняно менша частина респонденток – 11,8 % обрала варіант «творчість і інновації», що свідчить про менший акцент на креативності. Це може бути пов'язано з фокусом респондентів на практичних аспектах менеджменту.

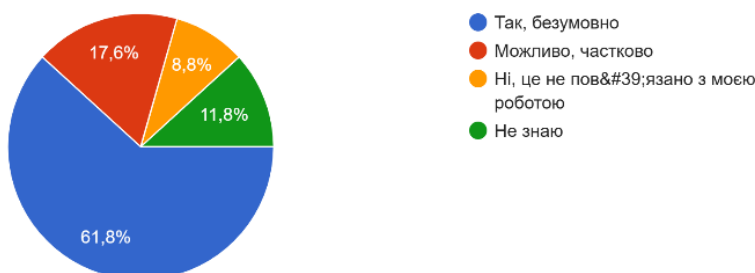
Водночас творчий підхід може сприяти вирішенню нестандартних завдань у процесах відновлення громад.

Найменший відсоток (5,9 %) респондент виділив групу навичок: фінансовий аналіз та технічні знання, що знову підкреслює слабкий фокус на фінансових аспектах управління. Це свідчить про необхідність розширення знань у сфері бюджетування, управління витратами та технічної експертизи.

➤ **Чи вважаєте ви, що знання з проєктного менеджменту можуть покращити вашу роботу?**

Більшість респонденток (61,8 %) упевнені, що знання з проєктного менеджменту мають значний позитивний вплив на їхню роботу. Це свідчить про високу зацікавленість у розвитку цих навичок і їхній потенціал для вирішення практичних завдань у рамках роботи з громадами та участі у процесах соціальної згуртованості.

41. Чи вважаєте ви, що знання з проєктного менеджменту можуть покращити вашу роботу?
34 відповіді

Частина респонденток (17,6 %) вважає, що такі знання можуть бути корисними, але не у всіх аспектах їхньої діяльності. Це може вказувати на невпевненість у безпосередній практичній користі проєктного менеджменту або на відсутність чіткого розуміння, як ці знання застосовувати.

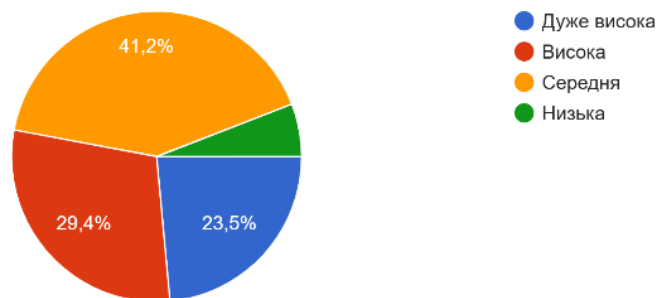
Невеликий відсоток респонденток (8,8 %) не бачить зв'язку між своєю діяльністю та проєктним менеджментом. Це може свідчити про брак інформації щодо універсальності цих навичок або про специфіку їхньої роботи.

11,8 % респонденток не впевнена у впливі знань з проєктного менеджменту на їхню роботу, що може вказувати на недостатню обізнаність або досвід у цій сфері.

➤ Як ви оцінюєте свою здатність організовувати роботу команди для досягнення цілей проєкту?

Чверть респонденток (23,5 %) мають високу впевненість у своїх навичках організації командної роботи. Це свідчить про наявність певного досвіду або вміння, яке вже реалізовується на практиці.

42. Як ви оцінюєте свою здатність організовувати роботу команди для досягнення цілей проєкту?
34 відповіді

Майже третина опитаних (29,4 %) оцінюють свої навички як високі, але не максимальні. Це свідчить про хороший рівень впевненості, хоча, можливо, ще є простір для розвитку цих умінь.

Найбільша частка респонденток (41,2 %) оцінюють свої навички на середньому рівні. Це може вказувати на відсутність достатнього досвіду або потребу в розвитку організаційних та лідерських навичок для досягнення цілей команди.

Невелика кількість респондент (5,9 %) вважає свої організаційні здібності низькими. Це може бути через відсутність практики або недостатню обізнаність у методах управління командою.

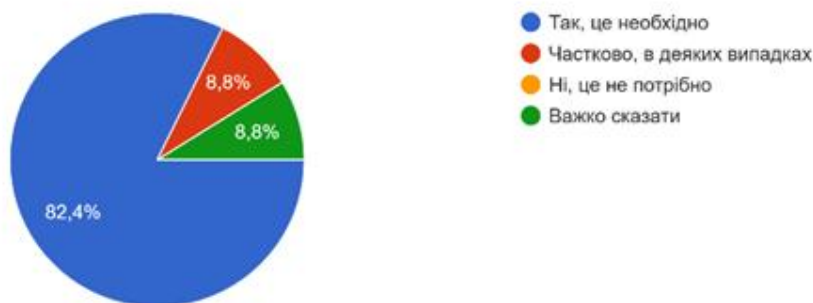
➤ Як ви вважаєте, чи повинна бути спеціальна підтримка для жінок у сфері проєктного менеджменту (наприклад, навчання, менторство)?

Абсолютна більшість респонденток (82,4 %) вважає, що підтримка для жінок у сфері проєктного менеджменту є необхідною. Це свідчить про

усвідомлення потреби в додаткових ресурсах і можливостях для розвитку, які можуть допомогти жінкам повніше реалізувати свій потенціал.

43. Як ви вважаєте, чи повинна бути спеціальна підтримка для жінок у сфері проєктного менеджменту (наприклад, навчання, менторство)?

34 відповіді

Невелика частка респонденток (8,8 %) вважає, що така підтримка потрібна частіше в деяких випадках, що може свідчити про специфічні обставини, в яких жінки стикаються з бар'єрами, або про визнання, що не всі жінки потребують однакової підтримки, а також 8,8 % респонденток взагалі не вважає таку підтримку необхідною. Це може свідчити про їхню впевненість у своїх силах або про те, що вони не стикалися з бар'єрами у сфері проєктного менеджменту.

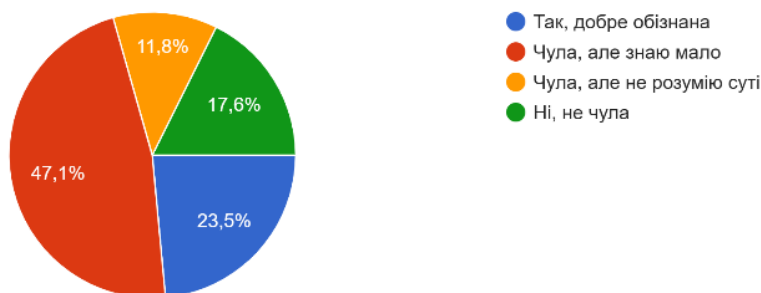
Блок 7. Підтримка включення гендерної перспективи в документи планування

➤ Чи чули Ви про необхідність включення гендерної перспективи в документи планування громади?

Майже чверть респонденток (23,5 %) добре обізнані з цією темою. Це вказує на те, що частина жінок розуміє важливість включення гендерної перспективи в планування громади та, ймовірно, має певний досвід або знання у цьому питанні.

44. Чи чули Ви про необхідність включення гендерної перспективи в документи планування громади?

34 відповіді

Найбільша частка респонденток (47,1 %) має базове уявлення про тему, але недостатньо інформації. Це свідчить про обмежений доступ до повної інформації або відсутність можливості глибше ознайомитися з питанням.

Відчутна частина опитаних – 17,6 % чули про гендерну перспективу, але не розуміють її значення або практичного застосування. Це вказує на прогалини у знаннях та необхідність пояснення концепції у доступній формі.

11,8 % респонденток – менша частина, зовсім не знайома з цією темою, що свідчить про те, що питання гендерної перспективи не завжди комунікується ефективно або не є достатньо поширеним у громадських обговореннях.

➤ Що, на Вашу думку, означає «гендерна перспектива» в плануванні на рівні громади?

Переважає більшість респонденток (понад 85 %) правильно розуміють значення гендерної перспективи як урахування прав і потреб обох статей. Це свідчить про високу обізнаність цієї групи щодо основних принципів гендерної рівності.

45. Що, на Вашу думку, означає «гендерна перспектива» в плануванні на рівні громади?
34 відповіді

Невелика частина респонденток вважає, що гендерна перспектива полягає лише у підтримці жінок. Це може свідчити про певне нерозуміння концепції як балансу між потребами обох статей.

Ніхто з респондентів не асоціює гендерну перспективу виключно з домашнім насильством. Це позитивний сигнал, оскільки вказує на розуміння більш широкого значення концепції.

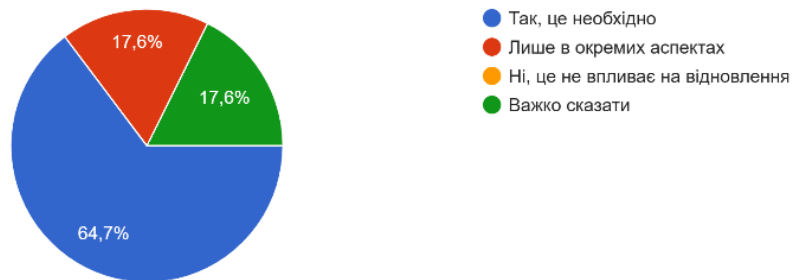
Жоден із респонденток не обрав варіант «прийняття рішень лише з урахуванням економічних аспектів», що свідчить про розуміння, що гендерна перспектива охоплює ширше коло питань, ніж лише економічні аспекти.

➤ Чи вважаєте Ви, що гендерна перспектива має бути включена в усі місцеві плани відновлення?

Переважає більшість респонденток (64,7 %) вважає, що гендерна перспектива повинна бути обов'язково інтегрована в усі аспекти планів відновлення. Це свідчить про розуміння важливості урахування потреб як жінок, так і чоловіків у процесі відновлення громади.

46. Чи вважаєте Ви, що гендерна перспектива має бути включена в усі місцеві плани відновлення?

34 відповіді

Частина респонденток (17,6 %) вважає, що гендерна перспектива не обов'язково має бути всеосяжною, але є важливою для окремих аспектів. Це може свідчити про часткове усвідомлення значення гендерної рівності або про нерозуміння, як вона впливає на загальний розвиток громади.

Варіант «важко сказати» обрали ті, хто, ймовірно, не має достатньої інформації для визначення важливості гендерної перспективи у процесах відновлення.

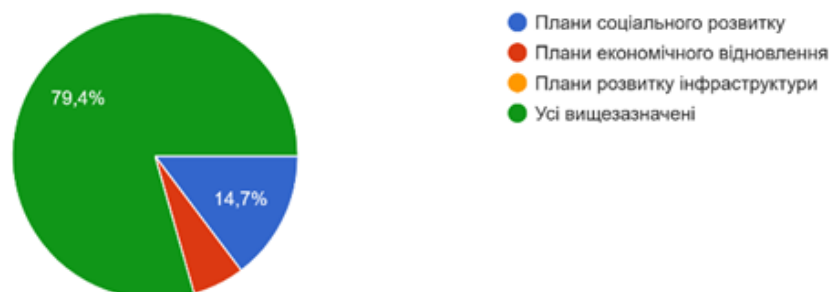
Жодна респондентка не вважає, що гендерна перспектива не має значення. Це позитивний показник, який свідчить про розуміння, що гендерні аспекти мають певну важливість для планування громади.

➤ Які документи планування на рівні громади повинні враховувати гендерну перспективу?

Більшість респонденток (79,4 %) вважає, що гендерна перспектива має враховуватися у всіх ключових документах громади, включаючи плани соціального розвитку, економічного відновлення та розвитку інфраструктури. Це демонструє високий рівень розуміння важливості інтеграції гендерного підходу на всіх рівнях планування.

47. Які документи планування на рівні громади повинні враховувати гендерну перспективу?

34 відповіді

Невелика частка респонденток (14,7 %) вважає, що гендерна перспектива є актуальною переважно для соціальних питань. Це свідчить про те, що окремі учасники обмежують її вплив лише соціальною сферою, не розуміючи ширших можливостей.

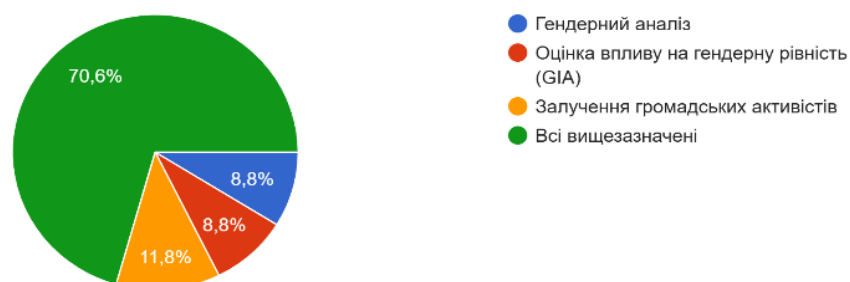
Частина респонденток виділила економічне відновлення як окрему сферу, де гендерний підхід є важливим. Це вказує на розуміння важливості гендерного підходу в економічній сфері, хоча ця група є менш численною.

Жодна із респондентів не обрала варіант «плани розвитку інфраструктури», що може свідчити про недостатнє розуміння того, як гендерна перспектива впливає на інфраструктурні рішення (наприклад, транспорт, освітні установи, охорону здоров'я тощо).

➤ Який з інструментів найбільш ефективний для включення гендерної перспективи у процес відновлення громад?

Більшість респонденток (70,6 %) вважають, що всі запропоновані інструменти (гендерний аналіз, оцінка впливу на гендерну рівність (GIA), залучення громадських активістів) є необхідними для включення гендерної перспективи у процес відновлення громад. Це вказує на розуміння необхідності комплексного підходу.

48. Який з інструментів найбільш ефективний для включення гендерної перспективи у процес відновлення громад?
34 відповіді

Залучення громадських активістів (11,8 %) - друга за популярністю відповідь, яка свідчить про важливість участі активістів у процесах відновлення. Це підкреслює роль громадськості у впровадженні гендерної перспективи на місцевому рівні.

Невелика частка респонденток (8,8 %) вважає інструмент «оцінка впливу на гендерну рівність (GIA)» ключовим. Це може свідчити про те, що оцінка впливу не є достатньо знайомою чи зрозумілою для більшості учасників.

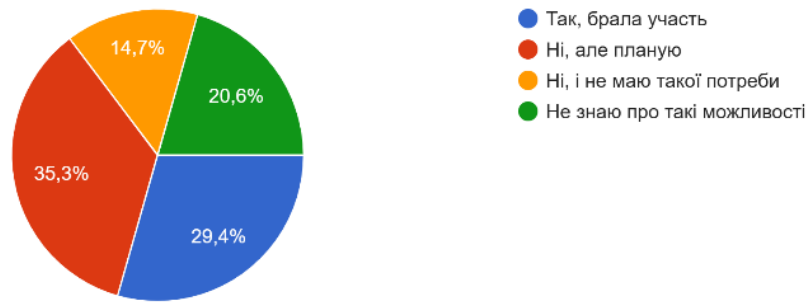
Така ж частка респонденток (8,8 %) обрала гендерний аналіз як основний інструмент. Це свідчить про певний рівень усвідомлення важливості цього методу, але може також вказувати на брак глибокого розуміння його ролі.

➤ Чи брали Ви участь у консультаціях або робочих групах з планування відновлення, що включають гендерну перспективу?

Лише невелика частина респонденток (35,3 %) брала безпосередню участь у консультаціях або робочих групах. Це може вказувати на обмежений доступ до таких можливостей або на низький рівень залучення громадян.

49. Чи брали Ви участь у консультаціях або робочих групах з планування відновлення, що включають гендерну перспективу?

34 відповіді

Понад половина респонденток (51,5 %) мають намір долучитися до таких заходів у майбутньому. Це свідчить про зацікавленість у темі та потенціал для залучення більшої кількості учасників у процес планування.

Частина респонденток відповіла «ні, і не маю такої потреби (14,7 %)» - ця група респонденток демонструє відсутність інтересу чи необхідності брати участь у таких консультаціях. Це може свідчити про недостатнє розуміння важливості їхнього залучення або про специфічні обставини, які знижують актуальність цього питання для них.

Майже третина респонденток (20,6 %) не обізнані про існування консультацій або робочих груп. Це вказує на недостатню комунікацію та поширення інформації про подібні заходи.

Блок 8. Адвокація

➤ **Що, на вашу думку, означає «підхід, орієнтований на права людини»?**

Абсолютна більшість респонденток (82,4 %) правильно визначають підхід, орієнтований на права людини, як підхід, що базується на визнанні та захисті прав усіх громадян згідно з міжнародними стандартами. Це свідчить про високу обізнаність більшості учасників щодо суті цього підходу.

50. Що, на вашу думку, означає «підхід, орієнтований на права людини»?

34 відповіді

Частина респонденток (11,8 %) сприймає підхід через призму рівності економічних можливостей. Це важливий аспект, але він є лише складовою загального підходу, орієнтованого на права людини.

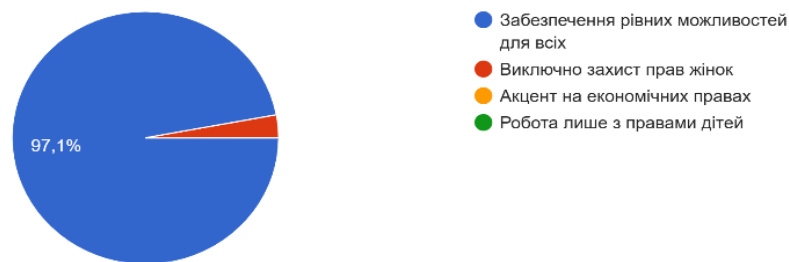
Невелика частина респонденток (5,9 %) акцентує увагу виключно на політичних правах. Це свідчить про фокусування на конкретному аспекті, можливо, через обмежене сприйняття загальної концепції прав людини.

Жодна із респонденток не обмежила права людини лише захистом жінок та дітей, що свідчить про більш широке розуміння концепції.

➤ Який з наведених аспектів є ключовим для підходу, орієнтованого на права людини?

Абсолютна більшість респонденток (97,1 %) обрали цей варіант, що вказує на чітке розуміння основного принципу підходу, орієнтованого на права людини: рівність можливостей для всіх незалежно від статі, віку чи соціального статусу.

51. Який з наведених аспектів є ключовим для підходу, орієнтованого на права людини?
34 відповіді

Невелика частка респонденток (2,9 %) акцентувала увагу на виключному захисті прав жінок. Це може свідчити про обмежене сприйняття концепції або концентрацію на питаннях, які для цих респондентів здаються найбільш нагальними.

Жодна респондентка (0 %) не обрала варіант «акцент на економічних правах» (0 %), що свідчить про розуміння, що підхід, орієнтований на права людини, охоплює всі аспекти прав, а не лише економічні.

Відсутність вибору варіанту «робота лише з правами дітей (0 %)» вказує на усвідомлення універсальності підходу, який охоплює права всіх громадян, а не обмежується лише окремими групами.

➤ Що означає термін «адвокація» у контексті роботи з молодими жінками?

Абсолютна більшість респонденток обрали варіант «просування та захист їхніх прав у громаді» (88,2 %), що демонструє чітке розуміння сутності адвокації як інструмента для активного представлення і захисту прав жінок на рівні громади.

52. Що означає термін «адвокація» у контексті роботи з молодими жінками?

34 відповіді

Деякі респондентки – 8,8 %, сприймають адвокацію виключно як надання юридичних послуг. Це свідчить про певне звуження поняття, яке насправді охоплює ширший спектр дій, ніж лише юридична підтримка.

Невеликий відсоток респонденток (2,9 %) сприймає адвокацію виключно як діяльність, пов'язану з судовою правовою підтримкою. Це також свідчить про звужене уявлення про адвокацію, яка має набагато ширший спектр дій.

Організацію освітніх заходів для жінок не обрала жодна респондентка, що може свідчити про розуміння, що адвокація не обмежується лише освітньою діяльністю, а охоплює ширший спектр активностей.

➤ **Яка з наведених форм адвокації є найбільш ефективною для підтримки молодих жінок у громаді?**

Наведені результати дослідження відображають ефективність різних форм адвокації для підтримки молодих жінок у громадах:

Найбільша частина респонденток (61,8 %) віддає перевагу комбінованому підходу, що охоплює всі перелічені форми адвокації. Це свідчить про необхідність інтегрованого підходу в підтримці жінок, який поєднує публічні кампанії, освітні заходи та лобіювання інтересів.

53. Яка з наведених форм адвокації є найбільш ефективною для підтримки молодих жінок у громаді?

34 відповіді

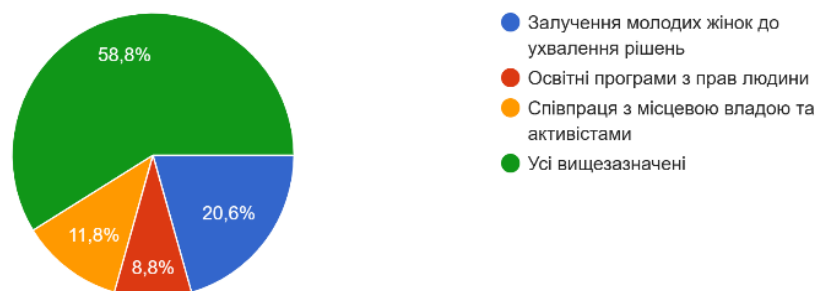
Значна частина жінок (20,6 %) вважає освітні заходи дієвими. Це підкреслює важливість навчання та підвищення обізнаності як ключового механізму залучення жінок до активної участі в громадах.

Важливим елементом адвокації, що забезпечує реальний вплив на політики є на думку респонденток «лобіювання інтересів жінок у місцевих органах влади» (8,8 %). Така ж частка респонденток вважає публічні кампанії та активізм вважає ефективними, що підкреслює роль інформування та залучення громадськості.

➤ **Чи вважаєте Ви, що адвокація прав жінок на місцевому рівні має вплив на покращення становища молодих жінок у громаді?**

Усі вищезазначені (58,8 %) – більшість респонденток обрали цей варіант, що свідчить про перевагу комплексного підходу. Поєднання різних інструментів і методів є найбільш ефективним для адвокації прав молодих жінок.

55. Які інструменти або методи найкраще використовувати для адвокації прав молодих жінок на місцевому рівні?
34 відповіді

Другий за популярністю варіант – залучення молодих жінок до ухвалення рішень (20,6 %). Це підтверджує важливість прямої участі молодих жінок у процесах ухвалення рішень, що сприяє їх впливу на місцеву політику.

Співпраця з місцевою владою та активістами (11,8 %) – відносно невисокий показник, що може свідчити про необхідність підвищення ефективності партнерства з владою та активістами.

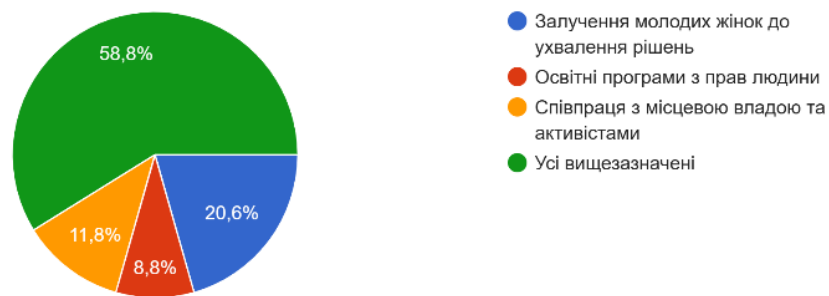
Освітні програми з прав людини (8,8 %) – ця форма менш популярна, але все ж важлива. Вона вказує на потребу в підвищенні рівня обізнаності про права людини.

➤ **Які інструменти або методи найкраще використовувати для адвокації прав молодих жінок на місцевому рівні?**

Переважає більшість респонденток підтримують ідею використання комплексного підходу (58,8 %). Це підкреслює необхідність застосування кількох взаємопов'язаних методів для досягнення значущих результатів у адвокації.

55. Які інструменти або методи найкраще використовувати для адвокації прав молодих жінок на місцевому рівні?

34 відповіді

«Залучення молодих жінок до ухвалення рішень» (20,6 %) другий за популярністю варіант, що свідчить про прагнення жінок безпосередньо брати участь у процесах ухвалення рішень. Це підтверджує важливість створення механізмів, які дозволяють жінкам реалізовувати своє право на участь.

Відносно невелика частка (11,8 %) підтримує варіант, «співпраця з місцевою владою та активістами», може вказувати на труднощі у взаємодії з владою або на недостатній рівень довіри до ефективності цього інструменту.

Критерій «освітні програми з прав людини» отримав найнижчий показник підтримки (8,8 %). Це може свідчити про те, що освітній компонент недостатньо розвинений або не сприймається як ключовий інструмент у контексті адвокації.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВИХІДНА АНКЕТА

Блок	Висновки	Рекомендації
Загальна інформація	Найбільшу активність демонструє вікова група 35-47 років; молодь та старші категорії респондентів представлені недостатньо	Запровадити онлайн-опитування для молоді; забезпечити доступність інформації для старших респонденток через телефонні опитування чи особисті зустрічі.
Блок 1. Вступний	Жінки усвідомлюють роль соціальної згуртованості, але є бар'єри для активної участі.	Проводити просвітницькі заходи про роль жінок у соціальній згуртованості; створити місцеві програми підтримки жіночих ініціатив.
Блок 2. Резолюція 1325 і гендерна рівність	Переважає більшість визнає важливість Резолюції 1325, але частина респондентів потребує більше інформації.	Поширювати інформаційні матеріали та успішні кейси імплементації Резолюції; організовувати тренінги для місцевих громад.
Блок 3. Невербальна комунікація та фасилітація діалогу	Невербальні сигнали (посмішка, відкрита поза) визнаються основними для побудови довіри.	Проводити тренінги з розвитку невербальних навичок, інтегруючи їх у програми соціальної згуртованості.

Блок	Висновки	Рекомендації
Блок 4. Лідерство та командоутворення	Жінки прагнуть брати лідерську участь, але стикаються з недостатньою підтримкою.	Розвивати тренінги з лідерства та командоутворення; впровадити менторські програми (консультування)
Блок 5. Неконфліктна комунікація	Неконфліктна комунікація потребує розвитку у громадах для зменшення напруження.	Навчати навичок вирішення конфліктів та емпатії, впроваджувати платформи для діалогу.
Блок 6. Проектний менеджмент	Брак знань проєктного менеджменту обмежує реалізацію ініціатив.	Проводити навчання з основ проєктного менеджменту, пілотувати грантові програми для громад.
Блок 7. Гендерна перспектива в плануванні	Гендерні аспекти часто ігноруються в місцевих документах.	Впроваджувати гендерний аудит стратегічних документів, залучати експертів.
Блок 8. Адвокація	Гендерно зумовлене насильство залишається значною проблемою, але недооцінюється частиною респондентів.	Створювати кризові центри, поширювати інформацію про права жінок та шляхи допомоги постраждалим

**Порівняльна таблиця висновків та рекомендацій за результатами
вхідного та вихідного опитування учасниць проєкту з врахуванням
ключових індикаторів дослідження**

Блок	Вхідна анкета: висновки	Вхідна анкета: рекомендації	Вихідна анкета: висновки	Вихідна анкета: рекомендації
Блок загальної інформації	Диспропорція в представленості громад (Городнянська – більшість), обмежене представництво ВПО, осіб з інвалідністю.	Залучати більше респонденток із недопредставлених груп, забезпечувати доступність опитування для вразливих категорій.	Репрезентативність покращилась, але ще не досягнута рівномірність представництва всіх категорій.	Провести окремі заходи для груп з низькою активністю, посилити комунікацію з громадами.
Блок 1: Вступний	Більшість респонденток визнають значення гендерної рівності, але частина має обмежене розуміння її ролі у відновленні громад.	Провести вступні семінари з пояснення ролі гендерної рівності для громади.	Знання та сприйняття гендерної рівності покращились, але потрібна деталізація впровадження на практиці.	Надати приклади успішних кейсів із реального життя для кращого розуміння.
Блок 2: Резолюція 1325	Високий рівень обізнаності про документ, але нерівномірне розуміння його значення для місцевих громад.	Інформувати про локальне застосування положень Резолюції 1325 через тренінги та інформаційні кампанії.	Респондентки почали визнавати важливість Резолюції, але недостатньо враховують її роль у місцевих політиках.	Розробити шаблони інтеграції резолюції в місцеві плани розвитку.

Блок	Вхідна анкета: висновки	Вхідна анкета: рекомендації	Вихідна анкета: висновки	Вихідна анкета: рекомендації
Блок 3: Невербальна комунікація	Низька обізнаність щодо невербальної комунікації серед частини респонденток, особливо жестів і мови тіла.	Провести практичні заняття з невербальної комунікації, акцентуючи на важливості жестів і мови тіла.	Більшість респонденток краще розуміють значення невербальної комунікації, але потрібна додаткова практика.	Інтегрувати рольові ігри для відпрацювання навичок невербальної взаємодії.
Блок 4: Лідерство	Більшість респонденток мають базове уявлення про лідерство, але складнощі з усвідомленням своєї ролі у командоутворенні.	Розробити тренінги з розвитку лідерських якостей та командної роботи, адаптовані до різних вікових груп.	Лідерські якості покращились, але учасниці не впевнені у своїй здатності ефективно керувати командами.	Організувати практичні вправи для виявлення та розвитку особистих лідерських навичок.
Блок 5: Неконфліктна комунікація	Початкове розуміння концепції неконфліктної комунікації є, але бракує практичних навичок.	Інтерактивні методики: симуляції конфліктів, практичні вправи з вирішення конфліктних ситуацій.	Покращення у розумінні неконфліктної комунікації, але складнощі у застосуванні в реальних ситуаціях.	Впровадити індивідуальний супровід або коучинг для учасниць після тренінгів.
Блок 6: Проектний менеджмент	Обмежені знання про проектний менеджмент, респондентки плутають етапи планування і реалізації.	Організувати модулі з практичного менеджменту проєктів, зокрема фінансування та моніторингу.	Більшість респонденток змогли засвоїти базові принципи проєктного менеджменту, але є труднощі з адаптацією до реальних проєктів.	Розробити шаблони для планування проєктів і провести воркшопи для реального застосування знань.
Блок 7: Гендерна перспектива	Низька обізнаність про те, як інтегрувати гендерну перспективу у плануванні на місцевому рівні.	Провести тренінги з розробки гендерно чутливих документів та програм.	Знання покращились, але учасниці потребують більше практичних інструментів для інтеграції гендерної перспективи.	Підготувати практичні посібники та інструкції для інтеграції гендерного підходу в локальне планування.
Блок 8: Адвокація	Респондентки знають, що таке адвокація, але не володіють практичними методами та інструментами її реалізації.	Провести кейс-стаді з успішних адвокаційних кампаній.	Респондентки освоїли базові інструменти адвокації, але відсутня впевненість у їхньому використанні.	Організувати симуляційні вправи для відпрацювання адвокаційних технік на практиці.

ОНЛАЙН ОПИТУВАННЯ МЕШКАНОК ГРОМАД

«Оцінка спроможності жінок щодо впливу на місцеві політики, участі у процесах відновлення громад та розвитку соціальної згуртованості»

ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ОНЛАЙН ОПИТУВАННЯ

МЕШКАНОК ГРОМАДИ

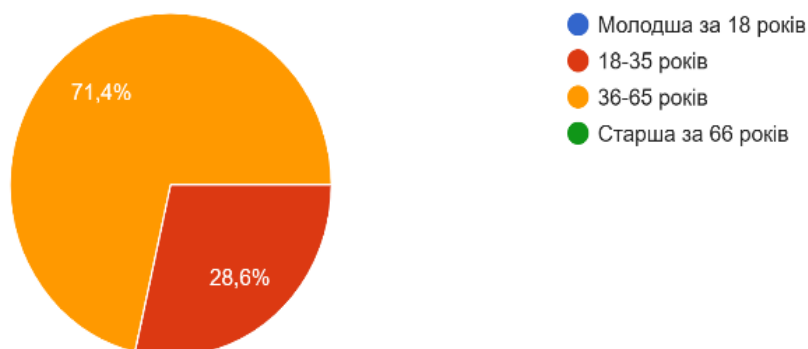
Вибіркова сукупність: 140 респондентки віком «молодша за 18» до «старша за 66», репрезентативні за основними соціально-демографічними ознаками (стать, вік, громада, сфера діяльності).

Блок 1. Особиста інформація

➤ Ваш вік

Ваш вік

140 відповідей

71,4 % респонденток належать до вікової категорії 36–65 років. Це свідчить про домінуючу представленість жінок середнього віку в дослідженні, які мають потенційно більший життєвий досвід і участь у громадських ініціативах.

28,6 % складають жінки у віковій групі 18–35 років, які є молодими, більш гнучкими до змін, однак можуть мати обмежений досвід у впливі на формування політик.

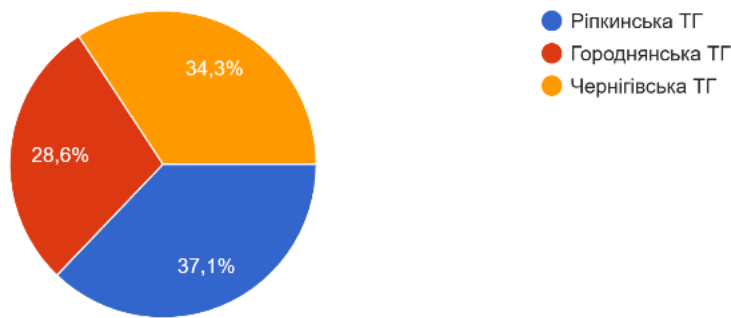
Інші вікові категорії (молодше 18 років та старше 66 років) не представлені, що, ймовірно, обумовлено специфікою вибірки.

➤ **Оберіть населений пункт територіальної громади, де ви мешкаєте**

Ріпкинська ТГ – 37,1 % респонденток. Це найбільша частка опитаних, що свідчить про активну участь жінок із цієї громади у дослідженні.

Оберіть населений пункт територіальної громади, де ви мешкаєте

140 відповідей

Це може бути показником вищого рівня соціальної активності жінок або доступності каналів опитування.

Чернігівська ТГ – 34,3 % респондентки. Значна частка респонденток, яка майже дорівнює частці Ріпкинської ТГ.

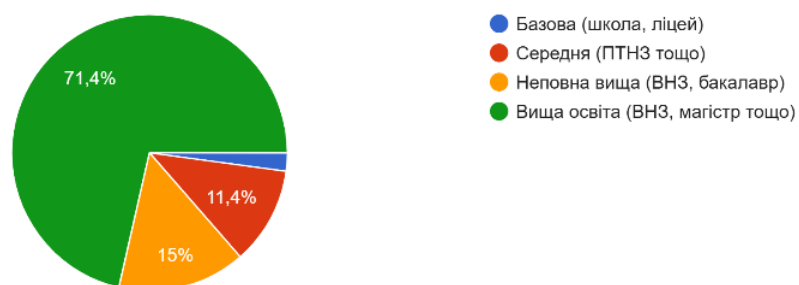
Жінки цієї громади, можливо, мають великий потенціал до участі в процесах формування політик, враховуючи доступ до більш розвиненої інфраструктури.

Городнянська ТГ – 28,6 % респонденток. Це найменша частка учасниць, що може свідчити про певні бар'єри до участі, такі як географічна віддаленість, недостатній рівень поінформованості чи залучення.

➤ **Оберіть рівень своєї освіти**

Оберіть рівень своєї освіти

140 відповідей

Домінуюча більшість респонденток з вищою освітою (71,4 %) (ступінь магістра або аналогічний рівень). Це вказує на високий освітній потенціал жінок, який можна ефективно використовувати для участі у формуванні місцевих політик та соціальної згуртованості.

Освічені жінки є більш обізнаними щодо суспільних процесів і, ймовірно, мають більшу мотивацію до змін у своїх громадах.

Значна частка (15 %) респонденток знаходиться на етапі здобуття освіти (бакалаврат), що свідчить про перспективність залучення цієї групи до довгострокових проєктів.

Вони можуть бути відкритішими до нових ідей і навчання.

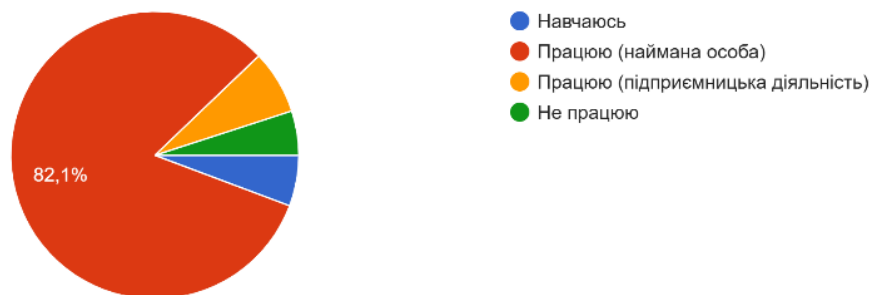
Категорія жінок з середньою освітою становить 11,4 %. Ця категорія можливо, менше залучена до суспільних процесів через обмежений доступ до професійної інформації або ресурсів.

Вони можуть потребувати додаткового навчання та підтримки, щоб активніше долучатися до громадських ініціатив.

Дуже незначна частка респонденток (2,1 %) мають базову освіту. Це може свідчити про те, що жінки з такою освітою менш активно беруть участь у дослідженнях або громадських процесах.

➤ **Ваша зайнятість**

Ваша зайнятість
140 відповідей

Працюють (наймані особи) – 82,1 %. Це абсолютна більшість респонденток, що свідчить про стабільну зайнятість у традиційних або офіційних сферах економіки. Ця категорія, ймовірно, має менше часу для громадських ініціатив через робоче навантаження, але має стабільний дохід та певний соціальний захист.

Невелика частка респонденток (7,1 %) займається підприємництвом, що може бути наслідком обмеженого доступу до ресурсів або труднощів з веденням бізнесу в місцевих громадах. Ця група може мати високий потенціал для ініціювання місцевих проєктів та інновацій, але потребує підтримки.

Респондентки, які навчаються, є меншою частиною вибірки (5,7 %). Вони, ймовірно, мають обмежений досвід у роботі чи громадських ініціативах, але можуть бути відкритими до нових можливостей.

Не працюють 5 %. Це найменша частка жінок, що свідчить про низький рівень безробіття серед респонденток. Ця група може мати більше часу для залучення до громадських ініціатив, але потребує додаткових можливостей для активізації.

➤ Чи належите ви до будь-якої з наступних категорій?

Не належать до жодної категорії – 80 % (112 респонденток). Абсолютна більшість респонденток не належить до жодної із зазначених вразливих категорій.

Це свідчить про те, що опитані жінки здебільшого не стикаються з серйозними соціально-економічними або життєвими труднощами.

Категорії, представлені меншістю:

Особи з інвалідністю (3,6 %) та внутрішньо переміщені особи (3,6 %). Це невелика, але значуща група, яка може потребувати спеціальних програм підтримки та інтеграції.

Особи в складних життєвих обставинах (2,1 %) та особи, які зазнали насильства (1,4 %). Це найуразливіші категорії, які потребують особливої уваги з боку громадських організацій та місцевої влади.

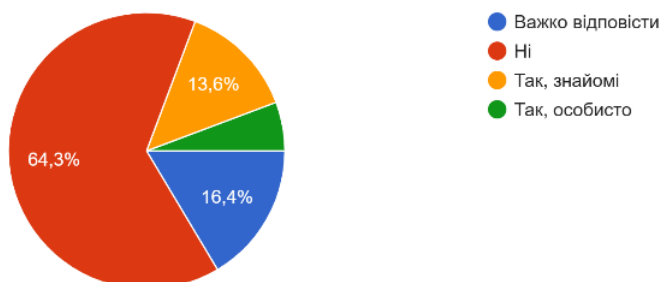
Багатодітні матері (4,3 %) та особи пенсійного віку (4,3 %). Жінки цих категорій можуть відчувати фінансові труднощі або соціальну ізоляцію.

Не працюють унаслідок війни (0,7 %). Ця категорія дуже мала, але важлива, оскільки вона є показником впливу війни на зайнятість жінок.

Блок 2. Соціальні питання та громадська участь

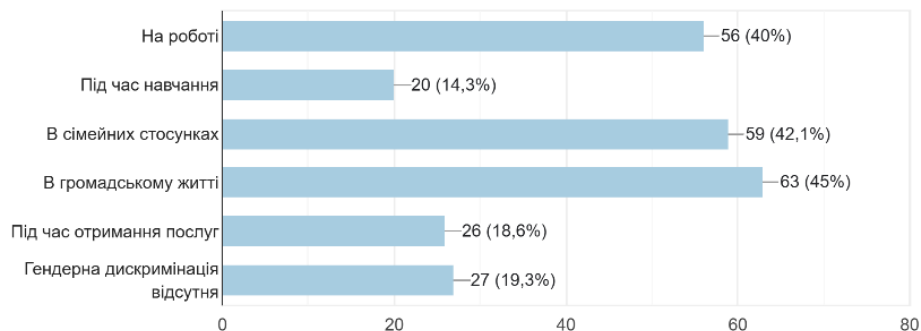
64,3 % не стикалися особисто або хтось із їхніх знайомих з проявами гендерної дискримінації у вашій громаді.

Чи стикалися ви особисто або хтось із ваших знайомих з проявами гендерної дискримінації у вашій громаді?
140 відповідей

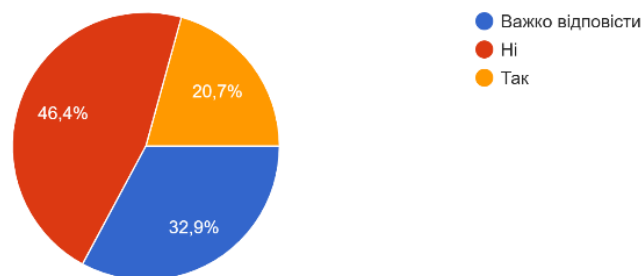
45 % респонденток вважають, що в громадському житті найчастіше відбуваються прояви гендерної дискримінації.

Як ви вважаєте, в яких сферах життя найчастіше відбуваються прояви гендерної дискримінації?
140 відповідей

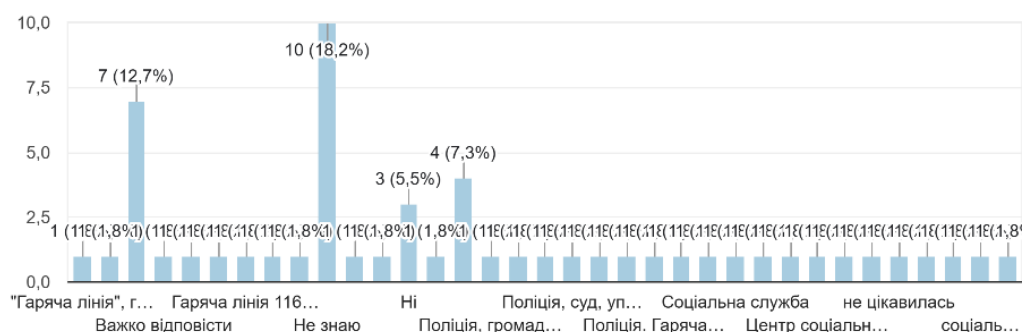
46,4 % респонденток не знає куди можна звернутися у разі виникнення випадків гендерної дискримінації або упередженого ставлення.

Чи знаєте ви, куди можна звернутися у разі виникнення випадків гендерної дискримінації або упередженого ставлення?
140 відповідей

18,2 % респонденток не знають до яких відповідальних органів чи організацій можна звернутися у разі виникнення випадків гендерної дискримінації або упередженого ставлення.

Якщо ви знаєте відповідальні органи чи організації до яких можна звернутися у разі виникнення випадків гендерної дискримінації або упередженого ставлення, перелічіть їх
55 відповідей

Проблеми з якими стикалися у своєму житті респондентки та рівень їх впливу.

З якими проблемами ви стикаєтесь у своєму житті?

Проблеми респонденток які не були зазначені в попередньому питанні, перелічені в цьому полі.

Якщо ви маєте проблеми, не зазначені в попередньому питанні, перелічіть їх в цьому полі

140 відповідей

-

Не маю

Немає

Немає

Ні

Нема

не маю

Нема

Якщо ви маєте проблеми, не зазначені в попередньому питанні, перелічіть їх в цьому полі

140 відповідей

нема

Не має

Немаю

Не маю проблем

немає

Не має

Відсутні

Нестабільна і низька соціальна підтримка дітей з інвалідністю

Не маю

Якщо ви маєте проблеми, не зазначені в попередньому питанні, перелічіть їх в цьому полі

140 відповідей

Не маю
Проблеми з житлом. Мій чоловік УБД. За все своє життя не отримав житла. Та і стоїмо в черзі. А в цьому році чоловіку вже на пенсію
Проблема достойної оплати інтелектуальної праці
Маю маму, яка потребує догляду, але не можу залишити роботу, а найняти доглядальницю на маю коштів.
Все зазначила в попередньому питанні
Важко відповісти
Захист споживачів (регулювання цін, якість товару), безпека в інтернеті, недосконала правоохоронна система

Якщо ви маєте проблеми, не зазначені в попередньому питанні, перелічіть їх в цьому полі

140 відповідей

0
Недостатня компетентність правоохоронних органів
Важко сказати
Немає належної підтримки багатодітних родин
Не гідний рівень оплати праці
Війна
1000 день війни
Важко відповісти
Не мають відношення до мене

Якщо ви маєте проблеми, не зазначені в попередньому питанні, перелічіть їх в цьому полі

140 відповідей

Всі проблеми вже описано
Нестача власного часу
Безробіття , нестабільна робота , низька заробітна плата
Немаю
—
Безпекова ситуація через події в країні
Проблеми відсутні
Недостатня фінансова можливість
Бойові дії

Якщо ви маєте проблеми, не зазначені в попередньому питанні, перелічіть їх в цьому полі

140 відповідей

Не висока зарплата за рахунок нестабільного навантаження, чоловік не працює у зв'язку зі здоров'ям

Не завжди всі фахівці вчасно можуть надати допомогу і вистачає лікарів, наприклад, дитячого стоматолога

Низький рівень доходів

фінансова нестабільність

не має

.

Нестабільна робота, низький рівень доходу, проблеми з житлом.

Н

Якщо ви маєте проблеми, не зазначені в попередньому питанні, перелічіть їх в цьому полі

140 відповідей

Н

відсутність безпеки,

Не має

-

Безробіття

відсутні

Немає інших проблем

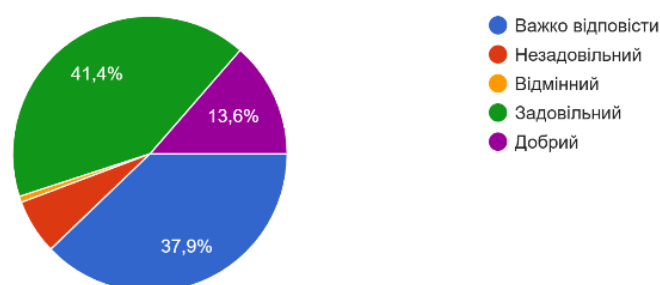
Чому урівняли вік виходу на пенсію для жінок і чоловіків

Ні більше не маю

41,4 % респондентки оцінюють загальний стан громадського та соціального сектору у своїй громаді як задовільний.

Як ви оцінюєте загальний стан громадського та соціального сектору у вашій громаді?

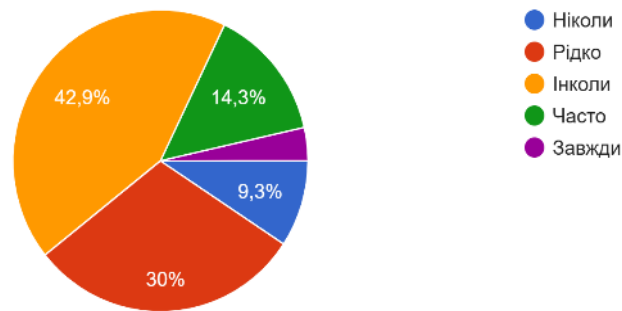
140 відповідей

42,9 % респонденток вважає, що їхні потреби та проблеми враховуються місцевою владою «інколи».

Чи вважаєте ви, що ваші потреби та проблеми враховуються місцевою владою?

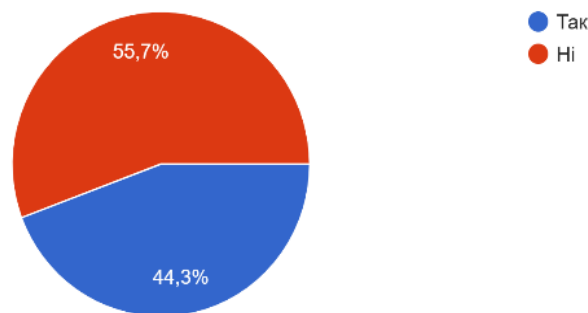
140 відповідей

55,7 % опитаних не брали участь у будь-яких громадських ініціативах чи проєктах за останній рік.

Чи брали ви участь у будь-яких громадських ініціативах чи проєктах за останній рік?

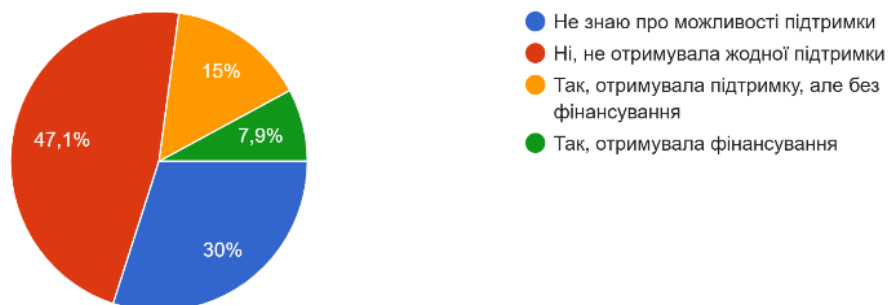
140 відповідей

47,1 % не отримували підтримку або фінансування для участі у процесах відновлення або реалізації своїх соціальних проєктів.

Чи отримували ви підтримку або фінансування для участі у процесах відновлення або реалізації своїх соціальних проєктів?

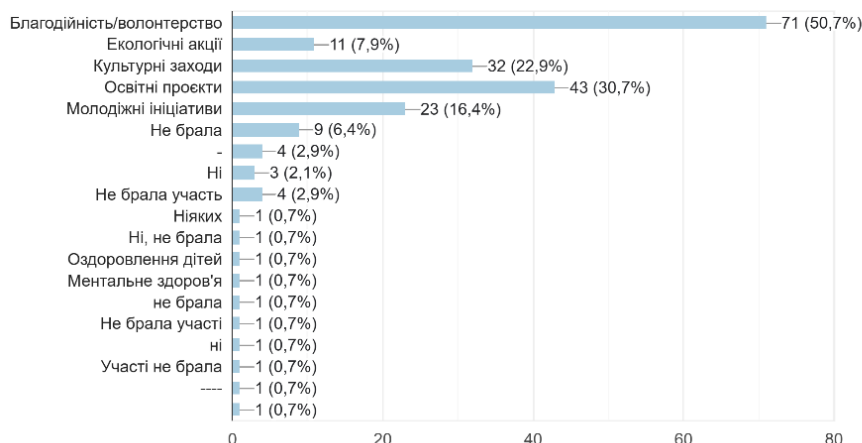
140 відповідей

50,7 % респонденток брали участь у волонтерстві/благодійності за останній рік.

Якщо ви брали участь у будь-яких громадських ініціативах чи проєктах за останній рік, то в яких саме?

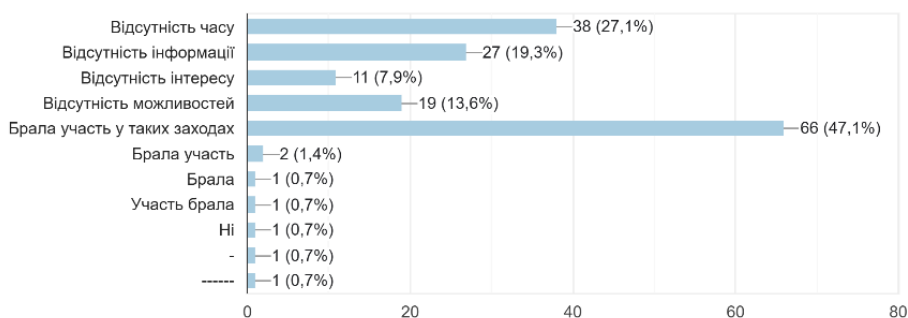
140 відповідей

Через відсутність часу (27,1 %) та відсутність інформації (19,3 %) респонденток не брали участь у будь-яких громадських ініціативах чи проєктах за останній рік.

Якщо ви не брали участь у будь-яких громадських ініціативах чи проєктах за останній рік, то чому?

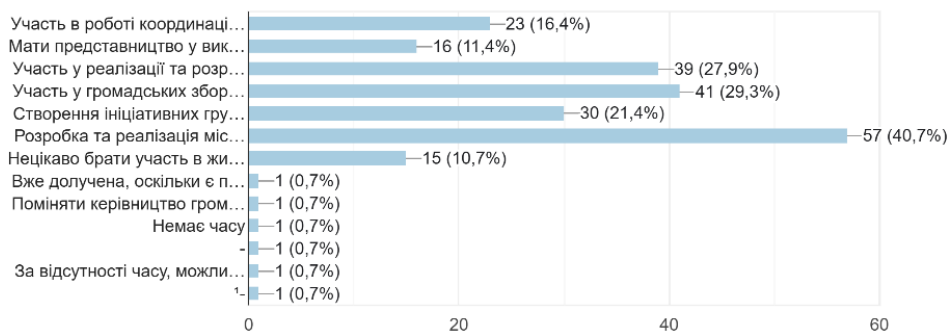
140 відповідей

40,7 % респонденткам цікава розробка та реалізація місцевих ініціатив, заходів і вони таким чином могли б долучитись до діяльності територіальної громади.

Яким чином ви могли б долучитись до діяльності територіальної громади? Що для вас найбільш цікаво?

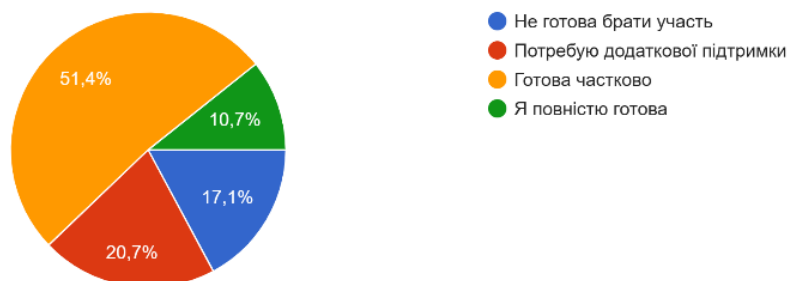
140 відповідей

51,4 % частково готові брати участь у процесах відновлення громади, громадських ініціативах, програмах та проєктах.

Як ви оцінюєте свою готовність брати участь у процесах відновлення громади, громадських ініціативах, програмах та проєктах?

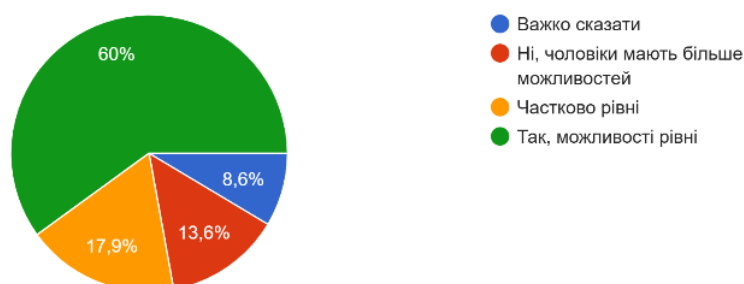
140 відповідей

60 % респонденток вважають, що жінки мають рівні можливості з чоловіками у процесах ухвалення рішень.

Чи вважаєте ви, що жінки мають рівні можливості з чоловіками у процесах прийняття рішень?

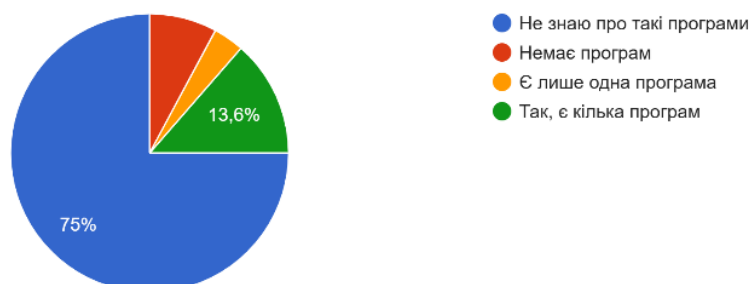
140 відповідей

75 % респонденток не знають чи є в їхніх громах програми підтримки жінок, спрямовані на гендерну рівність та соціальну згуртованість.

Чи є у вашій громаді програми підтримки жінок, спрямовані на гендерну рівність та соціальну згуртованість?

140 відповідей

Сфери громадського життя, які на думку жінок, потребують більшої їхньої участі.

Які сфери громадського життя, на вашу думку, потребують більшої участі жінок?

(медицина, підприємництво, освіта, інфраструктура, соціальні та інші послуги)

140 відповідей

Підприємництво
Освіта
Підприємництво
Всі
-
Інфраструктура
Підприємство
Медицина
інфраструктура

Які сфери громадського життя, на вашу думку, потребують більшої участі жінок?

(медицина, підприємництво, освіта, інфраструктура, соціальні та інші послуги)

140 відповідей

Соціальні та інші послуги
Медицина
Соціальні
Важко відповісти
підприємництво
Соціальні та інші послуги
Інфраструктура
Соціальні послуги
Під час мобілізації жінкам доводиться опановувати чоловічі професії

Які сфери громадського життя, на вашу думку, потребують більшої участі жінок?

(медицина, підприємництво, освіта, інфраструктура, соціальні та інші послуги)

140 відповідей

Всі сфери громадського життя
Медицина, освіта
Соціальні послуги
Жінок достатньо
Не знаю
Громадське життя буде можливим для жінок, коли буде достойну оплата праці. Жінка, яка отримує мінімальну зарплату чи на кілька сот гривень більшу, не має часу на громадське життя. Вона дома готує, зв'яже, шие і т. Д., щоб елементарно прогодувати дітей і т. Д
Духовна
Всі названі

Які сфери громадського життя, на вашу думку, потребують більшої участі жінок?

(медицина, підприємництво, освіта, інфраструктура, соціальні та інші послуги)

140 відповідей

Всі названі

жінки беруть участь в усіх цих сферах, чоловіки воюють

Всі помірно

Поліція

соціальна

Соціальні сфери

Все

Медицина ,інфраструктура

Соціальна

Які сфери громадського життя, на вашу думку, потребують більшої участі жінок?

(медицина, підприємництво, освіта, інфраструктура, соціальні та інші послуги)

140 відповідей

Соціальна

Важко сказати, всі потребують уваги

Підприємництво, освіта, соціальні прслуги

Присутність жінок на керівних посадах і разом з тим їх участь у зазначених вище секторах

Всі перелічені

Підприємництво, соцпослуги

Потрібен рівний доступ і гендерна рівновага

підприємство, інфраструктура

Інфраструктура, соціальні послуги, підприємництво

Які сфери громадського життя, на вашу думку, потребують більшої участі жінок?

(медицина, підприємництво, освіта, інфраструктура, соціальні та інші послуги)

140 відповідей

Підприємництво, інфраструктура

Практично усі

Інфраструктура та соціальні послуги

Освіта, місцеве самоврядування

Влада ,бізнес

Освіта

Психологія

Всі ці сфери

Представництво в органах влади

Які сфери громадського життя, на вашу думку, потребують більшої участі жінок?

(медицина, підприємництво, освіта, інфраструктура, соціальні та інші послуги)

140 відповідей

Культура
Підприємство,соціальні
Освіта, підприємництво, послуги
Немає такої проблеми, на мій погляд
Занадто жінок у кожній сфері, потрібні чоловіки
Важко сказати
Всі перераховані вище
співпраця ОМ та жінок (населення) громади
підприємництво, інфраструктура

Які сфери громадського життя, на вашу думку, потребують більшої участі жінок?

(медицина, підприємництво, освіта, інфраструктура, соціальні та інші послуги)

140 відповідей

соціальні послуги
освіта
Соціальні та інші послуги, інфраструктура
Підприємництво, інфраструктура
Підприємництва
Інфраструктура
Медицина, соціальні послуги
інфраструктура, соціальні, підприємництво
Підприємництво, соц. послуги.

Які сфери громадського життя, на вашу думку, потребують більшої участі жінок?

(медицина, підприємництво, освіта, інфраструктура, соціальні та інші послуги)

140 відповідей

ніде, всюди вистачає
Кожна сфера потребує участі жінок
Всі зазначені
інфраструктура
Освіта
Політика
Важко сказати
Достатньо
медицина

Які сфери громадського життя, на вашу думку, потребують більшої участі жінок?

(медицина, підприємництво, освіта, інфраструктура, соціальні та інші послуги)

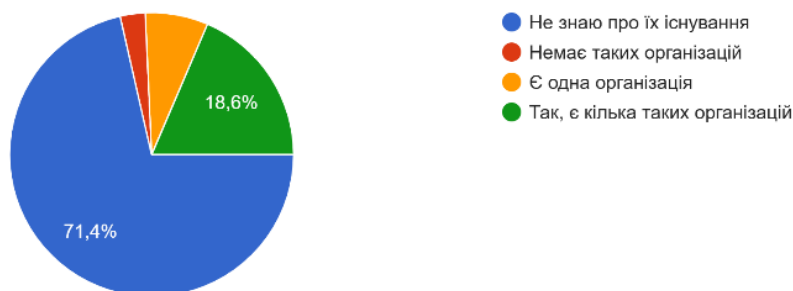
140 відповідей

71,4 % не знають про існуючі громадські організації у вашому місті, які опікуються проблемами різних категорій жінок.

Чи знаєте ви про існуючі громадські організації у вашому місті, які опікуються проблемами різних категорій жінок?

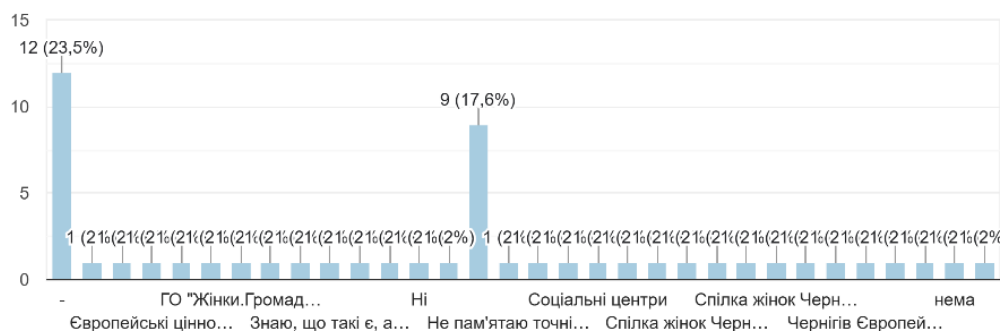
140 відповідей

Перелік відомий жінкам існуючих громадських організацій в їхніх містах, які опікуються проблемами різних категорій жінок.

Якщо ви знаєте про існуючі громадські організації у вашому місті, які опікуються проблемами різних категорій жінок, перелічіть їх

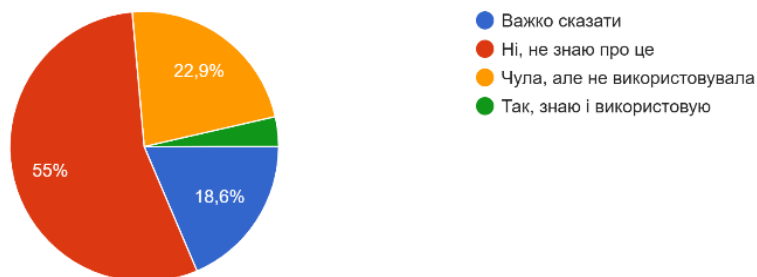
51 відповідь

55 % не знає про існування гендерного аналізу як інструмента планування на рівні громади.

Чи знаєте ви про існування гендерного аналізу як інструмента планування на рівні громади?

140 відповідей

Основні кроки, які необхідно зробити для досягнення гендерної рівності у вашій громаді - на думку респонденток.

Які, на вашу думку, основні кроки, які необхідно зробити для досягнення гендерної рівності у вашій громаді?

140 відповідей

-
Не знаю
Не знаю
Важко відповісти
Важко сказати
.
Важко сказати
Важко відповісти
Незнаю

Які, на вашу думку, основні кроки, які необхідно зробити для досягнення гендерної рівності у вашій громаді?

140 відповідей

не знаю
Н
Розробити програму і дотримуватися її.
Керівні посади в рівній мірі мають обіймати і жінки, і чоловіки
залучення жінок до керівництва
Гендерна освіта чоловіків
Надавати жінкам більше можливостей
Освіта, тренінги
Гендерна освіта

Які, на вашу думку, основні кроки, які необхідно зробити для досягнення гендерної рівності у вашій громаді?

140 відповідей

Подолати корупцію
Не применшувати роль жінок
Спочатку щоб закінчилася війна
Повага до людей незалежно від статі.
важко відповісти
Залученість
Фінансова підтримка технічної освіти жінок
підтримувати жінок, та давати право голосу
Більше прав жінок у роботі на місцевому рівні

Які, на вашу думку, основні кроки, які необхідно зробити для досягнення гендерної рівності у вашій громаді?

140 відповідей

Поки не можу дати відповідь
Створювати жіночі громадські організації
Участь усіх у процесах
Роз'яснення,
На знаю
не бачу проблеми
Просвітницька робота серед дітей та молоді
Збільшення жінок у керівних ролях
Звернути на це увагу.

Які, на вашу думку, основні кроки, які необхідно зробити для досягнення гендерної рівності у вашій громаді?

140 відповідей

Закінчення війни
Інформування населення, підтримка жінок, створити хаб для жінок, де вони могли б спілкуватися, підтримувати одна одну.
Щоб жінки більш займали керівні посади у громаді, і молоді!!!!
Вирівняти фінансові зобов'язання жінок і чоловіків
Активізувати жіночі ініціативи
Викинути з ключових керівних посад бувших комсомольських лідерів
Обізнаність громадськості про проблему
Більше інформації
Я не спостерігаю гендерної нерівності

Які, на вашу думку, основні кроки, які необхідно зробити для досягнення гендерної рівності у вашій громаді?

140 відповідей

1. Покращити обізнаність людей з гендерної рівності 2. Показати на прикладах 3. Проводити заходи

Долати гендерні упередження шляхом просвіти

Мати рівні права з чоловіками

Навчати людей , розповідати про гендерну рівність

Не бачу цієї проблеми в громаді.

Це перш за все власне виховання . Впевненість у собі і своїх знаннях .

Щоб жінок почали чути

Підвищення обізнаності та профільна просвіта, моніторинг і звітність, підтримка жінок в суспільному та політичному житті

—

Які, на вашу думку, основні кроки, які необхідно зробити для досягнення гендерної рівності у вашій громаді?

140 відповідей

—

Є гендерна рівність

Залучення жінок до керуючих посад, рівність у правах та виборі

Співпраця з місцевими органами влади

Гендерна нерівність в громаді відсутня

Не замовчувати це

Дати можливість жінкам приймати участь у рішенні питань у громаді, змінити військову адміністрацію

Більше інформувати про це населення

На мою думку, у нашій громаді жінки активніші за чоловіків

Які, на вашу думку, основні кроки, які необхідно зробити для досягнення гендерної рівності у вашій громаді?

140 відповідей

На мою думку, у нашій громаді жінки активніші за чоловіків

Припинення війни

1. Підвищення обізнаності про гендерну рівність. 2. Забезпечення рівних можливостей у праці та освіті. 3. Юридичний захист від дискримінації (у разі її проявів). 4. Збільшення участі жінок у керівництві та політиці. 5. Подолання стереотипів у суспільстві.

?

Не порушена гендерна рівність

тренінги та інші освітні програми, адвокатство жінок, співпраця громади з населенням

інформування, навчання, супровід

Просування жінок в політику та в керуючу владу

Які, на вашу думку, основні кроки, які необхідно зробити для досягнення гендерної рівності у вашій громаді?

140 відповідей

інформування, навчання, супровід

Просування жінок в політику та в керуючу владу

Щоб усі люди знали що жінки такі ж самі люди як і чоловіки

1 побороти стереотипи 2 не применшувати роль жінок 3 дивитися на факти

Створити організацію, що займатиметься питаннями підтримки жінок в усіх сферах

Створення жіночої спілки

Брати до уваги думку жінок

Підтримка економічної рівності, зміна соціальних стереотипів, законодавчі ініціативи

Розвиток соціальної інфраструктури

Які, на вашу думку, основні кроки, які необхідно зробити для досягнення гендерної рівності у вашій громаді?

140 відповідей

Підтримка економічної рівності, зміна соціальних стереотипів, законодавчі ініціативи

Розвиток соціальної інфраструктури

введення квот, як механізму залучення жінок

Прийняття відповідних законів

Зібрати дані, визначити пріоритети розвитку громади

Не применшувати роль і можливості жінок, не підтримувати гендерні стереотипи

Подалати стереотипи

Не можу сказати

Нема

Які, на вашу думку, основні кроки, які необхідно зробити для досягнення гендерної рівності у вашій громаді?

140 відповідей

-

Дати можливість жінкам більше висловлюватись

Дослухатися до думки чоловіків

створення ГО відповідного типу

Бесіди

Просвіта жителів громади, збільшити кількість робочих місць

важко сказати

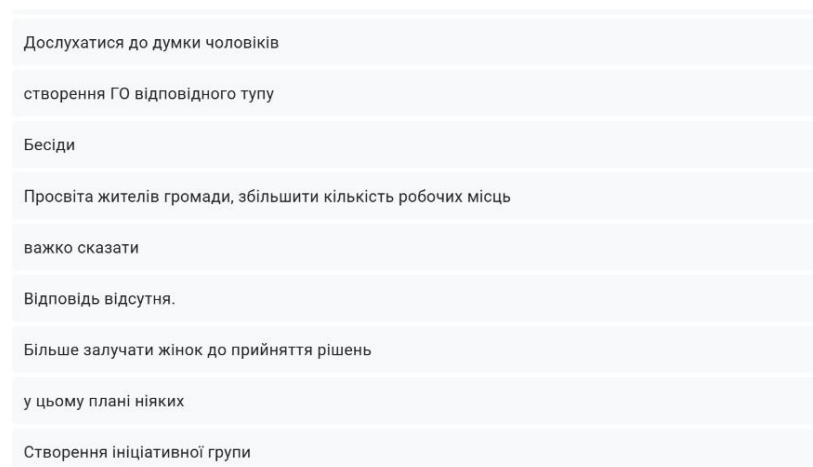
Відповідь відсутня.

Більше залучати жінок до прийняття рішень

чоловіки повинні

Які, на вашу думку, основні кроки, які необхідно зробити для досягнення гендерної рівності у вашій громаді?

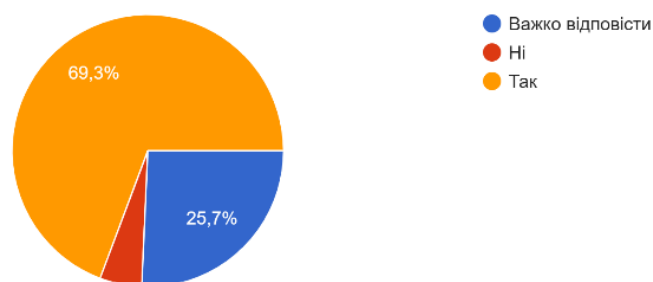
140 відповідей

69,3 % респонденток вважають, що жінки мають достатньо можливостей для участі у громадському та соціальному житті їхньої громади.

Чи вважаєте ви, що жінки мають достатньо можливостей для участі у громадському та соціальному житті вашої громади?

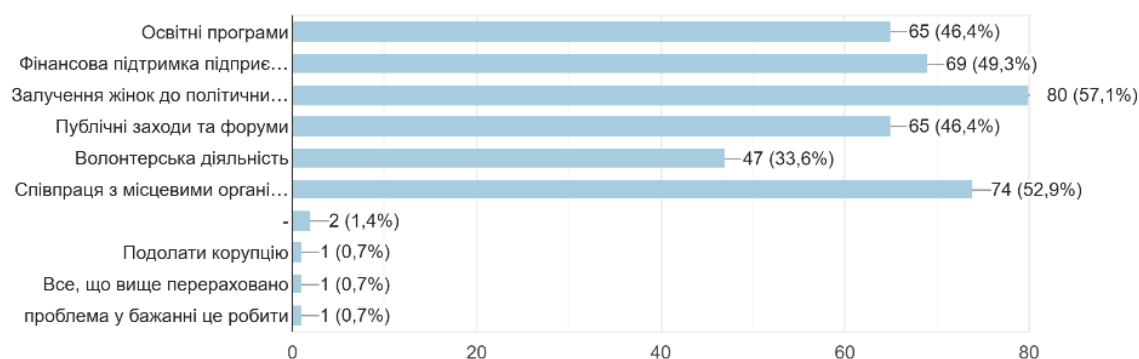
140 відповідей

57,1 % респонденток вважає, що залучення жінок до політичних процесів сприяло б кращій інтеграції жінок у процеси відновлення та розвитку громад.

Які ініціативи, на вашу думку, сприяли б кращій інтеграції жінок у процеси відновлення та розвитку громад?

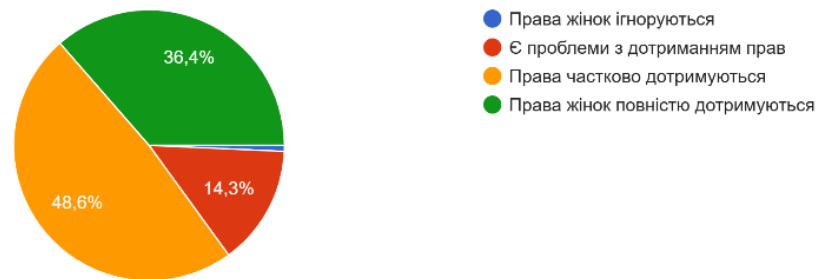
140 відповідей

48,6 % респонденток вважають, що в їхніх громадах наявний частковий стан дотримання прав жінок.

Як ви оцінюєте стан дотримання прав жінок у вашій громаді?

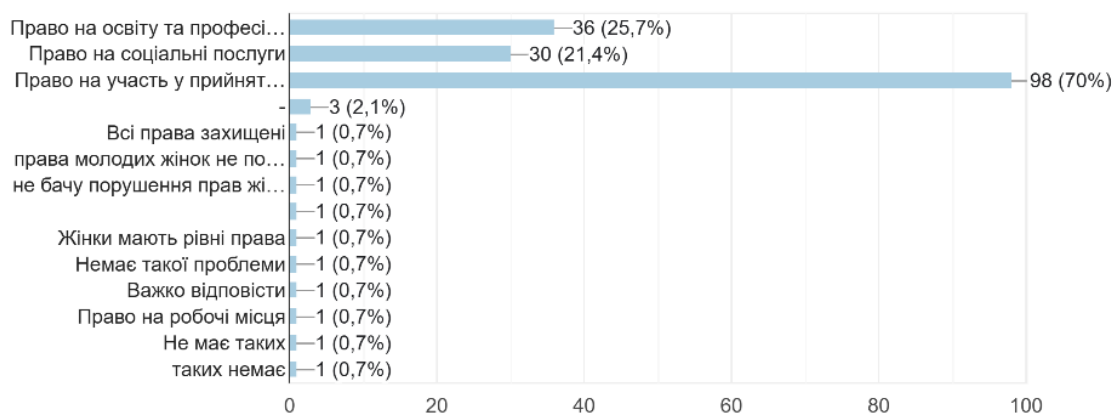
140 відповідей

70 % респонденток вважає, що «право на участь у прийнятті рішень» - це право молодих жінок, що потребує більшого захисту у громадах.

Які з прав молодих жінок потребують більшого захисту у вашій громаді?

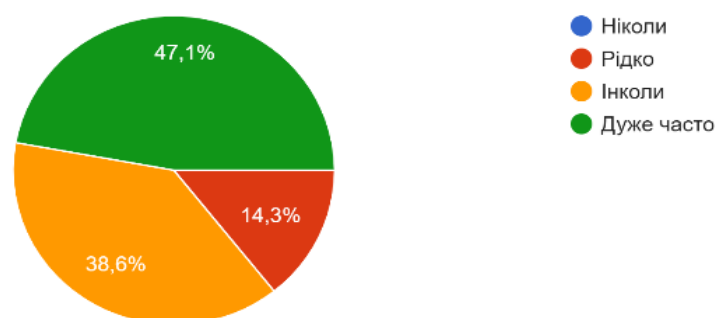
140 відповідей

47,1 % респонденток вважає, що жінки дуже часто ініціюють соціальні проєкти у громаді.

Як часто жінки ініціюють соціальні проєкти у вашій громаді?

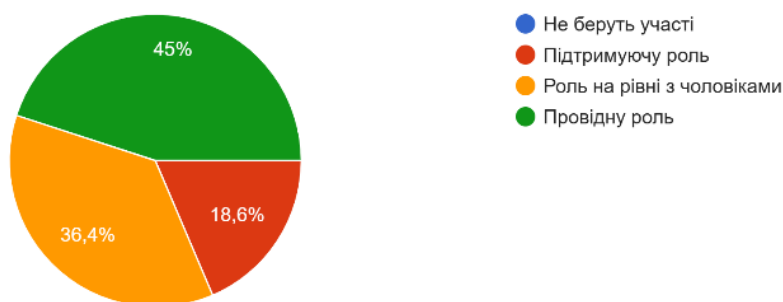
140 відповідей

45 % опитаних вважають, що жінки у волонтерських ініціативах в їхніх громадах відіграють провідну роль.

Яку роль відіграють жінки у волонтерських ініціативах у вашій громаді?

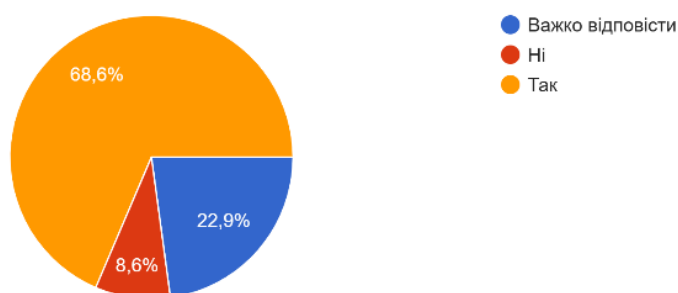
140 відповідей

68,6 % респонденток вважає, що роль жінки у громаді змінилась з початком повномасштабного вторгнення.

Чи змінилась роль жінок у вашій громаді з початком повномасштабного вторгнення?

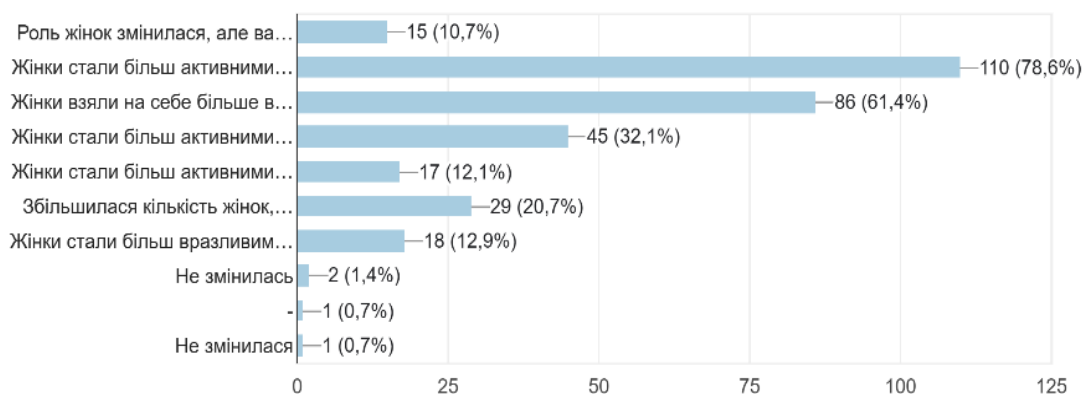
140 відповідей

78,6 % респонденток вважають, що жінки стали більш активними у громадському житті, волонтерстві та ухваленні рішень з початком повномасштабного вторгнення.

Якщо роль жінок у вашій громаді змінилася з початком повномасштабного вторгнення, то як саме?

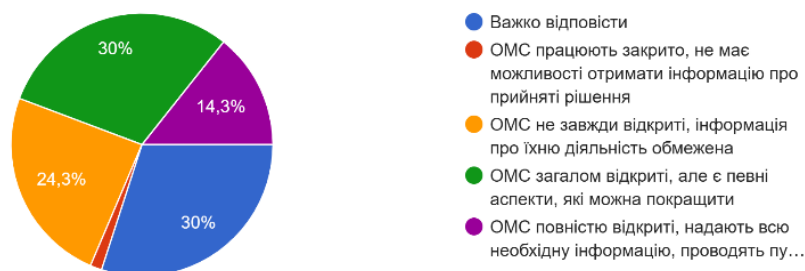
140 відповідей

Блок 3. Взаємодія з органами місцевого самоврядування

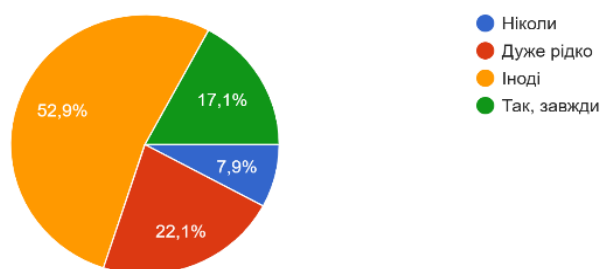
30 % респонденток вважають, що органи місцевого самоврядування (ОМС) загалом відкриті, але є певні аспекти, які можна покращити тій же самій частки респонденток – 30 %, було важко відповісти на це питання.

Як ви вважаєте, чи достатньо відкрито працюють органи місцевого самоврядування (ОМС) у вашому населеному пункті?
140 відповідей

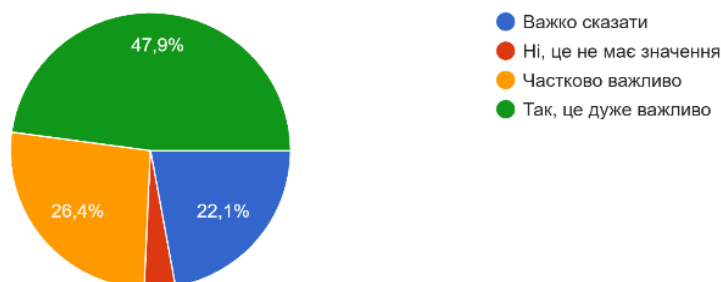
52,9 % «іноді» відчують, що їхня думка як жінки враховується під час ухвалення рішень на місцевому рівні.

Чи відчуваєте ви, що ваша думка як жінки враховується під час ухвалення рішень на місцевому рівні?
140 відповідей

47,9 % респонденток вважає, що участь жінок в ухваленні рішень сприяє соціальній згуртованості в громаді і це є «дуже важливо».

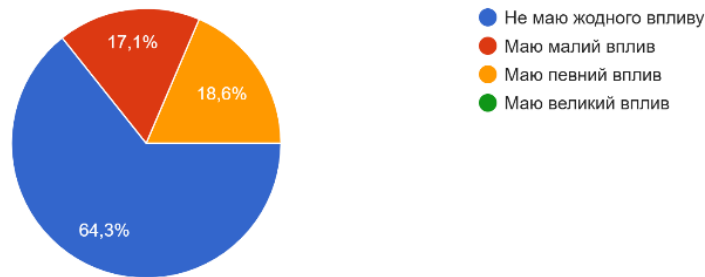
Чи вважаєте ви, що участь жінок в ухваленні рішень сприяє соціальній згуртованості в громаді?
140 відповідей

64,3 % вважають, що вони не мають жодного впливу на ухвалення рішень у місцевій політиці.

Як ви оцінюєте свою можливість впливати на ухвалення рішень у місцевій політиці?

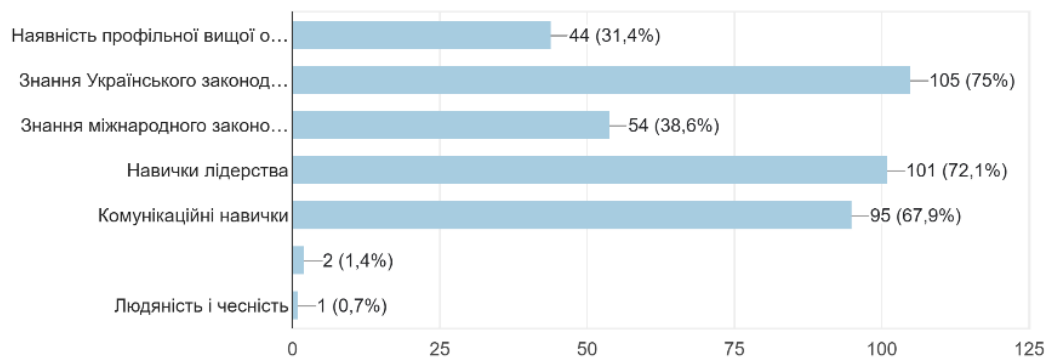
140 відповідей

75 % респонденток вважає, що «знання Українського законодавства щодо діяльності громад» та «навички лідерства» (72,1 %) є ключовими для жінок, щоб впливати на місцеву політику.

Які знання або навички, на вашу думку, є ключовими для жінок, щоб впливати на місцеву політику?

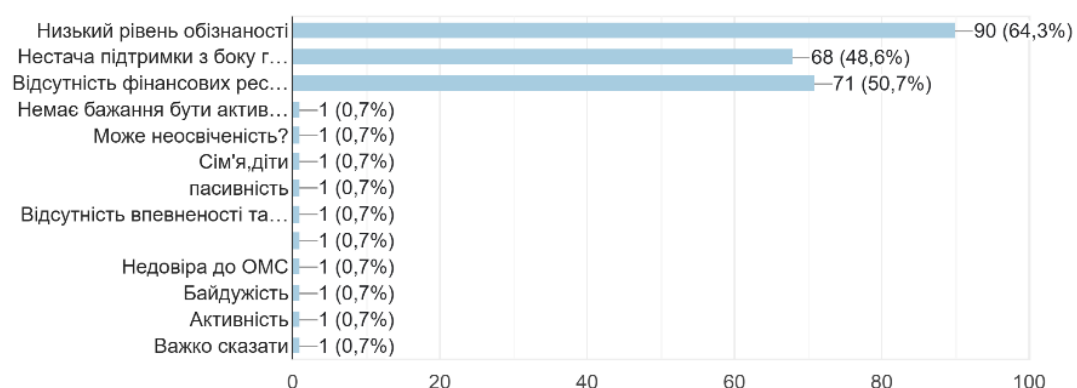
140 відповідей

Серед бар'єрів, що заважають жінкам бути активними у місцевій політиці респондентки виділяють наступні: низький рівень обізнаності (64,3 %), відсутність фінансових ресурсів (50,7 %), нестача підтримки з боку громади (48,6 %).

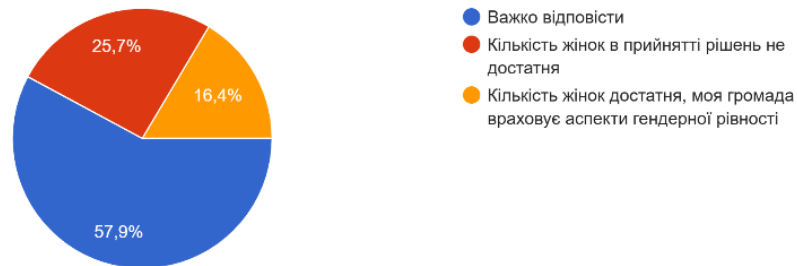
Які бар'єри заважають жінкам бути активними у місцевій політиці?

140 відповідей

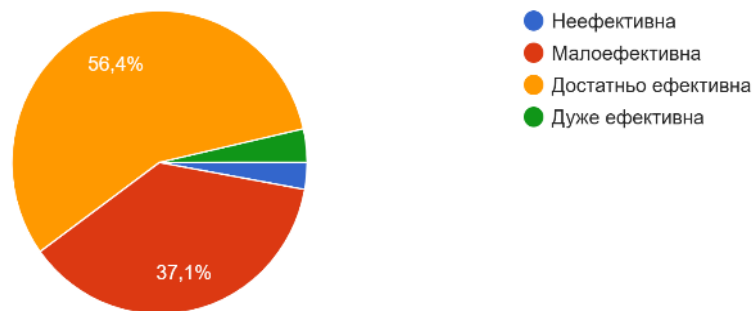
57,9 % респонденток вагається, що відповісти на питання: На вашу думку, чи достатня кількість жінок беруть участь в ухваленні рішень вашої громади?

На вашу думку, чи достатня кількість жінок беруть участь в прийнятті рішень вашої громади?
140 відповідей

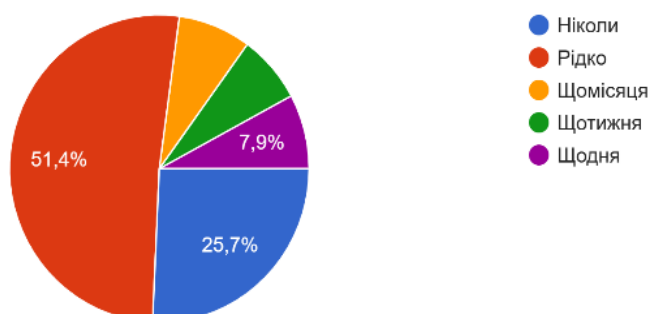
56,4 % респонденток вважають достатньо ефективною співпрацю місцевої влади з жінками у громаді.

Як би ви оцінили ефективність співпраці місцевої влади з жінками у вашій громаді?
140 відповідей

51,4 % рідко взаємодіють з органами місцевого самоврядування (міська рада, сільська рада тощо).

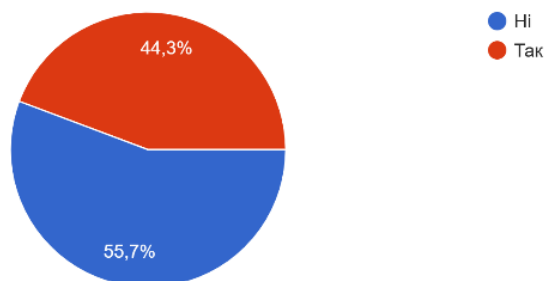
Як часто ви взаємодієте з органами місцевого самоврядування (міська рада, сільська рада тощо)?
140 відповідей

55,7 % респонденток не брали участь у будь-яких консультаціях, громадських слуханнях або інших заходах, організованих органами місцевого самоврядування протягом останнього року.

Чи брали ви участь у будь-яких консультаціях, громадських слуханнях або інших заходах, організованих органами місцевого самоврядування протягом останнього року?

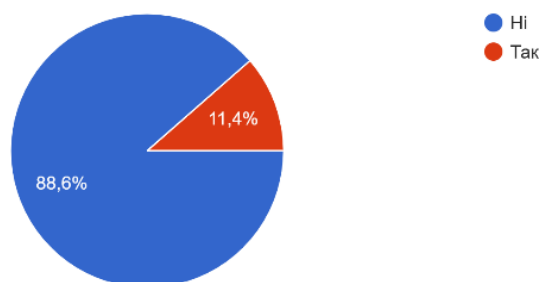
140 відповідей

88,6 % респонденток не знають про існування будь-яких спеціальних програм або ініціатив органів місцевого самоврядування, спрямованих на підтримку жінок у вашій громаді

Чи знаєте ви про існування будь-яких спеціальних програм або ініціатив органів місцевого самоврядування, спрямованих на підтримку жінок у вашій громаді?

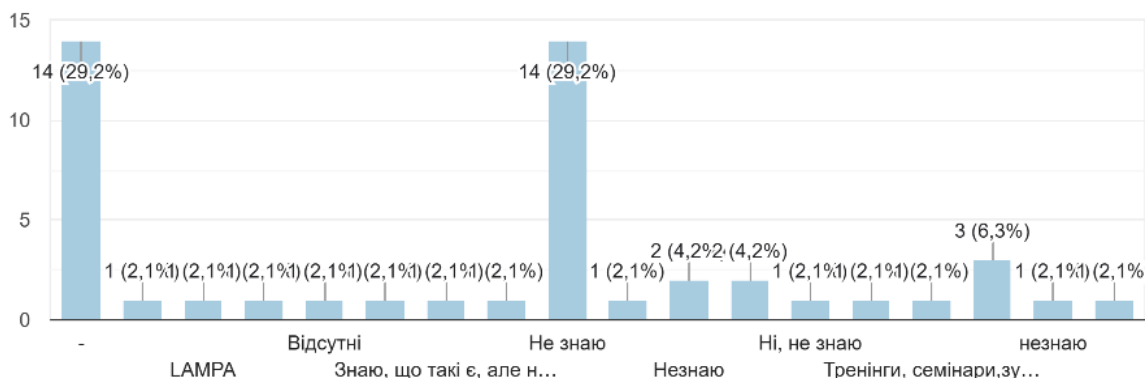
140 відповідей

Перелік спеціальних програм або ініціатив органів місцевого самоврядування, спрямованих на підтримку жінок у цільових громадах.

Якщо ви знаєте про існування будь-яких спеціальних програм або ініціатив органів місцевого самоврядування, спрямованих на підтримку жінок у вашій громаді, перелічіть їх

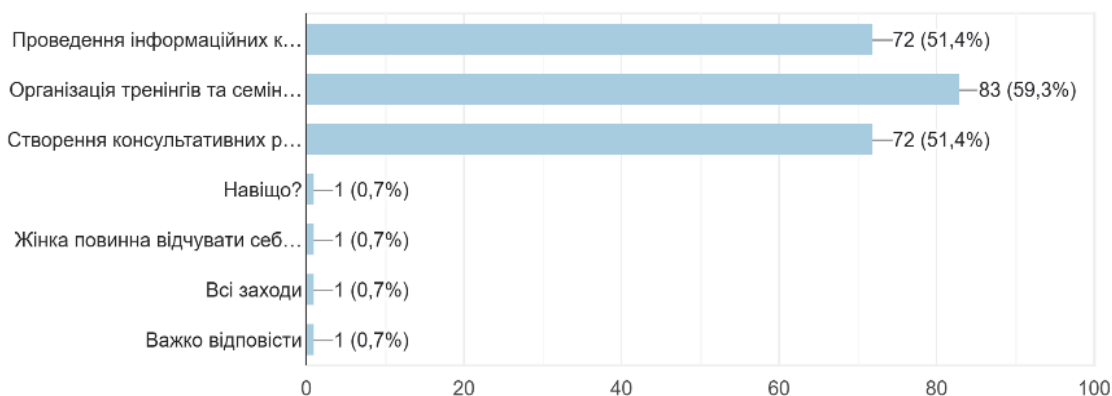
48 відповідей

59,3 % серед заходів, що могли б сприяти більшій участі жінок у місцевому самоврядуванні та врахуванню їхніх потреб визначають організацію тренінгів та семінарів.

Які заходи, на вашу думку, могли б сприяти більшій участі жінок у місцевому самоврядуванні та врахуванню їхніх потреб?

140 відповідей

Кроки органів місцевого самоврядування, які вони повинні зробити для покращення взаємодії з жінками та забезпечення їхньої активної участі у житті громади.

Які, на вашу думку, основні кроки органи місцевого самоврядування повинні зробити для покращення взаємодії з жінками та забезпечення їхньої активної участі у житті громади?

140 відповідей

-

Не знаю

Не знаю

Важко відповісти

Не можу сказати

Важко відповісти

.

Н

Активізувати

Які, на вашу думку, основні кроки органи місцевого самоврядування повинні зробити для покращення взаємодії з жінками та забезпечення їхньої активної участі у житті громади?

140 відповідей

Дотримання рівних прав і підтримка ініціатив з боку жіночих громадських організацій

інформаційні кампанії

Забезпечити доступність інформації

Запрошувати жінок до прийняття рішень

Залучення жінок

Подолання корупції. Тоді буде довіра

Зацікавити

Захистити жінку від обстрілів, від тривоги за дітей, чоловіка.

На мою думку з боку органів місцевого самоврядування перешкод для жінок не існує

Які, на вашу думку, основні кроки органи місцевого самоврядування повинні зробити для покращення взаємодії з жінками та забезпечення їхньої активної участі у житті громади?

140 відповідей

важко відповісти

На самперед

Залученість

У нас і так одні жінки

спіапраця

Підтримка проєктів, реалізованих жінками

Т

Не маю відповіді

Важко сказати

Які, на вашу думку, основні кроки органи місцевого самоврядування повинні зробити для покращення взаємодії з жінками та забезпечення їхньої активної участі у житті громади?

140 відповідей

Важко сказати

Проводити обговорення проектів з запрошенням жінок

Більше комунікації з владою

Розмови, зустрічі, інформування

залучати до роботи чоловіків

Просвіта

Інформаційні кампанії, підвищення рівня обізнаності шляхом проведення відкритих заходів спрямованих на ознайомлення з діяльністю органу МС

Почати працювати в цьому напрямку.

Вадко сказати

Які, на вашу думку, основні кроки органи місцевого самоврядування повинні зробити для покращення взаємодії з жінками та забезпечення їхньої активної участі у житті громади?

140 відповідей

..

Інфопояснення- тренінги, семінари- створення осередку для жінок

Надати керівні посади

.

Враховувати пропозиції жіночих форумів для подальшої роботи на благо громади

Відкрито давати таку можливість

Інформованість

В нашій громаді дискримінації нема

Жінки активні

Бути відкритими і чутливими до критики

Які, на вашу думку, основні кроки органи місцевого самоврядування повинні зробити для покращення взаємодії з жінками та забезпечення їхньої активної участі у житті громади?

140 відповідей

Семінари для навчання
Проведення інформаційних заходів
Залучення активних жінок до проєктів, навчання молодих жінок
Залучати більше коло активних жінок
Організація Тренінгів та семінарів
Тренінги та комунікація
Семінари та тренінги
Інформування та просвіта, створення програм зайнятості та стимулювання участі у житті громади.
—

Які, на вашу думку, основні кроки органи місцевого самоврядування повинні зробити для покращення взаємодії з жінками та забезпечення їхньої активної участі у житті громади?

140 відповідей

—
Зустріч
Проведення інформаційних кампаній
Зацікавленість до цього зі сторони жінок і більше поінформованості зі сторони влади
Підтримка, допомогати в розвитку
Жінки беруть активну участь у житті громади
Створення консультативних рад для виявлення потреб
Зацікавити і переконати жінок, що це заради них і допомогти фінансово
Співпраця

Які, на вашу думку, основні кроки органи місцевого самоврядування повинні зробити для покращення взаємодії з жінками та забезпечення їхньої активної участі у житті громади?

140 відповідей

зацікавити і переконати жінок, що це заради них і допоможе їм фінансово
Співпраця
Фінансова підтримка
Робити навчання
1. Активно залучати жінок до ухвалення рішень. 2. Підтримувати жіночі ініціативи та підприємництво. 3. Проводити освітні та інформаційні заходи. 4. Створювати безпечне середовище для активності жінок.
?
відкритість, доступність
Дати більше можливостей для ініціативи
від розмов перейти до дій

Які, на вашу думку, основні кроки органи місцевого самоврядування повинні зробити для покращення взаємодії з жінками та забезпечення їхньої активної участі у житті громади?

140 відповідей

Незнаю
Організація тренінгів та семінарів
Фінансова підтримка
Приймати до уваги думку жінок
Комунікація
Залучення жінок до управління, публічні консультації
Фінансування
розробка програм, включення в робочі групи жінок
не обізнана у такій сфері

Які, на вашу думку, основні кроки органи місцевого самоврядування повинні зробити для покращення взаємодії з жінками та забезпечення їхньої активної участі у житті громади?

140 відповідей

не обізнана у такій сфері
Підтримувати жіночі ініціативи, організації
Бути відкритими
Підтримати ініціативи жінок
Підтримати фінансово
Розголошення інформації про можливість приймати участь у громадській активності. Заохочення та підтримка
Прислухатися до них
-
Давати можливість більшшій участі жінок

Які, на вашу думку, основні кроки органи місцевого самоврядування повинні зробити для покращення взаємодії з жінками та забезпечення їхньої активної участі у житті громади?

140 відповідей

Дослухатися до їх думки
Важко сказати
в стратегію розвитку громади додати плани щодо реалізації гендерної політики в громаді
Підтримувати ініціативи
відкритість
Відповідь відсутня
не знаю
Немає відповіді

Які, на вашу думку, основні кроки органи місцевого самоврядування повинні зробити для покращення взаємодії з жінками та забезпечення їхньої активної участі у житті громади?

140 відповідей

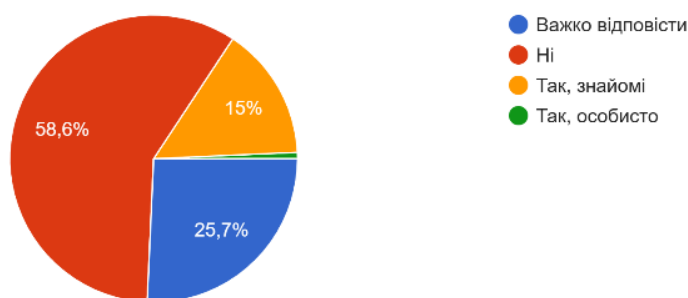
в стратегію розвитку громади додати плани щодо реалізації гендерної політики в громаді
Підтримувати ініціативи
відкритість
Відповідь відсутня
не знаю
Немає відповіді

Створення консультативної ради
1.Забезпечення доступу до інформації 2.Навчання та розвиток лідерських навичок 3.Врахування потреб жінок у розробці політик 4.Створення платформ для діалогу та взаємодії

58,6 % не стикалися з проявами гендерної дискримінації або упередженого ставлення з боку представників органів місцевого самоврядування

Чи стикалися ви або хтось із ваших знайомих з проявами гендерної дискримінації або упередженого ставлення з боку представників органів місцевого самоврядування?

140 відповідей

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

	Висновки	Рекомендації
1	Більшість респонденток належать до вікової категорії 36–65 років (71,4 %)	Залучати жінок молодшого віку до ініціатив шляхом організації подій, орієнтованих на молодь
2	Найбільше респонденток проживає у Ріпкинській ТГ (37,1 %)	Збільшити поінформованість та доступ жінок з Городнянської ТГ до громадських ініціатив та ресурсів
3	Домінують жінки з вищою освітою (71,4 %)	Використовувати освітній потенціал для розробки місцевих політик, організувати освітні тренінги

	Висновки	Рекомендації
4	55,7 % жінок не брали участі у громадських ініціативах протягом останнього року	Розробити мотиваційні програми для залучення жінок до участі у громадських проєктах
5	Основні бар'єри для участі: відсутність часу (27,1 %) і інформації (19,3 %)	Створити інформаційні кампанії та забезпечити гнучкий графік заходів
6	75 % респонденток не знають про програми підтримки жінок у громадах	Розробити та поширювати інформацію про програми гендерної рівності через місцеві ЗМІ та соціальні мережі
7	Більшість респонденток вважає, що жінки мають рівні можливості з чоловіками у прийнятті рішень (60 %)	Проводити інформаційно-просвітницьку роботу, спрямовану на підтримку гендерної рівності
8	57,1 % респонденток вважають важливою інтеграцію жінок у процеси відновлення.	Розробити програми з лідерства та розвитку навичок для активних жінок громади
9	Основні бар'єри: низький рівень обізнаності (64,3 %) та фінансових ресурсів (50,7 %)	Проводити тренінги з фінансового управління та надавати грантову підтримку для жіночих ініціатив
10	78,6 % респонденток зазначають підвищення активності жінок з початком війни.	Використовувати цей потенціал для створення нових соціальних проєктів та програм у громадах.

ПРОВЕДЕННЯ ФОКУСОВАНИХ ГРУПОВИХ ІНТЕРВ'Ю

Мета фокус-групи: зібрати ідеї та досвід жінок, особливо молодих жінок щодо їхньої ролі та спроможності брати участь в процесах відновлення громад, здійснювати вплив на формування місцевих політик, сприяти соціальній згуртованості на рівні громад, а також ідентифікувати основні бар'єри та потреби для підвищення їхньої участі. Зібрати думки та досвід жінок щодо їхньої ролі в процесах відновлення громад, сприяння соціальній згуртованості та подолання викликів, пов'язаних із воєнним станом в трьох областях України: Чернігівська (Ріпки, Чернігів, Городня).

Дані про дослідження:

Цільова група – жінки

Кількість учасниць: три фокус-групи, по 4-8 учасниць у цільових громадах ключових регіонів проекту, разом не менше 12-24 учасниць у кожній області).

Географія: Чернігівська (м. Чернігів), Ріпкинська та Городнянська територіальні громади.

Способи фіксації інформації: Під час фокусованого групового інтерв'ю використано комбінацію нотаток та аудіозапису у Ріпкинській ТГ та Городнянській ТГ. У Чернігівській ТГ аудіо- та відеозапис (Zoom).

Нотатки дозволили швидко фіксувати ключові моменти та важливі висловлювання, тоді як аудіозапис та відеозапис допоміг детально відтворити всю розмову для подальшого аналізу. Перед початком фокус-групового інтерв'ю ми отримали дозвіл на аудіозапис/відеозапис від респонденток, щоб забезпечити відкритість і комфорт під час спілкування, що дозволило зосередитися на розмові, не відволікаючись на деталі, і забезпечило точність інформації, яку ми пізніше проаналізували.

Тривалість: 90 хвилин

Основні тематичні блоки:

1. Вступ: представлення та встановлення комунікації.
2. Соціальна згуртованість і роль жінок у громаді в умовах воєнного стану.
3. Виклики та бар'єри для жіночої громадської участі в умовах воєнного стану.
4. Стан соціально-політичного впливу жінок в громаді в контексті відновлення та розвитку.
5. Можливості для розбудови партнерств для посилення жіночого лідерства у відновленні та розвитку громади.

Період проведення фокусованих групових інтерв'ю – жовтень 2024 року.

Місце проведення: Чернігівська територіальна громада (м. Чернігів), Городнянська та Ріпкинська громади Чернігівської області.

Період проведення фокусованих групових інтерв'ю:

21 жовтня 2024 р. – Ріпкинська селищна територіальна громада та Городнянська територіальна громада.

07 листопада 2024 р. – Чернігівська територіальна громада (м. Чернігів).

Кількість учасниць – 23: Ріпки – 5 жінок, Городня – 6, Чернігів – 8.

ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ

Соціальна згуртованість і роль жінок у громаді

в умовах воєнного стану

Передусім жінки розуміють соціальну згуртованість як можливість **мати гарно розвинуті соціальні послуги та соціальну підтримку**

Асоціації з поняттям «соціальна згуртованість» також пов'язані із соціальною згуртованістю людей об'єднаних одним інтересом та взаємопідтримкою.

Чи вважають жінки свої громади соціально згуртованими? На це уточнювальне питання жінки Ріпкинської громади не дали ствердної відповіді. Вони зазначили, що найбільш соціально згуртованою громада була у часи окупації, а зараз вони намагаються нею бути.

Хотілося б кращого. Ми об'єдналися лише перед війною, і тому у нас не було можливості залучитися, розвинутися...

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Хочеться бачити громаду більш згуртовану, більш відкриту до людей.

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Тож, війна сприяла об'єднанню Ріпкинської територіальної громади, але через недостатній час для розвитку згуртованість не стала стійкою.

Жінки Городнянської територіальної громади теж констатували, що їхня громада «мало згуртована».

У нас зараз кожен сам за себе, як такої згуртованості дуже мало спостерігається

Жінка, культура, освіта та просвітництво, Городня

На їхню думку, причиною цього є те, що Городнянська територіальна громада – прикордонна. Прикордонне розташування Городнянської громади,

створює додаткові ризики, і психологічний тиск, що призводить до ізоляції мешканців. Серед мешканців домінує індивідуалізм («кожен сам за себе»).

Ми одна та громада яка межує одразу між двома агресорами і ця ситуація, ще більше сприяє цій невеликій згуртованості, неможливості, навіть я б сказала згуртовувати, є фактори ризику.

Жінка, культура, освіта та просвітництво, Городня.

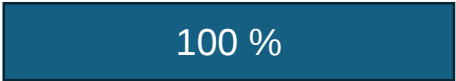
У Чернігівській територіальній громаді (м. Чернігів) і також не дали однозначної відповіді на це уточнювальне питання. Можливо, громада перебуває у стані пошуку спільних цінностей та підходів до взаємодії.

Таким чином, учасниці фокус-груп переважно асоціюють соціальну згуртованість із наявністю якісних соціальних послуг, підтримки, взаємопідтримки та спільних інтересів. Соціальна згуртованість сприймається не лише як характеристика спільноти, але і як прагнення до взаємодії та співпраці.

Соціальна згуртованість у громадах Чернігівської області перебуває на низькому або середньому рівні, залежно від контексту громади. Основні виклики – це вплив війни, географічне розташування та недостатній розвиток механізмів соціальної взаємодії. Водночас потенціал для підвищення згуртованості існує через спільний досвід війни та готовність мешканців до змін.

Усі учасниці фокус-груп **вбачають себе частиною процесу сприяння соціальній згуртованості та самозарадності в громаді.**

Чернігівська міська громада

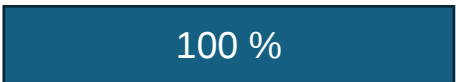
100 %

Ріпкинська селищна громада

100 %

Городнянська міська громада

100 %

Яким чином? Жінки Ріпкинської селищної територіальної громади розповіли, що вони активно беруть участь у місцевих заходах та волонтерській діяльності. Жінки Чернігівської територіальної громади також активно долучаються до волонтерства. А в Городнянській територіальній громаді, крім цього, жінки беруть активну участь у всіх проєктах, які реалізуються у громаді.

У нас діє громадська група з громадської безпеки та відновлення, і плюс є рада з розвитку громади. Ми об'єднуємо, намагаємося згуртувати представників різних категорій населення, щоб почути думку кожного, щоб врахувати її при регулюванні проєктів, документів або організації різного роду заходів. Тому щиро вірю в те, що я дійсно є долученою і сприяю соціальній згуртованості в громаді.

Жінка, підприємниця, Чернігів.

Ця цитата говорить про усвідомлене прагнення жінок до розвитку інклюзивного середовища у громаді.

Як бачимо, учасниці фокус-груп розуміють свою роль як агенток змін у процесі соціальної згуртованості: волонтерство є універсальним засобом сприяння соціальній підтримці у громадах; участь у проєктах та локальних ініціативах демонструє високий рівень активності жінок, особливо в Городнянській громаді.

Прагнення до інклюзії виявляється через роботу з різними соціальними групами, що створює основу для сталого розвитку громад.

Жінки впевнені, що вони **відіграють ключову роль у зміцненні соціальних зв'язків між мешканцями/-ками у своїх громадах**. Обґрунтовуючи свою відповідь вони звернули увагу на те, що жінки **більш маскулінні** (вольові, напористі), ніж чоловіки.

Для прикладу, одна з учасниць фокус групи в Ріпках зазначила, що історично склалося так: жінка, яка проживала в селі чи містечку, завжди відповідала за затишок у домі, за те, щоб дитина була нагодована, люблена, навчена та одягнена. І так залишається й зараз, адже чоловік часто має постійну роботу, відрядження, і його нерідко немає вдома.

От зараз війна, чоловіків немає, і жінка змушена тягнути все на своїх плечах. Можна навіть сказати, що жінка завжди була, є і буде сильнішою за чоловіка, адже вона завжди сама прогодує і забезпечить і своє житло, і своїх дітей.

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

У будь-якій структурі зараз у нас мало чоловіків; жінки виконують навіть чоловічу роботу. Тому вони приймають рішення, і їхня роль зросла.

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Зараз коли чоловіки більше тримають службу, фронт <...> ми тримаємо інший фронт, - громадський.

Жінка, соціальна діяльність та розвиток громад, Городня

А от думки жінок у Чернігівській територіальній громаді розділилися. Більшість переконані, що «жінки відіграють ключову роль», однак є окрема думка жінки, яка спостерігає за конфліктами в громаді у двох районах: Бобровиця та Подусівка. Цей досвід надав їй можливість констатувати, що на рівні міста соціальної згуртованості мало, крім того, на своє риторичне питання: Чи відчуваємо ми соціальну згуртованість як українці? Вона ствердно відповіла – «Ні».

Результати фокус-групи по цьому питанню демонструють значну роль жінок у соціальній згуртованості громад, що особливо проявляється в умовах воєнного часу. Аналіз висловлювань учасниць дозволяє виокремити кілька ключових тенденцій та аспектів:

1. Історичну та соціокультурну роль жінок:

Жінки з Ріпок наголошують, що їхня традиційна роль як «зберігачок дому» трансформувалася у більш активну позицію в громадах через відсутність чоловіків. Жінки стали основними виконавцями як побутових, так і управлінських завдань.

Ця історична тяглість («жінка завжди прогодує і забезпечить») підкреслює сталість жіночої відповідальності та їхньої здатності адаптуватися до соціальних викликів.

2. Зростання ролі жінок у громадському житті:

Учасниці з Ріпок і Городні відзначають, що жінки виконують навіть чоловічі обов'язки через відсутність чоловіків, які перебувають на фронті або в інших сферах. Це включає ухвалення управлінських рішень, виконання фізичної роботи та соціальну підтримку.

Фраза «ми тримаємо інший фронт» відображає високу соціальну мобілізацію жінок та їхню готовність брати на себе нові функції.

3. Соціальна згуртованість у громадах:

Більшість учасниць визнають важливість і успішність жіночої ролі у зміцненні соціальних зв'язків. Однак приклад з Чернігівської громади показує, що рівень соціальної згуртованості може залежати від специфічних локальних умов.

Конфлікт в районах Бобровиця та Подусівка демонструє, що в умовах районних суперечностей навіть значна активність жінок не завжди є достатньою для забезпечення єдності.

4. Критика загальної соціальної згуртованості:

Окремий голос з Чернігова привертає увагу до проблем соціальної згуртованості на рівні міста та загалом України. Ця критика, ймовірно, пов'язана зі структурними викликами, такими як економічні труднощі, соціальна нерівність та історично сформовані соціальні бар'єри.

На питання чи **ваша громада активно підтримує участь жінок у процесах відновлення громади** жінки Чернігівської та Ріпкинської громади дали ствердну відповідь - «так».

Жінки Ріпок констатували, що всі їхні проекти, ініціативи та заявки підтримуються, а жінки Чернігівської, що «всі працюють на досить високому рівні». Як виявилось у Городнянській територіальній громаді ситуація не така оптимістична: жінки констатували, що громада «скоріш «ні» - не підтримує, чим «так» - підтримує участь жінок у процесах відновлення громади.

Підтримка є, але недостатня

Жінка, культура, освіта та просвітництво, Городня

У нас більше чоловіків при владі чим жінки

Жінка, соціальна діяльність та розвиток громад, Городня

Результати фокус-груп свідчать про нерівномірний рівень підтримки участі жінок у процесах відновлення в різних громадах Чернігівської області. Можемо відзначити три ключові тенденції:

1. Жінки Чернігівської та Ріпкинської громади констатують високий рівень підтримки їхніх ініціатив. У Ріпках зазначено, що всі їхні проекти отримують позитивне ставлення, що свідчить про сприятливе середовище для гендерної рівності. У Чернігові також спостерігається активна залученість жінок, хоча конкретний механізм підтримки не деталізується.

У Городнянській громаді жінки стикаються з недостатньою підтримкою. Висловлювання «скоріш «ні», ніж «так»» сигналізує про існування бар'єрів, які перешкоджають жінкам брати участь у відновленні громади.

2. Фактори, що впливають на рівень підтримки

– Культурні й освітні обмеження (Городня): Коментарі вказують на потребу в підсиленні культурно-освітньої роботи щодо важливості залучення жінок. Схоже, що бракує інфраструктури чи платформ для просування жіночих ініціатив.

– Гендерна нерівність у владі: Зазначено, що в Городні більшість керівних посад обіймають чоловіки, що створює бар'єри для реалізації жіночих проєктів. Це вказує на низьку представленість жінок у процесах ухвалення рішень.

3. Імплікації

Високий рівень підтримки в Чернігівській та Ріпкинській громадах можна використовувати як приклад для наслідування. Необхідно детальніше вивчити механізми підтримки, що забезпечують цей успіх, і адаптувати їх до умов Городнянської громади.

У Городні потрібні ініціативи, спрямовані на подолання структурних бар'єрів та зміцнення гендерної рівності в ухваленні рішень. Зокрема: освітні програми щодо важливості участі жінок у громадських процесах; гендерно орієнтовані тренінги для місцевих органів влади; залучення зовнішніх ресурсів (грантів, проєктів) для підтримки жіночих ініціатив.

З підтримкою чоловіків у реалізації жіночих ініціатив у відновленні громад добре склалося у Чернігівській та Ріпкинській громадах.

*Так відчуваємо, оскільки чоловіки на керівних посадах
Жінка, культура, освіта та просвітництво, Городня*

*Міський голова ніколи не йде проти й не перешкоджає
Жінка, культура, освіта та просвітництво, Городня*

*Громада завжди спроможна, коли в гармонії всі категорії, всі верстви залучені і мають змогу долучатися. Тому від чоловіків завжди є організаційне сприяння і підтримка на різних рівнях, починаючи від влади і закінчуючи громадськими ініціативами в громадському секторі.
Жінка, підприємниця, Чернігів.*

А у Ріпкинській територіальній громаді ситуація інша: там жінки підтримують чоловіків, адже соціально активних чоловіків там «не дуже багато».

Результати фокус-груп свідчать, що чоловіки на керівних позиціях у Чернігівській та Ріпкинській громадах відіграють важливу роль у сприянні реалізації жіночих ініціатив. Учасниці вказують на те, що чоловіки, які займають ключові керівні посади, активно підтримують жіночі ініціативи або принаймні не створюють перешкод (приклад із міським головою в Городні); організаційна допомога з боку чоловіків спостерігається як на рівні місцевої влади, так і в громадському секторі. Цей рівень підтримки сприяє залученню різних категорій населення до відновлення громад, створюючи гармонійне середовище для співпраці.

У Чернігівській громаді жінки відзначають організаційну підтримку чоловіків на всіх рівнях. Цей підхід базується на принципі включення всіх верств населення до процесів відновлення громади. Таке залучення забезпечує згуртованість і соціальну гармонію.

У Городнянській громаді попри попередньо відзначену недостатню підтримку жіночих ініціатив у цілому, учасниці визнають, що керівництво громади (міський голова) не перешкоджає їхнім ініціативам. Це може бути потенційним ресурсом для активізації жіночих ініціатив через співпрацю з місцевою владою.

За результатами фокус групових інтерв'ю можна виділити наступні пріоритетні аспекти, які є **найважливішими для забезпечення гендерної рівності та соціальної згуртованості у Ріпкинській та Городнянській територіальних громад:**

№	Ріпкинська селищна територіальна громада	Городнянська територіальна громада
1.	Освіта та тренінги	Фінансова підтримка
2.	Правова підтримка	Освіта і тренінги
3.	Захист від насильства	Правова підтримка
4.	Фінансова підтримка	-

Отже, освіта та тренінги є важливими для обох громад, але в Ріпках – це пріоритет, тоді як у Городні він поступається фінансовій підтримці.

Фінансова підтримка більш актуальна для Городнянської громади, що може свідчити про різний рівень економічного розвитку чи ресурсної забезпеченості громад.

Правова підтримка в обох громадах є ключовим аспектом, але її значення вище в Ріпках через можливу більшу потребу в правовому захисті.

Захист від насильства виділяється як окремий пріоритет у Ріпках, тоді як у Городні він не згаданий, що може свідчити про різне сприйняття чи рівень проблеми в громадах.

Учасниці фокус-груп вважають, що **молоді жінки можуть сприяти взаєморозумінню та співпраці між різними соціальними групами в громадах** через комунікацію, залучення молодих жінок до фасилітації діалогу, генеруючи ідеї, пояснюючи, використовуючи соціальні мережі (фейсбук), ЗМІ

Я б навіть сказала: «кричучи про це»

Жінка, культура, освіта та просвітництво, Городня.

Як бачимо, молоді жінки сприймаються як ефективні комунікатори та новатори у вирішенні соціальних питань. Це пояснюється їхньою здатністю генерувати нові ідеї, сприяти діалогу та використовувати сучасні комунікаційні інструменти.

Фраза «Я б навіть сказала: “кричучи про це”» ілюструє сильне бажання молодих жінок бути почутими та привертати увагу до важливих соціальних питань. Цей підхід, хоча емоційний, має потенціал викликати широкий резонанс у громадах і може бути ефективним у кризових чи нагальних ситуаціях.

Попри визнання ролі молодих жінок, існують ймовірні виклики, які можуть завадити реалізації їхніх ініціатив: стереотипи: у деяких громадах

молоді жінки можуть стикатися із гендерними упередженнями, що обмежують їхню участь у важливих процесах; брак ресурсів: відсутність підтримки чи доступу до необхідних платформ (ЗМІ, соціальні мережі) може стримувати реалізацію ідей; потреба в навичках фасилітації: для успішного ведення діалогу потрібні спеціалізовані навички, які молоді жінки можуть не мати через брак досвіду чи навчання.

Аналіз результатів фокус-груп свідчить, **що створення жіночих ініціативних груп та їх розвиток у громадах залежить від кількох ключових чинників, які формують соціальну динаміку й підсилюють активність жінок: лідерство, запит на якусь потребу, спільні інтереси, бажання реалізуватися.**

Виклики та бар'єри для жіночої громадської участі в умовах воєнного стану

Яким чином війна вплинула (змінити) роль жінок у громадському активізмі чи соціально-політичному житті у громаді? Чи стало у жінок більше / менше можливостей для участі в громадському житті. На це питання жінки Ріпкинської селищної ТГ, Городнянської ТГ відповіли, що війна вплинула на рівень громадського активізму, вони **стали більш соціально активні**, але це стосується лише тих жінок, які й до війни брали активну участь у соціально-політичному житті громади.

*Ті жінки, які і були активні перед війною, підняли свій рівень активності.
Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.*

Жінки Ріпок, Городні підтвердили, що **стало більше можливостей для участі в громадському житті**: збільшилася кількість пропозицій участі в міжнародних проєктах.

*Хочеться встигнути реалізувати всі ті плани, які відклалися на потім
Жінка, культура, освіта та просвітництво, Городня.*

Аналізуючи результати фокус-груп з Ріпкинської селищної та Городнянської територіальних громад, можна визначити ключові аспекти впливу війни на роль жінок у громадському активізмі та соціально-політичному житті. Ось основні висновки:

Жінки, які вже мали досвід участі в громадському житті до війни, стали ще більш залученими в соціально-політичні процеси. Це свідчить про те, що кризові умови сприяють мобілізації ресурсів і потенціалу активних учасниць. Зокрема, активізації таких чинників: активізується відповідальність за громаду в умовах кризи; збільшуються можливості через міжнародні проєкти; загострюється мотивація реалізувати відкладені плани та ідеї.

За результатами фокус групових інтерв'ю можна виділити наступні головні виклики, з якими жінки стикалися/-ються в умовах воєнного стану під час реалізації планування та реалізації ініціатив (проектів), а також участі в громадській діяльності

№	Чернігівська (м. Чернігів) ТГ	Ріпкинська ТГ	Городнянська ТГ
1.	Стереотипи	Повітряна тривога	Близькість до кордону
2.	Прояви гендерної нерівності	Близькість до кордону з Білорусією	Зона бойових дій
3.	Наявність гендерної упередженості до права на участь у прийнятті рішень	Замінована територія	Не можна збирати групи для проведення заходів (скупчення людей)
4.	Виклики пов'язані з війною : велика кількість ВПО, жінок які втратили близьких, складний психологічний стан суспільства	Онлайн форма проведення заходів	-
5.	Гендерно зумовлене та домашнє насильство	-	-
6.	Відсутність лідерських якостей	-	-

Такі реалії воєнного стану вносять корективи. Плануючи якісь заходи, ти думаєш: їхати чи ні.

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Раніше планував сам захід, а зараз плануєш і прораховуєш план Б на випадок, якщо пролунає повітряна тривога чи станеться якась небезпека, бо несеш відповідальність за людей, які будуть на заході.

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Якщо раніше все навчання проводилося очно, і ми виїжджали для підвищення кваліфікації, то зараз усе відбувається через комп'ютер — онлайн. І, не бачачи аудиторії, по-іншому сприймаєш подану інформацію. Війна привнесла незручності для всіх...

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Воєнний стан загострив низку соціальних, гендерних і організаційних викликів для жінок у громадах, але також сприяв підвищенню їхньої мобілізації та адаптивності. Системна підтримка, навчання та психологічна допомога можуть суттєво покращити ефективність реалізації їхніх ініціатив.

Відповідаючи на питання: **чи є у жінок відчуття, що під час війни доступ до певних ресурсів (освіта, працевлаштування, доступ до послуг та/або гуманітарної допомоги) для них або молодих жінок громади став обмеженим? Чи це впливає на їхню можливість брати участь в ініціативах (заходах) з відновлення та розвитку громади?** Учасниці фокус-груп наголошують, що жінки часто перевантажені обов'язками вдома, включаючи догляд за дітьми, що обмежує їхній час і можливості для саморозвитку, відпочинку чи навчання. Це створює бар'єри для участі жінок у суспільному житті, зокрема у професійному та освітньому контексті. Тож, нерівномірний розподіл обов'язків у сім'ї залишається однією з ключових причин обмеження активності жінок у суспільному житті.

Незважаючи на виклики, жінки активно адаптуються, демонструючи готовність використовувати можливості, які стають доступними, зокрема завдяки тренінгам і програмам підтримки.

Війна дала поштовх, щоб рухатися вперед і шукати якісь можливості. Жінка, культура, освіта та просвітництво, Городня.

Обираючи **які з перерахованих чинників (відсутність доступу до фінансування, брак освіти та навичок, низький рівень обізнаності про права, відсутність доступу до цифрових платформ та інноваційних інструментів), на думку жінок, найбільше перешкоджають молодим жінкам брати участь у громадській активності та відновленні громади,** жінки обрали навички, брак освіти, низький рівень обізнаності про права.

Навичок. Ну а фінанси... Якщо людина буде розумна, то вона знайде, куди підійти, щоб їй допомогли з реалізацією. Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Ця фраза відображає переконання, що на першому місці стоїть розвиток професійних та практичних навичок. Фінансові ресурси стають доступними для тих, хто має знання та стратегію для їх залучення. А також свідчить про оптимістичне сприйняття можливостей у громаді, але також підкреслює важливість індивідуальної ініціативи та освіти.

Усі жінки трех фокус-груп впевнені, що вони не **стикалися/-єтесь з порушенням прав, дискримінацією або гендерними стереотипами в процесі планування та реалізації ініціатив в громаді.** Це може свідчити про відносно сприятливу ситуацію в громадах щодо гендерної рівності або про недостатню обізнаність жінок про такі явища. Наприклад, деякі прояви дискримінації можуть не усвідомлюватись або сприйматися як «нормальні» через низький рівень правової обізнаності.

На питання до кого ви вважаєте доцільним звертатись для розв'язання таких ситуацій (до юристів/адвокатів, до органів місцевого самоврядування/органів державної влади, до громадських організацій, ЗМІ, розв'яжете ситуацію самостійно або не вирішуєте ситуацію жодним чином)? Учасниці обрали юристів. Це свідчить про високий рівень довіри до професійної юридичної допомоги та усвідомлення важливості правової підтримки у вирішенні конфліктів. Однак, це також може вказувати на недостатню довіру або досвід співпраці з іншими структурами, такими як громадські організації чи органи місцевого самоврядування.

Відповідаючи на питання: **які права молодих жінок, на вашу думку, найбільш потребують адвокації у вашій громаді?** (Варіанти відповідей: право на освіту та професійний розвиток, право на здоров'я та доступ до медичних послуг, право на участь в ухваленні рішень) учасниці обрали два варіанти: право на участь в ухваленні рішень та право на освіту та професійний розвиток.

Учасниці Ріпкинської та Городнянської фокус-групи відзначили право на участь в ухваленні рішень як одне з тих, що найбільш потребує адвокації. Це свідчить про те, що жінки відчують обмеженість у впливі на прийняття рішень у громаді, ймовірно, через недостатню представленість у керівних органах або суспільні стереотипи щодо ролі жінок. Це може бути пов'язано з відсутністю механізмів залучення жінок до процесів ухвалення рішень або з низьким рівнем політичної освіти та впевненості в собі.

Другий обраний варіант: право на освіту та професійний розвиток свідчить про розуміння важливості якісної освіти та професійних можливостей для самореалізації жінок. Це право розглядається як базовий інструмент, що дозволяє жінкам бути більш конкурентоспроможними на ринку праці та активними учасницями громадських ініціатив. Це може також свідчити, що існує брак можливостей для професійного розвитку та обмежений доступ до навчальних програм у Ріпкинській та Городнянській громадах.

Отже, жінки прагнуть більш активної участі у громадському житті та розвитку через освіту й можливість впливати на рішення. Це вказує на бажання досягти рівності не лише формальної, а й фактичної.

Учасниці вважають, що зазначені **ризики, такі як гендерно зумовлене насильство, нерівні можливості участі у відновленні громади (Ріпки)**, їх особисто не торкнуться, проте вони відзначили обмежений доступ жінок до ресурсів (Городня) як потенційну загрозу для участі у суспільному житті громади.

Більшість учасниць заявили, що **не почуваються у безпеці** на рівні особистої, сімейної та громадської безпеки.

В умовах війни ми не можемо почуватися в безпеці... А в руках тримати себе ми навчилися вже.

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Ця відповідь відображає напругу та адаптацію до постійного ризику. Жінки вчаться контролювати свої емоції, але тривожність залишається постійною складовою їхнього життя.

Учасниці з Городні наголошують, що через близькість до прикордоння ризику безпеки в їхній громаді є постійними.

Наша громада межує із прикордонням, тому ризику постійно є. Тривожність і страх за оточуючих, особливо за дітей, які у школі

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Ця відповідь свідчить про загострене відчуття небезпеки через географічне розташування, зокрема стосовно дітей.

Також учасниці зазначили, що «безпечного місця як такого навіть немає», що вказує на загальний дефіцит захищених просторів у громаді, особливо для найбільш уразливих груп.

На питання про обізнаність у діях під час надзвичайних ситуацій учасниці здебільшого відповіли, що знають, як діяти в надзвичайних ситуаціях, проте ключовою перешкодою є психологічний чинник: страх розгубитися.

Відомо, тільки головне не розгубитися.

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Підсумовуючи це питання зазначимо, що жінки демонструють певний рівень стійкості, але постійний стрес і тривога можуть мати довгострокові психологічні наслідки.

Відсутність безпечних місць для громадян, особливо для жінок і дітей, є критичною проблемою, яка потребує вирішення.

Обізнаність у діях під час надзвичайних ситуацій є, але страх та розгубленість можуть знизити ефективність реагування. Це свідчить про потребу в тренінгах, які поєднують як практичні навички, так і психологічну підготовку.

У жінок, також спитали: **як вони вважають, чи є громадська участь, соціальна та політична активність жінок видимими? Або така діяльність жінок у вашій громаді залишається непоміченою або недооціненою?**

Учасниці впевнені, що громадська участь жінок, особливо волонтерська діяльність, помітна на високому рівні, а їхня політична активність починає привертати увагу, оскільки все більше жінок залучаються до політики та обіймають посади депутаток. Водночас серед мешканців громад така діяльність поки що недостатньо помітна та недооцінена.

Отже, жінки досягають помітних результатів у волонтерській діяльності, що свідчить про їхню високу соціальну залученість і здатність організовувати ефективну допомогу.

Зростання участі жінок у політиці свідчить про зміни у сприйнятті їхньої ролі. Водночас це процес, який потребує підтримки, щоб політична діяльність жінок стала більш системною та впливовою.

Цей аспект може свідчити про брак комунікації, розповсюдження інформації про досягнення жінок, або ж про традиційне недооцінення їхньої ролі в громадських і політичних процесах.

Що, на думку жінок, можна зробити, щоб посилити видимість жіночої участі у відновленні, розвитку та соціальній згуртованості в громаді

- Збирати їх
- Інформувати
- Переформатувати
- Створити онлайн групи для спілкування
- Навчити стратегії успіху тощо.

Можливість впливу жінок на соціальні трансформації в громаді

Чи мають жінки можливість брати реальну (а не формальну) участь у процесах ухвалення рішень на рівні громади в контексті відновлення та розвитку?

Учасниці зазначають, що жінки мають потенціал для реальної участі в процесах ухвалення рішень на рівні громади в контексті відновлення та розвитку, адже їхній внесок є ключовим у багатьох сферах життя громади. Однак ця участь не є однаково доступною для всіх: окремі жінки вважають, що активно впливають на процеси, тоді як інші не мають такої можливості.

Посприяти можемо

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Вся громада тримається на жінках, тому я думаю, що ми беремо активну участь у процесах прийняття рішень

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Я не маю

Жінка, охорони здоров'я та добробуту, Городня.

Таким чином, учасниці визнають, що жінки мають потенціал для активної участі в процесах ухвалення рішень. Їхній внесок у розвиток громад є суттєвим, що свідчить про існування ресурсної бази для зміцнення ролі жінок.

Погляди учасниць на реальну участь жінок значно відрізняються. Деякі жінки відчують себе активними агентами змін у своїх громадах, тоді як інші вказують на бар'єри, які унеможливають їхню залученість. Це може бути пов'язано з особистими, соціальними або інституційними факторами.

Жінки, зайняті в публічному управлінні та місцевому самоврядуванні (зокрема, у Ріпках), підкреслюють свою важливу роль у громадських процесах, тоді як представниці охорони здоров'я та добробуту (наприклад, у Городні) частіше говорять про брак можливостей.

Відсутність рівного доступу до участі в ухваленні рішень вказує на наявність структурних перешкод: нерівність у доступі до інформації, недостатність інструментів для впливу або соціальні стереотипи.

Учасниці вважають, що **для сприяння участі молодих жінок у процесах відновлення та розвитку громади потрібна підтримка від органів місцевого самоврядування, державної влади та міжнародних донорів, які вже активно працюють у цьому напрямі.**

Державної влади, міжнародна і так працює.

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

У цій відповіді учасниці підкреслюють важливість підтримки з боку трьох ключових гравців: місцевого самоврядування, державної влади та міжнародних донорів. Особливий акцент зроблено на важливості посилення роботи саме державної влади.

Вказано, що міжнародні донори вже активно працюють у цьому напрямку. Це свідчить про їхню помітну присутність і, ймовірно, результативність їхніх ініціатив. Однак залишається потреба в доповненні цієї роботи національними інструментами та підтримкою.

Репліка учасниці з Ріпок ("Державної влади, міжнародна і так працює") вказує на потребу в активізації дій саме з боку державної влади. Це може свідчити про: недостатнє фінансування чи увагу до питань залучення молодих жінок на національному рівні; відсутність належної координації між міжнародними проєктами та державними ініціативами; низьку видимість впливу державної влади в громадах.

Як найближчий до громади рівень влади, місцеве самоврядування також відіграє важливу роль у забезпеченні участі молодих жінок. Проте для ефективної роботи їм часто не вистачає ресурсів або інституційної підтримки.

Учасниці зазначають, що **вплив жінок на формування місцевих політик у громаді оцінюється високо (Ріпки), однак у деяких громадах, таких**

як Городня, підкреслюється недостатня кількість жінок у політичних процесах, що може обмежувати їхній вплив.

*У нас є жінки в політиці, але в недостатній кількості
Жінка, культура, освіта та просвітництво, Городня.*

Учасниці зазначають суттєві відмінності у рівні впливу жінок на місцеву політику залежно від громади. Так, у Ріпках жінки активно залучені до формування місцевих політик, і їхній внесок оцінюється високо. Це може свідчити про створення більш сприятливого середовища для жіночої участі у цій громаді.

У Городні відзначається недостатня кількість жінок у політичних процесах. Це обмежує їхній вплив і можливості формувати політики відповідно до потреб громади.

Репліка учасниці з Городні («У нас є жінки в політиці, але в недостатній кількості») вказує на кількісну проблему. Вона може бути пов'язана з такими факторами: стереотипи про роль жінки в суспільстві; відсутність доступу до необхідних ресурсів (освітніх, фінансових чи організаційних), брак мотивації чи можливостей для жінок брати активну участь у політичному житті.

Учасниця з Городні, яка представляє культуру, освіту та просвітництво, може вказувати на недостатню інтеграцію жіночих перспектив із цих сфер у політичні рішення. Це свідчить про необхідність ширшого залучення представниць різних галузей до політичних процесів.

Учасниці вважають, що **забезпечення стійкості жінок у відновленні громади можливе завдяки таким чинникам**, як економічна самодостатність жінок і їхніх родин, програми з підвищення кваліфікації чи перекваліфікації, розвиток цифрової грамотності (Ріпки), інклюзивний доступ до освіти та подолання гендерного розриву в оплаті праці (Городня).

Економічна незалежність жінок та їхніх родин є базовою умовою для забезпечення стійкості у відновленні громад. Це включає доступ до роботи, гідну оплату праці та можливості для професійного розвитку. Учасниці підкреслюють, що без економічної стабільності участь жінок у процесах відновлення обмежується.

У Ріпках акцент зроблено на важливості освітніх програм для жінок. Підвищення кваліфікації чи перекваліфікація допомагають жінкам адаптуватися до нових викликів, знаходити стабільну роботу та бути конкурентоспроможними на ринку праці.

Цифрова грамотність є особливо важливим фактором у сучасному контексті. Освоєння цифрових навичок дозволяє жінкам працювати дистанційно, використовувати онлайн-ресурси для професійного розвитку, а також брати активну участь в ухваленні рішень через цифрові платформи.

Учасниці з Городні наголошують на системних проблемах: необхідності забезпечення рівного доступу до освіти для всіх жінок, незалежно від їхнього соціального чи економічного статусу.

Гендерний розрив в оплаті праці залишається суттєвою перешкодою для економічної незалежності жінок і повинен бути подоланий через політичні та економічні реформи.

Чи залучені ви або інші жінки вашої громади до коаліцій громадських організацій, консультативно-дорадчих органів, рад, комісій чи комітетів? Яку роль відіграють жінки у цих органах, і чи мають вони реальний вплив на ухвалення рішень?

Ми отримали наступні коментарі учасниць:

– У нашій громаді коаліцій немає, адже кількість громадських організацій дуже обмежена (Ріпки).

– Жінки займають ключові ролі у комісіях, радах і робочих групах. Фактично, вони беруть участь у всіх важливих рішеннях громади (Ріпки).

– Діють такі органи, як координаційна рада з перейменування вулиць та меморіальних дощок, комісія з питань освіти, а також робочі групи. Жінки активно залучені до цих процесів. Є також коаліція з охорони ментального здоров'я, де жінки відіграють провідну роль.

Коментар учасниць про відсутність коаліцій у громаді вказує на обмежений розвиток громадського сектору. Це може бути наслідком браку організаційних ресурсів, низького рівня залученості населення або відсутності ініціатив для об'єднання місцевих організацій.

Жінки займають ключові ролі у консультативно-дорадчих органах (комісіях, радах, робочих групах). Це свідчить про їхню активну участь і високий рівень впливу на ухвалення рішень у громаді. Особливо важливо, що жінки мають можливість впливати на ключові процеси, такі як перейменування вулиць або питання освіти.

Коаліція з охорони ментального здоров'я є прикладом специфічного об'єднання, де жінки грають провідну роль. Це демонструє їхню здатність організовуватися та вирішувати актуальні соціальні проблеми. Такий приклад свідчить про можливість розвитку інших подібних ініціатив у громаді.

Учасниці наголошують, що жінки фактично беруть участь у всіх важливих рішеннях громади. Це позитивний сигнал, який вказує на високий рівень довіри до жінок і на їхню активну громадянську позицію. Проте варто оцінити, наскільки це вплив реальний, а не формальний, і чи підтримується жінками на системному рівні.

Чи є потреба у створенні координаційного механізму для підтримки жінок у процесах відновлення та розвитку? Учасниці зазначають, що створення такого механізму є важливим, навіть якщо його реалізація стане актуальною в мирний час. Вони наголошують, що цей механізм слід розробити заздалегідь, щоб громада була готова до можливих викликів і мала чіткий план дій у разі непередбачених обставин.

«Він повинен бути розроблений уже зараз, навіть якщо потреба виникне пізніше. Це дозволить бути підготовленими до будь-яких ситуацій і забезпечить ефективну підтримку жінок у громадах».
Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Чи є потреба у створенні координаційного механізму для підтримки жінок у процесах відновлення, розвитку та соціальної згуртованості?
Учасниці зазначають, що створення такого механізму є доцільним і важливим. Навіть якщо його повна реалізація стане актуальною в мирний час, розробити цей механізм потрібно заздалегідь. Це дозволить громаді бути готовою до будь-яких викликів і забезпечить чіткість дій у разі непередбачених обставин. (Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки).

Він повинен бути, його потрібно розробити, щоб він існував. Ми не знаємо, як повернеться ситуація, і можемо бути не готові до чогось. А якщо розробити механізм заздалегідь, ми будемо знати, як діяти.
Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Участь жінок у розробці плану відновлення та розвитку громади:
учасниці зазначають, що жінки їхньої громади беруть участь у цьому процесі, подаючи ідеї та відповідаючи на опитування, які використовуються для формування плану. (Городня).

Жінки залучені до процесу шляхом подачі ідей та участі в опитуваннях. Це свідчить про прагнення враховувати їхню думку, але участь обмежується переважно консультативними ролями, а не безпосереднім впливом на розробку та ухвалення ключових рішень.

Факт, що жінки долучаються до обговорення та вносять свої пропозиції, демонструє їхню зацікавленість у розвитку громади.

Використання опитувань свідчить про спробу створити більш інклюзивний процес планування, враховуючи широкий спектр думок.

Однак, участь жінок обмежена на рівні ідей та рекомендацій, тоді як можливість впливу на кінцеве формування плану чи ухвалення рішень, ймовірно, є низькою.

Не згадується, чи існують механізми, що гарантують врахування поданих ідей, що може викликати сумніви щодо ефективності цього залучення.

Роль жінок у розробці стратегій та програм відновлення, а також залучення їх до процесу планування:

У Ріпках жінки активно залучені до процесу розробки стратегій та програм відновлення через участь у робочих групах, які вирішують стратегічні питання. За словами учасниць, жінки становлять близько 95 % складу таких груп.

Водночас окремі учасниці зазначають, що їм важко оцінити роль жінок у цих процесах або надати конкретну інформацію. (Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки).

Учасниці зазначають, **що моніторинг виконання планів чи стратегій** наразі не здійснюється, оскільки ці документи перебувають на етапі розробки. Жінки поки не беруть участі в цьому процесі. (Городня).

На питання: Чи брали ви участь у реалізації проєктів або ініціатив, спрямованих на відновлення та розвиток відновлення громади? Учасниці зазначають, що брали участь у таких ініціативах, але стикалися зі значними складнощами:

Небезпечні ситуації під час виконання робіт, затримки в постачанні необхідних матеріалів, а також нестача чоловіків, через що жінкам доводилося виконувати традиційно «чоловічу» роботу.

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

На додаткове питання: **Якщо так, то які складнощі?** Учасниці відповіли, що є організаційні труднощі, такі як невідповідність очікувань і реальних завдань. Наприклад, пропонувалося їхати в села для спілкування з місцевими мешканцями або допомоги, без достатньої підготовки чи підтримки. Це викликало у жінок нерозуміння їхньої ролі у проєкті. (Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки).

Серед креативних та інноваційних ідей для відновлення, розвитку та посилення соціальної згуртованості громади учасниці запропонували створення простору для жінок, який би став місцем для спілкування, відпочинку та натхнення (Ріпки). Це розглядається як нагальне питання, оскільки такий осередок дозволить жінкам відволіктися від повсякденних проблем, отримати підтримку та знайти мотивацію.

У Городнянській громаді запропонували створити Жіночий хаб: простір, де жінки могли б отримати натхнення для відкриття власної справи, перевірити у свої сили та знайти час для себе. Простір для взаємодії та розвитку: осередок, який допоможе зорієнтувати жінок на професійний розвиток, підтримку та соціальну згуртованість.

Жінки вважають, що **посилити роль жінок у впровадженні інноваційних рішень для відновлення та розвитку громади** можна через креативні інформаційні компанії (Ріпки), показувати приклад, підтримувати, залучати на навчання, проводити тренінги, стимулювати (Городня).

Таким чином, посилення ролі жінок у впровадженні інноваційних рішень можливе через креативні інформаційні компанії, навчання, тренінги,

мотивацію та підтримку. Поєднання цих елементів створює середовище, де жінки зможуть реалізувати свій потенціал, що сприятиме розвитку громади та підвищенню її соціальної згуртованості.

Можливості для розбудови партнерства для посилення жіночого лідерства у відновленні та розвитку громади

Чи брали ви або інші молоді жінки вашої громади участь у розробці плану відновлення та розвитку громади або інших документів стратегічного характеру? Чи брали ви участь у моніторингу виконання таких документів?

Моніторинг виконання таких документів поки що не здійснюється, оскільки вони ще перебувають на етапі розробки й не затверджені на сесії. Водночас ми активно працюємо над їх створенням.

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Так, я була залучена до розробки плану відновлення громади, хоча моя участь здебільшого мала організаційний характер. Наприклад, моїх компетенцій не вистачало для змістовного наповнення документа, але я брала участь у його створенні. Окрім цього, в рамках робочої групи ми розробляли профіль Чернігівської громади, який є своєрідним «паспортом громади». Зараз у Раді з розвитку громад ми напрацьовуємо соціально-економічний план розвитку Чернігівської громади. Це буде робочий документ, який не обов'язково відповідатиме офіційним шаблонам чи канонам законодавства, але матиме прикладний характер.

Жінка, публічне управління та адміністрування, Чернігів

Отже, отримані дані: відповіді учасниць фокус-груп вказують на те, що громади перебувають на етапі активної розробки стратегічних документів, таких як плани відновлення та профілі громад. Однак моніторинг виконання цих документів поки що не здійснюється, оскільки вони ще не затверджені офіційно. Це свідчить про початковий етап розвитку стратегічного планування в громадах, а також про потребу в подальшій інституціоналізації процесів.

Молоді жінки беруть участь у розробці стратегічних документів, але їхня роль здебільшого має організаційний, а не змістовний характер. Вони активно долучаються до робочих груп та створення таких документів, як «профіль громади», але визнають обмеження власної компетенції для повноцінної змістовної участі. Це вказує на необхідність підвищення професійного рівня та залучення жінок до більш відповідальних ролей.

У Чернігові зазначено створення соціально-економічного плану розвитку громади, який має бути практичним і відповідати нагальним потребам. Учасниці розуміють важливість прикладного підходу, що демонструє

орієнтацію на реальні виклики та можливості.

Хоча жінки беруть участь у розробці документів, їхній вплив на фінальне затвердження чи реалізацію залишається обмеженим. Відсутність моніторингу може свідчити про недостатню систематизацію цього процесу, що в перспективі може стати бар'єром для ефективної реалізації напрацьованих документів.

Усі жінки, учасниці фокус-груп вважають, що **вони є залучені або інші жінки їхньої громади до коаліцій громадських організацій, консультативно-дорадчих органів, рад, комісій чи комітетів?** Чи мають жінки в цих об'єднаннях реальний (а не формальний) вплив на ухвалення рішень?

Так, жінки мають реальний вплив на прийняття рішень у цих об'єднаннях. Я особисто залучена до громадської організації «Спілка жінок міста Чернігова», а інші жінки нашої громади активно беруть участь у роботі рад, комісій і комітетів. Зокрема, при радах створено окремі депутатські комісії, де жінки займають позиції голів. Їхній голос і рішення справді впливають на ухвалення ключових рішень.

Жінка, публічне управління та адміністрування, Чернігів

Чи маєте ви чи ваша організація досвід співпраці з міжнародними організаціями, неурядовими організаціями (НУО), органами місцевого самоврядування?

Так, ми маємо досвід співпраці з міжнародними організаціями, зокрема на рівні підписання меморандумів. Також співпрацюємо з громадською організацією «Дівчата», яка надає підтримку вразливим категоріям жінок і дівчат. Є досвід роботи і з органами місцевого самоврядування.

Жінка, публічне управління та місцеве самоврядування, Ріпки.

Так, ми безпосередньо співпрацюємо з органами місцевого самоврядування. Співпраці з міжнародними організаціями чи НУО немає.

Розмірковуючи над питанням: Чи необхідно створити у вашій громаді координаційний механізм для підтримки жінок та посилення їхньої участі в процесах відновлення, розвитку і соціальної згуртованості? Які партнерства (з місцевою владою, бізнесом, громадськими організаціями) могли б бути найбільш корисними для цього? Які формати співпраці ви б хотіли бачити?

Учасниці з Ріпкинської та Городнянської вважають, що створення координаційного механізму є необхідним, хоча наразі це розглядається як важливий ресурс на майбутнє. Такий механізм дозволив би реалізовувати спільні рішення для розвитку жіночого підприємництва та підвищення соціальної згуртованості.

На думку жінок, найбільш корисними будуть партнерства з місцевою владою, бізнесом та громадськими організаціями, що працюють у тісній взаємодії. Формати співпраці, які хотілося б бачити, включають фінансову, освітню та юридичну підтримку. Усі ці елементи в сукупності сприятимуть зміцненню ролі жінок у громадах і забезпеченню їхнього внеску в процеси відновлення та розвитку.

Чи обізнані ви про наявні програми підтримки для жінок? Чи були такі програми корисними для вас? Що могло б покращити ці програми для посилення ролі жінок у відновленні та розвитку громади?

На це питання жінки відповіли однозначно: так, ми обізнані про існуючі програми та стежимо за їхнім оновленням. Якщо з'явиться щось цікаве, плануємо долучитися. Однак у громаді звучить проблема домашнього насильства, яка потребує більшої уваги. Для деяких опитаних програми поки що не є актуальними.

Програми вважаються корисними, але їхній ефект можна посилити за рахунок більш активних інформаційних кампаній і фінансової підтримки. Найважливіше – це достатнє фінансування, яке дозволить надавати практичну допомогу жінкам. Також бракує інформаційного супроводу про проєктні ініціативи, що обмежує залученість жінок.

Підсумки та заключні питання.

Заключне питання:

На питання: **Що б ви хотіли змінити або покращити в процесах відновлення громади, якби мали всі необхідні ресурси?** Жінки відповіли так, активно залучати більше людських ресурсів для реалізації ініціатив; запровадити більш креативний підхід до планування та виконання проєктів, створити спеціальні майданчики для спілкування та гуртування мешканців громади.

Залучити більше жінок до процесів ухвалення рішень, забезпечивши їм право голосу та можливість впливати на важливі питання. Це дозволить краще враховувати потреби жінок, адже чоловіки не завжди розуміють їхню психологію та пріоритети (Городня).

Я б змінила відношення влади до жіночих ініціатив, щоб до них ставилися більш серйозно і розуміли, що якщо жінка вже вирішила озвучити, то це дуже важливо...

Жінка, освіта, Чернігів.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Війна тимчасово сприяла об'єднанню громад, але рівень взаємодії залишається нестійким. Жінки відіграють ключову роль у волонтерстві, локальних ініціативах та проєктах, сприяючи зміцненню згуртованості.

Рівень підтримки жіночих ініціатив варіюється залежно від громади (позитивний досвід у Ріпках і Чернігові, виклики – у Городні).

2. Молоді жінки є ефективними комунікаторами, але стикаються з гендерними стереотипами, браком ресурсів та навичок фасилітації.

3. Гендерна нерівність, стереотипи та перевантаження домашньою роботою обмежують активність жінок.

4. Недостатня видимість жіночого лідерства в політичній і соціальній сферах.

5. Брак безпечних просторів і ресурсів для жінок у прикордонних громадах.

6. Жінки успішно залучені до відновлення громад, проте їхній вплив обмежується організаційними функціями через недостатні компетенції.

7. Співпраця з міжнародними організаціями відбувається несистемно.

Потрібно зміцнювати соціальну згуртованість, впроваджувати програми інтеграції та локальні заходи для підтримки співпраці між мешканцями. Рекомендуємо використовувати успішний досвід Ріпкинської громади для адаптації в інших умовах. Проводити гендерно орієнтовані тренінги для місцевої влади. Запровадити програми менторства та фінансування жіночих ініціативних груп.

Долучатися до освітніх кампаній для підвищення обізнаності жінок про їхні права.

Активізувати молодь: навчати фасилітації діалогу, активізації через соціальні медіа; долучати до грантових програм для інноваційних проєктів молодих жінок.

Надавати інституційну підтримку: створювати кризові центри для запобігання насильству. Розробити координаційні механізми для підтримки жіночих ініціатив.

Долати бар'єр у громадах. Проводити кампанії з подолання стереотипів і популяризації жіночого лідерства.

Розвивати партнерство: співпрацювати з місцевою владою, бізнесом та громадськими організаціями; інтегрувати міжнародні ініціативи у місцеві програми.

Створювати жіночі хаби для професійного розвитку та комунікації.

Використовувати сучасні методи комунікації для згуртування громад.

ВИСНОВКИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Основні загальні висновки та рекомендації за результатами кабінетного дослідження

Чернігівська громада. Загальні висновки та рекомендації з врахуванням ключових індикаторів дослідження

ВИСНОВКИ:	РЕКОМЕНДАЦІЇ:
1. Рівень залучення жінок у процеси відновлення громади	
- Жінки є активними учасницями процесів відновлення громади, займають 54 % населення і відіграють ключову роль у соціальній згуртованості. - Значна частина ініціатив у громаді керується жінками, особливо у волонтерстві та місцевому самоврядуванні.	- Розробити програми залучення жінок до стратегічного планування відновлення. - Створити інструменти моніторингу участі жінок у відновлювальних процесах.
2. Участь жінок у громадських ініціативах та місцевому самоврядуванні	
- Жінки становлять 42 % депутатського корпусу міської ради, що свідчить про позитивні зміни в гендерному балансі. - Програми «Жінки. Мир. Безпека» сприяють посиленню ролі жінок у врегулюванні конфліктів.	- Розвивати програми менторства для жінок у політичній сфері. - Забезпечити рівний доступ до ресурсів і можливостей для жінок у місцевому самоврядуванні.
3. Виклики та бар'єри для участі жінок	
- Основні бар'єри: гендерні стереотипи, недостатній доступ до послуг, дисбаланс у розподілі неоплачуваної праці. - Психологічні та соціальні труднощі, посилені війною, негативно впливають на активність жінок.	- Запровадити програми боротьби з гендерними стереотипами у громадах. - Розширити доступ до послуг догляду за дітьми та літніми людьми.
4. Соціально-економічний статус жінок	
- Жінки активно розвивають малий і середній бізнес, але стикаються з фінансовими та ресурсними обмеженнями. - Економічна незалежність жінок сприяє соціальній стабільності громади.	- Забезпечити жінкам доступ до грантів і програм підтримки бізнесу. - Запустити програми з фінансової грамотності для жінок.
5. Гендерна дискримінація та насильство	
- Функціонують кризові кімнати та гарячі лінії, але доступ до спеціалізованих послуг залишається недостатнім. - Війна посилила вразливість жінок до насильства.	- Розширити мережу кризових центрів і послуг психологічної підтримки. - Проводити регулярні інформаційні кампанії з питань гендерної рівності.
6. Роль жінок у врегулюванні конфліктів	
Жінки відіграють активну роль у миротворчих ініціативах, але їхній внесок недостатньо враховується у формальних механізмах прийняття рішень.	- Інтегрувати жінок у формальні переговорні процеси на рівні громади. - Підтримувати ініціативи, що сприяють залученню жінок до миротворчих процесів.
7. Соціальні послуги	
Соціальні програми для ВПО, ветеранок та інших вразливих категорій активно реалізуються, але мають обмежене охоплення.	- Розширити доступ до соціальних послуг для вразливих категорій жінок. - Проводити моніторинг ефективності існуючих програм.

ВИСНОВКИ:	РЕКОМЕНДАЦІЇ:
8. Підтримка підприємництва серед жінок	
Жінки очолюють 30 % підприємств громади. Грантові програми підтримки жіночого бізнесу демонструють високу ефективність.	- Масштабувати грантові програми для жіночого бізнесу. - Підтримувати створення платформ для обміну досвідом серед підприємниць.
9. Представлення жінок у дорадчих органах	
Збільшується участь жінок у дорадчих органах громади, але гендерний баланс потребує покращення.	- Встановити гендерні квоти у дорадчих органах. - Забезпечити рівний доступ жінок до керівних посад.
10. Успішні практики залучення жінок	
- ГО «Спілка жінок м. Чернігова» та Жіночий Хаб Святої Ольги є прикладами успішних ініціатив. - Активна співпраця з міжнародними організаціями сприяє розвитку нових проєктів.	- Масштабувати успішні практики в межах області. - Розвивати міжнародне партнерство для обміну досвідом.

Ріпкинська громада. Загальні висновки та рекомендації з врахуванням ключових індикаторів дослідження

ВИСНОВКИ:	РЕКОМЕНДАЦІЇ:
1. Рівень залучення жінок у процеси відновлення громади	
- Жінки становлять 53 % населення громади та беруть активну участь в ключових процесах її відновлення. - Жіноче лідерство у відновленні громади проявляється в реалізації волонтерських ініціатив та через участь у місцевому самоврядуванні.	- Посилити спроможність жінок до стратегічного планування відновлення шляхом неформальної освіти. - Здійснювати моніторинг участі жінок у відновлювальних процесах.
2. Участь жінок у громадських ініціативах та місцевому самоврядуванні	
Рівень представництва жінок в селищній раді складає 70 %, що свідчить про високий рівень залучення до процесу прийняття рішень. Водночас наявна вертикальна гендерна сегрегація: на рівні прийняття рішень жінки значно менш представлені порівняно з рівнем відділів та секторів.	- Розробити програми підтримки для жінок у політичній сфері. - Забезпечити рівний доступ до ресурсів і можливостей для жінок у місцевому самоврядуванні.
3. Виклики та бар'єри для участі жінок	
- Вразливість жінок в економічному плані через неможливість працевлаштування. - Зростання психологічного та соціального навантаження у вирішенні побутових питань внаслідок мобілізації чоловіків до лав ЗСУ, що негативно впливає на активність жінок. - Недостатня обізнаність з інструментами громадянської участі.	- Здійснювати моніторинг бар'єрів, що перешкоджають участі жінок у розробці та реалізації місцевих політик. - Здійснити моніторинг потреб жінок громади та покращити доступ до соціальних послуг з урахуванням гендерної складової. - Проводити системну роботу з поширення ідей гендерної рівності у громаді. - Надавати менторську підтримку жінкам з метою підвищення їх спроможності до участі у відновленні громади

ВИСНОВКИ:	РЕКОМЕНДАЦІЇ:
4. Соціально-економічний статус жінок	
Жінки прагнуть розвивати малий і середній бізнес, але стикаються потребують фінансової та консультаційної підтримки.	- Здійснювати підтримку (психологічну, матеріальну, соціальну) працівниць із дітьми, створювати можливості віддаленої роботи. - Проводити заходи з фінансової грамотності для жінок.
5. Гендерна дискримінація та насильство	
- Функціонують гарячі лінії, здійснюється інформування мешканців громади, але доступ до спеціалізованих послуг залишається недостатнім. - Війна посилила вразливість жінок до насильства.	- Надавати послуги психологічної підтримки. - Проводити регулярні інформаційні кампанії з питань гендерної рівності, протидії гендерно зумовленому насильству та торгівлі людьми - Підвищувати здатність жінок ідентифікувати дискримінацію.
6. Роль жінок у врегулюванні конфліктів	
Жінки відіграють активну роль у миротворчих ініціативах, але їхній внесок недостатньо враховується у формальних механізмах прийняття рішень.	- Використовувати потенціал жінок у соціальній згуртованості громади. - Підвищувати рівень обізнаності жінок в питаннях медіації, ненасильницької комунікації
7. Соціальні послуги	
Соціальні програми для ВПО, ветеранок та інших вразливих категорій реалізуються, але є потреба розширення до них доступу, а з цією метою – системного соціального аудиту	- Розширити доступ до соціальних послуг для вразливих категорій жінок. - Проводити моніторинг ефективності існуючих програм. - Здійснювати системний інформаційний супровід заходів з надання соціальних послуг.
8. Підтримка підприємництва серед жінок	
Жіноче підприємництво має стати одним з пріоритетів на рівні громади.	- Створити програми стимулювання жіночого бізнесу. - Налагоджувати партнерства для обміну досвідом серед підприємниць.
9. Представлення жінок у дорадчих органах	
Жінки мають представництво у дорадчих органах громади, але гендерний баланс потребує покращення, оскільки в комісіях з питань бюджету, забезпечення законності, комунальної власності, земельних відносин існує гендерний дисбаланс на користь чоловічого представництва	- Встановити гендерні квоти у дорадчих органах. - Забезпечити рівний доступ жінок до участі в роботі постійних комісій.
10. Успішні практики залучення жінок	
Жіноче лідерство Пінчук Марини, начальниці загального відділу Ріпкинської селищної ради. Робота у складі робочої групи з громадської безпеки та відновлення Ріпкинської селищної ради упродовж 2023 року над створенням Профілю громади, Марини реалізація нею численних громадських ініціатив.	- Масштабувати успішні практики в межах громади та області. - Розвивати міжнародне партнерство для обміну досвідом.

Городнянська громада.

Загальні висновки та рекомендації з врахуванням ключових індикаторів дослідження

ВИСНОВКИ:	РЕКОМЕНДАЦІЇ:
1. Рівень залучення жінок у процеси відновлення громади	
- Жінки становлять 57 % населення громади та беруть активну участь в процесах відновлення та соціальної згуртованості. - Вплив жінок на місцеві політики є відчутним, однак в публічному управлінні існує гендерна сегрегація.	- Посилити спроможність жінок до стратегічного планування відновлення шляхом неформальної освіти. - Здійснювати моніторинг участі жінок у відновлювальних процесах.
2. Участь жінок у громадських ініціативах та місцевому самоврядуванні	
- Видимою є участь жінок у складі депутатського корпусу (40 %), виконавчому комітеті (39 %), керівництві старостинськими округами (53 %). - Водночас наявна вертикальна гендерна сегрегація, що створює нерівномірність наповнення органів місцевого самоврядування чоловіками і жінками.	- Розробити програми підтримки для жінок у політичній сфері. - Забезпечити рівний доступ до ресурсів і можливостей для жінок у місцевому самоврядуванні.
3. Виклики та бар'єри для участі жінок	
- Вразливість жінок в економічному плані через неможливість працевлаштування. - Безпекові загрози. - Зростання психологічного та соціального навантаження у вирішенні побутових питань внаслідок мобілізації чоловіків до лав ЗСУ. - Брак експертних знань щодо створення органів самоорганізації населення	- Здійснювати моніторинг бар'єрів, що перешкоджають участі жінок у розробці та реалізації місцевих політик. - Здійснити моніторинг потреб жінок громади та покращити доступ до соціальних послуг з урахуванням гендерної складової. - Проводити системну роботу з поширення ідей гендерної рівності у громаді. - Надавати менторську підтримку жінкам з метою підвищення їх спроможності до участі у відновленні громади
4. Соціально-економічний статус жінок	
Жінки здійснюють вагомий внесок у розбудову місцевої економіки, покращення благоустрою громади.	- Проводити заходи з фінансової грамотності для жінок. - Здійснювати соціальну підтримку жінок шляхом вдосконалення системи надання соціальних послуг та підвищення рівня соціального захисту.
5. Гендерна дискримінація та насильство	
- Функціонують гарячі лінії, здійснюється інформування мешканців громади, але доступ до спеціалізованих послуг залишається недостатнім. - Війна посилила вразливість жінок до насильства.	- Надавати послуги морально-психологічної підтримки. - Проводити регулярні інформаційні кампанії з питань гендерної рівності, протидії гендерно зумовленому насильству та торгівлі людьми - Підвищувати здатність жінок ідентифікувати дискримінацію.
6. Роль жінок у врегулюванні конфліктів	
Жінки відіграють активну роль у миротворчих ініціативах, але їхній внесок недостатньо враховується у формальних механізмах прийняття рішень.	- Використовувати потенціал жінок у соціальній згуртованості громади. - Підвищувати рівень обізнаності жінок в питаннях медіації, ненасильницької комунікації

ВИСНОВКИ:	РЕКОМЕНДАЦІЇ:
7. Соціальні послуги	
• Соціальні програми для ВПО, ветеранок та інших вразливих категорій реалізуються, але є потреба системного соціального аудиту та створення програм підтримки вразливих категорій населення.	• Розширити доступ до соціальних послуг для вразливих категорій жінок. • Проводити моніторинг ефективності існуючих програм. • Створити та впроваджувати місцеві програми підтримки вразливих категорій населення. • Здійснювати системний інформаційний супровід заходів з надання соціальних послуг.
8. Підтримка підприємництва серед жінок	
Жінки здійснюють вагомий внесок у розбудову місцевої економіки, розвиток підприємництва.	• Системно впроваджувати державні програми підтримки жіночого бізнесу на рівні громади. • Створити регіональні програми стимулювання жіночого бізнесу. • Співпрацювати з обласними та національними об'єднаннями для обміну кращими практиками розвитку і підтримки жіночого підприємництва.
9. Представлення жінок у дорадчих органах	
• Жінки активно долучені до роботи дорадчих органів громади, але наявний гендерний дисбаланс: недостатнє представництво жінок у складі постійних комісій з питань бюджету, планування фінансів та соціально-економічного розвитку.	• Встановити гендерні квоти у дорадчих органах. • Забезпечити рівний доступ жінок до участі в роботі постійних комісій.
10. Успішні практики залучення жінок	
• Діяльність ГО «Розквітай»: допомога військовим, людям з особливими потребами, підтримка родин захисників, співпраця з «Армією відновлення» місцевого центру зайнятості. Організація налагодила співпрацю з міжнародними благодійними фондами. • Громадська робота Ганни Щербакової – директорки Городнянської бібліотечної системи, депутатки міської ради. Активна проєктна діяльність, у планах – створити платформу для розвитку молодих лідерів громади, залучати міжнародні гранти, які допоможуть регіону розвиватися.	• Масштабувати успішні практики в межах громади та області. • Розвивати регіональне, національне та міжнародне партнерство для обміну досвідом.

ОСНОВНІ ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПИТУВАННЯ УЧАСНИЦЬ ПРОЄКТУ

**Соціологічна анкета для (молодих) жінок: «Моніторинг можливостей
спроможності жінок впливати на формування місцевих політик, брати
участь у процесах відновлення та соціальної згуртованості на рівні громад»**

Блок	Вхідна анкета: Висновки	Вихідна анкета Висновки	Рекомендації
Блок загальної інформації	Домінування Городнянської громади в анкетуванні, недостатнє представництво інших громад, низька активність молоді (18-24 років) та старших вікових груп (56+).	Активність Городнянської громади зменшилася, але все ще залишається найвищою. Участь Чернігівської громади збільшилася, але молодь і старші вікові групи все ще малопредставлені.	Залучати молодь через соціальні мережі та онлайн-опитування, старших жінок через телефонні опитування чи особисті зустрічі. Проводити кампанії для рівномірного розподілу вибірки.
Блок 1. Вступний	Участь жінок у прийнятті рішень є обмеженою через бар'єри (стереотипи, доступ до ресурсів).	Частка жінок із високим рівнем участі в громадах зросла, але бар'єри все ще існують.	Організувати тренінги для підвищення участі жінок у прийнятті рішень. Популяризувати успішні кейси жіночого лідерства.
Блок 2. Резолюція 1325	Респонденти здебільшого обізнані про Резолюцію 1325, але деякі не розуміють її практичної значущості.	Розуміння значущості Резолюції 1325 зросло, але все ще існує частка респондентів, які сприймають її вузько або не розуміють повністю.	Провести інформаційні кампанії щодо значення Резолюції 1325, створити інфографіки та освітні матеріали для кращого сприйняття.
Блок 3. Невербальна комунікація	Більшість респондентів визнає важливість невербальної комунікації, але деталі часто недооцінюються.	Рівень обізнаності про невербальну комунікацію зріс, але все ще потрібна увага до специфіки жестів, міміки.	Проводити тренінги з невербальної комунікації, створювати практичні вправи з розуміння та використання невербальних технік.

Блок	Вхідна анкета: Висновки	Вихідна анкета Висновки	Рекомендації
Блок 4. Лідерство, командо- утворення	Брак навичок лідерства у жінок, недостатня підтримка командоутворення.	Покращення навичок лідерства та командоутворення, але потрібна подальша робота.	Впроваджувати менторські програми та навчальні тренінги для розвитку лідерства та командоутворення.
Блок 5. Неконфліктна комунікація	Неконфліктна комунікація не є достатньо розвинутою в громадах.	Знання щодо неконфліктної комунікації покращились, але практика залишається обмеженою.	Навчати неконфліктній комунікації, проводити симуляційні вправи для роботи в конфліктних ситуаціях.
Блок 6. Проектний менеджмент	Відсутність знань проєктного менеджменту обмежує можливості реалізації ініціатив.	Знання з проєктного менеджменту покращилися, але практика застосування все ще слабка.	Організовувати тренінги з проєктного менеджменту, створювати грантові програми для підтримки проєктів.
Блок 7. Гендерна перспектива в плануванні	Гендерні аспекти часто ігноруються у плануванні.	Обізнаність щодо гендерної перспективи зросла, але її застосування в документах залишається обмеженим.	Проводити гендерний аудит планів, навчати місцевих чиновників інтеграції гендерної перспективи.
Блок 8. Адвокація	Гендерно зумовлене насильство недооцінюється, участь жінок в адвокаційних кампаніях обмежена.	Обізнаність щодо гендерного насильства покращилась, але адвокаційна діяльність ще недостатньо поширена.	Створювати кризові центри, проводити адвокаційні кампанії, спрямовані на запобігання гендерному насильству.

ОСНОВНІ ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО РЕЗУЛЬТАТАМ ОНЛАЙН ОПИТУВАННЯ МІСЬКАНИК ГРОМАД

«Оцінка спроможності жінок щодо впливу на місцеві політики, участі у процесах відновлення громад та розвитку соціальної згуртованості»

Блоки	Висновки	Рекомендації
Демографічний аспект	Більшість респонденток належить до вікової категорії 36–65 років, активні молоді жінки менш представлені.	Спрямувати зусилля на залучення молоді до громадських ініціатив через навчання, тренінги та спеціальні програми.
Географія участі	Ріпкинська та Чернігівська громади мають найвищу участь, тоді як у Городнянській громаді активність нижча.	Підвищити доступ до інформації та програм для жінок із віддалених громад, створити локальні центри підтримки.
Освітній потенціал	Переважає більшість респонденток має вищу освіту, що свідчить про високий потенціал для навчання та участі.	Використати освітній рівень для розвитку лідерських навичок, активніше залучати менш освічених жінок через тренінги.
Соціальна активність	Більшість жінок не брали участі у громадських ініціативах через брак часу та інформації.	Організовувати інформаційні кампанії, поширювати знання про можливості участі, забезпечувати гнучкі графіки заходів.
Гендерна рівність	Більшість респонденток визнає рівність можливостей, але частина стикається з гендерними бар'єрами.	Підтримувати гендерну рівність через адвокацію, просвітницькі заходи, програми захисту прав та підтримки жінок.
Роль війни	З початком війни зросла активність жінок у волонтерстві та громадському житті.	Використати цей імпульс для створення нових ініціатив, залучення жінок до відновлення громади та політичних процесів.
Бар'єри	Основні проблеми – брак інформації, фінансів та підтримки з боку громади.	Розробити тренінги, грантові програми, систематично інформувати про можливості участі.
Взаємодія з владою	Недостатня кількість жінок знає про програми підтримки, а співпраця з місцевою владою обмежена.	Поширювати інформацію про існуючі програми, активізувати консультації між владою та громадою, підтримувати ініціативи.

ОСНОВНІ ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ФОКУСОВАНИХ ГРУПОВИХ ІНТЕРВ'Ю

Висновки	Рекомендації
Блок 1. СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ І РОЛЬ ЖІНОК У ГРОМАДІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
Соціальна згуртованість у громадах тимчасово зміцнилася через війну, але не стала стійкою. Жінки активно залучені до змін як агентки змін через волонтерство, проекти та ініціативи.	Розробити програми соціальної інтеграції, зосереджені на взаємодії соціальних груп. Підтримувати жіночі ініціативи через менторські програми та фінансування. Створити освітні програми для активізації молодих жінок.
Блок 2. ВИКЛИКИ ТА БАР'ЄРИ ДЛЯ ЖІНОЧОЇ ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
Війна активізувала жінок у громадському житті, але вони стикаються з гендерними стереотипами, нерівністю в розподілі обов'язків та обмеженням ресурсів.	Організувати тренінги з лідерства, фасилітації та адвокації прав жінок. Покращити доступ до ресурсів через грантові програми та платформи для обміну досвідом. Встановити безпечні простори для жінок та дітей у громадах особливо прикордонних.
Блок 3. МОЖЛИВІСТЬ ВПЛИВУ ЖІНОК НА СОЦІАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ГРОМАДІ	
Жінки відіграють ключову роль у процесах прийняття рішень, але стикаються з бар'єрами через соціальні стереотипи та обмежені ресурси. Економічна стабільність є базовою умовою для підвищення їхньої активності.	Запровадити координаційні механізми для підтримки жінок у громадах. Розробити програми перекваліфікації, навчання цифровій грамотності та професійному розвитку. Забезпечити підтримку жіночих ініціатив через інституційну допомогу.
Блок 4. МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПАРТНЕРСТВА ДЛЯ ПОСИЛЕННЯ ЖІНОЧОГО ЛІДЕРСТВА	
Жінки залучені до стратегічного планування, але бракує ресурсів та інституційної підтримки для змістовної участі. Партнерства з міжнародними організаціями та владою потребують посилення.	Створити жіночі хаби для обміну досвідом, мотивації та професійного розвитку. Розвивати партнерства між громадами, бізнесом та місцевою владою. Запровадити моніторинг реалізації стратегічних планів із залученням жіночих ідей.

Ці аналітичні висновки комплексного дослідження допомагають зрозуміти загальні тенденції та проблеми, що стосуються можливості та спроможності жінок впливати на формування місцевих політик, брати участь у процесах відновлення та соціальної згуртованості на рівні громад: Чернігівської (м. Чернігів), Ріпкинської, Городнянської, а також посилення їх ролі як агенток змін, і можуть слугувати основою для подальшої роботи у цій сфері.